

✓ 202300001

✓

Vol. VII

No. 1

24th August, 1978.

(Thursday)

2 Bhadra, 1900 S.E.

THE ANDHRA PRADESH Legislative Assembly Debates OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	PAGES
Oral Answers to Questions.	.. 1
Written Answers to Questions (Unstarred)	.. 25
Point of Order :	
re : Publication of certain matter in the press, before Ruling is given by the Chair.	.. 35
Matter under Rule 329 :	
re : Non-availability of drinking water through Panchayati Raj drinking water scheme in Narsapur, Medak District.	.. 46
Business of the House.	.. 47
Papers laid on the Table :	.. 48
Papers placed on the Table :	.. 48
re : Decisions of the Business Advisory Committee	.. 49
Announcement :	
re : Revised schedule of election programme for nomination for the three financial Committees.	.. 52
Annual Financial Statement (Budget) for 1978-79.	-
—(General discussion—contd.)	.. 52
Statement by the Minister for Forest :	
re : Special programme for afforestation.	.. 68
Annual financial statement (Budget) for 1978-79.	
	(Contd.) .. 68
Discussion on the flood situation in the State.	.. 99

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY**

PRINCIPAL OFFICERS

Speaker : **Sri D. Kondiah Chowdary**

Deputy Speaker : **Sri K. Prabhaker Reddy**

Panel of Chairmen :

1. **Sri A. Eswara Reddy**
2. **Smt. M. N. Vijayalakshmi Devi**
3. **Sri S. Alwar Das**
4. **Sri K. B. Siddayya**
5. **Sri S. Sambiah**
6. **Sri K. Govinda Rao**

Secretary: **Sri K. Sriramachari**

Joint Secretary : **Sri E. Sadasiva Reddy**

Deputy Secretary: **Sri D. L. Narasimham**

Assistant Secretaries :

1. **Sri M. Ramanadha Sastry**
2. **Sri S. Purnananda Sastry**
3. **Sri R. N. Sharma**
4. **Sri Md. Ghouse Khan**
5. **Sri T. L. Balaram**
6. **Sri M. Viswanatham**
7. **Sri P. Bashaiah**
8. **Sri A.V.G. Krishna Murthy**
9. **Sri V.S.R. Sarma**

Chief Reporter : **Sri Habeeb Abdur Rahman**

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT**

Seventeenth Day of the Second Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
Thursday the 24th August 1978.

The House met at Half-Past Eight of the Clock.
(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

**INCLUSION OF SECRETARIES OF DISTRICT CO-OP. CENTRAL BANKS
IN THE COMMITTEE OF PERSONS-IN-CHARGE**

297—

*1256 Q.—Sri N. P. Venkateswara Choudary (Chittoor):—Will the Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the 'Committee of Persons Incharge' nominated for District Co-operative Central Banks in the state include the Secretaries of the concerned banks;

(b) if so, whether the Secretaries in all the District Co-operative Banks have been nominated as member person incharge ?

సహకార శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి) :—(ఎ) సహకార సంఘాల రిజిస్ట్రారు 1-4-1978 తేదీ నుండి వర్సన్స్ ఇన్ ఛార్జి కమిటీ మేనేజింగు కమిటీలను ఏర్పాటు చేశారు. రాష్ట్రంలో 26 సహకార కేంద్ర శాఖలకు ఉన్నాయి. అందులో 21 శాఖలకు కార్యదర్శులు ఆ కమిటీలలో సభ్యులుగా చేర్చబడ్డారు.

(బి) రాష్ట్రంలోని 26 సహకార కేంద్ర శాఖలకు గాను 21 సహకార కేంద్ర శాఖల కార్యదర్శులను "వర్సన్స్-ఇన్-ఛార్జి కమిటీ"లో గాని లేక "మేనేజింగు కమిటీ"లో గాని సభ్యులుగా నియమించడం జరిగింది.

శ్రీ కొరటాల సత్యనారాయణ (రేపల్లె) :—వర్సన్స్ ఇన్ ఛార్జి కమిటీలో సభ్యులు ఎంత మంది? ఎవరెవరు ఉన్నారు? 5 శాఖలకు కార్యదర్శులను ఏర్పాటు చేయలేదన్నారు. దానికి ప్రత్యేకమైన కారణాలు ఉన్నాయా?

* An asterisk before the name indicates confirmation by the member.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి :— ప్రత్యేకమైన కారణాలు ఉన్నాయి. పర్సన్స్ యిన్ ఛార్జ్—డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరు, లేక డి.ఆర్. బి., డిస్ట్రిక్టు కో-ఆపరేటివ్ ఆఫీసర్, బ్యాంక్ సెక్రటరీలను పెట్టడం జరిగింది. 5 బ్యాంకులలో సెక్రటరీస్ ను పెట్టడం జరగలేదు. అవి చిత్తూరు, శ్రీకాకుళం, ఒంగోలు, హైదరాబాద్, సంగారెడ్డి. చిత్తూరులో వెట్టని కారణం—ఆ సెక్రటరీ బాధ్యతారహితంగా ఉన్నాడు. సక్రమంగా తన కార్యక్రమాల నిర్వహణ చేయడం లేదు. అతను సమర్థవంతంగా చేయడు అని సెక్రటరీని పెట్టడం జరగలేదు. శ్రీకాకుళంలో ఆ సెక్రటరీ పైన మిస్ ఎప్రాప్రియేషన్, మిథ్యా ఆరోపణలు వచ్చిన దానివల్ల ప్రభుత్వం అతనిని సస్పెండ్ చేయమని డైరెక్టర్ యివ్వడం జరిగింది. ఒంగోలులో మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ ఉన్నాడు. మేనేజింగ్ డైరెక్టరే సెక్రటరీ కన్న ఎక్కువ అర్హతలు కలిగిన వాడు కాబట్టి మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ ను పెట్టడం జరిగింది. హైదరాబాద్ లో స్పెషల్ కార్యకర్త డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ ను పెట్టడం జరిగింది. సంగారెడ్డిలో డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ సి.ఇ.బి. పెట్టడం జరిగింది. సంగారెడ్డిలో సెక్రటరీ కూడ డిపార్టుమెంట్ వారు. కాబట్టి ఒక డిపార్టుమెంట్ వారిని పెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. పి వెంకటేశ్వర చౌదరి :—చిత్తూరులో మేనేజింగ్ డైరెక్టరు ఉన్నాడు గదా? అక్కడ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ ను పెట్టకుండా సెక్రటరీ కంటే తక్కువ వారిని నియమించడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి :—మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ లేరు. చిత్తూరులో డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరు, డిస్ట్రిక్టు కో-ఆపరేటివ్ ఆఫీసర్, సి.ఇ.బి. ఉన్నారు. చిత్తూరు బ్యాంకు మూడు సంవత్సరాల నుంచి సక్రమంగా పని చేయలేదు. సుమారు రికోల్ల రూపాయలు బెల్ట్ స్టాండింగ్ గా ఉండిపోయింది. గత రెండు సంవత్సరాల నుంచి సక్రమంగా పని చేయలేకనే ఉద్ద్యోగంలో సి.ఇ.బి. ఒక స్పెషల్ కాడర్ డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ ను అక్కడ పెట్టారు. అక్కడ అతను పర్సన్స్ యిన్ ఛార్జ్. ఆ బ్యాంక్ ను పరైన వంధాలో నడపాలనే ఉద్ద్యోగంలో ఈ సి.ఇ.బి. నే పెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్లా) :—సెంట్రల్ కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకులలోకి కార్యదర్శులను ఎక్కడి వారిని అక్కడనే చాలా కాలంగా ఉంచడం వల్ల వెస్టెడ్ యిటరెస్ట్స్ ఏర్పాటు చేసుకొని అక్కడ నుంచి కదలకుండా అనేక కార్యక్రమాలకు వారే బాధులు అవుతున్న విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసునా? అయితే ప్లేట్ స్వెస్సెస్ గా గుర్తించి వెంటనే ట్రాన్స్ ఫర్ చేసే ఏర్పాటు చేస్తారా? అగి అవసరం అని గుర్తిస్తున్నారా?

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి :—గౌరవనీయులు రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పిన ప్రభుత్వం బాగా గురించింది. ఈ ప్రభుత్వం వద్దనే బాధ్యతలు స్వీకరించిన వెంటనే జిల్లా సెంట్రల్ బ్యాంకులలో ఉండే 1, 2, 3 కాడర్స్ ను కేంద్రీకరించే వారిని ట్రాన్స్ ఫర్ చేయాలి అనుకొన్నది. అక్కడ బాగా పాదుకొని పోయి సక్రమంగా నిర్వహణ చేయలేదు. అక్కడ లోలో పాలిటిక్స్,

ముతాతత్వాలతో ఈ కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారనే ఉద్దేశ్యంతో కామన్ కాడర్ అమలు జరపడం జరిగింది. ఫైనల్ స్టేజ్ లో వాటి నోటీసు ఇవ్వడం జరిగింది. అది అప్పుడే అమలు చేయడం జరిగిపోయింది. స్వీట్ లోనే ఖరీఫ్ కార్యక్రమం అయిన వెంటనే ఈ ట్రాన్స్ ఫర్స్ అమలులోకి వస్తాయి.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం నాయుడు (రాపూర్) :—ఈ బ్యాంకు పాలక వర్గాలలో అనధికారులను తీసి వేసిన తరువాత బిజినెస్ పరిస్థితి ఎట్లా నడుస్తున్నది? ట్రాన్స్ ఫర్స్ ఎట్లా ఉన్నాయి?

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి :—ఇంతకు ముందు కూడ అనధికారులు ర్ బ్యాంకులలో తప్పకే మిగతా చోట్ల నామినేటెడ్ అనధికారులు ఉన్నారు. ర్ బ్యాంకులు, విజయనగరం, విజయవాడ, అనంతపురం, ఇక్కడ ఎలక్ట్రెస్ పెన్సిడెంట్స్ ఉన్నారు అనధికారులను తీసి వేసిన తరువాత పెద్ద బ్రహ్మ డమైన మార్పు కనబడలేదు. కలెక్టర్స్ ను పెట్టిన దానికెల్లా కలెక్టర్స్ ను చురుకుగా జరగడం, లెడింగ్ కార్యక్రమాలలో కూడ కలెక్టర్స్ కు బాధ్యత ఇవ్వడం వల్ల కొంత మెరుగు అని మనవి చేస్తున్నాను. ఖామ పరిస్థితులు, పైక్లోన్ పరిస్థితుల వల్ల ఎక్కువ కలెక్టర్స్ చేయలేకపోయారు.

శ్రీ సి. హెచ్. విఠల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్) :—వర్సన్ యిన్ ఛార్జ్ కమిటీకి సంగారెడ్డిలో కార్యదర్శిగారిని నియమించని కారణం ఏమిటి? వారిపైన కరప్షన్స్ ఛార్జెస్ వున్నాయా? కరప్షన్ ఛార్జెస్ వుంటే యింతవరకు ఎందుకు చర్య తీసుకోలేదు? జాప్యం జరగడానికి కారణం ఏమిటి!

Sri N. Amarnadha Reddy :—The Deputy Registrar, C.E.O. was appointed as one of the persons as there are proposals to replace the Secretary who is yet to acquire qualifications prescribed. ఆ సెక్రటరీకి క్వాలిఫికేషన్ లేని దా వల్ల, సెక్రటరీ మాపులు ఇవన్నీ వుండడం వల్ల డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు, సి.ఇ.ఓ ను పెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య (మార్కాపూర్) :—వర్సన్ యిన్ ఛార్జ్ ఎందుకు? ప్రజా సంస్థలు గదా? త్వరలో పన్నీ కలు జరిపి వర్సన్ యిన్ ఛార్జ్ లేకుండా చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి :—మొన్న ఈ సభలో బిల్ పాస్ చేయడం జరిగింది, కాన్సిల్ లో బిల్ పాస్ అయిన వెంటనే ఎసెంట్ అయిన వెంటనే, షినిమమ్ నాలుగైదు నెలలలో ఎన్నికల కార్యక్రమం పూర్తి చేసి సె బ్రట్ బ్యాంక్స్ లో ప్రజా ప్రతినిధులు వచ్చేందుకు యీ ప్రభుత్వం చాలా అసక్తితో వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. బి. తిరుమలయ్య (వికారాబాద్) :—మూడు నాలుగు నెలలు పడుతుందని చెబుతున్నారు. మూడు నాలుగు నెలలకోసం, లాండ్ మార్బ్ గేజ్ బ్యాంక్స్ కూడ పని చేయడం లేదు. ఎవరినైనా నామినేషన్ చేసి అవకాశాలు ఉన్నాయా? దానికోసం ప్రయత్నాలు చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి :—నామినేటెడ్ సభ్యులను పెట్టకూడదని ఈ ప్రభుత్వ నిర్ణయం. నామినేటెడ్ పద్ధతికి స్వస్తి చెప్పాలని, గౌరవనీయులైన అప్రోజిషన్ లీడర్స్ చెబుతున్నారు. నామినేటెడ్ సభ్యులను వేసే ప్రసక్తి లేదు. ఎన్నికలనుపెట్టి ప్రజా ప్రతినిధులను ఆ స్థానాలలోకి తీసుకురావాలనే దృఢ సంకల్పంతో ప్రభుత్వం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

New Railway Line between Kurnool and Srisailem

298—

*216 Q.—Sri B. Seshashayana Reddy (Nandikotkur) :—Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state:

(a) whether the Government propose to advise the centre to lay a new railway line between Kurnool and Srisailem connecting Nandikotkur, Atmakur etc;

(b) if so, when; and

(c) if not, the reasons therefor?

Minister for Roads & Buildings Sri M. Manikrao :—(a) No Sir.

(b) Does not arise.

(c) If the necessity or justification for laying such a rail line is furnished the Ministry of Railways would be addressed.

3-40 a. m.

శ్రీ పూ సుబ్బయ్య :—మంత్రిగారు 'నో' అన్నారు. 'నో' అనడం సులభమే. కాని, ఈ విషయంపై తిరిగి ఆలోచన చేయాలి. ఎందుకంటే శ్రీలైలంలో ఓ ఫెర్టిలైజర్ ప్రాజెక్టు కూడా తీసుకురావాలని కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆలోచనలో వున్నది. అందువల్లనూ, తరువాత ఓ కాగితం ఫ్యాక్టరీ కూడా శ్రీలైలంలో పెట్టాలనే ఆలోచన కూడా వుంది. ఈ రెండింటి దృష్ట్యా అక్కడ రైల్వే లైను వేయడం చాలా అవసరం. ఈ విషయం ప్రభుత్వం తిరిగి ఆలోచన చేస్తుందా ?

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు :—నేను 'నో' అని చాలా బాధతోనే చెబుతున్నాను. With a heavy heart I am telling it. If it is in my hands I will take more railway lines in the State.

Sri Poola Subbatah :—It is not a question of taking more railway lines. It is a question of importance that is attached to industries that are coming up.

Sri M. Manik Rao :—This is also included in the more railway lines.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :—మన ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వేరే ఏమైనా రైల్వే లైన్స్ తీసుకోమని రికమెండ్ చేసిందా ?

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు :—పాతవి, యిప్పటికీ పంపించినవి అయిదు వున్నాయి. బీబీనగర్-నడికూడి పని జరుగుతున్నది.

1. New Railway line from Wardha to Krishna via Adilabad, Bodhan, Beedar, Kosgi.
2. New Railway broadgauge line connecting Sirpur-Kagaznagar in Andhra Pradesh to Lagum in Madhya Pradesh.
3. Construction of Kovvur-Bhadrachalam Railway line.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి (తిరుపతి) :—ఒక ప్రాంతం అభివృద్ధి అయింది అని చెప్పడానికి పవర్ డెవలప్ మెంట్ వుండాలి ; అలాగే రైల్వే లైన్స్-రాకపోకలు సరిగా వుండాలి ; ఆంధ్ర రాష్ట్ర అవతరణ తరువాత ఒక్క రైల్వే లైన్ కూడా వెయ్యలేదు. మీటర్ గేజ్ (నారో గేజ్) వుంటే దానిని బ్రాడ్ గేజ్ గా కన్వర్టు చేయడం కూడా జరగడంలేదు. ఇక్కడ మంత్రిగారు ప్రతిసారి నిస్సహాయత వెలిబుచ్చుతున్నారు. ఎందుకు కేంద్ర మంత్రి మండలివద్ద ధర్నా చేయ గూడదు ?

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు :—మిత్రులు ఈశ్వరరెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా మన రాయలసీమలో గాని, తెలంగాణాలో గాని. సర్కారు ప్రాంతంలో గాని ఒక్క మైలు కూడా వెయ్యలేదు. ఎన్ని అడిగినప్పటికీ ఎప్పుడూ వారు చెబుతున్న సమాధానం—వారొక మంచి పద్ధతి పెట్టుకున్నారు—కాదు అనరు, యివ్వము అనరు.....

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :—అటువంటప్పుడు సెంటర్ నుంచి మనం విడిపోతే బాగుండునా ?

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు :—అది సాధ్యం కాదు. కొత్త రైల్వే లైన్స్ కొరకు ప్రపోజిట్స్ కేంద్ర ప్రభుత్వంవద్ద వున్నాయి. మొన్న యీ మినార్ ఎక్స్ ప్రెస్ సందర్భంగా దండావతేగారు వచ్చినప్పుడు—కొత్త రైల్వే లేదని రాయలసీమవారు, సర్కారు ప్రాంతంవారు కోపం తెచ్చుకుంటున్నారు అని వారి దృష్టికి తెచ్చినప్పుడు ఆయన స్పష్టంగా చెప్పారు—It is not possible for new lines because there is no such proposal to take up nation-wise. వున్న రైల్వే లైన్స్ ఇంప్రూవ్ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాం అన్నారు.

శ్రీ జి. వెంకటనారాయణరెడ్డి (మదనపల్లి) :—మదనపల్లి ప్రాంతంలో అక్కడ అయిదుగురం ఎం.ఎల్.ఎస్. వున్నప్పటికీ ఇంకా ఫెసిలిటీ లేదు.....

Sri M. Manik Rao :—If the hon. Member writes to me, I will request the General Manager.

Linking up the Industrial areas with a Circular Railway

299-

* 331 Q.- Sri B. Machendar Rao (Secunderabad Constituency):- Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to link up the industrial areas of the city with a Circular Railway;

(b) if so, the details thereof; and

(c) the progress made till now in the execution of the scheme?

Sri M. Manik rao :— (a), (b) & (c) : The answer is laid on the table of the House.

The Paper Laid in answer to LAQ No. 331.

(a) At present there are no proposals to link up the Hyderabad city with a Circular Railway but a survey is being conducted for providing rail transport facilities between work centres and industrial areas within the limits of Municipal Corporation of Hyderabad and limits of Metropolitan region.

(b) The Andhra Pradesh Industrial Infrastructure Corporation Limited had requested the Railway to undertake a preliminary Engineering-cum-Traffic survey in connection with providing rail transport facilities between work centres and industrial areas within the limits of Municipal Corporation of Hyderabad and limits of Metropolitan region. The brief 'Terms of Reference' for conducting the above survey are as follows :—

- (1) Railway connection facilities to Industrial Development Area Patancheru with Lingampalli station on Secunderabad Vikarabad Broad Gauge line,
- (2) New bye-pass line between Sanatnagar-Jeedimetla—Ammuguda—Khusaiguda—Charlapalli Station.
- (3) New Railway line connection Charlapalli with Hayatnagar.
- (4) Doubling the line between Lingampalli-Hyderabad (Broad Gauge) via Hussainsagar Junction.
- (5) Doubling of the Metre Gauge line between Faluknuma and Umdanagar and also between Bolarum and Medchal.
- (6) Electrification between Umdanagar-Medchal.
- (7) A new line connecting Lingampalli with University of Hyderabad.

(c) So far as the Traffic survey is concerned, all the basic data have been collected and the traffic projections are being finalised. The survey report is expected to be submitted shortly.

Sri B. Machinder Rao:—The industrial labour at Sanathnagar, Malkajigiri have increased. Are there any propoals to have any fast moving trains between Stations from Cherlapalli via Malkajigiri to Sanathnagar.

Sri M. Manik Rao :—The member asked whether there is any propoal to link up the Industrial areas of Hyderabad city with a circular Railway? The Andhra Pradesh Industrial Infrastructure Corporation Limited had asked the Government of India for new lines in the Industrial Area. They asked for Railway connection facilities to Industrial Development area Pattancheru with Lingampalli station on Secenderabad-Vikarabad Broad gauge line. They also asked for new bye-pass line between Sanathnagar- Jeedimetla-Ammuguda-Kushaiguda Charlapalli Station.

8-50 a.m.

Sri B. Machinder Rao :—Already representations have been given to the General Manager and they were negatived.

Sri M. Manik Rao :—I am prepared to write again. These are the proposals we have sent. They have not said either 'yes' or 'no' They said they would survey the whole thing. On 3rd March 1978 we had a meeting. They have to work out the economic survey and the cost of telex. They have made a preliminary survey

Construction of a Second Bridge Across the River Krishna

300—

* 677 Q—**Sri Bhattam Srirama Murthy (Paravad) :—**Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the State Government approached the Centre for a grant of Rs. 5 crores for constructing a second bridge across the river Krishna; and

(b) if so, the stage at which the matter stand?

Sri M. Manik Rao :—(a) The State Government have sent propoals to Government of India on 16-6-1978 for construction of a second bridge and approaches at a cost of Rs. 8.5 Crores for inclusion in the 6th Five year plan.

(b) The reply from the Government of India is awaited.

శ్రీ భాట్టం శ్రీ రామమూర్తి :— ఏ రకంగా దీనిని పర్మిట్ స్టూ కేర్డామను కుంటున్నారు? ఇది వస్తుంటే నమ్మకం వుందా? ఎచ్చెట్లు గట్టిగా ప్రయత్నం చెయ్యడానికి ప్రకటన వ్రాసి పూర్వోదం కాకుండా, యింకా ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటున్నారా?

శ్రీ ఎం. మానిక్ రావు:— మి త్తలి ఖాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారికి తెలుసు— ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. వ్రాసి పంపించాము. 1978 నుంచి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రత్యేకంగా వ్రాస్తున్నాం. డైరెక్టరు జనరల్ ఆఫ్ రోడ్స్ అండ్ ప్రాజెక్టు ముర్రేగారికి వ్రాశాము. మనం రెండుమూడు ఎలైన్ మెంట్స్ ఇస్తే వారు స్వయంగా వచ్చి చూసి. ఎలైన్ మెంట్ కొరకు సర్వే చేశారు, ఆ విధంగా ఎస్టిమేషన్ రివైజ్ అయి అయిదు కోట్ల నుంచి ఎనిమిదిన్నర కోట్ల వరకు వచ్చింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి రెండువారానికి పైబిట్ అలొఫూర్ బ్రిడ్జి కొరకు వచ్చి నవ్వుడు ఈ బ్రిడ్జి విషయం మాట్లాడాము. నేను మిత్తలి చాంద్ రాంగారికి వర్స నల్ లెటర్ వ్రాశాను. నేను వారికి చెప్పాను—కృష్ణా బారేజ్ వద్ద హెబీ ట్రాఫిక్ వుంది; ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటు వారు దానిని ఆపాలి అంటున్నారు. అందువలన ఆల్టర్ నేటవ్ బ్రిడ్జి లేకపోతే కష్టమవుతుంది అని చెప్పడం జరిగింది. ఈ రోజున కేంద్ర ప్రభుత్వ అధికారులు ప్రైదరాబాద్ కు వస్తున్నారు రెండురోజులు డిస్కషన్స్ నిమిత్తం.

శ్రీ వి. శోభనాదీశ్వరరావు (వుయ్యూరు):— లోడ విజయనాథ వద్ద టు లైన్స్ రైల్వే బ్రిడ్జి నిర్మించబోతున్నట్లు మనరాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి తెలియజేసిన పరిస్థితులలో, అంతకుముందు నుంచి మనం రెండవ రోడ్ బ్రిడ్జి కట్టాలనే లోచన వుంది కాబట్టి, ఆ రైలు బ్రిడ్జిపై రోడ్ బ్రిడ్జి కూడా కట్టవలసిందిగా, అందుకు అవసరమైతే అదనపు ఖర్చు మేము భరిస్తామని మీ నుంచి ఏమైనా సూచన వెళ్ళిందా?

శ్రీ ఎం. మానిక్ రావు:— ఇప్పుడున్న దానికి రెండు రోడ్ బిట్ల క్రింద వారే నైట్ నెట్లు చేశారు. 1878 లో వారు వచ్చి కొంత పరియానం చూశారు. వారుచెప్పిన తరువాత ఎలైన్ మెంట్ ఫిక్స్ అయిన తరువాత ఎస్టిమేట్ జరిగింది. They want to give a plan only for two lines. We are asking Government of India, instead of two lines, you must give 4 lines. అందుకే మేము ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ వి. శోభనాదీశ్వరరావు:— నేను చెప్పింది నాలుగు లైన్ల రోడ్డు బ్రిడ్జి అవుతుంది. ఫండ్స్ ప్యాజేజీ ఉన్నప్పుడు రైలు బ్రిడ్జి మీద రోడ్డు బ్రిడ్జి కడితే మూడుకోట్లు కలిసివస్తుంది. ఈ విషయములో ముఖ్యమంత్రిగారికి వ్రాసాము. రైల్వేమంత్రిగారికి చెబితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి జవాబు లేనందు వల్ల వారే చేసుకొంటున్నట్లు, రెండరు పిలిచే స్థితికి వెళ్ళిందని చెప్పారు. ఇప్పుడయినా కేంద్ర ప్రభుత్వంతో పర్మ్యూ చేసి రోడ్డు బ్రిడ్జి కట్టడానికైనా ప్రయత్నాలు చేస్తామని హామీ ఇవ్వగలరా?

శ్రీ ఎం. మానిక్ రావు:— కేంద్ర ప్రభుత్వం డబ్బు ఇవ్వడంలేదు. అది నేషనల్ హైవే To-day the highest traffic on Krishna Barrage is 40,000 to 52,000 tonnes per day. It is not possible even to-day for the second line. దీనివల్ల మనకేమీ లాభంలేదు. రెండు లైన్లు కట్టుకోండి అంటున్నారు. మనకు ఉన్న ట్రాఫిక్ బట్టి అట్లా అవసరంలేదు. We have come to the conclusion that we will have another line. We are still negotiating with Govt. of India for second barrage. మేము ప్రెస్ చేసూనే ఉన్నాము.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :— దీనిమీద పాచ్చు శ్రద్ధ తీసుకొని ప్రయత్నము చేస్తాం అంటున్నారు. సంతోషం. 1973 లోనే మొదటిసారి వ్రాయడము జరిగింది. ఇప్పటివరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏ కారణాలచేత వాయిరావేస్తూ వచ్చారు? మరల ఏవో సమాధానాలు చెప్పి మూలపడే ప్రమాదం ఉందనే ఉద్దేశంతో ప్రశ్న చేస్తున్నాను. వారు చెప్పే బిజినెస్ ఏ రకంగా మీట్ కావాలి?

శ్రీ ఎం.మానిక్ రావు :— డైవర్షన్ రోడ్లకు సంబంధించిన ప్రభుత్వం పెట్టుకోవాలి అన్నారు. లాండ్ ఎక్విజిషన్, డైవర్షన్ రోడ్లు పెద్ద ఖర్చు అవుతుంది. The State Government is not in a position to share that much of money. దీనికి వారిని అంగీకరింపజేసిన తరువాత సైట్ సెలెక్టు చేయడం అన్నీ జరిగాయి. They have come to the conclusion, Yes we will do it now.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు (మల్లేశ్వరం) :— బ్రిడ్జి కట్టినప్పటికంటే ట్రాఫిక్ పెరిగిందని చెప్పారు. ఇప్పుడున్న బ్రిడ్జి ఎన్నాళ్లు పని చేస్తుంది? అలమూరు బ్రిడ్జి మాదిరి ప్రమాదం ఏమైనా ఉందేమో నిపుణుల సంఘం చేత ఇన్వెస్టిగేట్ చేస్తారా? An Expert Committee to investigate whether the Load is excess or less.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— లోడ్ ఎక్సెస్ ఐపోయింది అంటున్నారు కదా. అలమూరు బ్రిడ్జి మాదిరి అవుతుందేమో ఆలోచిస్తారా అని.

శ్రీ ఎమ్. మానిక్ రావు :— ట్రాఫిక్ రిగ్యులేట్ చేస్తున్నాం. We are regulating the traffic also. Vehicles above 50 to 70 tonnes of weight are not being allowed. There are some norms and restrictions because of our construction. For example, we have recently closed for some of the heavy traffic.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :— దీనికి ప్రమాదం సంభవించే అవకాశం ఉంది కనుక రోడ్డు బ్రిడ్జి వేసుకోడం అవసరమని కాషన్ చేసిన మాట నిజమేనా?

శ్రీ ఎమ్. మానిక్ రావు :— వారు చెబితే లాభం ఏమిటి? We have justified our cause to Government of India.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :— రాజమండ్రి వద్ద ఉన్న రోడ్డు కం రైలు బ్రిడ్జికి ఉన్నది రెండు లైన్లు, సింగిల్ లైన్ నా చెప్పండి.

Sri M. Manik Rao :— I want separate question, because immediately, I cannot give information.

శ్రీ వి. వెంకటేశ్వర్లు (వినుకొండ) :— ప్రస్తుతం కృష్ణా బ్రిడ్జి మీద పాపీ ట్రాఫిక్ ఉందని మంత్రులు అన్నారు. అలమూరు వద్ద జరిగిన ప్రమాదం దృష్ట్యా కొత్త బ్రిడ్జి రావడానికి అలసత్వం ఉన్న దృష్ట్యా ట్రాఫిక్ కంట్రోలుకు ఏమి చర్య తీసుకుంటున్నారు?

Sri M. Manik Rao :— Heavy load traffic should not be allowed. That is how, we are regulating the traffic.

Mr. Speaker:—Question 301 is postponed at the request of the Member. Now Q. 302.

III-Health Caused by the Acid smoke of Hindustan Zinc Plant At Visakhapatnam

302—

*378 Q.—Sri G. Anuradha (Pondurthi):—Will the Minister for Municipal Administration be pleased to answer:

(a) whether it is a fact that the acid smoke of Hindustan Zinc plant at Visakhapatnam is causing ill-health to the people and cattle in the surrounding villages and that deaths are taking place on account of it; and

(b) if so, the steps taken by the Government in this regard?

మునిషివల్ పరిపాలనా శాఖా మంత్రి (శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు):—
(ఎ) ఫ్యాక్టరీలో కరెంటు ఆగిపోయినప్పుడు కరెంటును డిస్కంట్ చేయటానికి హిందుస్థాన్ జింకు కర్మాగారం వారు జనరేటర్లు సిద్ధంగా వుంచుకోవలసి వున్నది. ఈ జనరేటర్లను ఏర్పాటు చేసుకోవడంలో కొంత జాప్యం జరిగింది. అయినప్పటికీ ఈ జనరేటర్లు స్థాపించబడిన తరువాత ఈ కలుషితాలవల్ల అపాయం చాలా తగ్గుతుంది. రానున్న ఆరు మూసాల కాలంలో పది జనరేటర్లు పని ప్రారంభించ గలవని తెలిసింది.

(బి) కరెంటు ఆగిపోయినప్పుడు కరెంటును డిస్కంట్ చేయటానికి హిందుస్థాన్ జింకు కర్మాగారం వారు జనరేటర్లు సిద్ధంగా వుంచుకోవలసి వున్నది. ఈ జనరేటర్లను ఏర్పాటు చేసుకోవడంలో కొంత జాప్యం జరిగింది. అయినప్పటికీ ఈ జనరేటర్లు స్థాపించబడిన తరువాత ఈ కలుషితాలవల్ల అపాయం చాలా తగ్గుతుంది. రానున్న ఆరు మూసాల కాలంలో పది జనరేటర్లు పని ప్రారంభించ గలవని తెలిసింది.

శ్రీ భాట్లం శ్రీరామమూర్తి :— జనరేటర్ ఆగిపోయింది. సప్లయ వచ్చింది. నష్టము వచ్చింది. ఆ ప్రాంతములో ప్రజలు చాలా పడుతున్నారు. ఈ రకంగా సప్లయ కలిగినప్పుడు ఏదైనా అంకె స్పెషల్ ఇన్వెస్టిగా : ఎవగు బాధ్యత వహిస్తారు ?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు :— దీనికి నా దగ్గ సమాచారం లేదు. ఫ్యాక్టరీ వారే బాధ్యత వహించాలి. జనరేటర్ త్వరగా పెట్టాలని, కరెంట్ ఆగిపోయినప్పుడు పని ఆపవకుండా చూడాలని ఆదేశాలు యిచ్చాము. ఆ సని విషయములో అలస్యము జరిగితే నోటీసు యిచ్చి ఆ పని తొందరగా చేయాలి కూడా ఆదేశాలు యివ్వడం జరుగుతుంది. ఈ ఫ్యాక్టరీ నుండి వచ్చే వాయువు పరిసరంలో వుంటుంది. పంచాయతీ చట్టము ప్రకారం జిల్లా వైద్య ఆరోగ్య శాఖాధికారి నుంచి హెల్త్ సర్టిఫికేట్ వీరు పొందలేదు. చట్ట రీత్యా ఆ యజమానికి నోటీసు యిచ్చి చర్య తీసుకోవాలని ఆదేశాలివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి (ఆముదాలవల) :— చాలాసార్లు పోల్యూషన్ గురించి ఇక్కడ ప్రస్తావనలు వస్తున్నది. దీనికి గాను ఒక బోర్డును కన్స్టిట్యూట్ చేశారు. ఈ బోర్డులోని మెంబర్స్ ఎవరు? పోల్యూషన్ ను అరికట్టడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు :— బోర్డు వారు తీసుకున్న విషయము మనవి చేశాను. ఆ బోర్డులో సి. ఇ. నారం కృష్ణారావుగారు మన తరపున మెంబరు. తక్కిన మెంబర్లు వివరాలు లేవు కావాలంటే సభముందు పెడతాను.

శ్రీ కె. వెంకట్రామయ్య (గూటీ) :— ఎయిర్ పోల్యూషన్ విషయములో కొన్ని మోడరన్ మెథడ్స్ పాటించాలని నియమం వుంది. గాలి గ్రామము వైపు పోకుండా వుండే విధంగా ఏర్పాటుచేయాలని చెప్పి త్రైసెన్సు యివ్వాలని, దానిని పాటించకపోతే త్రైసెన్సును కాన్సిల్ చేయవలసివుంటుందని నియమము వుంది. ఇది ప్రజల ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన విషయం కాబట్టి అట్లా పాటించడానికి గట్టి చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు :— ఈ ఫ్యాక్టరీ పంచాయతీ ఏరియాలో వుంది. ఆ యాజమాన్యముపైన చర్య తీసుకోవాలని పంచాయతీకి ఆదేశాలిచ్చామని చెప్పాను పాల్ స్ట్రెట్ ఫిటెట్ తీసుకొనకుండా దీనిని నడుపుతున్నట్లు తెలిసినది. వారి త్రైసెన్సును కాన్సిల్ చేయడమే లేక వారు సక్రమముగా నడిపించేటట్లు చూడడమే అనేది ఆలోచనలో వుంది.

శ్రీ యం. ఆచెయ్య (పానుకరావుపేట) :— ఈ :షయాన్ని ముఖ్యమంత్రి గారు పరిశీలనపట్టడం వచ్చినపుడు వారి దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. అయినప్పటికీ ఇంత వరకు చర్య తీసుకొనలేదు. అన్ని పాస్థానాల ప్రజలు యిబ్బంది పడుతున్నారు. జిల్లా వైద్య ఆరోగ్య కాఖాధికారి ఆ మీటింగుకు రాలేదు. పాల్ స్ట్రెట్ ఫిటెట్ లేకుండా నడుపుతున్నారు అంటే రూల్స్ కి విరుద్ధము. కనుక మెటనే తగు చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు :— అట్లాగే.

శ్రీ సిహెచ్. పరసురామనాయుడు (పార్వతీపురం) :— రాయగడ్ దగ్గర రెండు ఫ్యాక్టరీలు వుంటే వారు కూడ నాగావళి నదిలోకి నీటిని వదలడము వల్ల దోమలు, కంపూ పెరుగుతున్నాయి. మొత్తముమీద ఇది సీరియస్ ప్రాబ్లమ్ అయివుంది. మంత్రిగారి ధోరణి చూస్తే చాల నెమ్మదిగా వుంది. చూస్తాము, చేస్తాము అంటే కలరా వచ్చి మీద పడుతుంది. ఆ బోర్డుకు ఎగ్జిక్యూటివ్ పవర్స్ అవసరమైనవి ఇచ్చి చర్య తీసుకోవాలి. అవసరమైతే ఒక లెజిస్లేషన్ కూడా తీసుకువచ్చి తగు చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు :— ఏ విధంగా చర్య తీసుకోవాలో తప్పకుండా ఆలోచిస్తాం.

శ్రీ సిపాచ్. శ్యామలరావు (చీపురుపల్లి) :—జనరేటర్స్ 6 మాసాలలో పెట్టాలన్నారు. ప్రభుత్వము తలుచుకుంటే 6 మాసాలలో థర్మల్ కేంద్రాన్ని నిర్మించవచ్చు. ఈ వ్యవధిని తగ్గించి నెల రోజుల్లోపల జనరేటర్లు పెట్టే ఆలోచన చేస్తారా? ప్రమాదము ఏర్పడినప్పుడు అని కాకుండా మిగతా ఫ్యాక్టరీలు అన్నింటికీ కూడ జనరేటర్లు ఏర్పాటు చేసే ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు :—అట్లాగే చేస్తాము.

శ్రీ పూరి సుబ్బయ్య :—పాల్ సర్టిఫికేట్ యిచ్చేటప్పుడు ఆలోచించి యివ్వాలి. ఈ ఫ్యాక్టరీ విషయములో ఎట్లా థెయిల్ అయినారు? దానికి బాధ్యులు ఎవరు? ప్రజలకు అనారోగ్య పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి. మెటనే ప్రభుత్వం దర్బాస్తు చేసి తగు చర్యలు తీసుకుంటారా? పెద్ద గొట్టాలు పెడితే ఎయిర్ పొల్యూషన్ లేకుండా పైకి పోతుందని, పొల్యూషన్ తగ్గుతుందట. ఆ రకంగా పెద్ద గొట్టాలు పెట్టేదానికి ఇన్ సెన్స్ చేస్తారా?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు :—ఈ ఫ్యాక్టరీ పంచాయతీ పరియాలలో వుంది. పాల్ సర్టిఫికేట్ లేకుండా ఈ ఫ్యాక్టరీని నడుపుతున్నారు. చర్య తీసుకోవాలని పంచాయతీకి ఆ దేశాలు యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ భాట్లం శ్రీరామమూర్తి :—ఇది కొత్తగా వచ్చిన ముగ్గ కాదు. ఎన్నో సంవత్సరాలనుంచి వుంది. కొన్ని వేలమంది ఉద్యోగులు అనుభవించు చున్నారు. పాల్ సర్టిఫికేట్ లేకుండా ఈ ఫ్యాక్టరీని నడిపిస్తున్నారు. ఇది సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ అండర్ టేకింగ్. స్థానికంగా పంచాయతీకి సరిబంధించిన సమస్య. ఉత్తర్వులు జారీచేసి ఊరుకొనకుండా జోకర్లము చేసుకొని దీనివల్ల కలిగే డిఫెక్ట్ ని రెక్టిఫై చేసి ప్రజల ఆరోగ్యము దెబ్బతినకుండా చర్య తీసుకుంటారా? ఇలానా టైములోపల తీసుకుంటామని చెప్పాలి.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—ఇలానా టైములోపల అని చెప్పలేను. తప్పకుండా ఈ పొల్యూషన్ ని అరికట్టడానికి చర్య తీసుకుంటుంది ప్రభుత్వం.

శ్రీ భాట్లం శ్రీరామమూర్తి :—ఎప్పుడు? ఇది సంవత్సరమా?

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—తొందరలోనే తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటామని ఈ సభకు హామీ ఇస్తున్నాను.

శ్రీ భాట్లం శ్రీరామమూర్తి :—ఎంత కాలంలోపల తీసుకుంటారు? రెండు మాసాలా, మూడు మాసాలా? ప్రజలు చనిపోతే ఎవరు బాధ్యులు?

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—ప్రజలు చనిపోవాలని ఎవరికి వుండదు. తప్పకుండా చర్యతీసుకుంటాము. ఈ ఫ్యాక్టరీని మంచిగా నడపించడానికి చర్య తీసుకుంటాం. ఎంతకాలము అనే దానిమీద ఇంకా హామీ ఇవ్వలేను కానీ అన్నీ వెరిఫైచేసి చెయ్యాలి. కొద్దిరోజుల టైము అని చెప్పాలను.

శ్రీ ఖాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—ఎప్పటిలోగా అనేది చెప్పాలి.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాం. ఫలానా కేదీలోగా అని చెప్పలేను. తక్షణమే తీసుకుంటామని చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఖాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—ఈ అసెంబ్లీ పూర్తి అయ్యేలోగా వారు తీసుకున్న చర్య తెలియచేస్తారా?

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—అట్లాగే.

శ్రీ జి. వి. రత్నయ్య (మంగళగిరి) :—కొన్ని చోట్ల పంచాయతీలు ఆయా పంచాయతీ ఏరియాలలో ఫ్యాక్టరీలు పెట్టడానికి వీలులేదని రికమెండు చేయడం లేదు. అట్టేమీ తెలియచేసినపుడు ప్రభుత్వంవారే ఈ ఫ్యాక్టరీకి లైసెన్సు ఇచ్చి కట్టించారు. అలాంటిదాని విషయములో ప్రభుత్వమే బాధ్యత తీసుకుని దాని పిప్పింగ్ కి కావలసిన ఖర్చులు భరించే అవకాశం ఉందా? మంగళగిరి విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చినదా?

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—నాదృష్టికి రాలేదు. పరిశీలిస్తాం.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి :—ఇది సీరియస్ పరిస్థితిగా తయారైనది, తిరుపతి 9-10 a.m. ప్రాంతంలో జింకు కార్పైడ్ ఫ్యాక్టరీకి మన ముఖ్యమంత్రిగారు, కర్నూడిక ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా వచ్చి శంఖుస్థాపన చేశారు. అక్కడ ఎయిర్ పోల్యూషన్ వల్ల చాలామంది చనిపోయే అవకాశం వుండికనుక ఆ విషయం నిపుణులచేత దర్యాప్తు చేయించి చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీ సమాధానంలో జనరేటర్ స్టాపించబడిన తరువాత ఈ కలుషితాలవల్ల అపాయం చాలావరకు తగ్గుతుందని అన్నారు. అయితే పూర్తిగా పోదన్నమాట.

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి (ముషీరాబాదు) :—జనరేటర్స్ ద్వారా కొంత వరకూ పరిష్కారం అవుతుందన్నారు. జనరేటర్ లేకుండా ఇది పరిష్కారం అయ్యే మార్గంలేదా?

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—తరువాత ప్రశ్నకు సంబంధించిన ప్రశ్న ఇది.

Pollution of water and air by Hindustan Polymers Company, Visakhapatnam

303—

* 1851 Q.—Sarvasri N. S. N. Reddy (Visakhapatnam) and M. Venkaiah Naidu (Udayagiri) :—Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Hindustan Polymers Company, Visakhapatnam is leaving the dirty water mixed with acids into the fields near Gopalapatnam causing pollution of water and air;

(b) if so, the action proposed to be taken by the Government to stop the same, and

(c) whether public health is damaged on account of the bad smell and pollution ?

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—(ఎ) హిందుస్థాన్ ఫార్మాక్స్ ఫ్యాక్టరీ నుండి వెలువడుతున్న మురికినీటి మూలంగా ఆర్మ్యానికి ఫంగం వాటిల్లుతున్నదని చుట్టు ప్రక్కల ప్రాంతాలలోని ప్రజల నుండి లోగడ ఫిర్యాదులు అందాయి.

(బి) ఆ ఫ్యాక్టరీ మురికి నీటిని గుంటలలోనికి పంపి కాలుష్యాలను తొలగించి ఆ మురికినీరు బయటికి పడలిపెట్టుతున్నది. అలా పడలిపెట్టిన మురికినీరు హాని కలిగించదు. ఈ గుంటలు ఏర్పాటు చేయడానికి పూర్వం విడిచిపెట్టబడిన మురుగు నీటి మూలంగా దుర్వాసన ఏర్పడింది. లోగడ నిర్మించిన గుంటలు పని చేయడాన్ని పరిశీలించిన తరువాత మురికినీటి ప్రవాహాన్ని పంపించడానికి యింకా కొన్ని గుంటలు నిర్మించమని ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలుష్య నిర్మూలన మండలి ఫ్యాక్టరీని ఆదేశించింది.

(సి) చెడు వాసనవల్ల, దుష్పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి. కలుషితమయిన నీటిని మనుష్యులు, పశువులు ఎక్కువగా సేవిస్తే జీవర సంబంధమైన వ్యాధులు ఏర్పడవచ్చు. కాని, ఇక్కడ ఆ మురికి నీటిలోని కాలుష్యాన్ని తొలగించి బయటకు వదులుతున్నారు.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—ఎప్పటినుండో యిది జరుగుతున్నది. ఇదివరలో ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఒకసారి చూశారు. అక్కడ వారు ఆ పని అపడలేదు. వాసన వేస్తూనే వున్నది. పశువులు నాశనం అవుతున్నాయి. వారిపై కఠిన చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :— ఇంకా ఎక్కువ గుంటలు బ్రష్టి నీటిని బయటకు పడలాలని ఆదేశాలు యిచ్చారు. నేను కూడా చూశాను. వాసన వస్తున్న మాట వాస్తవమే. వారికి నోటీసు యివ్వడం జరిగింది. మెజిస్ట్రేటు 50 రూపాయలు జరిమానావేసి పదిలేశారు. 50 రూపాయల జరిమానావల్ల ఫ్యాక్టరీ వారికి వచ్చిన నష్టం ఏమీ లేదు. ఇంకో పద్ధతిలో చర్య తీసుకోవాలంటే కరెంటు ఆపుతామని, నీరు కట్ చేస్తామని హెచ్చరించాలని చెప్పారు. నేను రెండోసారి వెళ్ళినప్పుడు పబ్లిక్ హెల్త్ వారికి చెప్పి నోటీసు ఇవ్వవలసిందిగా కూడా చెప్పాను.

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి (కల్వకుర్తి) :—పొల్వూషన్ విశాఖపట్టణం వరకే పరిమితమై లేదు. హైదరాబాదులో కూడా వుంది. The Minister cannot go to every factory and do that. Problems should be effectively tackled.... ఈ సమస్య ఎక్కువగా వుంది కనుక ఒక హాస్ కమిటీవేసి ఫ్యాక్టరీలన్నీ విజిట్ చేసి యీ సమస్యను పరిష్కరించడానికి వీలయ్యే విధంగా చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—దీనికి హాన్ కమిటీ అక్కరలేదు. ఫ్యాక్టరీ సక్రమమైన బాధ్యత తీసుకోకపోతే చట్టరీత్యా చర్యలు తీసుకోవటానికి ప్రభుత్వానికి అధికారం వుంది. ఆ అధికారాల ద్వారా చర్య తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. శ్యామలరావు (చీపురుపల్లి) :—గతంలో ముఖ్యమంత్రి గారు విశాఖపట్టణం వచ్చినప్పుడు వారి స్పష్టికి యిది తీసుకురావడం, వారు తక్షణం చర్య తీసుకొని ఆవిస్తామని హామీ యివ్వడం జరిగింది. పశు, జన నష్టం కాకుండా వ్యవసాయం కూడా నాశనం అవుతున్నది. వ్యవసాయ రక్షణకోసం, పశు, జన రక్షణకోసం వెంటనే చర్యలు తీసుకుంటామని ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన హామీని అనుసరించి అయినా మంత్రిగారు చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—ముఖ్యమంత్రిగారు చూసివచ్చారు. నేను ముఖ్యమంత్రిగారితో చెప్పాను. ప్రజలకు, పశువులకు నష్టం కలుగుతున్నదని మేమూ ఒప్పుకుంటున్నాము. ఫ్యాక్టరీవారు చర్యలు తీసుకోకపోతే మేమే వారికి యిచ్చే ఎలక్ట్రసిటీ, వాటర్ కూడా కట్ చేస్తామని చెబుతున్నాను.

Sri S. Jaipal Reddy :—You cancel their licences. Why only the electricity ?

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—కరెంట్, వాటర్ కట్ చేస్తే వారేమి పని చేయగలరు?

Sri S. Jaipal Reddy :—They were already convicted in the Court. You are therefore eligible to cancel the licences, when you disconnected the electricity. Why do you want to wait and why do you warn....

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—వారికి టైమ్ యిచ్చారు. టైమ్ లోపల చేయకపోతే చర్య తీసుకుంటాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఎంత టైమ్ యిచ్చారు

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—నేను వెళ్ళి 20 రోజులైంది. రూల్స్ ప్రకారం నోటీసు యిచ్చాక వారి నుండి సమాధానం రావాలి. చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి :—హెల్తు సర్టిఫికేట్ లేదన్నారు కదా. అటువంటప్పుడు దానిని ఆపించే అవకాశం వున్నదికదా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు పేసిన ప్రశ్న వెనుకటి ప్రశ్నకు సంబంధించింది. దీనికి వర్తించదు.

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి :—నేను యంతకుముందు జనరేటర్స్ గురించి అడిగితే వచ్చే ప్రశ్నకు సంబంధించిందన్నారు. ఇప్పుడు యిది అడిగితే ఇంతకుముందు ప్రశ్నకు సంబంధించిందంటున్నారు.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—క రెంట్ ఫెయిల్ అయినప్పుడు జనరేటర్ వాడితే పొగ వదలకపోతే జబ్బులు రాకుండా వుంటాయి.

శ్రీ యం. ఓంకార్ (నరసంపేట) :—వాటర్ పొల్టాషన్ గురించి గత అయిదు సంవత్సరాలలో అనేకసార్లు ఈ సభలో చర్చకు వచ్చింది. ఎన్నోసార్లు చర్చకు వచ్చిందో, ఎన్నిసార్లు హామీ ఇచ్చారో, ఎందుకు చర్య తీసుకోలేదో సెలవిస్తారా ?

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—నా దగ్గరకు వచ్చిన కరువాన నేను తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటో మనవిచేశాను.

Balance Amount in the Syndicate Bank to the Credit of A.P.S.E.B.
304—

* 943 Q.—Sri S. Jaipal Reddy:—Will the Minister for Finance and Power be pleased to state :

(a) whether the APSEB had a balance of Rs. 2.76 lakhs in the Syndicate Bank, Kakinada from 1970 to 1975;

(b) if so, why the account was not reconciled and operated upon; and

(c) the interest, if any, that accrued on this balance?

ఆర్థిక. విద్యుచ్ఛక్తి శాఖ మంత్రి (శ్రీ రాజారాం):—(ఎ) అవునండీ.

(బి) కాకినాడలోని సిండికేట్ బ్యాంకులో, 25-3-1970 నుండి 1970 మే చివరివరకు గల కాలానికి, అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు క రెంట్ అకౌంట్ కు రూ. 2,75,894.98 పైసలు జమ అయింది. బోర్డు అకౌంట్ లో ఉన్న ఈ మొత్తాన్ని ప్రైదరాబాదులోని సిండికేట్ బ్యాంకు పోడ్ ఆఫీసులోని తన క రెంట్ అకౌంట్ కు బదిలీ చేయమని బోర్డు ఆదేశించినప్పటికీ, 10-3-1975 వరకు సదరు బదిలీ జరగలేదు. అప్పటికి, మొత్తములను సరిచూసేవని (రికన్ సిలి యేషను) జరగవలసి వున్నందున పైన పేర్కొన్న మొత్తం బదిలీ జరగపోవడాన్ని గమనించలేదు. అయినప్పటికీ వాటిని సరిచూసేవని జరుగుతున్న సమయంలోనే అంటే 1975 మార్చిలో ఈ మొత్తం బదిలీ చేయబడింది.

(సి) సిండికేట్ బ్యాంకు నుండి వడ్డీ క్రింద రూ. 41,449.50 పైసలు లభించింది.

20 a. m.

శ్రీ యస్. జయపాల్ రెడ్డి :—దాదాపు నాలుగు సంవత్సరాలవరకు కాకినాడనుండి ప్రైదరాబాదుకు ఎకౌంట్ మారినదా లేదా అని చూచే వ్యక్తి విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డులో లేకుండా పోయాడు. సకాలములో సరికానందున వచ్చిన నష్టం ఎంత ?

శ్రీ జి. రాజారాం :—ప్రత్యేకమైన పరిస్థితిలో ఇది జరిగింది. స్టేటు బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియాలో ఎకౌంటు ఉన్నప్పుడు వర్కు టు రూల్ అనే స్ట్రీయికు జరిగింది. అప్పుడు సిండికేట్ బ్యాంకుతో మాట్లాడితే 17 బ్యాంకులలో తాత్కాలికంగా వుండాలని కోరినప్పుడు వారు ఒప్పుకున్నారు. ఆ సందర్భంలో కాకినాడలో జమచేశారు. రోజు రోజుకు టెలిగ్రాఫిక్ పద్ధతిన జమకావాలని బోర్డువారు ఆదేశాలు ఇచ్చారు. కాని ఆవిధంగా జరగలేదు. రికన్సిలియేషన్ పెండింగ్ లో పడిపోయింది, ఎన్. జి. ఓ. ల స్ట్రీయికు, బోర్డు ఎంప్లాయిస్ స్ట్రీయికు వల్ల ఎరియర్స్ లో పడిపోయింది. కాబట్టి తొందరగా గమనించలేదు. రికన్సిలియేషను సమయములో బయట పడింది. అప్పటినుండి ఇంటర్మిట్టుతోకూడ జమకావడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. జయపాల్ రెడ్డి :—చూడకుండా ఉండేందుకు బాధ్యులు ఎవరు? విచారణ చేశారా?

శ్రీ జి. రాజారాం :—బోర్డులో ఒక రికన్సిలియేషన్ నెట్ ఉంది. దురుద్దేశముతో జరిగిందేమోనని నేను స్వయముగా పరిశీలించాను. అలాంటిది ఏమీలేదు. జప్తు జమిషన్.

Payment of Current Consumption Charges for the Street Lights by Grampanchayat

305—

*1736 Q.-Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:—Will the Minister for Finance and Power be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Andhra Pradesh State Electricity Board is not accepting cheques from the Grampanchayats towards payment of current (electricity) consumption charges for the street lights; and

(b) if so, the reasons therefor?

ఆర్థిక, విద్యుచ్ఛక్తి శాఖ మంత్రి (శ్రీ జి. రాజారాం):—(ఎ) లేదండి. వాస్తవం కాదు.

(బి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నంకాదు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :—చెక్కులు ఇస్తే తీసుకుంటున్నారా? తీసుకోవడంలేదు. మా నెల్లూరుజిల్లాలో ఇది జరుగుతున్నది. స్ట్రీట్ లైట్స్ కు సంబంధించిన ఎక్స్ ట్రాసిటీ బిల్లులకు సర్పంచులు చెక్కులు ఇస్తే డబ్బు ఉందో లేదోనని తీసుకోమని చెబుతున్నారు.

శ్రీ జి. రాజారాం :—గ్రామ పంచాయితీలకు ఏ బ్యాంకులో ఎకౌంటు వుండదు. వారి ఎకౌంటు ట్రెజరీసులో వుంటుంది. బ్యాంకులో ఉన్నప్పుడు ఒప్పుకుంటాము.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :—పెద్ద పంచాయతీలకు స్టేటు బ్యాంకులో ఎకౌంటువుంది. చెక్కులు ఇస్తే తీసుకోవడంలేదు.

శ్రీ జి. రాజారాం :—ఈ మధ్యన ఇ. ఆర్. ఓస్. స్ట్రీయికువల్ల అవిధంగా చేశారేమో. బ్యాంకు ఎకౌంటు ఉంటే తప్పకుండా స్వీకరించ బడుతాయి.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :—అమాదిరిగా అదేశాలు ఇస్తారా ?

శ్రీ జి. రాజారాం :—తప్పకుండా.

Reorganisation of Irrigation Department

306—

* 917 Q—Sri Poola Subbaiah:—Will the Minister for Major Irrigation be pleased to state.

(a) whether the Government propose to reorganise the Irrigation Department by conferring more power on the Chief Engineers and introducing incentives.

(b) if so, the details of the proposed reorganisation if any, and

(c) the reasons for the same ?

పెద్ద తరహా నీటి పారుల, వాణిజ్య పన్నుల శాఖ మంత్రి (శ్రీ జి.వి. సుధాకరరావు):—

(ఎ), (బి), (సి) ప్రస్తుతం ఈ విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నది. వివరాలు ఇంత ముందుగానే తెలియజేయడం సాధ్యం కాదు.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:—ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నది అన్నారు. ఏ అంశాలు పున్నవి; ఎప్పుడు ఫైనల్ యిజు చేస్తారు ?

శ్రీ జి.వి. సుధాకరరావు:—ఏ ఒక్క అంశం లేనేది కాదు. ఇరిగేషను డిపార్టుమెంటును బాగు చేయాలనే పుద్గేశముతో ప్రస్తుత రీఆర్గనైజు చేయాలని అన్ని విషయాల గురించి ఆలోచన జరుగుతున్నది. బోనల్ చీఫ్ ఇంజనీర్స్ ను చేయాలి, మేజరు, మైనరు, మీడియం యిరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు ఒక ప్రాంతములో వుండేవి ప్రత్యేకంగా వారి ఆధీనంలో వుండాలని వారికి కావలసిన అధికారములు ఎక్కువ చేయాలి. అలాగే చీఫ్ ఇంజనీర్స్ సెలక్షనులో మెరిట్ సిస్టం పెట్టాలి. యీ విధంగా ప్రతి విషయానికి సంబంధించి రీఆర్గనైజు చేయాలనే ఆలోచన వుంది. ప్రస్తుతం పున్న చీఫ్ ఇంజనీర్స్ యొక్క రిటైరు అయిన చీఫ్ ఇంజనీర్స్ యొక్క యీ విషయంలో శ్రద్ధచూపేవా; అభిప్రాయాలను స్పష్టంగా తెలుసుకోడానికి వ్రాయబడింది. వారిందరి అభిప్రాయాలు :చ్చిన భరువాత ప్రతి విషయము మీద సుదీర్ఘం ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకోబడుతుంది.

Rajulabanda Project Scheme

307—

*1741-Q —Sri M. Omkar :— Will the Minister for Major Irrigation be pleased to state :

(a) whether it a fact that the Rajulabanda Project Rythu Mahasabha Emmiganoor submitted a memorandum to the Government in the month of May 1978 requesting for taking up Rajulabanda Project Scheme which irrigate about 70 thousands acres , and

(b) if so, the action taken there on ?

పెద్దతరహా నీటిపారుదల శాఖామూఖ్యులు (శ్రీ జి. వి. సుధాకరరావు):—

(ఎ) వాస్తవమేనండీ.

(బి) ఈ పథకానికి కృష్ణా జలాల వివాదాల ట్రిబ్యునలు నీరు ఏమి కేటాయించనందున ఈ పథకం చేపట్టే అవకాశం లేదు.

శ్రీ గుం. ఓంకార్ :— చాలా సంవత్సరాల నుండి కృష్ణానది జలాలను రాయలసీమకు తరలించాలనే ఆలోచన వుండి యీ స్కిము వుంది. ఎందరో మంత్రులు వెళ్ళి వాదనాలు చేశారు. ఇప్పుడు ఏమీ లేదంటున్నారు. అసలుకే ఎవరు పెడుతున్నారు. ఫౌండేషను స్టోన్ వేశారు, బహుశః మంత్రిగారు పూర్వచరిత్ర వల్ల యీ వివరాలు అన్ని తెలుసుకోవచ్చు. ఇప్పుడు నెగెటివ్ చేయడమనేది గాకుండా రాయలసీమకు కృష్ణా జలాలను తరలించడములో భాగంగా వున్న యీ స్కిమును పునరాలోచన చేసి అమలుజరిపేటట్లు హామీ యిస్తారా ?

శ్రీ జి. వి. సుధాకర రావు —గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు నావద్ద వివరాలు లేవని కాదు. 1942 నుండి 1969 వరకు వున్న చరిత్ర అంతా తెలుసు. సభ్యులు కావాలంటే ఒకటి తర్వాత ఒకటి చెప్పగలను. 1969 లో కృష్ణా వాటరు డిస్పూజ్ ముందు రాజోలిబండ స్కిముకు నీరు యివ్వాలని వాదించడము జరిగింది. ఇప్పుడు కృష్ణా వాటరు డిస్పూజ్ ట్రిబ్యునల్ తీర్పు ప్రకారము యీ నీరు తరలించడానికి వీలులేదు. కృష్ణా తుంగభద్రా జేసిన్ ల్యాండ్సుకు ఆంధ్రప్రదేశ్ కు 127 టి.యం.సి. వాటరు కేటాయించారు. ఏ ఏ ప్రాజెక్టులకు ఎంతెంత పునయోగించవలసి వుంటుందో చెప్పడానికి సిద్ధముగా వున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—బాపతు కమిటీ మన రాష్ట్రానికి ఎంత యిచ్చిందనేది తెలుసు. నెగెటివ్ గా నీరు యిచ్చే సమస్య లేదని తెలిపేకంటే యిప్పటికయినా వున్నటువంటి పరిమితిలోనే యింజనీర్లతో ఆలోచనచేసి దానికి వున్నటువంటి పరిమితిలోనే యింజనీర్లతో ఆలోచనచేసి దానికి వున్నటువంటి అవకాశాలను పరిశీలిస్తామని హామీ యిస్తారా ?

శ్రీ జి. వి. సుధాకరరావు:— నిష్ప్రయోజనం అయిన హామీలు యివ్వడం వల్ల ప్రయోజనం ఏమివుంది.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:— ఫౌండేషను స్టోన్ వేశారు. రాజోలిబండ కుడి కాలవ ఎడమకాలవ వున్నవి. సంజీవయ్యగారి ట్రైములో పునాదిరాయి వేశారు. ఆ ప్రాజెక్టు పరిశీలనలో వుందని తప్పకుండా తీసుకుంటామని ఏ హామీ లేకుండా సున్న చుట్టే కార్యక్రమం తీసుకొంటే మంచిదిగాదు. తప్పకుండా ఆ విషయములో యిన్వెస్టిగేట్ చేస్తామని చెప్పాలి. వత్తికొండ తాలూకాలో వుండి, అది మెట్ట తాలూకా

(శ్రీ జి. వి. సుధాకరరావు:— వస్తుందనే ఆశతో పునాదిరాయి వేశారు. కృష్ణావాటరు డిస్కంప్లైన్ ట్రబియన్లను పునాదిరాయి వేసినందుకు అయినా నీరు యిస్తారేమోననే ఆశతో చేసి వుండవచ్చు. ఆ ఆశ పూర్తి కాలేదు. అదివరకు ఒకసారి ఇన్వెస్టిగేషను కోసం 87,750 రూపాయలు ఖర్చుచేయబడింది. క్రొత్తది ఏమీకాదు. దానితరువాత మళ్ళీ ఇన్వెస్టిగేషను చేయబడింది. ఇన్వెస్టిగేషను చేస్తే ఒక కోటి 96 వేల 600 రూపాయలు ఖర్చుఅవుతుందని, దానివల్ల 2,812 ఎకరాల మాగాణి...

9-30 a.m.

శ్రీ యం. ఓంకార్:— చీఫ్ మినిస్టరుగారు వచ్చిన తరువాత పరిశీలించ వచ్చు. కాబట్టి దీనిని పోస్టుపోస్ట్ చేయండి.

శ్రీ జి. వి. సుధాకరరావు:— అధ్యక్షా, మీరు పోస్టుపోస్ట్ చేయాలంటే నాకు అభ్యంతరం లేదు. వివరాలన్నీ ముందు ఉన్నాయి. కృష్ణా వాటరు ట్రబియన్లలో ఇచ్చిన అవార్డు ఉంది. ఆ అవార్డును మించి మేము చేసేది ఏమీలేదు

మిస్టర్ స్పీకర్:— చీఫ్ మినిస్టరు వచ్చేవరకు ఉండవ్వండి. వారు అప్పుడు ఏమైనా హామీ ఇస్తారేమో.

శ్రీ నల్ల వరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— సబ్జెక్టు వారిది అయినా చీఫ్ మినిస్టరు వచ్చేవరకు పోస్టుపోస్ట్ చేయడమేమిటి?

మిస్టర్ స్పీకర్:— దానిని పునర్విచారణ చేయడానికి వారు శ్రద్ధ తీసు కుంటారేమోనని గౌరవభక్తులు అంటున్నారు. Let it be postponed. What is there? Don't you think that it is a very serious matter?

శ్రీ నల్ల వరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— సబ్జెక్టు వారిది అయినప్పుడు, దానికి అన్నరు ఉన్నప్పుడు పోస్టుపోస్ట్ చేయడమేమిటి?

మిస్టర్ స్పీకరు:— వారిదగ్గర భోగట్టా ఉంది. వారు చెప్పిన ప్రకారం నెగెటివ్ అయిపోయింది. దానిని తీసుకునే ప్రశ్న లేదంటున్నారు.

(చాలామంది గౌరవభక్తులు లేచిరి.)

శ్రీ నల్ల వరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— అది వారి పోర్టుపోలియో కాకపోతే వారి సబ్జెక్టుగా ఉట్టగా లేకపోతే. వారి దగ్గర ఇన్నర్మైషను పూర్తిగా లేకపోతే అప్పుడు పోస్టుపోస్ట్ చేయమంటే బాగుంటుంది కాని కేవలం ప్రతిదానికి మంత్రాలను అవమానిస్తూ

ఇక్కడున్న మంత్రాలు చాలడం లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి అనే ధోరణి ఏమీ బాగుండలేదు. ఈ విధంగా కన్వెన్షన్లు క్రియేట్ చేసుకొంటూ పోవడం న్యాయమేనా?

మిస్టర్ స్పీకరు :— వారిద్దరూ భోగట్టా లేదని కాదు. వారి దగ్గర ఆన్సరు లేదని కాదు. ఆ విషయం చీఫ్ మినిస్టరుగారు ఉన్నప్పుడు మేము అడుగు తాము-దానిని వారు పునర్విచారణ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారేమో అంటున్నారు.

శ్రీ జి.వి. సుధాకరరావు :— గౌరవనీయులైన సభ్యులు ఎప్పుడైనా ఏ విషయమైనా ఎవరికైనా చెప్పవచ్చు. నేను ఆ వివరాలన్నీ ఇస్తూ ఉంటే చీఫ్ మినిస్టరుగారు వచ్చేవరకు పోస్టుపోస్ట్ చేయండి అంటే అది ఉచితమైనది కాదు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— వ్యక్తిగతంగా ఆ మంత్రిగారివల్ల నాకు చాలా గౌరవం ఉంది. ఆ విషయం మిగతా సభ్యులకు తెలియకపోవచ్చు నేను వ్యక్తిగతంగా వారి నిజాయితీని శంకించడం కాదు, వారి సమాచారాన్ని శంకించడం కాదు. ఇది పాలసీ మాటరు. దీనిని పరిశీలించడానికి మీరు స్కొపు అట్టేబెట్టు కోండని అన్నాము. మంత్రిగారు ఆలోచిస్తాము అనకుండా దీనికి అవకాశం లేదనే విధంగా చెబుతున్నారు. కనీసం చీఫ్ మినిస్టరుగారు ఉంటే రికన్సిడరు చేస్తారేమోననే ఆశ ఉంది. ఇప్పుడు అనేక విషయాలు రికన్సిడరు చేయబడుతున్నాయి. అనేక కన్సెషన్లు ఇవ్వబడుతున్నాయి. ఇది వ్యక్తిగతంగా అవమానం కాదు. వారిని కించపరచినట్లు కాదు, ఇంకా వారి గౌరవాన్ని ఇనుమడింపజేయడానికి తోడ్పడుతుంది. ఎందుకంటే రాయలసీమ ప్రజలకు ఉపయోగపడే ముఖ్యమైన విషయాన్ని పునర్విచారణ జరిపే అవకాశాన్ని మీరు ఇచ్చిన వారు అవుతున్నారు. కాబట్టి మంత్రిగారు అంగీకరిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ జి.వి. సుధాకరరావు :— అట్లాగ పోస్టుపోస్ట్ చేయడంవల్ల, ముఖ్య మంత్రిగారు ఏదో వాద్దానం చేయడంవల్ల సరిపోతుందని అంటే నాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. నిజమైన విషయం ప్రజలముందు పెట్టవలసిన బాధ్యత నాకు ఉంది. 127 టి.ఎమ్.సిలో కృష్ణా వాటర్-ట్రైబ్యునల్ ఏవార్డు చేసింది. అంతే గాకుండా కర్ణాటక, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలు ఇంతకుమించి ఏ విధంగా ఏ ఇతర పనికి ఉపయోగించకూడదని నిషేధించింది. కావలస్తే ఈ 127 టి.ఎమ్.సి వాటరు ఏవిధంగా కేటాయించబడిందో చెప్పడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— ఆ వివరాలు అడుగలేదు, పోస్ట్ పోస్ట్ చేయడం అన్నాను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— గౌరవసభ్యులకు ఒక ఇన్ఫర్మేషను కావాలి. కమిటీ మెంటు కాలేదు కనుక దానిని ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చే వరకు వాయిదా వేయమనడం సబబా?

Mr. Speaker :— You are going a step further. Why don't you ask for a commitment?

శ్రీ నల్ల వరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి — అటువంటప్పుడు వాయిదా వేసికి ? ముఖ్యమంత్రిగారు, మేజర్ ఇరిగేషను మినిస్టర్ గారు, మెంబర్స్ బయట కూర్చోని కమిటీ మెంటు తీసుకోవచ్చు కదా ఇక్కడ కమిటీ మెంటు వచ్చేవరకు ఈ ప్రశ్న వాయిదా వేయడని చెప్పడం సబబా ?

Mr. Speaker :—You are going beyond.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, మీ డిస్క్రిషనుతో పోస్ట్ పోను చేయండి.

Mr. Speaker :—I feel it is better if it is postponed. Whatever be the position, I feel it so.

Proposal to Provide A Hostel for each High School

308—

*1637 Q.—Sri N Venkataratnam Naidu (Rapur) : Will the Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) Whether there is any proposal before the Government to provide a hostel to each High School, and

(b) if so, the time by which it will be implemented ?

సాంఘిక సంక్షేమ అధికారి సుశేనుశాఖ మంత్రి (శ్రీ కె వి. అర్. ఎస్. వద్మనాథ రాజు) :—(ఎ) ప్రస్తుతానికి ప్రభుత్వం ఏదీ అట్టి ప్రతిపాదన ఏదీ పెడింగులో లేదు.

(బి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నంనాయుడు :—మొట్టమొదట ప్రశ్నలకు ఎక్కువ స్పష్టమెంటరీలకు అవకాశం ఇస్తూ చివరి ప్రశ్నలకు ఈ విధంగా వదిలివేస్తే సభ్యులు తృప్తిపడే పరిస్థితులు ఉంటాయి. పూర్వ స్థాయిగా ఉన్న శ్రీ దేశం రామిరెడ్డి గారు ఒక సాంప్రదాయాన్ని పాటించేవారు. అది మనవిచేస్తాను. కృష్ణుడు వేసేవారికి రెండు స్లెప్ మెంటరీస్, జతరంభ్యులకు ఒక స్లెప్ మెంటరీ చేయడానికి అవకాశం ఇచ్చేవారు. కృష్ణుడు వేసినవారు సభలో లేకపోతే ఆ ప్రశ్నకు సమాధానం లేకుండా తీసివేసేవారు. అటువంటి సాంప్రదాయం ఉండడంచేత అన్ని ప్రశ్నలలో అందుకు స్పష్టమెంటరీస్ వేసే అవకాశాలు ఉండేవి. అటువంటి సాంప్రదాయాన్ని తమరుకూడా ఆలోచించి పాటిస్తే బాగుంటుంది.

House Site Pattas to non-tribals in Scheduled Areas

309—

*173 Q.—Sri Bhattam Srirama Murthy :—Will the Minister for Social Welfare be pleased to state :

(a) whether the Government are intending to give house site pattas and patta to cultivable lands in the scheduled area to non-tribals :

(b) if not, the reasons therefor ; and

(c) if so, when ?

(శ్రీ కె.వి.ఆర్.ఎన్. పద్మనాభరాజు :—(ఎ) లేదండీ.

(బి) పెడ్యూలు ప్రాంతాల్లోని ఆదివాసేతరులకు ఆదివాసుల భూమిని అన్యాయకాంతం చేయుటను 1959, ఆంధ్రప్రదేశ్ పెడ్యూలు ప్రాంతాల భూమి బదిలీ రెగ్యులేషన్ నిషేధిస్తున్నది.

(సి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

Upgrading of Second Class Magistrate Court at Palamaner
in Chittoor District

310—

*1625 Q.—Sri A. Rathnam (palamaner) :—Will the Minister for Law be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the High Court of Andhra Pradesh has recommended for upgrading of second class Magistrate Court at Palamaner, Chittoor District into Munsif Magistrate Court;

(b) if so, the action taken by the Government; and

(c) when it is likely to be implemented ?

న్యాయ మరియు ఓడరేవుల శాఖమంత్రి తరపున ఎక్సైజు శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. గంగారెడ్డి) :—(ఎ) న్యాయస్థానాల పునర్వ్యవస్థీకరణ పథకాన్ని విస్తరింపచేయడానికి పంపిన ప్రతిపాదనలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాజెక్టు పరిమితుల్లోని రెండవ తరగతి మేజిస్ట్రేటు కోర్టు స్థానే మున్సిప్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టు ఏర్పాటు చేయాలని కూడా సూచించినట్లు చెప్పింది.

(బి) మరియు (సి) ఆ ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి.

Over Loading in the R.T.C. Buses.

311—

*1-B.-Q.—Sri Ch. Parasuram Naidu :—Will the Minister for Transport be pleased to state :

(a) whether over-loading of state R.T.C. Buses is permitted by the management of the R.T.C. or by the Government;

(b) the total capacity of the R.T.C. Buses in the State other than Hyderabad and Visakhapatnam;

(c) the excess over-loading total number on these buses in the months during December and January;

(d) whether Transport Law and rule do not apply to the state Buses; and

(e) whether disregard of law and rule by state institutions set very bad example to others?

రవాణా శాఖా మంత్రి (శ్రీ) ఎ. వెంగళరెడ్డి :— (ఎ) లేదండి.

(బి) 1-4-1978 తేదీ నాటికి రోడ్డు రవాణా సంస్థ బస్సులలో మొత్తం 2,17,400 సీట్లు ఉన్నాయి. వీటిలో ప్రాధరాజామి జిల్లా మరియు సిటీ బస్సులలోని సీట్లు, విశాఖపట్టణం జిల్లా బస్సులలోని సీట్లు చేరలేదు.

(సి) ఆర్.టి.సి. బస్సులలో పట్టుకొన్న ఓవర్ లోడింగు కేసుల వివరాలు 1977 డిసెంబరులో 385, 1978 జనవరిలో 481.

(డి) రవాణా శాసనాలు, నియమావళి అంధ్రప్రదేశ్ రోడ్డు రవాణా సంస్థకు కూడా వర్తిస్తాయి.

(ఇ) ఆ సంస్థ రవాణా శాసనాలకు మరియు నియమావళి లోబడి పని చేస్తున్నది. వాటిని ఎవరైనా ఉల్లంఘించట్లు రవాణా అధికారులు కనుగొన్నప్పుడు తగు చర్య తీసుకోబడును.

9-40 a. m.

శ్రీ సిపాచ్. పరశురామనాయుడు :— మంత్రిగారి సమాధానం శాస్త్రీయంగానే ఉన్నది గాని, ఈ తంటాలు అల్లరులు వచ్చినది అంతా కూడా ఓవర్ లోడింగు కారణం వల్లనే. ఓవర్ లోడింగుకి మేము ఏ మాత్రం ఇన్ స్పెక్టివ్స్ ఇవ్వలేదని మంత్రిగారు ఇక్కడ చాల ఆసరబుట్ గా చెప్పారు. అక్కడ స్టాఫ్ ఓపెన్ గా డై రెక్టుగా మాకు ఓవర్ లోడ్ చేయమని చెప్పారు, మేము చేస్తున్నాము, మీ దిక్కు ఉన్నచోట చెప్పకోండి అని సమాధానం ఇచ్చారు.

As an Hon'ble Member of the House, I am speaking to the Hon'ble Ministers through the Hon'ble Speaker. అందుచేత ఈ స్టేటుమెంటాఫ్ పార్లమెంట్ ఇన్ వెస్టుగేట్ చేయండి. రెండవది ఎన్ని ఓవర్ లోడింగు కేసులు అని అడగలేదు ఎక్సెస్ ఓవర్ లోడింగు మీరు ఎంత చేశారు, బోయల్ స్టాటిస్టిక్స్ అడిగారు. అది కాకుండా కేసులు మీరు చెప్పారు. కేసులు ఎక్కడ పెడుతున్నారు? అందుచేత ఈ ఓవర్ లోడింగు ఎక్సెస్ ఎంత అవుతుంది? ఈ ఓవర్ లోడింగు ఏవెంటు చేయడానికి ఏమైనా ప్లాన్ తీసుకుంటారా? ఇది జరుగుతున్నది దానిని కాదు అని చెప్పడం అనేది మంచిది కాదు.

శ్రీ ఎ. వెంగళరెడ్డి :— క్వెషన్ లో ఎక్సెస్ ఓవర్ లోడింగు అన్నారు. అది నిజంగా వేగ్ క్వెషన్. మా వాళ్ళకి అర్థము అయింతవరకు ఓవర్ లోడు కేసు అనుకొని ఓవర్ లోడు అంటారు. దానిని కేసు అనుకున్నారు. మీ అర్థము ఏమిటంటే పబ్లిక్ కేపాసిటీ ఎంత, ఓవర్ లోడు చేసినది ఎంత, మంత్రివైఖ ఇవ్వమని అన్నారు. ఇస్తాను. ఒకప్పుడు లాస్ట్ బస్ ఉంటుంది అనుకోండి. అప్పుడు వేరే బస్ లేదు ఆ బస్ వచ్చితే. అప్పుడు ఓవర్ లోడు చేయాలి అటువంటప్పుడు Definitely, they might have issued instructions or on some special occasions, our people might have asked them to overload.

శ్రీ వి. శోభనాదీశ్వరరావు :—టవర్ లోడింగు పర్మిట్ చేస్తామని రూల్స్ ఇవ్వాలి. బస్సుకి ఒక 20 మందికి, 10 మందికి టవర్ లోడింగు పర్మిషన్ ఇవ్వాలి అస్తారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—శోభనాదీశ్వరరావుగారు చాల వికాల హృదయంతో రెప్రెజెంటు చేశారు. I think the Minister will consider it.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS (UNSTARRED)

ENQUIRY ABOUT CO-OPERATIVE MARKETING SOCIETY, WARANGAL

161—

2-X Q.—Sarvasri C. Janga Reddy and N.S.N. Reddy :— Will the Minister for Co-operative be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Divisional Co-operative Officer, Warangal appointed as an Enquiry Officer to go through the Co-operative Marketing Society, Warangal district in the year 1977 ; and

(b) if so, the particulars of report ?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) The enquiry was conducted with reference to certain allegations against working of the society. The details of the enquiry report are as follows :—

(1) The allegation that the distribution of levy sugar was handed over to the Super Bazar and some employees were promoted for consideration was false, as the sugar distribution was handed over to the Super Bazar in pursuance of a decision taken by all the concerned Co-operatives and the District Revenue Officer and the retrenched employees were absorbed in pursuance of a decision taken by Co-operative Marketing Society.

(2) The allegation that two lorries and one jeep were sold for a commission of Rs. 40,000 was false as the sale was by open auction after wide publicity in newspapers and with the permission of the Registrar.

(3) The allegation that Rs. 30,000 was earned illegally through sale of rice during 1975-76 was not borne out by the material available in the record.

(4) As regard the allegation that Rs. 20,000 were earned by sale of G.P. Sheets, it was found that 2,310 sheets purchased in 1974 at a cost of about Rs. 1,11,030.00 were sold to a private trader at a reduced rate for want of demand in the open market. This resulted in a loss of Rs. 30,157.

(5) The allegation that Rs. 10,000 was earned by the committee by taking lease of private godowns was not correct, as the society has to take private godowns on lease as its own godowns were handed over to the Markfed.

(6) The allegation that the Chairman earned Rs. 50,000 from the contractor for transport of sugar was not substantiated as the contract was renewed with enhanced rates approved by the Markfed,

(7) The allegation that the Chairman earned Rs. 50,000 in the purchase of an old Oil Expeller was false, as the machine was purchased from an approved supplier at a reduction cost of only Rs. 58,240.

(8) The allegation that Rs. 3,000 was spent on the opening of each of the rural depots was false, as only Rs. 500 was spent on each depot.

(9) The allegation that heavy amounts were spent by the society on the visit of the then Ministry for Co-operation and the then Governor of Uttar Pradesh was false as only Rs. 407 was spent for the visit of the Minister for Co-operation for laying the foundation of the societies godown and no amount was spent for the alleged visit of the Governor of Uttar Pradesh.

(10) The allegation that removed employees were continued in service was not correct, as they were entertained in service on merits of each case.

(11) As regards the allegation that heavy amounts under suspense account of the employees are not being received, it was found that while on the date of the petition, Rs. 60,800 was found due from 11 employees as on 15th January, 1978, the amount was reduced to Rs. 14,814 from 7 employees of which Rs. 18,323 was from a single employee and over Rs. 2,000 from two employees respectively.

FILTER POINTS IN SWARNAMUKHI RIVER

662—

142 Y.—Sri Nallapareddy Sreenivasul Reddy (Venkatagiri) :— Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether a scheme to install filter points in Swarnamukhi river to irrigate the lands of Scheduled Castes and Scheduled Tribes at Thimmajikandriga in Venkatagiri Taluk has been sanctioned by the Collector, Nellore ;

(b) whether filter points laid in Swarnamukhi proved to be successful ;

(c) if so, the reasons for the delay in completing the scheme ;
and

(d) when will the work be completed ?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) Yes. Sir.

(c) and (d) Three coupled filter points of 4" diametre were sunk in the Swarnamukhi. The ground in which the filter points were sunk was at a fairly higher level and the river course was on the other side. It was also proposed to construct pump sheds there. But during the floods of 1976 the river changed its course and the high ground was eroded and washed away. As the site, where pump sheds were to be constructed, is now within the river course. the scheme has been dropped by the Collector.

DAMAGE TO SURPLUS WEIRS OF PEDDA TANK AND NAYUDU TANK

163—

341 Y.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddy :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether surplus weirs of Pedda Tank and Nayudu Tank at Kadagunta village in Venkatagiri taluk of Nellore district have been damaged due to floods in 1976 ;

(b) if so, the action taken thereon ;

(c) the reasons for the delay in taking up special repairs to the said tanks ; and

(d) when will the works be taken up and completed ?

A.—

(a) Yes, Sir. A portion of bed pitching to the by-wash was disturbed besides breaches at extreme ends of the flanks of the Pedda tank. In respect of Nayudu tank a portion of the body wall was disturbed.

(b), (c) and (d) Repairs could not be taken up due to insufficiency of funds. Action being taken to carry out repairs under Normal Maintenance Programme.

Restoration of Ayyavari Tank.

164—

551 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to restore Ayyavari tank at Vemulachedu in Rapur Panchayat Samithi of Nellore district;

(b) if so, when will the proposal materialise;

(c) whether it is a fact that the lands assigned to the Scheduled Castes of Vemulachedu will be irrigated if the said tank is restored;

(d) the estimated cost of fixing standards to the tank and for restoring the tank;

(e) the expected ayacut after restoration; and

(f) when will the work be taken up and completed?

A.—

(a) There is no proposal as this is a cattle pond in forest land and not a Minor Irrigation Source.

(b) Does not arise.

(c) No Sir, the lands are situated at a higher level than the gunta.

(d), (e) and (f) Do not arise.

Want of drinking water wells in certain places of Rapur
Panchayat Samithi.

165—

761 Q.—Sri Nallapaseddi Sreenivasul Reddi :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that there are no drinking water wells in the following places of Rapur Panchayati Samithi of Nellore district;

1. Jabalpuram

2. Thurpupundla Girijan Colony :

(b) if so, the action taken so far to provide drinking water wells; and

(c) when will the wells be provided?

A.—

(a) There is no drinking water well in the village Jabalpuram whose population is ninety and where people are now getting water from Mira Mines pits situated a furlong away. One open well as completed under civic amenities recently in Thurpupundla Girijan Colony.

(b) and (c) Action is being taken to provide a bore-well in Jabalpuram.

Formation of a road to Nagulapadu Harijanawada from Venkatagiri-Rapur road.

166—

892 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to form a road from Venkatagiri Rapur road to Nagulapadu Harijanawada via. Palugodu Harijanawada in Nellore district;

(b) the estimated cost of the road;

(c) whether the Collector, Nellore has been on receipt of a representation from Mr. N. Sreenivasul Reddi, M.L.A. in 1978 for the formation of the said road; and

(d) if so, the action taken in the matter; and

(e) when the said road will be formed?

A.—

(a) No, Sir,

(b) This has to be investigated.

(c) A representation to form a ring road from Venkatagiri-Rapur road via. Naidupalem, Diguvalingasamudram, etc. has been received on 1st June 1978 which does not relate to the L.A.Q.

(d) Does not arise.

(e) As and when funds become available.

Formation of road from Venkatagiri to Mamullapeta in Nellore district.

167—

893 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) the amount needed to complete the formation of road from Venkatagiri to Mamullapeta in Nellore district;

(b) the reasons for the delay in completing the said road work; and

(c) when the work will be completed?

A—

(a) There is already a road in existence from Venkatagiri diversion road to Mamullapeta having a distance of 1-2 KM. which is a Samithi road.

(b) and (c) Do not arise.

Drinking water scarcity in Josvulvarikandrige Girijanwada.

168—

1189 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether it is a fact that there is acute scarcity of drinking water in Josvulvarikandrige Girijanawada of Venkatagiri taluk of Nellore District;

(b) if so, the action taken so far to provide drinking water; and

(c) when the problem of drinking water will be solved in the said place and how?

A.—

(a) No Sir, this is a rehabilitated girijan colony formed last year and there is an open well at a distance of 3 furlongs in another Girijan colony. One more open well has been sanctioned to meet the requirements of both the Girijan and the Harijan colony and it is expected to be completed soon.

(b) and (c) Do not arise.

Drinking water scarcity in Attivaram Harijanawada of Venkatagiri Panchayat Samithi.

169—

1230 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that there is acute scarcity of drinking water in the Harijanawada of Attivaram in Venkatagiri Panchayat Samithi of Nellore district;

(b) if so, the action taken so far by the Government to provide drinking water; and

(c) when and how the problem of drinking water will be solved in the said place in what manner?

A.—

(a) No, Sir. Besides two wells in Harijanawada, water from which is taken and used for all purposes, there is an old well in the locality from which water is taken for drinking water purposes.

(b) and (c) Do not arise.

Handloom Weavers Co-operative Societies.

170—

4(S)-Q.—Sri M. Venkaiah Naidu :—Will the Minister for Textiles be pleased to state :

(a) the number of Handloom Weavers Co-operative Societies in each district as on 30th June, 1976, 30th June, 1977 and 31st December 1977;

(b) whether it is a fact that number of bogus new Handloom Weavers Co-operative Societies were promoted indiscriminately during the said short periods just to misuse the rebate subsidy scheme and other facilities available to Weavers' Co-operatives ; and

(c) whether the Government are contemplating an independent and fair enquiry in this regard ?

A—

(a)

Sl. No.	Name of the District.	Number of societies in each district as on		
		30-6 1976	30-6-1977	31-12-1977
1.	Srikakulam	87	89	94
2.	Visakhapatnam	45	48	52
3.	East Godavari	84	87	93
4.	West Godavari	53	56	58
5.	Krishna	86	97	105
6.	Guntur	67	103	128
7.	Ongole	69	90	104
8.	Nellore	42	130	145
9.	Chittoor	25	41	46
10.	Cuddapah	98	103	108
11.	Kurnool	55	55	55
12.	Anantapur	38	39	39
13.	Hyderabad	11	17	21
14.	Medak	19	20	24
15.	Mahbubnagar	28	32	39
16.	Nalgonda	34	34	34
17.	Nizamabad	16	16	18
18.	Warangal	64	69	134
19.	Khammam	5	5	8
20.	Karimnagar	90	90	285
21.	Adilabad	11	11	18
Total		1,027	1,232	1,608

(b) No. Sir.

(c) Does not arise.

Organising a Weavers Co-operative Society at Kapuluru.

171—

770 Q.— Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi ;—Will the Minister for Textile be Pleased to state:

(a) whether there is any proposal to organise a Weavers Co-operative Society at Kapuluru in Gudur taluk of Nellore district ;

(b) If so, when the proposal will materialise ;

(c) Whether the Minister for Handlooms and Textiles has received a representation from Mr. N. Sreenivasul Reddi, M.L.A. in 1978. to organise a Weavers Co-operative Society and sanction loans to the Weavers of Kapuluru and neighbouring villages ; and

(d) if so, the action taken ?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) The Assistant Director of Handlooms and Textiles, Nellore is taking necessary action to organise and register the society.

(c) Yes, Sir.

(d) The remarks of the Director of Handlooms and Textiles have been called for and the matter is under consideration,

Supply Channel from Royyala Kalva.

172—

403 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi :—Will the Minister for Minor Irrigation be pleased to state:

(a) whether foundation stone has been laid in 1977 for the excavation of supply channel from Royyala Kalva to feed Muttembaka tank in Gudur taluk of Nellore district ;

(b) whether the land acquisition work has been completed for the same ;

(c) if not, the reasons for the delay ; and

(d) when will the work be started and completed ?

A.—

(a) No, Sir.

(b) Land acquisition work has not been completed.

(c) Due to change of alignment of channel, land acquisition work was delayed.

(d) Land acquisition proposals are to be finalised by the Revenue Authorities. Then Revised Estimate is to be sanctioned and fresh agency is to be fixed for execution.

Diversion of water from the Surplus Water in Dandavolu Tank.
173—

* 554 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:—Will the Minister for Minor Irrigation be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to divert water flowing out of surplus weir of Dandavolu tank to feed Nayudu tank of Kadagunta in Venkatagiri taluk of Nellore District and if so, when will the proposal be materialise ;

(b) whether the Minister for Minor Irrigation has received a representation from Mr. Sreenivasul Reddi, M.L.A. in 1978 regarding the above need and if so, the action taken in the matter ;

(c) the estimated cost of the said work and when will the work be taken up and completed;

(d) whether the work of improvements to Nayudu tank will be taken up; and

(e) if so, when ?

A.—(a) There is no such proposal at present.

(b) Yes, Sir. The representation has been referred to the Chief Engineer for a report in the matter.

(c) Does not arise in the stage.

(d) Does not arise in this stage.

(e) Does not arise in this stage.

Lift Irrigation Schemes in Venkatagiri Taluk.

174—

642 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:—Will the Minister for Medium Irrigation be pleased to state :

(a) whether Andhra Pradesh State Irrigation Development Corporation has received a representation from Mr. N. Sreenivasul Reddi, M.L.A. in 1978 to execute the following Lift Irrigation Schemes in Venkatagiri taluk of Nellore district;

(i) Lift Irrigation Scheme from Alapaleru to feed Mopur tank;

(ii) Lift Irrigation Scheme from Kaivalya river to irrigate the lands at Akkampeta;

(iii) Lift Irrigation Scheme from Kaivalya river to irrigate the lands assigned to Harijans of Ramapuram;

(b) if so, the action taken;

(c) the estimated cost of scheme; and

(d) when will the said schemes be executed ?

A.—

(a) Yes. Sir.

(b) The representations has been referred to field officers for submission of preliminary investigation of the schemes by the Andhra Pradesh State Irrigation Development Corporation Ltd.

(c) The estimated cost of the schemes are not known as the investigations of the schemes are not completed.

(d) After examining the technical feasibility, the execution of the schemes will be taken up if the beneficiaries agree to the terms and conditions of the Corporation and for the payment of water rates.

Armagaon Light House Vadapalem

175—

42 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi :—Will the Minister for Law be pleased to state :

(a) the estimated cost of establishment of Armagaon Light House at Vadapalem in Gudur taluk of Nellore district ;

(b) whether the work has been started;

(c) if so, when will the Armagaon Light House start functioning; and

(d) whether the State Government have sent proposals under Central Road Fund for the formation of road to the said light house?

A.—

(a) Rs. 31,13,000,00.

(b) Yes, Sir.

(c) It is expected to be ready by the end of 1979.

(d) The Government have sent proposals for V Plan under Central Road Fund (O.R.) for the work "Formation of road from Naidupet-Duggirajuvaripalem road to Sriharikota with a link road Atmagaon Light House at Vadapalem".

POINT OF ORDER

re: Publication of certain Matter in the Press, before Ruling is given by the Chair.

Mr. Speaker:— Now we will go to 329 matters.

Sri S. Jaipal Reddy:— I have to say something before you

Mr. Speaker:— No. No.

Sri S. Jaipal Reddy:— You kindly hear me first.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— 329 అయిన తరువాత బడ్జెటు స్పీచ్ మొదలు పెట్టే లోపల చెబుతాను. ఇప్పుడు బిజినెస్ నడవనియ్యండి.

Sri S. Jaipal Reddy:— This is Zero hour.

Mr. Speaker:— There is no zero hour.

Sri S. Jaipal Reddy:— After the questions are over and before other things are taken up, I have a right to say to you.

Mr. Speaker:— Under what rule?

Sri S. Jaipal Reddy:— Under the Assembly Rules.

Mr. Speaker:— You must bring it to the notice of the Speaker.

Sri S. Jaipal Reddy:— Under the Rule which you took advantage of yesterday in reserving the ruling.

Mr. Speaker :— I have got the inherent power.

Sri S. Jaipal Reddy:— That is the very rule I am also taking.

Mr. Speaker:— Then you must take the consent.

Sri S. Jaipal Reddy:— I am trying to take your consent, I can't help. I am sorry.

Mr. Speaker:— What is it?

Sri S. Jaipal Reddy:— I am seeking your consent.

Mr. Speaker:— I have not given you consent.

Sri S. Jaipal Reddy :— You had not given. Now I am seeking.

Mr. Speaker:— If you want to raise any matter before you come here you must get the consent.

Sri S. Jaipal Reddy:— That means, with the permission of the Chair shall I raise the matter? If you want us to speak in Queen's English, we will do so. Yesterday, I raised a point of order. You reserved the ruling. All that was said in the House had gone into the Press.

Mr. Speaker :—I gave instructions when the Press people came to me not only here but there also, not to publish it.

Sri Bhattam Srirama Murthy:—Point of order Sir. Whatever has happened in the Assembly the Press people have got the authority and every right to publish it. How is it that you behind the back in your Chamber You leave instructions to the Press not to publish it ?

Mr. Speaker:—Behind the back!

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—ఎట్లా, ఏ రూలు క్రింద?

Mr. Speaker:—I have got every right to say.

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—లేదు. అవకాశం లేదు.

Mr. Speaker :—I will provide you with the rules

శ్రీ భాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—ఏ రూలు క్రింద ఉంది? ఎట్లా స్తారు? ఎలా చెప్పారు? చెప్పడానికి అవకాశం ఎలా ఉంది? పబ్లిష్ చేయడానికి అవకాశం ఉంది. మీరు రూలు చెప్పండి. ఎసంబ్లీలో జరిగింది నివేదిక చేయడానికి వీలులేదని చెప్పడానికి తమకు ఏ రూలు ప్రకారం పవరు ఉందో చూచేసి మాకు చెప్పండి. ఇది సభ్యులకు సంబంధించిన హక్కు. మేము మాట్లాడతాము. మేము మాట్లాడింది వారు పబ్లిష్ చేస్తారు. బీయడానికి వారికి హక్కు ఉంది. వీలు లేదు అనడానికి దయచేసి మీకు ఎక్కడ పవర్ ఉందో తెలియపరచాలి.

శ్రీ నల్లవ రెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి (వెంకటగిరి) :—మీరు ఎక్స్‌పెంజ్ చేసి ఉంటే తప్ప లేకుంటే పబ్లిష్ చేసే అధికారం ప్రెస్‌కి ఉంది. తాము ఎక్స్‌పెంజ్ చేయలేదు నిన్న. అదేజీంచే అధికారం ఈ సభవారికి గాని స్పీకర్‌గారికి గాని లేదు. ప్రెస్ వారు ఫలానాది ప్రింటు చేయకూడదు అని ఆదేశించే అవకాశం అందువల్ల ఎవరికి లేదు. అందువల్ల భాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారు చెప్పింది he is perfectly correct in his argument.

Sri S. Jaipal Reddy—Sir My own view on the point of order raised by Mr Battam Sriram Murthy is this. If a point of order about the admisibility of a particular matter in the House has been raised....

శ్రీ ఎ. పరంధాములు (సూర్యాపేట) :— శ్రీ జైపాల్ రెడ్డి గారు తెలుగులో మాట్లాడాలి.

Sri S Jaipal Reddy:— I will not speak. I am not yielding, I will only speak in English it is my right to speak in English.

శ్రీ ఎ. పరంధాములు :—వారికి తెలుగు వచ్చు. వారు తెలుగులో మాట్లాడాలి. వారు స్పష్టంగా తెలుగులో మాట్లాడాలి. రోజూ తెలుగులో

re: Publication of certain matter in the press,
before Ruling is given by the Chair.

మాట్లాడేవారు. వెనుకంజవేసే ప్రసక్తి లేదు. వారు తెలుగులో మాట్లాడేదాకా కూర్చునేది లేదు.

Sri S Jaipal Reddy:—Under Rule 331 I am speaking only in English I shall speak only in English. Nobody in this House, including the Chair, can direct me to speak in any language other than English.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— జై పాల్ రెడ్డి గారూ, మీరు నన్ను చెప్పనివ్వండి.

Sri S Jaipal Reddy— No Sir, I am not prepared to hear under the language issue.....

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వర్లు :— జై పాల్ రెడ్డిగారికి తెలుగు రానట్లయితే వారు ఇంగ్లీషులో మాట్లాడితే బాగుంటుంది. కాని వారికి తెలుగు బాగా వచ్చు.

Sri S Jaipal Reddy:— The point is that nobody can deprive of my right to speak in any language, so long as rule 331 remains on the statute.

(ఇంటరప్షన్లు—చాలా మంది ఒకేసారి మాట్లాడారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నేను ఒకటి చెబుతున్నాను. ఇదివరకు ఇంగ్లీషులో మాట్లాడడానికి హక్కు ఉన్నదని రూలు ఉన్నమాట నిజమే. అయినప్పటికీ ఇక్కడ సాంప్రదాయము ప్రకారం మనం అందరం కూడా తెలుగు రానటువంటి వారు తప్ప మిగిలిన వారందరూ తెలుగులోనే మాట్లాడుతామన్న కన్వెన్షను ఫాలో అవుతున్నాము. 9-50 a. m.

Sri S. Jaipal Reddy :—Did you follow any convention yesterday Sir ? I am putting this question. Whenever a Point of Order about the admissibility of a particular matter in the House is tabled, if the Point of Order is not ruled out and if the ruling is reserved on the Point of Order a direction goes straightway in unequivocal terms that the Press shall not take account of the matter until a ruling is given. Therefore, this House shall not follow any convention. I for one will not be a party to any convention, because the Chair itself was a party to the values and conventions in this House.

(Interruptions)

Sri Ch. Parasurama Naidu :—How can there be any convention against the ruling ?

Sri S. Jaipal Reddy :—I want to violate the convention and speak in English. I will not allow any conventions to be honoured in this House.

(Interruptions)

Sri Ch. Parasurama Naidu :—We have a right to speak in English.

Sri P. Janardhan Reddy (Kamalapur) :—Kindly see Rule 305 which says : “No allegation of a defamatory or incriminatory nature shall be made by a member against any person unless the member has given intimation to the Speaker and also the Minister concerned”. నిన్న భాట్లం శ్రీరామమూర్తిగారు చెప్పిన విషయాలు భారత ప్రధాన మంత్రి గురించి చెప్పారు. ఆ విషయాలు చెప్పే ముందు తమకుగానీ లేకపోతే కన్సర్వేటివ్ చీఫ్ మినిస్టరుకుగానీ చెప్పాలి. అండర్ రూల్ 305. అవి సత్యదూరమైన విషయాలు. అది నిజమా కాదా అన్నది మీకు తెలియదు మాకు తెలియదు. ఒక ప్రధాన మంత్రి విషయం చెప్పే ముందు మేము మంత్రుల మీద చెప్పదలచు కుంటే రోజూ ఎన్నో చెప్పగలము. ఆ విషయంలో మీరు ఈ రూల్ పాటించ నందుకు పెన్సిల్లో రావడం మంచిది కాదు. నేను మనవి చేసేది రూల్ 305 ప్రకారం ఎలిగేషన్లు చేసే ముందు స్పీకర్ షర్టిఫైడ్ సీక్ చేయాలి. లేకపోతే కన్సర్వేటివ్ మినిస్టర్ కు ఇంటిమేట్ చేయాలని. అండర్ రూల్ 305 He has not made so.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—దాని మీద రూలింగు ఇవ్వబోతున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :—మీరు రూలింగు ఇవ్వండి. అది హాసులో చెప్పారు.

Sri S. Jaipal Reddy :—I am speaking on a Point of Order. It was I who raised the Point of Order. The Speaker is seriously and generously coming forward to give the ruling to-day, a day late in the affair. Therefore, my point is this. The convention that the Chair was generous enough to establish yesterday shall be continued unabated. A Member like me will have the privilege of levelling allegations against everybody in this House. I want that convention to be continued. Therefore I withdraw my Point of Order. I want the Speaker to sanction my withdrawal, so that no ruling is given, so that 304, 305 will remain permanent in this House and we shall see who will gain or loss in this battle.

(Interruptions)

శ్రీ పి. వెంకటరావు (నూజివీడు) :—నిన్న నేను అడిగాను, ఈ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ మీద రూలింగు ఇచ్చే ముందు మాకు కూడా మాట్లాడే అవకాశం ఇవ్వమని. మీరు రిజర్వు చేశామన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అయిన విత్ డ్రా చేసుకున్నాను అన్నాడు.

శ్రీ పి. వెంకటరావు :—విత్ డ్రా చేసుకుంటాను అంటూ కన్వెన్షన్ పెట్టారు దానికి.

re : Publication of certain matter in the press,
before Ruling is given by the Chair.

Mr. Speaker :—What is the convention ?

Sri S. Jaipal Reddy :—The convention is, if a Point of Order is raised about the admisibility of a particular matter the speaker shall reserve the ruling only and pending the reservation of ruling that matter shall go into the Press. This is the glorious convention that under your stewardship it has been established. Therefore, I am envious of this convention. I want to exploit this convention and I want this convention to remain in this statue.

శ్రీ పి. వెంకటరావు :—అధ్యక్షా, మీరు పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు మీద రూలింగ్ ఇస్తామన్న తరువాత ఇప్పుడు జై పాల్ రెడ్డిగారు ప్రెస్సులోకి వెళ్లింది కాబట్టి దానిని విక్ట్రా చేసుకుంటాను అంటున్నారు. ఈలోగా మళ్ళీ ఖాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారి పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు ఏమంటే ప్రెస్సులోకి వెళ్ళిన మేటరు వెళ్ళచ్చు, 305 క్రింద ఆ మేటరు కాదు నేను ఎలిగేషన్లు చేయలేదు నేను అక్కడ ప్రభుత్వపరంగా జరిగిన విషయాలు మాత్రమే మనవిచేశాను అని అంటే దానిని శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు సపోర్టు చేశారు. మీరు నిన్న చెప్పిన మాట ఏమిటి? ఎక్స్‌పంట్ చేస్తూ ఇంకా మీరు నిర్ణయం ఇవ్వలేదు. పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు మీద రూలింగ్ లేవు ఇస్తాను అని చెప్పారు. ఇక్కడ ఉన్న ఒక సటిల్ విషయం మీరు నిర్ణయించాల్సి ఉంది. 305 క్రింద చేసిన ఎలిగేషన్ కాదు ఇది. జనరల్ గా చేసినటువంటి ప్రభుత్వపరంగా ఉన్న వ్యవహారం ఇది. జై పాల్ రెడ్డిగారు అనేది ఏమిటి 305 క్రింద వచ్చే మేటరు అంటున్నారు. మేము అందరం అనేది ఇది 305 క్రింద వచ్చే మేటరు కాదు కాబట్టి ప్రెస్సులో ప్రభుత్వ పరంగా వచ్చిన వ్యవహారంగా పబ్లిష్ చేయడం జరిగింది. మీరు రూలింగ్ చేశారు గానీ ఈ మేటరును ఎక్స్‌పంట్ చేస్తూ రేపటివరకు ఆగమని అనలేదు. కాబట్టి తమరు అనేటువంటి ఉద్దేశ్యం అదే అయితే దీనికి మా అభ్యంతరం లేదు. కానీ ఎక్స్‌పంట్ ఇంక్వూడింగ్ దిస్ మేటరు అని మీరు అనుకున్నట్లయితే ఆ మాట మీరు చెబుతే దానికి సరిపోతుంది. దీనిమీద ఇంతగా రథన చేసుకోవలసిన అవసరం లేదు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఈ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరులో మూడు, నాలుగు పాయింట్లు ఉన్నాయి. మొదటిది రాజ్యాంగం ప్రకారం స్పీకరుగారికి అవుట్ సైడ్ హాసులో జరిగే విషయాలలో జోక్యం చెట్టుకొని ఆదేశం ఇచ్చే హక్కు లేదు. తరువాత ఈ హాసుకు కూడా ప్రెసువాళ్ళను ఆదేశించే హక్కు లేదు. రాజ్యాంగం ప్రకారంగా మనం ఖచ్చితంగా ఆమోదించి తీరాలి. అది ఎగ్జక్యూషన్ కు సంబంధించిన వ్యవహారం. లెజిస్లేషన్ జోక్యం చేసుకోవడానికి వీలు లేదు. జై పాల్ రెడ్డిగారు ఒక ఆదేశం ఇస్తున్నారు; స్పీకరుగారికి. ఇది కన్ వెన్షన్ అయితీరాలి, ఏ పరిస్థితులలోను పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు రైట్ చేసిన తరువాత ఎక్స్‌పంట్ చేయకుండా అది ప్రెసుకు వదిలివేసి మర్నాడు మాత్రమే స్పీకరు రూలింగ్ ఇవ్వాలని ఆదేశం ఇచ్చే హక్కు మాకు ఇక్కడ ఎవ్వరికి లేదు. అది కూడా తమరు వప్పుకొనితీరాలి. రూలు 305 ను

re: Publication of certain matter in the press,
before Ruling is given by the Chair.

304 ను కోట్ చేస్తున్నారు గౌరవ సభ్యులు. ఇక్కడ వర్సన్ను అని ఉంచేగానీ వరసన్ను హూ ఆర్ హోలింగు పబ్లిక్ పోస్టు అని లేనేలేదు. ఇక్కడ లేని వ్యక్తుల మీద ఆరోపణలు చేసేటప్పుడు, అందులో కాకుండా కరప్టు ప్రాక్టీసెస్ ఆరోపణలు చేసేటప్పుడు ఒక ఇండివిడ్యువల్ ను గురించి చేసేప్పుడు పబ్లిక్ పోస్టులో ఉండే వ్యక్తులని కానేకాదు. ఈ రూల్ దానికి అన్వయించదని స్పష్టంగా కనపడుతూనే ఉన్నది. వర్సన్ను అన్నారు గానీ వర్సన్ను హూ ఆర్ హోలింగ్ పబ్లిక్ పోస్టు అవి ఇక్కడ 304 ప్రొవిజనులో కూడా లేదు. ఇప్పుడు ఎవరైనా—

Sri S. Jaipal Reddy:—I have raised a Point of Order yesterday under Rule 304 sub section (v).

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—ఇప్పుడు ప్రధాన మంత్రిగానీ ముఖ్యమంత్రిగానీ లేక ఇంకాక మంత్రిగానీ ఏదైనా పొరబాటు చేస్తే, డబ్బు సేసుకున్నారని అనే ఆరోపణలు అయితే తప్ప వ్యక్తిగతమైన ఆరోపణలు అయితే తప్ప పదవిలో ఉండి, డ్యూటీలో ఉండి, తన డ్యూటీ డిస్చార్జి చేస్తూ వ్రాసిన ఉద్గరాల మీద ప్రెస్ లో వస్తే తప్పు లేదు. ఈ పాయింట్ ను అన్నిటి మీదా మీరు రూలింగ్ ఇవ్వమని కోరుతున్నాను.

1 0.00 a. m.

శ్రీ సిపాచ్. రాజేశ్వరరావు:—ఈ సందర్భములో గౌరవ సభ్యులు శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు చెప్పిన దానితో కొంతవరకు పరిశీలించినారు 305 లో

“No allegation of a defamatory or incriminatory nature shall be made by Member against any person unless the Member has given intimation to the Speaker and also to the Minister concerned” ఇక్కడ తమదృష్టికి ఒకటి తేదలచుకున్నాను. పెరసన్ అంటే ఏ పెరసన్ అయినా whether in the discharge of duties of executive or other person... అందులో ఏ సందేహము లేదు. ఇక్కడ నా పాయింటు ఏమిటంటే whether it is a defamatory or incriminatory nature.... వారు నిన్న చెప్పిన నిషయం ప్రధానమంత్రిపట్ల లేక ప్రధానమంత్రియొక్క వ్యవహారము, వారు చేస్తున్నటువంటి విషయముపట్ల డెఫమేటరీ లేక ఇన్ క్రిమినేటరీ అవుతుందా అన్న విషయము చర్చనీయాంశము. నా అభిప్రాయములో ప్రధానమంత్రిగారు వ్రాసిన ఉద్గరము కాని, ఉత్తరములో వ్రాసిన నిషయమే కాని అది చట్టబద్ధమైనదా, ట్రిబ్యునల్ లేక మైనదా, న్యాయమైనదా, అన్యాయమైనదా అన్నది అది వేరే విషయము కాని డెఫమేటరీ లేక ఇన్ క్రిమినేటరీ అనే విషయము ఎవరయినా ఊహించుకోవచ్చు. దాని ఫలితాలు ఆ విధంగా దారితీస్తాయి అనుకుంటే అనుకోవచ్చు. కాని నిన్న వచ్చిన సందర్భములో మీరు తీసుకొన్న ప్రసక్తిలో కూడ డెఫమేటరీ అనలేదు కాబట్టి సంపూర్ణముగా అది వారి హక్కులో ఉంది. చెప్పడం సహజము. దాని మీద రూలింగు ఇచ్చే సమస్య లేదు. ఇది సభలో సాగవలసినదే. దానిమీద రూలింగు ఇవ్వకుండా, రెల్లవారి రూలింగు ఇస్తామని అన్నప్పుడు ప్రెస్ వారు ప్రతికలలోకి పోనివ్వడం, ఎక్స్ పంట్ చేయకపోవడం ఇది ఒక కన్ వెన్ షన్ తమరు

re: Publication of certain matter in the press,
before Ruling is given by the Chair.

బ్రేక్ చేశారని, ఈ బ్రేక్ చేయడము అనేది ఒక క్రొత్త కన్ వెన్షన్ అని దీనిని మేము పాటిస్తామని ఎవరయినా సభ్యులు అనుకుంటే ఒక స్పీకరు ఒకనాడు ఒక కన్ వెన్షన్ బ్రేక్ చేసినా ఆ బ్రేక్ చేయడం అనే కన్ వెన్షన్ ఒకనాటిది కాదు. తమరు ఇదే పద్ధతిలో కన్ వెన్షన్ ఏర్పాటు చేస్తే అనేక సంవత్సరాలు ఈ పద్ధతినే అనుసరించినట్లయితే అప్పుడు ఒక కన్ వెన్షన్ గా ఎవరయినా స్వీకరిస్తే నేను అర్థం చేసుకొంటాను గాని నిన్న జరిగి మీరు చెప్పాక కన్ వెన్షన్ బ్రేక్ చేయడం అని ఇదే పద్ధతి ఒక కన్ వెన్షన్ గా తయారయిపోయింది అనే అభిప్రాయముతో నేను పక్ష విచారణ లేదు దయచేసి తమరు యీ విధంగా సాగనివ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు (బాపట్ల) :—అధ్యక్షా, తమ దృష్టికి ఒక లిమిటెడ్ పాయింటు మీదనే యిదివరకు జరిగిన విషయము తెలియచుకున్నాను. వారు రెయిజ్ చేసిన పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు సరయినదా కాదా అన్న దానిమీద నేను పోవడంలేదు. తమరు గూలింగు రిజర్వు చేశారు. ఎక్స్ పంక్ట్ చేస్తున్నామని అనలేదు, ఎక్స్ పంక్ట్ చేయడం అన్నది మీరు తీసుకొనే రూలింగునుబట్టి ఉంటుంది. ఈ లోపల ప్రెస్ లో వచ్చింది. దీనిని మీరు ప్రెస్ వారిని యిది వేయవద్దని చెప్పినట్లుగా తమరు చెప్పారు. అది ఎక్కడ చెప్పారో తెలియదు. కాని యింతవరకు, నేను మూడుసార్లు ఎనెంజీ మెంబరుగా ఉంటున్నాను; చాలా సందర్భాలలో ఇటువంటి పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు స్పీకరుగారు ఎక్స్ పంక్ట్ చేయడమా లేదా అనే విషయాన్ని నిర్ణయించడానికి కొంత టైము ఆవసరమైనప్పుడు, ఇక్కడే ప్రెస్ వారిని ఉద్దేశించి యిది రిపోర్టు చేయవద్దు అన్న సందర్భాలు ఉన్నాయి. ఆ సందర్భాలలో ప్రెస్ వారు అట్లా వేయలేదు. ఈ కన్ వెన్షన్ వుంది. ఇది ఏ రూలు క్రిందికి వస్తుంది అంటే నేను ఒకటే చెబుతున్నాను. ఎక్స్ పంక్ట్ చేసే అధికారము మీకు ఎప్పుడయితే వుందో, దాని మీద ఇన్ టేరిమ్ ఆర్డర్లు చేసే అధికారము కూడా మీకు వున్నది అందువల్ల మీరు యిచ్చిన ఆర్డరు సరయినది. అది యిక్కడ చెప్పినా, అవతల చెప్పినా ఆ విషయంలో నాకు ఎలాంటి సందేహము లేదు. దీనికి మీకు అధికారాలు ఉన్నాయి. ఈ ఎనెంజీలో సభ్యులకు అంటే ఈ హవుస్ కి అధికారము లేదని శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు చెప్పినది సరయిన విషయము కాదు. ఇక్కడ హవుస్ లో ఏమి తీసుకున్నా సుప్రీమ్ అధికారము ఈ హవుస్ కి వుంది. దీనికి మించి ఎవరూ ఏమీ చేయడానికి వీలులేదు. కనుక మన అధికారాన్ని మించి యింకొక రకంగా ఇంటర్ ప్రిట్ చేయడం సరయినది కాదని చెబుతున్నాను. ఇంతమటుకే నా లిమిటెడ్ పర్వస్.

Sri P. Janardhan Reddy :—I would like to clarify.... దీనిలో ప్రభాకరరావు గారు చెప్పినట్లుగా అంతకన్న వేరే చెప్పవలసినది లేదు. you have got every right దాని ప్రకారం whether it is defamatory or incriminatory అనేది చూడాలి. చల్లవల్లి రాజాగారి రెండువేల ఎకరాల భూమి భూసంస్కరణల చట్టము వర్తించకుండా ప్రధాన మంత్రిగారు

re: Publication of certain matter in the press
before Ruling is given by the Chair.

ముఖ్యమంత్రికి వ్రాసినట్లు భాటం శ్రీరామమూర్తిగారు చెప్పారు. ఇది డెహ్ లిగేటరీ కాదంటారు! ఎట్లా కాదంటారా? కాదన్న కంక్లూజన్ కి ఎట్లా వస్తారు? మనము ఒక చట్టం పాస్ చేశాము. చల్లపల్లి రాజాగారి భూములే కాకుండా వేరేవారి భూములు కూడా యిట్లాగే రావలసి వస్తుంది. సభ్యులు అన్నట్లుగా చల్లపల్లి రాజాగారి విషయం ప్రధానమంత్రిగారు వ్రాయడం జరిగిందా, యిది సత్యమారమా, నిజమా కాదా అన్నది మీకూ తెలియదు, మాకూ తెలియదు. అటువంటి విషయాలు చెప్పడంవల్ల ఒక మనిషిని ఈ సభలో ఆయన గౌరవానికి భంగమని మనము భావించాలి మరి శమరు కూడా భావిస్తారని నేను ఆశిస్తూ యీ విషయం తప్పనిసరిగా ప్రధాన మంత్రికి ఆయన పదవికి తగిన విషయం కాదు. ఇటువంటిది ముఖ్యమంత్రిగారి కానివ్వండి లేక ప్రధానమంత్రి కానివ్వండి, నా దృష్టిలో మాత్రము ఆయన ఉత్తరం వ్రాసివుంటే ఆయన మర్యాదకు భంగము కనుక, ఇది సభా మర్యాదకల కూడా మండిది కాదని యిది డెహ్ లిగేటరీ అని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి (ము గోడ్) :—అధ్యక్షా. ఎలో ఒక రూల్ పైన, ఇస్యూ లేవనెత్తే ముందు తమ వార్టీ సభ్యులు కూడా ఏ విధంగా ప్రయత్నము చేస్తున్నారు అన్నది కూడా కొద్దిగా గమనించాలి ఎందుకంటే ఒక్క మొరార్జీ దేశాయ్ గారి ఇస్యూ ఒక్కటే ప్లేక్ లో లేదు. ఎల్ ఓ సేమ్ టైమ్ ఒక జనతా పార్టీ మెంబరు ముఖ్యమంత్రిగారి పైన, మంత్రివర్గం పైన మొన్న మాట్లాడితే ఒక రూలింగు యిచ్చారు. దాని ప్రకారం మీకు ఏ విధంగా యింటిమేషన్ యివ్వకుండా లేక కేబినెట్ కి కాని తెలుపకుండా.....

(సభలో గందరగోళము)

అటువంటప్పుడు వారు ఆ విషయాన్నే మాట్లాడితే తప్పులేదు; ఇవతల వారు ఎవరయినా మాట్లాడితే ఎట్లాగ తప్పువుతుంది? కాబట్టి ప్రధానమంత్రిగారి గురించి కాని ముఖ్యమంత్రి గారి గురించి కాని, వారి మంత్రివర్గం గురించి కాని, కాన సభ్యుల గురించి కాని ఏదయినా మాట్లాడాలి అన్నప్పుడు according to that rule they must have intimated to you or to the concerned Minister or Chief Minister before mentioning any allegation..... అది అంతా ఏమీ చేయకుండా వారిస్థము వచ్చినట్లు వారు మాట్లాడవచ్చు. ఎవరయినా యివతల సభ్యులు, ఇతివక్ష సభ్యులే మొరార్జీ దేశాయ్ గారు యీ విధంగా ఉత్తరం వ్రాశారు అంటే అది పెద్ద అగౌరవం అంటే వారు మాట్లాడినప్పుడు యివతలవారికి అగౌరవంగా లేదా అని చేసు అడుగుతున్నాను. before speaking anything let them think twice, thrice and then speak..

Sri S. Jaipal Reddy;—Why not I be allowed to speak?

(Interruptions)

Mr Speaker :—If you go on like this I will have to adjourn the House.

(Interruptions)

re: Publication of certain matter in the press,
before Ruling is given by the Chair.

You are converting the whole matter into a debate. The only alternative for me is to adjourn the House మీరు ఈ రకంగా మాట్లాడితే హౌస్ ఎడ్జర్స్ చేసి కూర్చుంటాను. పర్మిషను లేకుండా ఎవరిమటుకు వార్తాపత్రిక వచ్చినట్లుగా మాట్లాడితే ఎట్లాగ. అందులో ఈ ఇన్సూర్ మీద అసలు నిజముగా.... మాట్లాడవలసిన విషయము కాదు. నన్ను క్లారిఫై చేయమన్నారు. నన్ను చెప్పనివ్వరు. తలొకరు ఇష్టము వచ్చినట్లు మాట్లాడుతున్నారు.

Sri S. Jaipal Reddy:—Sri Srinivasul Reddy and Sri Prabhakara Rao raised on my Point of Order and you said you will allow me to speak.

Mr. Speaker.—There are a number of points on which you have raised...దాని గురించి నేను చెప్పకుండానే మీరు మాట్లాడితే Only alternative is to adjourn the House. అది తప్ప నాకు పెరే మార్గము లేదు.

(Interruption)

మిస్టర్ స్పీకరు :—ఎప్పుడూ అయినే మాట్లాడు తున్నారని వారు అంటున్నారు. నేను పిలిచేంతవరకు మీరు ఓర్పు వహించాలి గదా?

శ్రీ సిపెచ్. శ్యామల గావు (చీపురుపల్లి) :—అధ్యక్షా, మీ మీద ఉన్న గౌరవంతో సభ మీద ఉన్న గౌరవంతో రూలింగ్ యివ్వమని చెప్పడానికి నితి బడ్డాను. అంతకంటే ఏమీ లేదు

శ్రీ భాట్ల శ్రీరామమూర్తి :—నన్ను ఎక్స్ప్లైయిన్ చేయనివ్వండి. తమరు యిష్టం వచ్చిన రూలింగ్ యివ్వండి. కాదనడం లేదు మీ రూలింగ్ 10-10 a.m. బ్రైండింగ్. ఇందులో నిన్న నేను చేసిన ప్రోగ్రాంలో భాగం మీద గౌరవ సభ్యులు ఆక్షేపణ చెప్పారు. దానిని పురస్కరించుకొని రూలింగ్ 9:05 ఉదహరించారు. "No allegation of a defamatory or incriminatory nature అని చూపించారు. Defamatory or incriminatory అవునా కాదా అని ఆలోచించవలసిన అంశంలో వున్నది."... Shall be made by a member against any person..." వడింగ్ వర్సస్ అని వున్నది. పేరులో మురార్జి అనే మాట అవలేదు. ప్రైమ్ మినిష్టర్, చీఫ్ మినిష్టర్ కు ఉత్తరం వ్రాశారు. ఇది నేను చెప్పినది. ప్లస్ ఉదహరించలేదు. ఒక పదవిలో ఉన్న మనిషి యింకో పదవిలో ఉన్న మనిషికి వ్రాసిన ఉత్తరం. కేంద్రం నుంచి రాష్ట్రానికి వచ్చిన ఉత్తరం. కరెస్పాండెన్స్ రిఫర్ చేశాను. నేను రిఫర్ చేసినది యాలి గేషన్ కాదు. కరెస్పాండెన్స్. I referred to the correspondence which transpired between the Prime Minister and the Chief Minister. ఇది నేను చేసినది. ఆ కంటెంట్స్ ఏమిటో నాకు తెలుసు, నేను ఆ రోజు వెంగళరావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న ప్రభుత్వంలో మంత్రిగా ఉన్నాను. కాబట్టి నాకు తెలుసు. నాకు ఉన్నటువంటి నాలెడ్జితో యిటువంటి ఉత్తరం వచ్చినది. ఈ వచ్చినటువంటి ఉత్తరం తాలూకు పర్సన్ ఏమిటి? ఇది కాగా ఉన్నదా? సబబా? రాజకీయమైన సమస్యగా వ్యాఖ్యానం చేశాను. ఇంపు

re: Publication of certain matter in the press,
before Ruling is given by the Chair.

చేపన్ మోటివ్ లేదు. మనిషిమీద యాలిగెషన్ లేదు. డిఫేమ్ చేయడం లేదు, లాండ్ సీలింగ్ అనేది political decision, based on our own economic situation in the rural sector. దీనిమీద వారు యిచ్చిన ఉత్తరం ఉన్నదని ఎనలైజ్ చేశాను. కేంద్రం నుండి రాష్ట్రానికి వచ్చిన ఉత్తరం గురించి సభ్యుడు రిఫర్ చేయవచ్చు, చేయగూడదా? రెయిజ్ చేయవచ్చు, చేయగూడదా? ఇంతే కాదు. ఇది కేవలం రాష్ట్రానికి సంబంధించిన వ్యవహారం. కేంద్రానికి సంబంధించినది కూడ. రాష్ట్రం తాలూకు హక్కులు, రాష్ట్రం తాలూకు జూడ్జ్ యిన్ ఫింక్ మెంట్ అని కూడ భావిస్తున్న సందర్భంలో యిది బాగా ఉన్నదా? అడ్మినిస్ట్రేటివ్ యిమ్ప్రూవ్ యిటి అవుతుందా కాదా ఒక యిండివిడ్యుయల్ కేసులో, ఒక మనిషి విషయంలో ఈ రకంగా ప్రవాసేటట్లయితే అని నేను ఏదైనా ఒక మాట చెప్పితే యిందులో వ్యక్తిగతమైన యాలిగెషన్ ఏమీ వున్నది, ఆరోపణ ఏమీ వున్నది? ఇవాళ కూడ చేయలేదు. ఆయన మీద చేసే ఉద్దేశం కూడ నాకు లేదు. వచ్చినటు వంటి ఉత్తరం ఏదైనా పొరపాటు అని చెప్పడానికి అవకాశం ఉన్నది గాని దురుద్దేశంతో చేసింది, స్వార్థ బుద్ధితో చేసినది కాదు. ఇంకెవరితో రక్షించడం కోసం వెస్టేడ్ యింటరెస్ట్ అని ఏమీ మాట్లాడడం లేదు. ఇవాళ కూడ నేను అనను:

(శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి లేచి నిలబడినారు.)

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు చెప్పేంతవరకు వారు విన్నారు. వారు చెప్పేంత వరకు మీరు వినలేరా? మీరు చెప్పకొనేదానికి హక్కు ఉన్నట్లుగా వారు చెప్పేదానికి హక్కు లేదా? చెప్పినది వినండి. తరువాత మాట్లాడ వచ్చు. Unless you are permitted, you should not speak.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :—వారు చెప్పేది అంతా వాస్తవం అయితే.....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—జనార్ధనరెడ్డిగారు యిది మంచి పద్ధతి కాదు. Unless you are permitted, you should not speak.

శ్రీ ఎమ్. వి. ఎస్. సుబ్బరాజు (కొత్తపేట) :—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. వెంగళరావుగారి ప్రభుత్వంలో నేను కూడ కాబినెట్ మంత్రిగా ఉన్నాను. అ నాడు వారు ప్రవాసిన ఉత్తరం, ఆ పరిస్థితులు, ఆ పూర్వాపరాలు నాకు కూడ కొంతవరకు తెలుసు కాబట్టి ఆ విషయం ప్రస్తావించాను అన్నారు. వారు ఓట్ ఆఫ్ సీక్రెసీ తీసుకుని ఉన్నారు. ఆ విషయం యిక్కడ వెల్లడి చేయవచ్చునా?

(శ్రీ సిపాచ్. విఠల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్) లేచి నిలబడ్డారు.)

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారు పూర్తి చేయనివ్వండి. అన్ని పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్స్ ఒకే మారు తీసుకుందాము.

శ్రీ భాస్కర శ్రీరామమూర్తి :—అందుచేత నేను మనవి చేసిన దానిలో ఒకటి ...

re: Publication of certain matter in the press,
before Ruling is given by the Chair.

(ఈ సమయంలో శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి, శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి (కమలా పూర్), శ్రీ ఎమ్. వి. ఎస్. సుబ్బరాజు తదితర సభ్యులు తమ తమ స్థానముల నుంచి లేచి నిలబడిరి.)

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అదరు కొంచెం ఏమోషనల్ గా ఉన్నారు. కనుక 5 నిమిషాలు అడ్జర్న్ చేస్తాను. I am adjourning the House for 5 minutes

(The House then adjourned to meet again after five minutes).

The House reassembled at 10-35 a. m.

(Mr. Speaker in the Chair)

Mr. Speaker :—Now we will take up matters under 329.

శ్రీ సి. హెచ్. విరత్ రెడ్డి :—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, సర్. నేను మనవి 10-35 a. m. చేస్తున్నాను. నా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ పై మీరు ఆలోచించాలి. నిన్న గౌరవ సభ్యులు భాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారు....

(బెల్)

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇప్పుడు దాని విషయం ఎత్తవద్దు.

శ్రీ సి. హెచ్. విరత్ రెడ్డి :— నేను సేరారోపణలోకి పోవడం లేదు. నా మనవి తమరు వినాలి. నిన్న వారు మాట్లాడుతూ ప్రధాన మంత్రి మొరార్జీ దేశాయ్ గారి లెటర్ వున్నదని.. నేను కోరేది.... ఆ లెటర్ వున్నదా, లేదా? ఒక వేళ వున్నట్లయితే అది సభ ముందు పెట్టాలని నా మనవి. ఎందుకంటే— ఒక వేళ ఆ లెటర్ ఛీఫ్ మినిస్టర్ గారికి వ్రాసినట్లయితే—చర్చనల్ గా వ్రాసినా, ఎట్లా వ్రాసినా, మన భూసంస్కరణలకు....

(బెల్)

తమరు నేను చెప్పేది కొంచెం వినాలని కోరుతున్నాను....

Mr. Speaker :—I am on my legs. You please resume your seat. We have closed the debate.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, ఆ లెటర్ వ్రాయడం వాస్తవమా, కాదా? వాస్తవమైతే ఆ లెటర్ టేబుల్ పై పెట్టమనండి. అది డిఫమేటరీ కాదు, యిన్ క్రిమినేటరీ కాదు....

(బెల్)

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, సభలో మొరార్జీ దేశాయ్ గారికి సంబంధించిన ప్రసక్తి రావడం, దాని గురించి చర్చ జరిగింది. ఆ విషయాలలోకి నేను గాని, మా సభ్యులు గాని పోవడం లేదు. అది డిఫమేటరీయా, ఇన్ క్రిమినేటరీయా—ఆ కొన్సెప్ట్ లోకి పోవడం లేదు. దాని ద్వారా ఉత్పన్నమైన ఒక ఫ్యాక్టు—కరెస్పాండెన్స్ వుంటే, అది ప్రభుత్వం

శ్రీమంత్రి పైన పెట్టాలని కోరడం జరుగుతున్నది. దానికి మీరు అనుమతి యివ్వవచ్చు, యివ్వకపోవచ్చు, కరెస్పాండెన్స్ వుంటే అది శ్రీమంత్రి పైన పెట్టాలన్నదే యిప్పుడు పాయింట్. మనం చర్చిస్తున్న విషయానికి, ఛాంబర్లో చర్చించిన విషయానికి—యిప్పుడు చెబుతున్నదానికి ఏమీ సంబంధం లేదు. ఆ చర్చలోకి మేము పోవడం లేదు.

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి :—మాకు కూడా చర్చ చేయడానికి అవకాశం యివ్వాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : —ఫర్దర్ గా ఆ విషయంలోకి పోవడానికి నేను పర్మిట్ చేయడం లేదు.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా....

(బెల్)

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అన్ని విషయాలూ కూలం పంక్తి మాట్లాడారు, దానిని చూసి నేను రేపు రూలింగ్ ఇస్తాను. Let us now go to 329.

MATTER UNDER RULE 329 OF THE ASSEMBLY RULES

re : Non-availability of drinking water through Panchayati Raj drinking water scheme in Narsapur, Medak District.

శ్రీ సిహెచ్. విశ్వరెడ్డి :—అధ్యక్షా, మెదక్ జిల్లా నర్సాపూర్ తాలూకా పాడ్ క్వార్టర్స్ లో మంచినీటి రక్షిత పథకం ప్రారంభించారు. పూర్తి అయింది కూడా. అయితే, అప్పటినుంచి ఆ పథకం సక్రమంగా పని చేయడం లేదు. ఎందుకు పని చేయడం లేదు? దానికి సంబంధించి ఎటువంటి రిపేరు వచ్చినా ఏ పరికరం కావలసి వచ్చినా వాటికొరకు మద్రాసు వరకు పోవలసి వస్తున్నది. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎన్ని ఫ్యాక్టరీస్ వున్నప్పటికీ, ఏది కావలసి వచ్చినా చీఫ్ ఇంజనీర్ మద్రాసు నుంచి తెప్పించుకోవలసిన గతి ఎందుకు పడుతున్నదో నాకు అర్థం కావడం లేదు. దీని పర్యవసరంగా అక్కడ నివసించే పదివేలమంది జనాభాకు మంచినీళ్ళు దొరకడం లేదు. మంచినీళ్ళు పదిహేను నిమిషాలు రావడం ఆగిపోవడం యీ విధంగా జరుగుతున్నది, ప్రజలు వివరీతమైన బాధకు గురి అవుతున్నారు. స్త్రీల బాధ చెప్పలేము. దానితోబాటు బోరింగ్ వెల్స్ కూడా లేవు. అవి వున్నా అక్కడకుపోయి నీళ్ళు తెచ్చుకోడానికి పిలయ్యేది. ప్రైవేటు బావులు కట్టినా, అక్కడ ఉప్పునీళ్లు పడుతున్నవి. బోరింగ్స్ వేసినట్లయితే కనీసం అక్కడకుపోయి మంచినీళ్లు తెచ్చుకునే పరిస్థితి ఏర్పడేది. అది కూడా కావడం లేదు. ఈ విషయం కలెక్టరుగారి దృష్టికి పదిసార్లు తీసుకురావడం జరిగింది. ఈ విషయమై పంచాయతీరాజ్ మినిస్టరుగారికి కూడా నేను లెటర్ వ్రాశాను. అక్కడ మంచినీళ్ళు లేక ప్రజలు బాధపడుతున్నారు. స్త్రీలు బాధ పడుతున్నారు. మరొక విషయం. ఈ ప్రభుత్వంగాని, పోయిన ప్రభుత్వంగాని చెప్పింది ఏమంటే—హరిజనులకు మంచినీళ్లు యిస్తామని, హరిజనులకు ఏ కొరత

లేకుండా చేస్తామని, వారి సమస్యలకు ప్రాముఖ్యత యిస్తామని చెప్పారు. కాని హరిజనశాడలకు వైప్స్ వెయ్యలేదు. మంచిసీళ్ళు లేక, అక్కడవున్న సుమారు రెండువేలగుండు హరిజనులు బాధపడుతున్నారు. వారికి సీళ్ళ దొరకడం లేదు. కాబట్టి వెంటనే అక్కడ మంచిసీటి సమస్యను పరిష్కరించాలని, యీ పథకాన్ని అమలు జరపాలని, అలాగే కనీసం రోజూ వస్తే గంటలయినా సీళ్ళ యివ్వాలని యీ రక్షిత మంచినీటి పథకం గురించి పంచాయతీరాజ్ మంత్రిగారు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుని, అదనంగా డబ్బు కేటాయించి యీ కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చేయాలని మీ ద్వారా వారికి మనవిజేస్తూ నేను ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :— నర్సపూర్ మేజరు పంచాయతీలో రక్షిత నీటి 10-45 a.m. సరఫరా పథకాన్ని ప్రజారోగ్య శాఖ అమలు జరిపింది. ఆ పథకం బాగా పని చేస్తున్నది. నర్సపూర్ లోని మరికొన్ని ప్రాంతాలకు ఈ పథకాన్ని ఎస్.పి.ఎఫ్. కార్యక్రమం క్రింద విస్తరింప చేయాలని సంకల్పించబడింది. ఇందుకుగాను రూ. 1.9 లక్షలు ఖర్చు కాగలదు. ఇందుకు సంబంధించిన కార్యక్రమం రూపొందించ బడుతున్నది.

నర్సపూరులో త్రాగే నీటి ఇబ్బంది ఉన్న మాట వాస్తవమే. విఠల్ రెడ్డి గారు ఈ విషయంలోనే కాకుండా తమ నియోజక వర్గానికి సంబంధించిన అన్ని విషయాలలోను శ్రద్ధ తీసుకుని పనులు చేయిస్తున్నారు. రి-పాయంటు ఫ్యాబ్రికా క్రింద తీసుకున్న స్కీము, ఇది పూర్తి కాలేదు. హరిజనులకే కాకుండా మొత్తం గ్రామంలో ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంతో 180 వేలు కేటాయించ బడ్డాయి. రిజిస్టర్ డెవలప్ మెంటు కమిటీలు ఫారం కానందున డబ్బు రిటీక్ కాలేదు. ఇప్పుడు ఫారం వసవి. తొందరగానే పూర్తి చేస్తామని మనవిచేసు కుంటున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి :—ఇప్పుడు నీటి కొరత సంగతి ఏమిటి? 20 నిమిషాలుకూడా నీరు దొరకడం లేదు. వెంటనే నీరు అందించే కార్యక్రమం గురించి ఏమిటి?

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—తొందరగానే చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి :—పంచాయతీయక్ మంత్రిగారి అధ్వర్యంలో రిగ్సు ఉన్నాయి కదా. కనీసం రెండు మూడు రిగ్సు అక్కడకు పంపితే కొంత పరిష్కారం అవుతుంది కదా.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి :—రిగ్స్ పంపిస్తాం.

BUSINESS OF THE HOUSE

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రెండవది రూలు 229 క్రింద ఇచ్చినది పోస్టుఫోన్ చేయడానికి ఒప్పకున్నారు.

శ్రీ జి. అయ్యప్ప రెడ్డి (పాణ్యం) :—దీని విషయంలో మేము ఇదివరకే రెండుగంటల చర్చ కావాలని అడిగాము దానితో ఇది కలిసి తీసుకుంటే సరి పోతుంది.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—నేను కూడా సంతకం పెట్టినవారిలో ఉన్నాను. పోస్టుఫోను చేయడానికి నేను ఒప్పుకోడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—పోస్టుఫోన్ చేయాలని నా ఉద్దేశం కాదు. మంత్రిగారు వరద ప్రాంతాలను చూడడానికి వెళ్ళారని వా. ఆయన జవాబు చెప్పాలి కాదు.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—విఘ్నేశ్వరుని పెళ్ళికి వెయ్యి విఘ్నాలు మాదిరి ఉంది.

రేపటినుంచి మూడు రోజులు సెలవు.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి :—సాయంత్రం మంత్రిగారు రెడీగా ఉంటే అవకాశం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—సాయంత్రం వరదమీద చర్చకే సరిపోతుంది. నెక్స్ట్ వర్క్నింగ్ డేకి పోస్టుఫోనుచేద్దాం.

PAPERS LAID ON THE TABLE

1. Audit Report for the year 1976-77 of the A.P. State Board for Prevention and Control of Water Pollution

Minister for Municipal Administration (Sri V. Nagaswara Rao):—

Sir, I beg to lay on the Table of the House, (1) a copy of the Audit Report for the year 1976-77 of the Andhra Pradesh State Board for Prevention and Control of water Pollution as required under subsection (7) of Section 40 of the Water (Prevention & Control of Pollution) Act, 1974.

2. Copy of Notification with G. O. Ms. No : 1157, Revenue, dated: 6-7-78 amending A.P. Entertainments Tax Rules etc.

Minister for Excise and Legislative affairs : (Sri P. Ganga Reddy) :—

Sir, on behalf of Sri G.V. Sudhakara Rao, Minister for Major Irrigation & Commercial Taxes, I beg to lay on the Table of the notification issued with G. O. Ms No : 1157, Revenue dated : 6th July, 1978, amending the Andhra Pradesh Entertainments Tax Rules and published at pages 372-373 of the Rules supplement to part II of the Andhra Pradesh Gazette dated 10th August 1978, required under Section 16 (6) of the Andhra Pradesh Entertainments Tax Act, 1939,

Mr. Speaker :—Papers laid.

PAPERS PLACED ON THE TABLE

Report of the Business Advisory Committee dt. 23-8-1978.

Minister for Excise & Legislative affairs (Sri P. Ganga Reddy) :—Sir, on behalf of the Leader of the House, a copy of the House, I beg to place on the Table of the House, a copy of the

Report on the decisions of the Business Advisory Committee taken at its meeting held on 23-8-1978.

Mr. Speaker :—Papers placed.

Decisions of the Business Advisory Committee.

The following decisions were taken by the Business Advisory Committee at its meeting held on 23rd August 1978 in regard to the business to be transacted in the Assembly.

25-8-1978 Holiday

26-8-1978 No Sitting

(Friday)

(Saturday)

27-8-1978 Holiday

(Sunday)

28-8-1978

(Monday)

29-8-1978

(Tuesday)

XX—Education

30-8-1978

(Wednesday)

31-8-1978

(Thursday)

1. The Andhra Pradesh Gram Panchayats (Third Amendment) Bill, 1978 (L.A. Bill No. 22 of 1978).

2. The Andhra Pradesh Municipalities (Fourth Amendment) Bill, 1978 (L.A. Bill No. 23 of 1978).

3. Other Government Bills.

The House will sit in the evening also on the two days from 4-00 p. m. to 7-00 p.m.

1-9-1978

(Friday)

1. The Andhra Pradesh Gram Panchayats (Third Amendment) Bill, 1978 (L.A. Bill No. 22 of 1978).

2. The Andhra Pradesh Municipalities (Fourth Amendment) Bill, 1978 (L.A. Bill No. 23 of 1978).

3. Other Government Bills.

4. Private Members Business

2-9-1978

(Saturday)

No Sitting

3-9-1978

(Sunday)

Holiday

4-9-1978

(Monday)

No Sitting

5-9-1978

(Tuesday)

Holidays

6-9-1978

(Wednesday)

7-9-1978 (Thursday)	XI—Transport Department XVI—Public Works XLVII—Minor Port Development XLVIII—Road Development The House will sit in the evening also from 4-00 p.m. to 6-00 p.m. to discuss the report of the Mukhtadar Inquiry Commission.
8-9-1978 (Friday)	XXVII—Social Welfare XXVIII—Tribal Welfare XXIX—Women and Child Welfare XLIX—Tourism Private Members Business
9-9-1978 (Saturday)	III—Administration of Justice XIII—Police Administration XIV—Jails Administration XV—Stationery & Printing Department XVII—Fire Services
10-9-1978 (Sunday)	Holiday
11-9-1978 (Monday)	XXVII—Social Welfare XXVIII—Tribal Welfare XXIX—Women and Child Welfare XLIX—Tourism
12-9-1978 (Tuesday)	XXXIII—Co-operation XXIV—Agriculture XXXVI—Animal Husbandry
13-9-1978 (Wednesday)	XXXVII—Dairy Development XXXVIII—Fisheries XXXIX—Forests
14-9-1978 (Thursday)	XXI—Medical and Health Services
15-9-1978 (Friday)	XXXV—Minor Irrigation XLIV—Multi Purpose River Projects XLV—Irrigation L—Compensations and Assignment to Local Bodies and Panchayati Raj Institutions Private Members Business
16-9-1978 (Saturday)	No Sitting
17-9-1978 (Sunday)	Holiday
18-8-1978 (Monday)	XXXV—Minor Irrigation XLIV—Multi Purpose River projects XLV—Irrigation L—Compensations and Assignments to Local Bodies and Panchayat Raj Institutions.

19-9-1978 (Tuesday)	VI — District Administration VII — Land Revenue Department. VIII — Stamps and Registration.
20-9-1978 (Wednesday)	IX — Excise Administration. X — Commercial Taxes Administration. XIX — Political and other pensions. XXVI — Civil Supplies Administration. XXX — Relief on account of Natural Calamities. XXXII — Administration of Religious Endowments.
21-9-1978 (Thursday)	XII — Treasury and Accounts Administration. XVIII — Pensions. XLVI — Power Development. LII — Loans to Government Servants and other Miscellaneous Loans.
22-9-1978 (Friday)	XXII — Housing. XXIII — Urban Development. XXV — Labour and Employment. XXXI — Relief and Rehabilitation. XL — Community Development.
	Private members business
23-9-1978 (Saturday)	no sitting
24-9-1978 (Sunday)	holiday
25-9-1978 (Monday)	XXII — Housing XXIII — Urban Development. XXV — Labour and Employment XXXI — Relief and Rehabilitation XL — Community Development.
26-9-1978 (Tuesday)	XLI — Industries. XLII — Village and Small Industries. XLIII — Mines and Minerals.
27-9-1978 (Wednesday)	I — State Legislature II — Governor and Council of Ministers IV — Elections V — General Administrative Services XXIV — Information and Publicity LI — Other General Economic Services.
28-9-1978 (Thursday)	The Andhra Pradesh Appropriation Bill, 1978.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు :—అగ్యమయి వారికి ఒక సబ్ మిషన్. మొత్తం ఈ బిల్డింగ్ తమ అధీనంలో ఉంది. వేర్వేరు గదులు అంతరికి కేటాయించారు. అందరికంటే తక్కువ విలువ కలిగిన వారం మేము ఐనాం. అంటే లెక్సేటర్లు, పంచలలో తప్ప దారి లేదు. అందులో కూడా నూటికి 90 మంది బైట వాళ్లు కూర్చుంటున్నారు. ఎక్కడై నా కూర్చుని ఏదై నా స్పెషల్ గా చర్చిచుకోడానికి మాకు అవకాశం లేకుండా చేయడం చాలా బాధాకరంగా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

ANNOUNCEMENT

10-55 a.m.

Re :—Revised Schedule of election programme for nomination
for the three Financial Committees :—

.....

Mr. Speaker :—I have to announce to the House the following programme;

“As desired by the House the time for filing the nominations for the three Financial Committees was extended upto 5-00 p.m., on 23rd August 1978. In view of that, the revised schedule of election programme is as follows :—

Scrutiny of nomination	.. 12-30 p.m., on 24-8-1978.
Withdrawals	.. 1-30 p.m., on 30-8-1978.
Poll if necessary between :	10-00 a.m., on 1-9-1978.
	and 1-30 p.m.,

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT
(BUDGET) FO 1978—79.

(General Discussion)

continued. -

మిస్టర్ స్పీకర్ :—బడ్జెటుపై సాధారణ చర్చ—వ్యవస్థాపక సభ్యుల వాగ్దానం ప్రకారం గౌరవ సభ్యులలోక్కర్నరు ఐదు నిమిషాలకు మించకుండా మాట్లాడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి :—తమ దృష్టికి ఒక నిమిషం తప్పిస్తాను. విపక్ష నిర్ణయం ప్రకారం ఈ వైపు వారికి ఆ వైపు వారికి 50-50 ఉండాలి. ఇప్పటికి అటువైపున గం. 7-45 ని.లు, ఇటు వైపున గం. 4-40 ని.లు మాట్లాడారు. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఈ సైడ్ వారికి అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పోతెన చిన్న (విజయవాడ-వెస్టు) :—అధ్యక్షా, ఎడెండాలో హిందీ బదులు తెలుగు అక్షరాలు వేయాలనేది నా మొట్టటి ప్రార్థన. విజయవాడ పట్టణాన్ని కార్పొరేషన్ చేస్తామని ఆలపాటి వెంకట్రామయ్యగారు మునిసిపాలిటీల మంత్రిగా వున్నప్పటినుంచి చెబుతున్నారు. చెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వములో అయినా ఆ మునిసిపాలిటీని కార్పొరేషన్ చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. త్వరగా చేయాలని నా అభ్యర్థన. దుర్గ గుడివద్ద వున్న కొండలపై నుంచి ఇంధ్రకీలాద్రి పర్వతము చుట్టూ, గాంధీ పర్వతం చుట్టూ, గొల్లపాలెం చుట్టూ, మాచవరం చుట్టూ 12 అంగుళాల పైపు వేస్తే వత్తిడి వచ్చి కోటి 30 లక్షల గ్యాలన్ల నీరు సరఫరా అవుతుంది. దాదాపు 60, 70 లక్షల గ్యాలన్ల నీరు కూడా వచ్చే సదుపాయం లేకుండా వుంది. విజయవాడ పట్టణం కృష్ణానది ఒడ్డున వున్నప్పటికీ కళ్లతో వున్నంతగా వున్న నీటిని చూసి ఆనందపడ్డమే కాని త్రాగడానికి నీటి సౌకర్యం లేదు. ఈ స్కీముకు 75 లక్షలు కేటాయించారు. 1973 నుంచి ఈ స్కీము వస్తోంది. మునిసిపల్ కౌన్సిల్ వున్నప్పుడు 75 లక్షలకు ఎస్టిమేటు వేశారు. ఆనాటి

నుంచి ఈనాటివరకు జరగలేదు. మునిసిపల్ ఇంజనీర్లను అడిగితే సర్వే జరుగుతోంది అంటున్నారు కాని సర్వే చేయడం జరగడంలేదు. సర్వే చేసి కోటి 30 లక్షల గ్యాలన్ల నీటిని ప్రజలకు అందించే సదుపాయాన్ని కలుగజేయాలి.

విజయవాడ పట్టణములో శానిటరీ కండిషన్స్ సరిగా లేవు. అండర్ డ్రైనేజీ కోసం 80 లక్షలు ఎస్టిమేటు వేశారు. అది ఎస్టిమేటు అయినట్లు కన్పించడం లేదు. సర్వే చేసినట్లు కన్పించడం లేదు. అధికారులకు మనవిచేస్తే గవర్నమెంటు యిచ్చిన ఆదేశాలప్రకారం సర్వే చేస్తున్నాం. చేస్తున్నాం అంటున్నారు కాని చేసినట్లు కన్పించడం లేదు. ఈ పట్టణానికి అండర్ డ్రైనేజీ సౌకర్యం లేకపోతే చాల యిబ్బందిగా వుంటుంది. ఆరోగ్యానికి మంచిది కాదు కనుక ఈ స్కీమును వెంటనే అమలుపరచవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

ఇళ్ల పన్నులు ఎవరికి వేయాలి ఎవరికి వేయకూడదు అనే విచక్షణ లేకుండా 5 సంవత్సరాల కొకసారి గవర్నమెంటు పంపిన స్పెషల్ ఆఫీసర్ రివైజ్ చేస్తున్నారు. నూటికి పదివంతులకంటే పెంచకూడదని మునిసిపల్ కౌన్సిల్ వున్నపుడు వ్రాస్తే ప్రభుత్వం కాదని అన్నారు. తరువాత మునిసిపల్ కౌన్సిల్ రిఫర్ చేశారు. ఒప్పుకో. అని 15 శాతం, లేక 20 శాతము అన్నా పంచాలంటే కాదని వారిఇష్టము వచ్చినట్లు చేయడంవల్ల అనాయ జరుగతోంది. ఒక ఆఫీసరును గవర్నమెంటు పంపుంది ఇన్ని డిక్షలు వెరగానని ఒక డిప్యూటీ పెట్టుకుంటారు. నెలలు 4 వెల రూపాయల అద్దే వచ్చే వారి సంవత్సరానికి 12 400/-48,000 రూ. యలు ఆదాయం వస్తుంది. 5 సంవత్సరాలకొకసారి మదింపు చేసినపుడు లక్ష రూపాయల ఆదాయము దాటుతుంది. అట్లా ఆదాయం వచ్చేవాటికి అందులో సగము ఆ ఆఫీసర్ కు కప్పము ఇడతే ఆ డిప్యూటీలకు తగ్గిస్తారు. ఆ డిప్యూటీ చేరాలనే ఉద్దేశ్యముతో ఏ కొండమీదనో వేసుకున్న పాకడ కూడ పన్ను వేస్తున్నారు. తాటాట పాకకు ఎంత వేళారు? పెంకుబంటికి ఎంత వేళారు? మేడకు ఎంత వేళారు? రెండు అంతస్తుల మేడకు ఎంత వేళారు, మెయిన్ రోడ్ వైన వున్న వాటికి ఎంత వేళారు? కొండపైన వున్న వాటికి ఎంత వేళారు? అని అడిగితే దీనికి సమాధానము మునిసిపాలిటీనుంచి రాదు. గవర్నమెంటు నుంచి రాదు. ఏ రూపములో పన్నులు వేసినా పేదవారు చాల బాధ పడుతున్నారు. స్థలాలు యివ్వరు, పట్టాలు యివ్వరు. ఏమీ సౌకర్యాలు లేక పోయినప్పటికి కొండ త్రవ్వకొని ఏదో పాక వేసుకుంటేదానికి కూడ రు. 50/ల పన్ను వేస్తున్నారు. పేదవారు ఏ విధంగా కడతారు? పాకలకు ఇంతకుముందు పన్ను లేదు. వేయాలనే నిర్ణయం చేసినపుడు ఏ రూపములో వేయాలో ఆలోచన లేకుండా వేస్తున్నారు. ఎక్కడనుంచో ఆఫీసర్ వచ్చి వేస్తారు. దానిని ఏ రూపములోను తగ్గించడానికి వీలులేదని బకాయాలు వుంటే బకాయాలు కట్టాలంటున్నారు. పన్నులు కట్టలేని పరిస్థితిలో వున్నారు. క్రిందటి సారి రు. 100/ల లోపు పన్ను తీసివేయాలన్నారు.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

కాబట్టి దానిని గురించి ఆఫీసర్లు 100 రూపాయలలోపు వున్న దానిని 100 కి పెంచారు. 100 కు తగ్గించామని కబుర్లు చెబుతున్నాడు, అవి వ్యాయమైన కబుర్లు కావని, సమ్మతమైనవి కావని చెబుతున్నాను. 100 రూపాయల పన్ను తగ్గినా మంజూ అంతకుముందు ఎంతవూదో చూసి చేయాలి కాని 80 రూపాయలు వున్న దానిని 120 రూపాయలకు పెంచి నువ్వు పన్ను కట్టాలని పేద వారికి చెప్పడం హాస్యాస్పదంగా వుంటుంది. కనుక అంతకుముందున్న పన్ను ఎంతో చూసి దానినే దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయాలని కోరుతున్నాను.

11-05 a.m.

అజిత్ సింగ్ నగర్ లో మునిసిపాలిటీ డబ్బుతో 900 వా రూపాయల ఖామి కాని కాలవ గట్టపై వున్న పేద వారికి ఇచ్చి ఇండ్లు కట్టుకోమన్నారు. 100 ఎకరాలకు కాలువలకు కేటాయించి 90 ఎకరాలకు రోడ్లు వేసి మిగిలించి పేద వారికి ఇచ్చారు అక్కడ పేదలు ఇండ్లు కట్టుకున్నారు, ఇద్దం వచ్చినా, వరద వచ్చినా మోకాళ్ల లోతుగా నీరు వుంటున్నది. వరద నీరు పోయే మార్గం ఇంజనీర్లు ఆలోచించడం లేదు. స్పెషల్ ఆఫీసరును, పి. డబ్ల్యు యు డి., మునిసిపాలిటీకి ఇంజనీర్లను తీసుకుని నేను వెళ్లాను. అక్కడ ప్రజలు వరద నీటిలో వుండటానికి ఇష్టపడుతున్నారు. కాని ఇండ్లు వదిలి రావడానికి ఇష్టపడటం లేదు. ఎందుకంటే నామాను అక్కడే వుండేస్తే దొంగలు సామాను నిత్తుకు పోయాకే మోననే భయం. వారికి భయం పంచుతామని అన్నారు. అయితే ఎక్లాను వారికి భయం లేదు, బి. క్లాను వారికి ఇవ్వటానికి వీలులేదు. సి. క్లాను వారికి మాత్రమే ఇవ్వాలి. ఇది గవర్నమెంటు ఆర్డరు అని కలెక్టరు చెబుతున్నారు. అక్కడ ఎ. క్లాను వారు, బి. క్లాను వారు, సి. క్లాను వారు వున్నా ఎంపీ ఇంట్లో పోటీలో మునిగి పోయాడు. అందరకూ భోజనం కావాలి, ఎ. క్లానువారు, బి. క్లానువారు సి. క్లాను వారు ప్రక్క ప్రక్కనే వుంటారు. బి. క్లాను భయం వచ్చి ఇంకొకరిని ఇవ్వకుండా వుండటం భావ్యం కాదు కనుక అందరకూ సవ్యం చేయాలని గవర్నమెంటు ఉత్తర్వులు పంపాలని కోరుతున్నాను, కృష్ణాలో పేదలు వచ్చినా బుడమేరు పొంగినా అజిత్ సింగ్ ముంపుకు గురికాకుండా వుండటం నీకి చిఫ్ ఇంజనీరుగారు 2 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో ఒక స్కిము తయారు చేసి హైదరాబాదు నుంచారు. దానిని ఆమోదించి వెంటనే పని మొదలు పెట్టాలని కోరుతున్నాను. అజిత్ సింగ్ నగర్ లో రోడ్ల మెరకు అయి, ఇండ్లు పల్లంలో వున్నాయి కనుక ఇక్కడికి నీరు వస్తున్నది, ఇంక ముందు మెరక చేయటానికి 70 లక్షలు అవుతుందంటున్నారు కనుక అదికూడా కేటాయించే ఆ పని కూడా చేయించాలని కోరుతూ నేను సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యం. వి. ఎస్. సుబ్బరాజు :—అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రి రాజారాంగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటు ఇంజ్యాలెన్స్ బడ్జెటు అనే చెప్పాలి. 75 కోట్ల లోటు బడ్జెటు ప్రవేశ పెట్టారు. ఈ బరువు ఎవరిమీద పడుతుందనే భయం కూడా లేకపోలేదు. 477 కోట్ల బడ్జెటులో ఈ లోటు పేద ప్రజానీకం మీద పడుతుందా అనిపిస్తున్నది ఒక ప్రక్క లోటు బడ్జెటు అయినా ఇది ప్రయోజకరమైన బడ్జెటు, ప్రాగ్రెసివ్ బడ్జెటు అని చెప్పడం అలవాటు అయింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి జీవిస్తున్న ప్రజానీకం ఎక్కువగా వుంది. ప్రతి సంవత్సరం అధికవర్షాల వల్లనో, అనావృష్టి వల్లనో కరువుకాటకాలకు మన రాష్ట్రం గురి అవుతూనే

వుంది. కోస్తా ప్రాంతంలో వర్షాలు ఎక్కువ పడడం వల్ల, మురుగు నీటి పారుదల సౌకర్యాలు లేకపోవడం వల్ల రైతాంగం ఎన్నో ఇబ్బందులు పడుతున్నాయి. వారి సమస్యల పరిష్కారానికి అవసరమైనంత మొత్తం ఈ బడ్జెటులో కేటాయించ లేని స్థితిలో ప్రభుత్వం వుండిపోయింది. ఇది వెల్ ఫేర్ బడ్జెట్ అంటూ పేద ప్రజల సంతేమానికి ఎక్కువ కేటాయించినట్లు కొన్ని అంశాలు చూపారు. సంతోషం. మనకు వున్న ముఖ్యమైన రాజకీయాలలో ఎక్కువ రాబడి కనిపిస్తున్నది. ఎక్స్ ట్రీ, 104 కోట్ల రాబడి కనిపిస్తున్నది. దీనిని ఎవరు కడుతున్నారు. ఈ భారం ఎవరు భరిస్తున్నారనేది కూడా ఆలోచించాలి. అది ఆలోచించినప్పుడు కల్లు, సారా త్రాగేవారు పేదలనం, కార్మికులు, వ్యవసాయ కూలీలు నూటికి 80 పాళ్ళు భాగం భరిస్తున్నారు. ఆ విషయం మరిచిపోకూడదు. త్యాగిడి, విస్కీ త్యాగేవారి మీద నూటికి పది రూపాయల వన్ను భాగం లేదు. ఒక పూట తిండి వుండి ఒక పూట లేని శ్రమజీవులు, వ్యవసాయ కూలీలు ఎక్స్ ట్రీ డ్యూటీ కడుతున్నారనేది ఆలోచన చేస్తే మారు కోట్ల రూపాయలలో 80, 90 కోట్లు ఆ పేద ప్రజల నుండి వస్తుంటే మరి ఎన్ని కోట్ల రూపాయల సారా విక్రయం చేస్తే ఆ వంద కోట్ల రూపాయల ఆదాయం వస్తుంది? వందల కోట్ల రూపాయల వ్యాపారం చేసి ఆ వంద కోట్ల రూపాయలు రాబట్టడానికి పేద ప్రజల రక్తం పిండి పనులు చేస్తున్నారనేది మరిచిపోవడానికి వీలు లేదు పోలిహిషన్ యీ రాష్ట్రములో అమలు జరుపకపోవడం వంటి దుస్థితిలో వుంది. కార్మిక కర్షక జనానికి తీవ్రమైనటువంటి అన్యాయం చేస్తున్నవారం అవుతున్నాం. సోషల్ వెల్ఫేర్ మీద 13, 14 కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నామని బడ్జెటులో చెప్పారు. వారి నుండి ఎంత రాబడతూ, ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నారో చూస్తే వారి జీవన ప్రమాణం పెంచడం వల్ల ప్రభుత్వానికి ఎంత ఉపేక్ష వుందో తెలుస్తున్నది.

ఈ రాష్ట్రం వ్యవసాయ ఆర్థిక వ్యవస్థ మీద ఆధారపడిన రాష్ట్రము అని 11-15 a.m. అందరికీ తెలుసు. 475 కోట్ల బడ్జెటులో వ్యవసాయ రంగానికి ఎంత కేటాయించా రనేది ఆలోచన చేస్తే హాస్యాస్పదంగా వుంది. అంత చూస్తే కోట్లు వున్నవి. ఈ కోట్లలో అప్పులు తప్ప ప్లాను పోలిషను ఎంత వుందనేది చూస్తే ప్లేటు ప్లాను అగ్రికల్చర్ కు సంబంధించినవరకు కోటి 76 లక్షలు మాత్రం వుందనేది గమనించాలి. భారతదేశానికే ధాన్యగారం, అన్నపూర్ణ అని చెప్పుకునే ఆంధ్ర దేశములో వ్యవసాయ వ్యవస్థ పట్ల ప్రభుత్వానికి వున్నటువంటి మర్యాద, ఆసక్తి ఏమిటో వేరే చెప్పనవసరం లేదు. ఇన్ని కోట్లు యిచ్చామని చెబుతున్నారు. వారు యిచ్చినటువంటి బడ్జెటులో 30 కోట్లు ఫర్టిలైజర్స్ కు యిస్తున్నార అప్పు ం ఎం ఎస్ లోన్స్ కు 20 కోట్లు యిస్తున్నారు, 16 కోట్లు డి పి ఎ పి క్రింద యిస్తున్నారు, 8 కోట్లు సి.ఎ.డి.కింద యిస్తున్నారు. ప్లేటు ప్లాను మాత్రం ఒక కోటి 76 లక్షలు వుంది. వ్యవసాయం అభివృద్ధిచేసే విషయములో రైతాంగ పరిస్థితి మెరుగుపరిచే విషయములో ప్రభుత్వానికి వున్న ఆసక్తి ఏమిటో అర్థం అవుతున్నది.

పోతే గాగ్గిమీద పొగతాలలో అందరికీ పని కల్పించడానికి బాధ్యత తీసుకున్నాము. రైతులు వర్కు అనే నిబాదం ఇచ్చారు. ఈ దేశములో ప్రతి వారికి చేసేసిండా పని కల్పించే బాధ్యత వుంది. వ్యవసాయాభివృద్ధితోపాటు గ్రామాలలో చేతివృత్తులను ప్రోత్సహించాలి. రైతులతోపాటు, కమ్మరి, కుమ్మరి, బాతులు పెంచుకునేవారు, బుట్టలు అల్లుకునేవారు, యిలాంటి చేతి వృత్తులవారు, కోళ్ళు పెంచుకునేవారు, పొడి పశుశ్రమ మీద బ్రతికేవారు. వుంటారు. అలాంటి వారికి ప్రోత్సాహం ఇవ్వవలసిన విధిగా ప్రభుత్వం మీద వుంది. వేళ్ళరు కార్మికుల కింద 12, 13 కోట్లు స్కాలర్ షిప్స్ కు ఎగతా వానికి కేటాయించి గ్రామాలలో వుండే చేతి వృత్తులవారికి ప్రోత్సాహం కల్పించడముతో యీ ప్రభుత్వం వైఫల్యం చెందింది. పన్ను ప్రక్రమలకు ఏదైనా కార్పొరేషను వుందో లేదో తెలియదు. ఏదైనా అలాంటి కార్పొరేషన్ పెట్టి గ్రామాలలో చేతివృత్తులవారు ఎవరవండి వున్నారో సర్వే చేసి దాని ద్వారా వారికి సహాయం చేయాలి. బుట్టలు అల్లవానికి వెదురు కావాల్సి, కమ్మరికి యినుము కావాలి. అలాంటి వారికి యీ కార్పొరేషను ద్వారా సర్వీసు మోటీవ్ తో కావలసిన ముడిపదార్థాలను సరఫరా చేస్తుకు అందించి వారిని ప్రోత్సహించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం తీసుకోవలసి అవసరముంది. ఈ ప్రభుత్వం టాటా, బిల్గా, సోమాలిలకు వున్నటువంటి పరిశ్రమలకు పన్నీ రేట్లు మీద వెదురు గాని యితర ముడి పదార్థాలు గాని యిస్తున్నది. బుట్టలు అల్లుకునే వారికి వెదురు అవసరముంటుంది, చెరుకు తోటలు, అగటి తోటలు పెంచే రైతులకు వెదురు అవసరముంటుంది. రాజమండ్రిలో వున్న సోమాలి ఫ్యాక్టరీకి టన్ను 50, 60 రూపాయల చొప్పున వెదురు యిస్తున్న యీ ప్రభుత్వం రైతులకు టన్ను రెండు వేలు మూడు వేలు చొప్పున యిస్తున్నది. దీనిని బట్టి పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థపట్ల యీ ప్రభుత్వానికి వున్న అభిమానం, ఆదరణ ఎటువంటిదో మీద పరిశోధన, చేతివృత్తులవారిపట్ల వున్న అసక్తి ఏమిటో అర్థము అవుతుంది. సోషలిస్టులు, సామ్యవాదిని అని చెప్పుకునే రాజారాంగారు సామ్యవాది నిబాగాలు చెప్పే ప్రభుత్వం చేతివృత్తులవారికి కుటీర పరిశ్రమల వారికి ప్రత్యేక కార్యక్రమము అలోచించలేని పరిస్థితిలో వున్నారని మనవి చేస్తున్నాను.

చేనేత పరిశ్రమ వుంది. చేనేత పారిశ్రామికం ఎంతో యిబ్బంది పడి రోజు అంతా కష్టపడినా రెండు రూపాయలు దొడకవు. ఒక ప్రక్క మాస్టరు వీవరు వత్తిడికి లొంగిపోవలసిన పరిస్థితి వున్నది. బట్ట వున్నట్టి చేస్తే గోబా రెండు రూపాయలు గిట్టడం లేదు. ఎంత ఎక్స్ ప్లాయేషను జరుగుతున్నదో అలోచించాలి. ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన ఆపిస్, కోఆపరేటివ్ సొసైటీలు, ఉత్పత్తి అయి వచ్చిన బట్టమీద 33.3% శాతం కమీషను క్రింద వేసుకుంటున్నాయి. 25 కోట్లు బట్టిడి యిస్తున్నట్లు రాజారాంగారు బట్టకుగో చూపించారు. ఎందుకు దోపిడి జరుగుతున్నది? కార్మికండు సేన బట్టమీద అతనికి రెండు రూపాయలు దొరకని పరిస్థితిలో వాడి ప్రయోజనం కొంగు ఏర్పాటు చేసిన పోర్ 33.3% వసూలు లాభము తీసుకుని బట్టను రైదాంల చేస్తుంటే ఏమిటి యీ

ఎక్స్‌ప్లాయేషను? కార్మికుడు తిండి లేక సతమతమవుతూ వుంటే మధ్యలో యీ బ్రోకర్ ఏజన్సీ ప్రభావం పెరిగిపోవడం విచారకరం. ఏమూల చూడనా ఎక్స్‌ప్లాయేషను జరుగుతున్నది. చేనేత పాస్‌ట్రామిగుడు దోపిడికి గురి అవుతున్నాడు, వ్యవసాయదారుడు దోపిడికి గురి అవుతున్నాడు. అతను పండించే పంటకు గిట్టుబాటు ధర లేదు, యిటు వినియోగదారుడికి లాభం లేదు. అమ్మే వాడికి అడవి, కొవేవాడికి కొరివి అమ్మేవాడికి కొనేవాడికి మధ్య గిల్స్ విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నది. రైతు స్వీట్ టాట్ ధాన్యం 70 రూపాయల చొప్పున యిస్తున్నప్పుడు వినియోగదారుడికి బియ్యం 140 రూపాయలకు క్వింటాలు అమ్మించడానికి అవకాశం వున్నప్పుడు రెండు వందలకు క్వింటాలు కొనవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది ప్రతిస్థాయిలో ఎక్స్‌ప్లాయేషను పెరిగిపోవడం విచారకరం. ల్యాండు రెవిన్యూకు సంబంధించినంతవరకు రెండున్నర ఎకరాల వల్లం వున్నప్పుడు మినహాయింపు యిచ్చామన్నారు. 5 ఎకరాల వల్లంభూమి పది ఎకరాల మెట్టభూమివున్న వారందరికీ ల్యాండ్ రెవిన్యూ వాటర్ టాక్స్ రిమిషను యివ్వాలి కోరుతున్నాను సన్నకారు రైతుల కళ్ళనీళ్ళు తుడిచే నినాదంయిస్తే సరిపోదు వ్యవసాయాన్ని అంటిపెట్టుకొని ఉన్న రైతు వసుతున్న బాడను దృష్టిలో పెట్టుకుని వాడికి కావలసిన ప్రయోజనం చేకూర్చే ధర్మం ప్రభుత్వం మీద ఉన్నది. సన్నకారు రైతాంగంమీద ఎన్నుభారంవేసి ఆ భారంతోరు. 175 కోట్ల బరువైన బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టామని చెప్పుకుంటే హర్ష దాయక మైనటువంటి బడ్జెటు కాదని మనవి చేస్తున్నాను. సామ్యవాదం నినాదం జస్తూ సామ్యవాదం వైపు ప్రయాణం చేయవలసిన ఈ తరుణంలో దానికి అనుకూలమైన పద్ధతిలో కాని అచరణయోగ్యమైన పద్ధతిలో కాని ఈ బడ్జెటు లేదని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. పాపయ్య (రామన్న పేట):— అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖామాత్యులు 11-25 a.m. ప్రవేశపెట్టినటువంటి బడ్జెటును సవినయంగా ఆమోదిస్తూ మా నియోజక వర్గంలోని కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొని వస్తాను. ఈ బడ్జెటులో 35 కోట్ల రూపాయలు బాహీస వర్గాలకు కేటాయించడం జరిగిందని చెబుతున్నారు. మా నియోజక వర్గంలో రెండు పెడ్యూల్లు క్లాస్ హాస్టల్స్, ఒక పెడ్యూల్లు ట్రయిబున్ హాస్టల్ ఉన్నాయి. కాని మా నియోజక వర్గంలో పెడ్యూల్లు ట్రయిబున్ క్యాండిడేటు ఎక్కువమంది లేకపోవడంచేత ఆ సీట్లు ఖాళీగా ఉంటున్నాయి. ఆ సీట్లు బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ వారికి ఎలాట్ చేయాలని సంతేమ శాఖాధికారులకు చెబితే ఎలాట్ చేయకుండా ఎక్కడైతే పెడ్యూల్లు ట్రయిబున్ క్యాండిడేటు ఉన్నారో అక్కడికి ఆ సీట్లను తరలించడం జరుగుతున్నది. ఒక వేళ ఎక్కడా వారు లేకపోతే ఆ సీట్లు అలాగే ఖాళీగా ఉంటున్నాయి. అక్కడ ఒక్కొక్క హాస్టల్ లో 50 సీట్లు ఉంటే ఆ మూడు హాస్టల్స్ లోను 10% చొప్పున బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ వారికి ఇస్తున్నారు. ఆ 3 హాస్టల్స్ లోను 15 మంది బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ వారు ఉన్నారు. అక్కడ బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ వారికి ప్రశ్నోక్తమైన హాస్టల్ లేకపోవడం చాలా శోచనీయమైన విషయం. మా నియోజక వర్గంలో

పెడ్యూల్లు కాస్తువారు ఎక్కువమంది ఉన్నారు. ఆ తరువాత బ్యాంక్ వద్ద క్లాసెస్ వారు ఎక్కువమంది ఉన్నారు. బ్యాంక్ వద్ద క్లాసెస్ వారు చాలామంది ప్రవేశం కోసం వస్తే వారికి మేము ఏమీ సహాయం చేయలేకపోయాము. ఈసారి సాంఘిక సంక్షేమ శాఖకు బడ్జెటులో ఎక్కువ కేటాయించారు కనుక ఇప్పుడైనా అక్కడ బ్యాంక్ వద్ద క్లాసెస్ వారికి ఒక హాస్టలు పెట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇదివరకే కోటమర్తి గ్రామంలో బ్యాంక్ వద్ద క్లాసెస్ వారికి ఒక హాస్టలు పెట్టాలనే ప్రపోజలు నల్గొండ జిల్లా కలెక్టరుగారి దగ్గర ఉంది. ఇదివరకటి గవర్నమెంటు ట్రైములో అది కాలేదు, ఇప్పుడు అది పెండింగులో ఉంది. కాబట్టి అది పూర్తి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మా నియోజక వర్గంలో రెండు నదులు ప్రవహిస్తున్నాయి. 1. మూసీ నది, 2. బిక్కేరు నది. ఈ నదులవల్ల ఈ నియోజక వర్గంలో పేరల్ గా రహదారులున్నాయి, అడ్డంగా పోవడానికి వీలులేదు. ఏరులు కట్ చేసుకొంటూ పోవడానికి వీలులేదు. ఆ ఏరులు మీద ఒక బ్రిడ్జి కూడా కట్టలేదు. అలా మూ నియోజక వర్గం అనేది ప్రభుత్వం దృష్టిలో లేదా అనిపిస్తున్నది. నిజాం ప్రభుత్వంలో పరిగొండ వద్ద ఒక బ్రిడ్జి కట్టారు. తరువాత అక్కడ ఒక బ్రిడ్జి కూడా కట్టలేదు. సూర్యారావు పేట పోవాలన్నా, హనుమకొండకు పోవాలన్నా చిర్ల గూడూరు వద్ద బ్రిడ్జి అవసరం. అలాగే మోతుకూరు డిస్ట్రిక్టు పాడ్ క్వార్టర్స్ కు పోవాలన్నా అమ్మనవోలు దగ్గర బ్రిడ్జి అవసరం, కాని భంతారకు ప్రభుత్వం వాటిని శేక్స్ చేయలేదు. గుండాల వైపునుంచి క్రజలు మోతుకూరు పాడ్ క్వార్టర్స్ రావాలంటే బ్రిడ్జి లేదు. గత 20 సంవత్సరాలలో ఈ ప్రభుత్వం అక్కడ ఒక్క బ్రిడ్జి కూడా కట్టలేదంటే శోచనీయమైన విషయం. గుండాల నుంచి నర్కటపల్లి వరకు ఉన్న రోడ్డును జిల్లా పరిషత్ వారు ఏనాడో పూర్తి చేసారు. కాని జిల్లా పరిషత్ వారు బిడ్డలను కట్టడానికి సిద్ధంగా లేమని చెప్పారు. కాబట్టి పి. డబ్ల్యు. డి. వారు గుండాల నుంచి నార్కట్ పల్లి రోడ్డు శేక్స్ చేసి ఆ రెండు బ్రిడ్జిలు నిర్మిస్తే ప్రభుత్వం మాకు సహాయంచేసినట్లు ఆవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

అక్కడ ఏవిధమైన ప్రోజెక్టులు లేవు. నిజాం ప్రభుత్వం కాలంగుంచి అక్కడ ఆఫీస్ నగర్, శాలిగౌలారం అని చెప్పి రెండు ప్రోజెక్టులు ఉన్నాయి. ఆ ప్రోజెక్టులు ఎప్పుడు నిర్మించారో ఎవరికి తెలియదు. తహశీలు అధికారులు ప్రభుత్వానికి రికార్డు అందజేయడమే నాకు కూడా అందజేసారు. 1974లో నదీజలాల పారకం క్రింద ఈ ప్రోజెక్టులను తీసుకున్నారు. కాని గెజిట్ లో ప్రకటించిన తరువాత విత్ థిన్ డి నోటిఫైడ్ ట్రైములో ప్రభుత్వంవారు దీనికి వ్యతిరేకత తెలియజేసారు. ఎందుకంటే నదీ జలాల పారకం క్రిందకు రాదని చెప్పారు. అయినప్పటికీ అదేవిధంగా ప్రభుత్వంవారు డబుల్ శిస్తు కలెక్టు చేస్తున్నారు. ఇది వరకు 16 రూపాయలు ఉంటే యిప్పుడు 32 రూపాయలు కలెక్టు చేస్తున్నారు. కలెక్టరుగారు వారి లెటరు నెం. డి. 5-1965/78 డిసెంబర్ 5-2-1976 లో.

The objection petitions are decided in favour of the petitioners. The additional assessment new levied and collected can be adjusted in future.

అని అన్నారు. కాని ఇంతవరకు ప్రభుత్వంవారు ఆ కేసును విడ్డూరం చేసుకోలేదు. అదేరకంగా అడిషనల్ కమిషనరులను చేస్తున్నారు. ప్రాధికారాన్ని ఎగువ భాగంలో వదిలి వస్తూ నీరు గండిపేట చెరువులోకి పోతుంది. ఎక్కువ వర్షాలు పడినప్పుడు ఆ గండిపేట తలుపులు తీయడం జరుగుతుంది. అప్పుడే ఆ నదులు పారడం జరుగుతుంది. అవి నదులు కూడా కావు. కేవలం ఏరులు మాత్రమే. ఆ గండిపేట తలుపులు తీసినప్పుడు నీరు వస్తుంది. మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత ఇరిగేషన్ డెవలప్ లాండ్సు ఎక్కువైనాయి. ఈ కాలువ మీద ఉన్న రైతులు రెండువేల కంటే మోటార్లు పెట్టుకొని రిఫ్టు ఇరిగేషను చేసుకొంటున్నారు. కొంచెము వాటర్ కూడా ముందుకు పోవడానికి వీలులేదు క్రిందనున్నవారికి డబుల్ క్రాప్ కు కాని నీరు లభించడంలేదు. హాబీ వంటకు కాని తాబీవంటకు కాని నీరు అందక వంటలు ఎండిపోతున్నాయి. మగకారెలో కెనాల్ పారికపోవడంవల్ల నార్లు వేసుకొనడంలేదు. సెకండ్ క్రాప్ వంట పూర్తి కాకముందే కాలువలు ఎండిపోతున్నాయి ఇంకా చాలా అన్యాయమైన విషయం. అది ఎస్టాబ్లిష్ ఇరిగేషను కాదు. ఈ విషయంలో తహశీల్దారునుంచి కలెక్టరేటుకు వ్రాయడం, కలెక్టరేటు నుంచి సీఫారసుచేస్తూ ప్రభుత్వానికి పంపించడం జరిగింది. కాని ప్రభుత్వంవారు దానిని విడ్డూరం చేసుకోకపోవడం శోచనీయమైన విషయం. ఎకరానికి 32 రూపాయలు చొప్పున వసూలుచేయడం అనేది అన్యాయం. కనుక ప్రభుత్వం దానిని విడ్డూరం చేసుకొని రింట్ క్రాప్ గా ట్రీట్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. రామన్నపేట సమితికి చెందిన వేములకొండలో ఇప్పటి ముఖ్యమంత్రి గారు శ్రీ చెన్నారెడ్డిగారు 1975 సంవత్సరంలో ప్రయిమరీ పాల్తు సెంటరుకు ఫౌండేషన్ స్టోను వేశారు అక్కడ గ్రూపుల్లో ఉచితంగా జాగా ఇచ్చారు. దానికి 10 వేల రూపాయలు కూడా విరాళంగా ఇచ్చారు. కాని ఇంతవరకు ప్రభుత్వం దానికి ఒక్కవైనా కూడా మంజూ చేయకపోవడం చాలా శోచనీయమైన విషయం. గోడల ఇంజనీరింగు లేనిది అది పూర్తికాలేదు. దానికి ప్రభుత్వం డబ్బు కేటాయించి పోతే ఈ ఉచిత వైద్య సౌకర్యం అనేది నెరవేరదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. వి. కేశవులు (సిరిపూర్):— అధ్యక్షా, బడ్జెటు ప్రభుత్వము యొక్క ఆర్థిక నీతి ఆర్థిక పరిస్థితి, ఈ సంవత్సరంలో పెట్టే పెట్టుబడుల యొక్క శ్రేయోపశోధనము వంటిది. లేదా రాష్ట్రాలకు ఒక పంచాంగము వంటిది ఇది, గ్రహాల నడక సవిధంగా ఉంటుందో కాలం ఎట్లా మారుతుంది, దీనిని బట్టి వంటలు బడ్జెటు ఎట్లా పెరుగుతాయి. అది చెప్పే శ్రేయోపశోధనము అని చెప్పి నేను అనుకుంటున్నాను. దీనిలో ముఖ్యంగా ఆర్థికమంతిగారు మూడుమాసాలక్రింద చెప్పిన మూలకు ఇప్పుడు చెప్పిన మాటలకు కొంచెము తేడా కనబడుతోంది అని చెప్పి నేను మనవిచేస్తున్నాను. మొదటి స్పీచ్ లో వారు ఏమి అన్నారు అంటే

The mechanism of the budget presentation is such that necessarily I have to present a budget formulated by the preceeding Government. We have not had time to make the changes that we would like to. It is for this reason that we are propoing to take a vote of account for 6 months అని అన్నారు. దీని తరువాత Despite all

11-35 a. m.

these considerations there is scope for re-orientation of priorities and we hope we will be able to do it అని అన్నారు. ప్రయారిటీస్ ఏ విధంగా ఫిక్సు చేసినారో మీకు నేను మనసి చేస్తాను. వారు ఇంకా ఏమి అన్నారు అంటే ఇరిగేషన్ అండ్ పవర్ కి చాల పెద్ద ఎత్తున మేము పెట్టుబడులు పెట్టినాము ఈ పెట్టుబడుల యొక్క ఒత్తిడి నలన ఈ పేద తరగతులవల్ల చాల ఏడ్వరున్నగా ఎఫెక్టు అవుతున్నారు వాళ్ళకు మేము చేయలేకపోయానాము. ఇకముందు మేము ప్రయారిటీస్ ఫిక్సు చేసిప్పుడు వచ్చే బడ్జెటులో చూస్తాము అనేటటువంటి ఒకవిధమైన వాగ్దానం వారు దీంట్లో వచ్చి ఉన్నారు. ఇప్పుడు ఈ బడ్జెటు ప్రసంగంలో ఏమి అన్నారు అంటే అన్ని మాకు ఫలాని ఫలాని ఫలాని ఇబ్బందులు అన్నీకూడా ఉన్నాయి, కొంతకుముందు నేను మరచిపోనట్లుగా వారు ఏమి అన్నారు. నూతన దృష్టిధర్మముతో బలహీనవర్గ ప్రజల సంక్షేమానికి సంబంధించిన వధకాలకు తగిన బలము చేకూర్చుటానికి, నిరుద్యోగ సమస్యను ఎదుర్కోడానికి గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పట్టణ ప్రాంతాలలో మొదలైనవాటిని కలగించడానికి మేము అలా తీర్పులు చేసినాము. అన్ని మాకు ఉన్నటువంటి ఇబ్బందులు ఎటువంటివి స్పెషల్ కేసులలో ఉన్నాయి, వాటిని ప్రయారిటీస్ ఉన్నటువంటివిగాని మేము కమిటీ చే నటూ తీర్చినాము ఇవి అన్ని ఉండగలవల్ల గాని ప్రమాదాలు ఉన్నవి కానట్లు ప్రయారిటీస్ లో ఏ వివిధ రంగాలకు కేటాయింపులలో పెద్దమార్పులు జరిగేవి అటువంటివి అనే నిర్ణయానికి వచ్చాము అని అన్నారు. కాబట్టి అప్పటికే ఇప్పటి వరకు ఉండాలదు. ఎక్కడవేసిన గొంగుడి అక్కడే ఉన్నది. నేను ఈ మాట ఎందుకు చెప్పి వాని వస్తున్నది అంటే మనం ఎన్నుకోబడిన ప్రతినిధులనూ, బలహీన వర్గాలయొక్క జెజారటీ ఒటుతో వచ్చాము. అంతా వాళ్ళే ఇచ్చినారో దెప్పడానికి వీలులేదు. గాని 40 పర్సెంటు బ్యాక్ వర్డు క్లాస్ వారు ఉన్నారు 20 పర్సెంటు పెడ్యూల్లు త్రుయిలు, పెడ్యూల్లు కాన్స్ట్రక్షన్లు ఉన్నారు. 15 పర్సెంటు దాకా ముస్లిం మైనారిటీస్ ఉన్నారు. మొత్తం 75 పర్సెంటు వారియొక్క వోట్ల బలముతో వచ్చిన ప్రభుత్వాధినేతలు దీంట్లో రాజరామ్ గారి ఒటువంటి వారు దీనిని ప్రవేశ పెట్టడం అనేది-వారు సామ్యవాది, చాలా సామ్యులు, సామాన్యులు ఇన్ని సకార ప్రాస ఉన్నటువంటివారే, మరి వారు ప్రవేశ పెట్టినారు అంటే నేను అర్థము చేసుకోలేకపోయానాను. మరితెక్కలు కనుక చూసినట్లయితే చాలా పెరిగింది మన లెరిక పరిస్థితి 93 కోట్ల రూపాయలు 4 వ ప్రణాళికలో ఆఖరి సంవత్సరములో పెట్టిన దానిని ఇప్పుడు, ఈనాడు 477 కోట్లు. ఇంత పెరిగినప్పటికీ కూడా బలహీనవర్గాలు అందరికీ కలిపి మనం ఇస్తున్నది ఎంత అంటే 13 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే. ఇది మూడు మాసాలక్రితము 8 కోట్లు అన్నారు. ఇప్పుడు 5 కోట్లు మాత్రమే పెంచినారు. అ 5 కోట్లు ఎవరికి అయ్యాయి అంటే 3 కోట్లు 80 లక్షలు వారిజనులకు, ఒక కోటి 30 లక్షలు మాత్రమే బ్యాక్ వర్డు క్లాసువారి, పెంచి నటువంటిది. మరి మేము ఇంత పెంచుతాము అంత పెంచుతాము అంటే మేము ఎక్కడికి పోవాలి. ఎందుకు పోవాలి అనేమాట ఒకటి వస్తుంది ఇది ఎందుకు జరుగుతున్నది? నేను దీని మీద విమర్శించి ఎవరినో ఇబ్బంది పెట్టాలి అనే ఉద్దేశం కాదు. బేసిక్ గా, మౌఖికంగా మనకు ఒక లోపము ఉంది. ఏమి లోపము అని

అంటే పీకర్ సెక్షన్ అనే వరకు ఓటు కావలసి వచ్చినప్పుడు. దీంట్లో మెజారిటీ పీకర్ సెక్షన్స్. దాంట్లో సందేహం లేదు. ఏ పార్టీ వారు అయినా, మీరు అయినా, మేము అయినా ఇది తెచ్చుకోవలసిందే. కాని పెట్టుబడి విషయంవచ్చే వరకు పీకర్ సెక్షన్స్ ని మనం ఏ దృష్టితో చూస్తున్నాము అంటే వారు బలహీనులు వారు ఏదో బిచ్చగాళ్లు వాళ్ళు దిక్కు లేని వారు కడుపుకి లేనివాళ్ళు, ఏదో ఇంత బిచ్చము పడేస్తే పోతుంది అనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నట్లు కనబడుతుంది. ఇది బేసిక్ గా ఈ నాటిది కాదు. బ్రిటిష్ సాంప్రదాయం. ఆ నాటి నుంచి ఈ నాటివరకు ఉన్నది. ఆ దుచేత నా నలహా ఏమిటంటే ఈ సోషల్ వెల్ఫేరు మినిస్ట్రీ ఎత్తి పారేస్తే బాగుంటుందేమో అనేంతకోపము నాకువస్తున్నది. ఆ మాట నేను మీకు స్పష్టంగా చెబుతున్నాను ఎందుకంటే ముందు చెబుతున్నాను అంటే ఒక రాష్ట్రంలో రాష్ట్రం యొక్క అభివృద్ధిని మనం సాధించాలి అని అనుకొన్నప్పుడు మనం దేనిని కన్సిడర్ చేస్తున్నాము? మనం ఆ ఉపప్రశ్నల మన ఖరీదైన పదమ, మన వ్యవసాయాన్ని, మనకు ఉండే నీరు పీటన్నింటిని మనం ఎట్లా కన్సిడర్ చేస్తున్నామో, మానవ సంపదను ఎట్లా మనం కన్సిడర్ చేయడంలేదు అనేమాట నేను మీకు చెబుతున్నాను. ఈ మానవులు-వాళ్ళు ఎంతమంది ఉన్నారు 5 కోట్లు అంటే మూడు కోట్లమంది వెనకబడిన వర్గాలవారు. దీంట్లో 2 కోట్లు బ్యాంక్ వర్మింగ్ సెన్ ఉన్నారు. అన్నివృత్తులకు చెందినటువంటివారు. మరిమిగతావారు ఒకకోటి మాత్రమే హరిజనులు, మైనారిటీలవాళ్లు అంటాఉన్నారు. పీళ్ళంతా పీకర్ సెక్షన్స్ క్రిందకు వస్తారు మూడు కోట్ల జనాభాను మీరు ఏ విధంగా, దిక్కులేని వారు అని చెప్పడానికి ముద్ర వేయడానికి వాళ్ళకు మీకుతోచింది ఏ 12 కోట్లో 13 కోట్ల రూపాయలో బిచ్చంగా ఇవ్వడానికి మీరు ఈ బడ్జెట్టును ప్రెజెంటు చేసి మిగతా అంతా మీరు పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు కడుతున్నాము. వరల్డు బ్యాంకు నుంచి తీసుకు వస్తున్నాము అంటారు. వరల్డు బ్యాంకు నుంచి మీరు నానికి తీసుకువచ్చినప్పుడు దానికి తీసుకురావడం మీకు సాధ్యంకాదా? చేపల పరిశ్రమ పెంచడానికి మీరు 31 కోట్ల రూపాయలు వరల్డు బ్యాంకు నుంచి తీసుకువచ్చినప్పుడు మిగతా వ్యక్తులను బాగుచేయడానికి మీ దగ్గర శక్తి లేదా. సామర్థ్య లేదా? చేనేత పరిశ్రమకు మీరు గ్యారంటీ ఇచ్చి తక్కువ పడ్డికి ఆర్.బి.ఐ నుంచి మీరు తీసుకువచ్చినప్పుడు మిగతా వ్యక్తులకు మీరు ఇవ్వకూడదా? వీటిని కులాలు అని చెప్పి మీరు ఎందుకు నామకరణం చేస్తారు? ఇవి కులాలు కాదు. ఇవి అన్నీకూడా వృత్తులు ఏ కులము, మన భారతదేశంలో మన సాంప్రదాయంలో కులముగా పుట్టలేదు. వృత్తిగా పుట్టింది. ఆ వృత్తి కరుడకట్టుకొని పోయి కులము అయిపోయింది. ఆ కులములో ఎవరో నా బోటివారు మీ బోటివారు మన ఆర్థికమంత్రి అటువంటి వారు చదువుకొని కొంచెము ముందుకు వస్తే వారిని చూపించి మీ కులంలో చదువుకున్నవారు ఉన్నారు. మీ కులములో ధనవంతులు ఉన్నారు అని చెప్పి మమ్మలను తిడతారా? నూటికి 99 మంది చదువురానివారు ఉన్నారు, వారు ఏదేదో వృత్తిని అంటిపెట్టుకొని ఉన్నారు. ఈ చేనేత పరిశ్రమలో ఎన్ని కులాలు వారున్నారు. దర్జీపనిలో ఎన్ని కులాలవారు ఉన్నారు? పట్టికను మళ్ళీ రికాస్ట్రు చేస్తే 20 వృత్తులలో వీటన్నిటినీ చొప్పించడానికి అవకాశం

ఉంది అందుచేత వీటిని ఈ సోపల్ వెల్ఫేర్ అనకుండా ఈ మనిషిసంపదను వారికి ఉండే టాలెంటును, బుద్ధిబలాన్ని, శక్తిబలాన్ని మీరు ఉపయోగించుకొనే దానిని తగిన పెట్టుబడి పెట్టండి వారు చేసిన ఉపక్రమ మార్కెటింగు చేసే అవకాశం కలిగించండి ఎట్లా అంటే మీరు చేసే పరిశ్రమకు చేస్తున్నారో అట్లా చేయండి అనే సలహా నేను మీకు చెబుతున్నాను. ఇది బిచ్చము అడుగు కోవడం కాదు. ఇది మిమ్ములను బెదరించడం కాదు చే చెబుతున్నాను. ఇది చేశంయొక్క మానవసంపదను మీరు ఉపయోగించుకోండి అనే సలహామాత్రం మీకు నేను ఒక ప్రయోగంగా చెబుతున్నాను. అయ్యా మన ఆదర్శం ఏమిటి? స్టైల్స్, క్లాస్ లెస్ సొసైటీ పెట్టాలి అనే దానికి మనం అందించే ఒప్పుకుంటాము కదా. మీరు క్లాస్ లెస్ సొసైటీ తీసుకువచ్చినా ఈ కులాలు అన్నిటినీ వృత్తి పేరుమీద మీరు ఆగ్గనైజు చేస్తున్నారుకదా, మీకు అల్లుళ్ళు అనేది నిర్బంధం చేయడానికే ఉపయోగపడు తుంది. ఎందుకు ఆధోరణిలో నం ఆలోచించడంలేదు. లేదా 0 కోట్లు, 15 కోట్లు మాత్రమే ఇచ్చి పెద్దపెద్ద ప్లేటుమెంటులు ప్రయోజనంలేదు అనే మాట నేను వికృతం చేస్తున్నాను. ఈవేళ సోపల్ వెల్ఫేర్ డిసార్బుమెంటు ఈ బ్యాంక్ వద్ద క్లాసుకి ఇచ్చేది ఏమిటంటే రిజర్వేషన్లు ఉస్తున్నాయి. ఏమిటి రిజర్వేషన్లు? 25 వర్సంటు ఉద్యోగాలలో రిజర్వేషన్లు, 25 వర్సంటు లెన్స్ కల్ ఎడ్యుకేషన్లో చేరడాని, రిజర్వేషన్లు. అయితే చదువుకు ఒక 10 ఉద్యోగాలు ఉంటే ఈ సమస్యలను 9 ఫిల్స్ అయిపోతే సచ్చే సమస్యలను మళ్ళీ ఖర్చి చేస్తున్నారు. బ్రాట్ ఫార్వర్డు చేస్తున్నారు. బ్యాంక్ వద్ద క్లాసువారికి అది లేదే. మీరు 25 ఇస్తే, 50 ఇస్తే ఏమిలానం? చెప్పండి. 25 ని.వి.త ఇంకో 25 మురిగిపోయాయి అంటే వచ్చే సంవత్సరం 25 రావు. కావున మీరు ఎంత ఇస్తే ప్రయోజనం ఏమిఉన్నది? రిజర్వేషన్లు ఉండాలి. అప్పుడు కమ్యూనిటీ బేసిస్ మీద రిజర్వేషన్లు ఉండవలె. కాని దానితోబాటు మీరు వృత్తి ద్వారా నేను చెబుతున్నది ఈవేళ రాష్ట్రంలో ప్రయిమరీ ఎడ్యుకేషనులో అనుపటువంటి డ్రాప్ అవుట్స్ కూడా ఈ పీకర్ నెక్స్టు సుంచే డ్రాప్ అవుట్ అవుతున్నాయి. పెద్దకులాల వాళ్లు చదువుకుంటున్నారు. చిన్నవాళ్ళు చదువుకోడానికి వీలులేదు. తల్లి దండ్రులకు వాళ్ల కడుపుకి లేకపోతే పిల్లవాడిని ఎందుకు బడికి పోనిస్తాడు? మీరు ఎన్ని ఆదర్శాలు పెట్టుకుంటే ఏమి ఎన్ని స్కాలర్ షిప్స్ ఇస్తే ఏమి ఎన్ని గుడ్డలు ఇస్తే ఏమి? ఎన్ని పుస్తకాలు ఇస్తే ఏమి? వాడు అక్కడ కూలి చేసుకుంటున్నాడు. తండ్రికి ఎంతవరకు మీరు వృత్తి పెట్టుబడి పెట్టారో కొడుకు చదువుకోడానికి వీలులేదు అనే విషయం ఇక్కడ వస్తున్నది. ఈ వృత్తులు అన్నీ కూడా మీరు రీఆర్గనైజు చేసి దానికి కావలసిన పెట్టుబడి పెట్టాలి. అందుచేత నేను ఏమి అంటున్నాను అంటే మూడుకోట్ల జనాభా ఈ విధంగా వృత్తుల మీద ఆధారపడే ఉంది. దిక్కులేకుండా ఉన్న పీకర్ నెక్స్టు అనే కేటగరీ క్రిందకు వస్తారు. అది 60 లక్షల కుటుంబాలు అవుతాయి. ఈ 60 లక్షల కుటుంబాలకు మనం ఇప్పుడు మనం సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్ స్కీమ్స్ అని మనం మరీ పెద్ద మాట మాట్లాడుతున్నాము. ఒక సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంటు స్కీము ఒక సాల్వే

స్కూల్ స్కేలు ఇండస్ట్రికి—నాకు ఉండే అనుభవాన్ని బట్టి చెబుతున్నాను. మినిమమ్ పదినుంచి 20 వేల రూపాయలు పెట్టుబడికి మాత్రం ఒక మనిషికి ఉద్యోగం కల్పించగలము. ఒక మీడియమ్ స్కేలు ఇండస్ట్రికి మరొక 50 వేల నుంచి లక్ష రూపాయలు పెట్టుబడి అయితే ఒక మనిషికి ఉద్యోగం దొరుకుతుంది. ఒక పెద్ద ఇండస్ట్రి అయితే పది లక్షలు పెట్టాలి. ఒక విలేజ్ ఇండస్ట్రికి వెయ్యినుంచి రెండు వేలు నేను చేనేత పరిశ్రమ మంత్రిగా నాకున్న అనుభవాన్ని బట్టి నేను చెబుతున్నాను. వెయ్యినుండి రెండువేలు పెట్టుబడి పెడితే ఒక పేదవాడికి నెలకు 200 సంపాదించే ఏర్పాటు వేయవచ్చు. చేయడానికి అవకాశం ఉన్నది. అందుకు ఈ వృత్తులు అన్నిటినీ ఒక కోఆపరేటివ్ రంగంలోనికి తీసుకువచ్చి ప్రభుత్వం గ్యారంటీ ఇచ్చి 10 పర్సెంటు మార్జిన్ మనీ మీరు ప్రావైడు చేసి 80 పర్సెంటు ఆర్. బి ఐ నుంచి తెప్పించి అవసరం అయితే అక్కడ రేటాపు ఇంటరెస్టు కనుక కాకపోతే బ్యాంకునుంచి తెప్పించి ప్రభుత్వం సబ్సిడైజ్ చేయండి అని అంటున్నాను. 15 శాతం బ్యాంకు కనుక ఇచ్చినట్లుంటే ఆర్. బి. ఐ. రేటుకు 10 శాతం ఇచ్చి మిగతా 5 శాతం స్టేట్ నుంచి ఇవ్వడని కోరుతున్నాను. ఈ విధంగా మీరు 60 లక్షల కంటంబాలి ఇన్వాలంటే 120 కోట్ల రూపాయలు మార్జిన్ మనీ ఇవ్వవలసియుంటుంది. దయచేసి ఆర్థిక మంత్రిగారు నోటు చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అది మీరు పెట్టగలిగిననాడు విశ్వందరికి 5 సంవత్సరాలలో ఉద్యోగ కల్పన చేసే అవకాశం ఉంటుంది. ఈ 120 కోట్ల రూపాయలు మీరు 3 లేక 4 లేక 5 సంవత్సరాలలో పెట్టండి. ఈ సంవత్సరం కావాలంటే ఒక 20 లేక 25 కోట్ల రూపాయలు అదనంగా వేయండి. ఎట్లాగో మీరు లోటు బడ్జెటు ఇచ్చినప్పుడు ఇంకో 25 కోట్ల రూపాయలు ఈ ఏడాదు మీద పెట్టించండి. తేక్స్ వేయండి. ఆర్థిక మంత్రిగారి ఆవేశన ఎంత బాగుందంటే

11-45 a.m.

Development benefits to various sections of people:

While the weaker sections may still be not in a position to make a contribution towards such an effort, in view of the low level of their present economic standards, the more well-to-do sections who gain from the developmental process and who have in fact, hitherto been gaining more than a proportionate share will necessarily have to make their contribution towards our future developmental efforts.

ఈ పేద వర్గాల వారు తేక్సులు శరించలేరు కాబట్టి బాగా సంపాదించిన వారి పైన బాగా ధనం ఉన్నవారి పైన తేక్సులు వేస్తామని మీరు ఇన్ డై రెక్టుగా చెబుతున్నారు. ఇది లోటు బడ్జెటు కాబట్టి ఇంకో 25 కోట్ల రూపాయలు ఈ వీర్ సెక్షన్సుకు ఇవ్వండి. ఇకముందు బడ్జెటు పె్జెంటు చేసేప్పుడు రెండు మూడు షరతులు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. మీరు ఇచ్చే సర్వీసెస్ యొక్క రిజల్టు ఏమిటి? మీరు చదువు మీద పెడుతున్నారు. ఎంత మంది చదువుతున్నారు, దానిలో రిజల్టేషన్సు ఉందా లేదా, స్టేండర్డు ఎట్లా ఉంది అనే రిపోర్టు కూడా వెంటనే ఇవ్వాలి కానీ ఇంత ఖర్చు పెట్టాము, ఇంత

మిగిలింది అంటే లాభం లేదు. వ్యవసాయం, పరిశ్రమల మీద మనం పెట్టుబడి పెట్టనప్పుడు పొగడ్తును తూగెట్టు. అమ్మితే లాభం వచ్చిందా నష్టం వచ్చిందా అనే విషయాలు స్థూలంగా అయినా హాసుకు చెప్పాలి. కానీ, అలా చెప్పడం లేదు. మీరు ఫలానా విషయం మీద ఇంత పెట్టుబడి పెట్టినప్పుడు దానివల్ల ఎంతమందికి ఎంప్లాయిమెంట్ దొరికింది, ఎంతమందికి ఉద్యోగాలు ఇవ్వగలిగాము, ఎంతమంది పొట్ట నింపగలిగిరాము అనే మాట చెప్పడం లేదు. మాట చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ఈ గాష్ట్రలో మీరు కొన్ని కోట్ల రూపాయలు పెట్టుబడి పెట్టినప్పుడు ఈ రాష్ట్రానికి మొత్తం మీద ఆదాయ లో లాభం ఎంత వచ్చింది అనే మాట కూడా చెప్పాలి. ప్రభుత్వం గురించి చెప్పే అవకాశం నాకు ఉంది అధికారం లేకపోయినా. ప్రభుత్వం మూడు నిధులుగా వ్యవహరించేసు కోరుంటున్నాను. జనరల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ కు సంబంధించింది. లా అండ్ ఆర్డర్ కు సంబంధించినది, న్యాయ హోపాలన వగైరా వగైరాలకు సంబంధించిన భాగం. రెండో భాగం ఏమి ఉండాలంటే అది రివ్యూ సెక్షన్ కు సంబంధించినది. అది రోడ్లు గానీ స్కూల్స్ గానీ ఆసుపత్రులు గానీ కావచ్చు. అటువంటి కామన్ సర్వీసెస్. మూడవ భాగం పెట్టుబడికి సంబంధించింది. అది ఏగ్రికల్చర్ మీద పెట్టుబడి పెట్టడం, ఇనిజాల మీద పెట్టుబడి పెట్టడం, చిన్న వృత్తుల మీద పెట్టుబడి పెట్టడం. ఎంత పెట్టుబడి పెడుతున్నాము, ఎంత లాభము వస్తున్నది అనే విషయం ఇచ్చితంగా ఉడిపాట్లమోటు ఉంటేతప్ప ఈ కలగాపులగంగా ఉంటే అర్థంలేకండా కన్ఫ్యూజన్ గా ఉంది. మరొక సారి ఆర్థికమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఈ రీతి శాతం ఉన్నటువంటి ప్రజలను ఈ విధంగా ఇగ్నోర్ చేస్తే లాభం లేదు. మనం ఇచ్చిన వాగ్దానానికి అంగీకరంగా ఉంటుంది. కనీసం 25 కోట్ల రూపాయలు అయినా అదనంగా డిట్లలో ఏడ్ చేసి అవరం అయితే టేక్కులు పెంచాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. బి. పరాంకుళం (వునుకూరు): --- అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖా మాత్యులపైన ఎంతో గౌరవం ఉంది. వారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు విషయాలు ఎలా ఉన్నాయనుకున్నా మా జిల్లాలో ఏటా ప్రభుత్వం చేస్తున్న పనులు ఏమిటి, జిల్లాలో ఉన్న లోపాలు ఏమిటి, మేము ఏమి లాభం పొందుతున్నాము అనే తక్కువ రకం ఆలోచనతోనే నేను వారి దృష్టికి కొన్ని లోపాలు తీసుకురాదలిచాను. ఇతర జిల్లాలలో తాలూకాఫీసులలో ఇద్దరు టైపిస్టులు ఉంటే శ్రీ కాకుళం జిల్లాలో ఒక్కరే టైపిస్టు ఉన్నారు. ఇతరచోట్ల 7 గురు యు.డి.సి.లు ఉంటే ఇక్కడ 1 గురు మాత్రమే ఉన్నారు. ప్లాఫింగ్ వేట్రీస్ లో ఎలాంటి తేడా ఒక్క శ్రీ కాకుళం జిల్లా పట్టే చూపుతున్నారు. ఈ తేడా ఉండకూడదని, దానిని తొలగించాలని ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నా కూడా ఎవరూ దీనిని నట్టించుకోడలేదు. క్రిందటి సంవత్సరం శ్రీ కాకుళం జిల్లాలో 5 కొత్త తాలూకాలు ఏర్పాటుచేశారు. పేరుకు ఇండిపెండెంట్ తాలూకాలు అన్నారుగానీ అక్కడ ఒక్క తాసిల్దారును, ఒక్క బంట్లోతును మాత్రమే ఎక్స్ట్రా వేశారు. తాలూకాఫీకు స్వస్థు లేదు. వట్ట్రజరి లేదు, సవరేట్ ల్యాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంకు కూడా లేదు. ఇండిపెండెంట్ తాలూకా చేసి హొదా ఇచ్చి ప్రకటన మాత్రమే చేశారు. దీని గురించి

ప్రభుత్వం దగ్గర డబ్బు లేదు అందుచేత ఈ తాలూకాలలో సిబ్బంది నియమించడం లేదని చెబుతున్నారు. మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఆయన అభిమానము ఉండబట్టి అతివ్వరకా ప్రాదరాజాదును రెండు జిల్లాలుగాచేసి, ఖర్చుతో నిమిత్తం లేకుండా, ఎంతో శ్రద్ధ తీసుకున్నారు. వెనక బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు రాజకీయ అవసరాలకు గుంటూరు జిల్లాను రెండు జిల్లాలుగా చేశారు. వీరుకూడా అందుకు తీసిపోకుండా రాజకీయంగా అవసరమైతే ప్రాదరాజాదు జిల్లాను రెండు జిల్లాలుగా చేయడానికి ఆర్థికస్తోమత ఈ ప్రభుత్వానికి ఉందిగాని సంవత్సరం క్రింద ఏర్పాటుచేసిన శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని ఉండిపేటపేట తాలూకాలను స్టాపు చేసి దిక్కులేకుండా ఉంది. ఇలాంటి పడుపాతం చూపకుండా ఉండాలని ప్రభుత్వాన్ని ఆర్థికమంత్రిగారిని అభ్యర్థిస్తున్నాను. ఈ జిల్లాలో ఉద్యోగ వాతి గురించి ఆర్థిక మంత్రిగారు చెప్పారు. వారి కార్యక్రమం బడ్జెటులో సూచించారు ఇంత వరకు శ్రీకాకుళంజిల్లాలో సుమారుగా అన్ని ఖాళీలలో 750 పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. అలాంటప్పుడు జిల్లాలో పరిపాలన ఎలా నడుస్తుంది? ఎంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టినా, బడ్జెటులో ఎన్ని కోట్లు పెట్టినా జిల్లాలో ఉండవలసిన 750 పోస్టులు ఖాళీగా ఉంటే ఆ జిల్లాలో పరిపాలన ఎలా నడుస్తుంది? ప్రజలకు ఏమి మేలు చేస్తుంది అన్న విషయం ఈ ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకొని తక్షణం ఆ పోస్టులు నింపడానికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను. విద్యావిభానం గురించి బడ్జెటులో గొప్పగా చెప్పారు. వెనకటి సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం చాలా ఎక్కువగా బడ్జెటులో ఖర్చుపెట్టారన్న విషయం వాస్తవమే. క్రిందటి సంవత్సరం 7 ప్రొఫెసర్లు శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఇస్తే వాటికి స్టాపు లేదు. ఈ సంవత్సరం జూనియర్ కాలేజీలలో అదనంగా సెక్టన్లు ఎన్నో ఏర్పాటుచేసారు. కొత్త కాలేజీలు పెడుతున్నారు. కానీ ఈ కాలేజీలలో పనిచేయడానికి కావలసిన సిబ్బంది లేకుండా, విద్యార్థులు ఉండడానికి వసతి ప్రజలకి ఏర్పాటు చేసుకోవాలనే పరతుమీద అదనపు సెక్షన్లు ఇవ్వడమనేది ప్రభుత్వానికి మంచి వద్దతి కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విధంగా కాలేజీలు నడిపేటవంటి కమిటీలు వారే సిబ్బందికి అయ్యే తీతాలు కూడా భరించాలని, ఎకామిడేషన్ వసతులు కూడా కమిటీవాళ్లే పెట్టాలని ప్రజలనుంచి చందాలు కావాలని విద్యార్థిభావంలో కోరడమనేది మంచి వద్దతి కాదని మనవిచేస్తున్నాను. పి.డబ్ల్యు.డి.లో పనిచేస్తున్న వర్కుచార్జిడ్ సిబ్బందికి ఒకటిన్నర సంవత్సరాల నుంచి రివైజుడ్ స్కేల్ను ఇవ్వాలని జి.ఓ ఉన్నా కూడా ఇవ్వడంలేదు. నేను చీఫ్ ఇంజనీరుకు, మంత్రిగారికి పిర్యాదు చేసినా కూడా వారికి న్యాయం జరగ లేదు. పార్వతీపురం డివిజనులోని ఈ వర్కుచార్జిడ్ సిబ్బందికి వెంటనే రివైజుడ్ స్కేల్ను ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను. 6 సూత్రాల పథకం క్రింద శ్రీకాకుళం జిల్లాలో పాలమిట్ట ఛానెల్ కు 3 లక్షల రూపాయలు, సాకరావుపేట ఛానెల్ కు 1 లక్ష రూపాయలు మంజూరైనా కనీసం పని ప్రారంభం కాలేదు. 6 సూత్రాల పథకం — ప్యాంటియ అభివృద్ధి అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారి ప్లేటుమెంట్ చదివితే ఈ 6 సూత్రాల పథకం కాలవరిమితి అయిపోతోంది, మరొక 5 సంవత్సరాలు పొడిగించాలి అని చెబుతున్నారు. సాగ్లెట్లో ఈ 6 సూత్రాల

11-55 a.m.

వధకం మన అంధ్ర రాష్ట్రాన్ని 3 ముక్కలు చేస్తున్నది. దీనివల్ల ప్రయోజనం లేదు సరికదా మనలో పాండిత్య విభేదాన్ని పెంచుతుంది. ఇటువంటి 3 సూత్రాల వధకాన్ని పొడిగించడం అనే ఆలోచన మా సీని మొత్తం రాష్ట్రం అంతటాకి ఒకే అభివృద్ధి మండలి ఏర్పాటు చేసి రాష్ట్ర అభివృద్ధికి పాటుపడాలని విభేదాలు అణచడానికి ఈ 3 సూత్రాల వధకాన్ని పెంటనే చద్దు చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని అర్థిస్తున్నాను

شری امان اللہ خاں (چندرائیں گٹہ)۔ جناب اسپیکر صاحب سنہ ۷۸-۷۹ ع کے بجٹ میں شہر حیدرآباد کو نظر انداز کیا گیا ہے۔ اس کے علاوہ شہر حیدرآباد کی بلدیہ خصوصاً پرانے شہر پر اپنی توجہ مرکوز نہیں کر رہے۔ اس سے قبل بھی ایران میں یہ مسئلہ پیش ہوا اور چیف منسٹر صاحب کے پاس بھی پیش کیا جا چکا ہے۔ لیکن اس بجٹ میں پرانے شہر کی ترقی کے لئے خاطر خواہ رقم نہیں رکھی گئی ہے۔ سنہ ۷۷-۷۸ ع کے بجٹ میں سینو نیچل کارپوریشن کے پاس ۳ کروڑ ۳ لاکھ کی رقم تھی جس کے منجملہ صرف ایک کروڑ روپیہ خرچ کیا گیا اور دو کروڑ روپیہ کارپوریشن کے پاس ہیں لیکن میں سمجھتا ہوں کہ اس سال بھی کارپوریشن اس رقم کو پوری طرح خرچ نہیں کریگی۔ اس لئے سیری رائے میں ایک ۱۰ اولڈ سٹی ڈیولپمنٹ اتھارٹی، قائم کی جائے تاکہ اولڈ سٹی کی خاطر خواہ ترقی ہو سکے۔ اس وقت جہاں پر مسلم ایریاز ہیں وہاں نہ تو ڈرینیج کا انتظام ہے اور نہ لائٹ کا انتظام ہے اور پانی کے نلوں کا انتظام ہے۔ ان مقامات کے رہنے والوں کے لئے کوئی بلدی سہولت دیا نہیں کی گئی۔ اس لئے جیسا کہ میں نے ابھی کہا پرانے شہر کی ترقی کی لئے ایک ۱۰ اولڈ سٹی ڈیولپمنٹ اتھارٹی، قائم کی جائے۔ بجٹ کے دیکھنے سے واضح ہوتا ہے کہ اور دیگر طبقات کے لئے کافی سہولتیں دی گئی ہیں اور اس کے لئے کروڑوں روپیہ مختص کئے گئے ہیں۔ میں ہریجنوں کی ترقی کی مخالفت نہیں کرتا لیکن عرض کرنا یہ ہے کہ جس طرح ہریجنوں اور پست کردہ طبقات کے فلاح و بہبود کے لئے کارپوریشن بنائیں گے ہیں اسی طرح سے مسلمانوں کی فلاح و بہبود کے لئے بھی مسلمانوں کے لئے بھی ایک کارپوریشن بنانی چاہئے۔ آندھرا پردیش میں ہریجن کارپوریشن کی جانب سے مختلف مقامات پر ہاسٹلس چلائے جاتے ہیں لیکن ہاسٹل مسلمان لڑکوں کے لئے نہیں ہے جو لڑکے ابتدا سے شہر میں آکر تعلیم حاصل کرنا چاہتے ہیں ان کے لئے کوئی ہاسٹل نہیں ہے۔ یہ سہولتیں نہیں ہیں۔ اس لئے میں یہ کہوں گا کہ مسلمانوں کے لئے بھی ہاسٹلس قائم کرنے کی گنجائش مہیا کی جائے۔ اس طرح ہاؤزنگ کامپلکس وغیرہ قائم کر کے دیگر طبقات کو مکانات الاٹ کئے جاتے ہیں اور انہیں مختلف قسم کے تحفظات بھی دئے گئے ہیں۔ مسلمانوں کو بھی ایسے ہی تحفظات دئے جانے چاہئیں۔

آندھرا پردیش میں لا اینڈ آرڈر کا بھی ایک مسئلہ ہے۔ یہ ایک اہم اور بنیادی مسئلہ ہے۔ نہ صرف شہر میں بلکہ دیہاتوں میں بھی مسلمانوں پر ظلم و ستم کیا جا رہا ہے۔ حال ہی میں بودھن میں جو واقعات پیش آئے اخبارات میں اوسکو توڑ موڑ کر پیش کیا گیا۔ ہم نے خود بودھن کا دورہ کیا وہاں مسلم اقلیت پر کافی ظلم و ستم کیا گیا۔ جب سے کہ وہاں آئی۔ کانگریس کے ٹکٹ پر ایک مسلم کا الکشن ہوا ہے اس وقت سے وہاں پر ٹنشن ہے۔ بودھن کے واقعات کو توڑ موڑ کر پیش کیا جا رہا ہے۔ خود وزیر داخلہ کی پولیس ہنگامہ کرنے والوں کے ساتھ تھی۔ جب وزیر داخلہ سے کہا گیا کہ پولیس میں بھی مسلمانوں کا کوٹہ مقرر کیا جائے تو انہوں نے کہا کہ میں یہاں مسلمان ہندو یا سکھ کی حیثیت سے نہیں آیا ہوں۔ بلکہ تمام عوام کا نمائندہ بن کر آیا ہوں۔ لیکن مسلمانوں کے ساتھ جو نا انصافی کی جا رہی ہے وہ وزیر داخلہ کو نظر نہیں آرہی ہے۔ میں وزیر داخلہ اور چیف منسٹر ڈاکٹر ایم چنارےڈی سے اپیل کرونگا کہ دیہات میں مسلمانوں پر جو ظلم ہو رہا ہے اوسکو روکا جائے چونکہ آپ مسلمانوں اور دوسری اقلیتوں کے ووٹ پر منتخب ہو کر آئے ہیں اس لئے مسلمانوں کے ساتھ انصاف کیا جائے۔ ایک اور چیز میں یہ عرض کرونگا کہ انتخاب میں جس طرح دوسرے طبقات کے لئے نشستیں محفوظ کی جاتی ہیں اسی طرح مسلمانوں کے لئے نشستیں محفوظ کی جائیں۔ تاکہ مسلمانوں کی سوشل نمائندگی ہو سکے۔ مسلمانوں میں جو معاشی پستی اور تعلیمی پستی ہے اسکے متعلق نمائندگی کی جاسکے۔

دوسری بات یہ ہے کہ اگر جبکہ تعلیم پر کڑوڑوں روپیہ رکھے گئے ہیں، لیکن تعلیمی سال شروع ہو کر تین مہینے سے زائد عرصہ گزر گیا اب تک لڑکوں کو ٹکسٹ بکس نہیں دیئے گئے ہیں۔ ہمارا تعلیمی معیار اور ہمارے مدارس کا معیار بہت گر گیا ہے۔ خصوصاً شہر حیدرآباد میں اردو مدارس کی خستہ حالتیں بیان سے باہر ہے۔ کئی کئی مدرسوں کو ایک ہی عمارت میں منتقل کیا جاتا ہے۔ وہاں لڑکوں کے بیٹھنے کے لئے فرنیچر بھی نہیں ہے۔ اکثر مدارس میں ٹیچرس نہیں ہیں۔ تعلیم کا مسئلہ ایک بنیادی مسئلہ ہے۔ ہندوستان کی ترقی کا دارومدار تعلیم کی ترقی پر منحصر ہے۔ اس لئے میں کہونگا اس طرف کافی توجہ دینی چاہئے۔ اردو کے ساتھ جو نا انصافی کی جا رہی ہے اسکو دور کرنا چاہئے۔ اردو مدارس میں جہاں جہاں ٹیچرس نہیں ہیں وہاں ٹیچرس کو مقرر کرنا چاہئے۔

ایک اور چیز میں یہ عرض کرونگا کہ دواخانہ عثمانیہ کے معیار کا ایک بڑا دواخانہ پرانے شہر میں بھی قائم کرنا چاہئے۔ وہاں اسکی ضرورت گزیرے۔ جس وقت عثمانیہ دواخانہ بنایا گیا تھا اس وقت شہر کی آبادی ۳ لاکھ تھی اب شہر کی آبادی ۳۲ لاکھ ہو گئی ہے۔ عثمانیہ دواخانہ میں غریبوں کو دوائیں برابر

ہیں دیجاتی - معلوم ہوا کہ اب دواخانہ عثمانیہ تھری ڈیپارٹمنٹ نافذ کیا جائیگا۔ اس نتیجہ یہ ہوگا غریب لوگ آذربائی مسرورم ہو جائیں گے۔ اس لئے میں پھر ایک بار یہ کہوں گا کہ دواخانہ عثمانیہ کے معیار کا ایک بڑا دواخانہ پرانے شہر میں بھی قائم کیا جائے کہ وہ اس کے لئے مناسب ہوگا۔

STATEMENT BY THE MINISTER FOR FOREST

re : Special Programme for afforestation

శ్రీ నిజాంవలీ :—ఈ మధ్య ప్రభుత్వం ఒక పెద్ద కార్యక్రమం చేపట్టబోతున్నది. అది మొదట గౌరవ సభ్యులకు తెలిపి ఈ కార్యక్రమం చేపట్టడం సబబని భావించి ఈ టేబుమెంటు భవ్యం జరుగుతోంది. ఇదివరకు అడవులలో మాత్రమే చెట్లు నాటడం ప్రవృత్తి కార్యక్రమంగా జరిగింది. ఇప్పుడు క్రొత్తగా “ఇంటింటి చెట్లు—ఊరూరి వనము” అనే ముఖ్యమంత్రిగారి నినాదాన్ని ...

12-05 p.m.

(శ్రీ సి. జంగారెడ్డి (శ్యాంకేట) :—ఇప్పుడు సంజయగంధి లేడుగా..

శ్రీ నిజాంవలీ :—ఇంటింటి తీసుకోవలసిన ప్రతి గ్రామములోను ఒక చెట్టు నాటే కార్యక్రమం పెద్ద పనులు ప్రారంభము కానున్నది. ఈ కార్యక్రమం 11 వ తేదీ నుండి ప్రారంభం కాబోతున్నది. దీనిని సభ్యులందరూ సామాజిక అవసరంగా భావించి వారి సహకారాన్ని అందించి ఈ కార్యక్రమం విజయవంతం చేయడానికి తోడ్పడాలని నేను కోరుకుంటున్నాను.

Annual Financial Statement (Budget)

(discussion contd.)

శ్రీ సి. హెచ్. రామచంద్రారెడ్డి (అదిలాబాద్) :—అప్పట్లో, గౌరవనీయులైన ఆర్థికశాఖామూఖ్యులు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ పోలీసులు బలపరుస్తూ ఈ దేశంలో ఉన్న పరిస్థితులను, సుబ్యూర్బంగా ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న పరిస్థితులను బట్టి బలపరచగలకు సమాజంలో అర్థికంగా వెనుకబడిన వారికి మేలు చేయాలనే దృఢ సంకల్పంతో ఈ బడ్జెట్ పోలీసులను పెట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను. బడ్జెట్ గురించి ఎక్కువ మాట్లాడకుండా మా నియోజకవర్గమైన అదిలాబాద్ గురించి కొన్ని విషయాలు మీ ద్వారా ఆర్థిక శాఖా మూఖ్యుల దృష్టికి సహ దృష్టికి, తీసుకు రావడానికి, పోయివుంచేస్తున్నాను. అదిలాబాద్ జిల్లాలో నా నియోజకవర్గం జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్. అక్కడ వన్నీ సమస్యలు ఉన్నాయని మనవిచేస్తున్నాను. అయితే అన్ని సమస్యలు ఉన్నాయో అన్ని వనరులుకూడ ఉన్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. అదిలాబాద్ జిల్లా పరిస్థితి ఎలా ఉన్నది అంటే అంగట్లో అన్నీ ఉన్నాయి. అల్లుని నోట్లతోనే వున్నట్లు మా అదిలాబాద్ నియోజకవర్గం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. అదిలాబాద్ జిల్లాలో ప్రతిగ్రామానికి పెరినియల్ రివల్యూషన్ వున్నాయి. అన్ని విధములైన ఖనిజములు ఉన్నాయి ఇరగేషన్ ఫెసిలిటీస్ తీసుకోండి, పారిశ్రామిక ఫెసిలిటీస్ తీసుకోండి, రహదారులు తీసుకోండి చేరే జిల్లాలో కంపెర్ చేస్తే పవిత్రంగా తక్కువ ఉన్నాయో నాకు అర్థం కాకుండా వున్నది. అందుచేత

అదిలాబాద్ జిల్లా ప్రిజలలో ఏర్పడుతున్న నిరాశనిస్పృహను తీసివేయడానికి వేరే జిల్లాలతో సమానంగా మా అదిలాబాద్ జిల్లాను అభివృద్ధి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మా జిల్లాలో ఉర్దూస్కూల్స్ ఉన్నాయి. ఉర్దూ క్లాస్ లో కంపోజిట్ మాధమెటిక్స్ చెప్పడానికి లెక్చరర్స్ లేరు అని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చినా గాని ఎటువంటి చర్య తీసుకోలేదు. మైనారిటీ లాంగ్వేజెస్ కు కమిషన్ వున్నది. దానిని అభివృద్ధి చేయమని ఏన్నో స్టేట్ మెంట్స్ చదువుతున్నాము. కాని అమలులో ఏవిధంగా ఉన్నదంటే ఈ విషయమై ప్రభుత్వ దృష్టికి ఆఫీసర్స్ దృష్టికి తీసుకువస్తే దానికి అన్యాయం జరుగు తోందని మనవి చేస్తున్నాను సమాజంలో మైనారిటీస్ వున్నారు. వెనుకబడిన జాతుల వారు ఉన్నారు వారికి అన్ని సౌకర్యాలు కల్పించాలని మీద్యారా మనవి చేస్తున్నాను.

ఇరిగేషన్ ఫెసిలిటీస్ అదిలాబాద్ నియోజకవర్గంలో ఒకటిన్నర పర్సెంట్ వున్నది. మొత్తం రాష్ట్రంలో 30, 35 పర్సెంట్ వుంటే మా జిల్లా యొక్క శాతం ఒకటిన్నర పర్సెంట్. అవమానకరంగా వున్నది. ఇన్నో వ్యాజెక్టులు ఉన్నాయి. కళ్యాణి ప్రాజెక్టు, యాపాల్ ప్రాజెక్టు, సోనాపాడు ప్రాజెక్టు, ఎ.వో. ప్రాజెక్టు మొదలైనవి 16 ఏకైమ్స్ వున్నాయి. ఇవన్నీ కంప్లీట్ చేసి వేరే జిల్లాలతో సమానంగా అభివృద్ధి చేయడానిని ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తూన్నాను. గీసే వానిదే చెట్లు అని చెప్పారు. చేపలుపట్టుకొనే వారిదే కురువులు అంటున్నారు. అట్లాగే రాళ్లుకొట్టుకొనే వారికి రాయల్టీ ఫండ్ వడ్డర్స్ కు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

ఎడ్యుకేషన్ ఫెసిలిటీస్ చూస్తే అదిలాబాద్ నియోజకవర్గంలో 200 గ్రామాలు ఉన్నాయి. 125 గ్రామాలకు మాత్రమే ఎడ్యుకేషన్ ఫెసిలిటీస్ ఉన్నాయి. మిగతా గ్రామాలలో ప్రైవేటు స్కూల్స్ లేకపోవడం అవమానకరంగా వున్నది బడ్జెట్ లో కొత్త స్కూల్స్ పెట్టే నిక, కొత్త టీచర్స్ వేయడానికి ఎటువంటి ప్రతిపాదనలు లేవు. కాబట్టి కనీసం 20 మంది పిల్లలు చదువుకోడానికి తయారుగా ఉన్నారో అటువంటి గ్రామాలలో యిటువంటి ప్రతిపాదనలు వచ్చిన చోట తప్పనిసరిగా అవకాశాలు కల్పించాలని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్.పి. వెంకటేశ్వర్లు చౌదరి :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖామాత్యులు మన రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి సమీక్షిస్తూ వ్యవసాయాదాయాన్ని గురించి చాల గొప్పగా చెప్పారు. 98 లక్షల టన్నులు ఉత్పత్తి సాధించాము అని చెప్పారు. వ్యవసాయం చేసే వారికి ఏవిధంగా సహాయం చేస్తారో గాని దానికి ఎక్కువగా బడ్జెట్ లో కేటాయింపులు లేకుండా చేశారు. వ్యవసాయోత్పత్తి పెరగడానికి వ్యవసాయం చేసేవారికి ఎక్కువగా ఉత్సాహం కల్పించడానికి ఏవిధమైన ప్రోత్సాహం చూపడం లేదని చెప్పవలసి వస్తుంది. వ్యవసాయం కొరకు యిచ్చిన బడ్జెట్ లో వ్యవసాయాధికారుల యొక్క జీతభత్యాలకే ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించారని చెప్పాల్సి వస్తుంది. జిల్లాకు అగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్స్, అగ్రియిండస్ట్రీస్

కార్యోపేక్ష, మార్కెట్ డిమాండ్ వుంది. వీర దరు ఎరువులు అమ్మకం చేస్తున్నారు గాని వ్యవసాయోత్పత్తి కావలసిన పరిధిని రూపొందించడం లేదని చెప్పవలసి వస్తుంది అగ్రియిండస్ట్రీస్ కార్యోపేక్ష వారు బుల్ డోజర్స్, ఎరువులను సరఫరా చేస్తున్నారు కాని రైతులకు, చిన్న కారు రైతులకు కావలసిన సౌకర్యాలు హార్వెస్టర్స్, ట్రాక్టర్స్, ట్రేసర్స్, ట్యూబ్ వెల్స్ సరఫరా చేయడం లేదని వారు చెప్తున్నాను విడిట్ క్లాస్ రైతులు ఉన్నారు. లేబర్ ర్స్ ఉన్నారు. వారందరూ ఈ ప్రైవేట్ యొక్క యిబ్బందు లో యిరుక్కు పోతున్నారు. వీరు పండించే ధాన్యం అవగ్రహించికి ఎక్కువ దగ్గర రావడం లేదు. వీరు కొనవలసిన ఎరువులు, పెట్టుబెట్టిన ఎక్కువ దగ్గర కొనవలసి వస్తుంది. టెక్నో-సారి బ్లాక్ మార్కెట్ లో కూడా కొనవలసి వస్తుంది.

ఎలక్ట్రిసిటీ విషయం తీరకుంటే రైతులకు ఏవిధంగా ఉపయోగ పడుతున్నారు. మంత్రానికి తెలుసు చెప్పిన డెల్టా చేస్తే యిండస్ట్రీలంటారు. కోళ్ళు పెంచితే యిండస్ట్రీలంటారు. కిరందరికి యిండస్ట్రీస్ కు సేవిధంగా కరెంట్ ఉపయోగం వేస్తున్నారు. కెపాసిటీను బ్రతి రైతు పెట్టుకొని వారి పెట్టుకోవలసిన సెంటర్ లో చార్జ్ పెట్టున్నారు. ప్రిన్సిపల్ వారు అటాన్స్ ఫార్మర్స్ కు వారి గ్రిడ్ బుక్ కలెక్ట్ చేస్తే బాగా ఉంటుంది. రైతు మీద 5 పర్సెంట్ ఛార్జ్ వే రైతుకు పడించడం బాగా లేదు. నంబర్ ఆఫ్ విలేజెస్ ఎలక్ట్రిఫై చేసుకుంటున్నాము అని గర్వంగా తెలియజేసుకుంటున్నారు. ఎన్ని విలేజెస్ ఎలక్ట్రిఫై చేశారు? నంబర్ ఆఫ్ హౌస్ హెల్త్ ఉంటే ఒక్క వి.జ్ మాత్రమే ఎలక్ట్రిఫై చేసి విలేజ్ అంతా ఎలక్ట్రిఫై చేశామని చెప్పడం బాగా లేదు. నంబర్ ఆఫ్ హౌస్ హెల్త్ కు కూడా దగ్గరికి తీసుకు వాలని మంచి చేస్తున్నాను ఎలక్ట్రిఫై చేసేటప్పుడు కూడా 5 మైళ్ళ దూరం తీసుకు వెళ్ళి ఎలక్ట్రిఫై చేస్తున్నారు. ఎంత దూరం వెళ్ళి అంతన, చెక్ ప్లెజర్స్ వారు వ్యయాలు తక్కువగా కొని రైతులకు స్టంట్ ఫ్రీ వ్యయ చేస్తున్నామంటున్నారు. 5 మైళ్ళ దూరంలో మధ్యలో ఉండే 5, 6 మైళ్ళ దూరంలో ఉండే వాటికి కనెక్షన్స్ యిచ్చినట్లయితే దానివల్ల వచ్చే ఆదాయం కూడా ఎరువుగా ఉంటుంది.

చెరకు విషయం అలోచిస్తే యాక్ట్ పడుతున్నారు. మగర్ ఫ్యాక్టరీకి కావాలంటే 100 షేర్స్, 10 షేర్స్ కట్టి వారు చెరకు పండించి సప్లయ చేయాలి అంటున్నారు. ఎంత పండిస్తే, ఎంత ఎగ్జిమెంట్ చేస్తే అంత సప్లయ చేయాలి అంటున్నారు. మొత్తం ఎంత ఎగ్జిమెంట్ చేసి ఉన్నారో అంతా తప్పకుండా పండించి సప్లయ చేయాలి అంటున్నారు. పోతుళ్ళు వారు బాండెడ్ లేబర్ ను నిర్మూలిస్తాము అంటున్నారు. రైతులు యింత పండించాలని చెప్పడం బాండెడ్ లేబర్ కాదా, మంత్రీగారు తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

12-15 p.m.

*శ్రీ వి. పద్మరాజు (బూరుగుపూడి):—అగ్రికల్చర్, ఆర్థిక మంత్రీ రాజారాం గారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ ను గమనిస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించి కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. వ్యవసాయ

యోగ్యతకు సంబంధించి వారు కేవలం 98 శాతం టన్నులు మాత్రమే వారు లక్ష్యంగా ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. మన రాష్ట్ర జనాభాను దృష్టిలో పెట్టుకుంటే 4 కోట్ల 70 లక్షలు అని 1975 నాటికి తేలివట్టుగా లెక్కలు కనబడుతున్నవి—ఆ విధంగా జనాభాను బట్టి చూస్తే 93 లక్షల టన్నులు ఏ ఏర్పాటు చాలవు. కారణం, ఒక మనిషికి సగటునానికి 0.9 టన్నులు అవసరమవుతుంది. అందుచేత ఆ విధంగా చూస్తే కనీసం ఒక కోటిన్నర టన్నులు పండిస్తేనేగాని మన ప్రజానికానికి 93 పోదు, అందువలన ఆ లక్ష్యాన్ని యింకా ఎక్కువ చేయాలని, ఎక్కువ ఆహార ధాన్యాలను ఉత్పత్తి చేయడానికి పూనుకోవలసి ఉన్నదనికేను మనవి చేస్తున్నాను. కాబట్టి, దానికి సంబంధించి నేను కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను.

నా నియోజక వర్గంలో కొన్ని ప్రాజెక్టుల ఏర్పాటు చేయవలసి వున్నది, నీటి వనరులు వృధాగా గోదావరిపాలు అయిపోతున్నవి. అందుచేత నీతపతి వద్ద ఒక రిజర్వాయర్ డాం నిర్మిస్తే సుమారు వంద గ్రామాలకు యిరిగేషన్ ఫెసిలిటీస్ ఏర్పడతాయి. దీని కేవలం గవర్నమెంటే భరించుకోకలేదు, ఎకరానికి యాభై రూపాయ లో ఎంతో బెటర్ మెంట్ ట్యాక్స్ కట్టించే ఏర్పాటు నేను చేస్తాను. కాబట్టి, దానిని వెంటనే లేకవ్ చేయాలి. అసికాహారోత్పత్తికి యిది చాలా వుపయోగపడుతుంది కాబట్టి దీనిని ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను. అలాగే బురదకాల్వ వరద వలన ఆ నీరు పోయి చుట్టుప్రక్కల గ్రామాల పంటభూములను పాడు చేస్తున్నది కాబట్టి ఆ కాల్వను లోతుచేసి, ఆ ప్లడ్ బ్యాంక్స్ ఎత్తుచేసి రైతులకు నష్టం లేకుండా చేయాలని కోరుతున్నాను.

రాజమహేంద్రవరం చాలా పురాతనమైన పట్టణం, రాజరాజ నరేంద్రుడు పాలించిన పట్టణం, డిస్ట్రిక్టు జడ్జి కోర్టు, యింకా యితర కోర్టులు చాలా వున్నాయి. అక్కడ, అందువలన అక్కడ లాకాలేజీ పెడితే బాగుంటుందని, ఆ విధంగా అక్కడ లాకాలేజ్ ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను.

(శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వర్లు :—అధ్యక్షా, ప్రతి సంవత్సరం బడ్జెట్ చూస్తుంటే—ఆదాయంగాని, వ్యయంగాని—జనాభా పెరుగుదల, రూపాయి విలువ తగ్గుదల దృష్టిలో పెట్టుకొని చూస్తే, పెరుగుదలకంటే తగుతూనే ఉన్నదని నేను చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. ఉదాహరణకు 74-75లో పర్ కాపిటా ఇన్ కం 381-45 వుంటే, 77-78కి 321-70 పై లెకు తగ్గిపోయింది. అదేవిధంగా నిరుద్యోగుల సంఖ్య 76-77లో 40 లక్షల వదకొందువేల మంది వుంటే, 78 మేనాటికి 5 లక్షల 84 వేలకు పెరిగింది. ఈ విధంగా నిరుద్యోగుల సంఖ్య రోజురోజుకూ పెరిగిపోతున్నది. తలసరి ఆదాయం తగ్గిపోతున్నది. అందువలన, దీనికంతటికీ ప్రధాన కారణమైన జనాభా పెరుగుదలను అరికట్టవలసిన అవసరమున్నది. కేంద్రప్రభుత్వ కార్యక్రమమేగాక రాష్ట్రప్రభుత్వం కూడా దీనిని వెయ్యికి 25-30 జననాలను తగ్గించడానికి, రెస్టిక్ట్ చేయడానికి ఫామిలీ ప్లానింగ్ ప్రోగ్రాం అమలుజరిపితేతప్ప మనం ఎన్ని ప్రణాళికలు చేసినా, ఎన్ని బడ్జెట్లు రూపొందించినా ప్రయోజనం లేదని మనవిచేస్తున్నాను

ఇంక, మా వినుకొడ తాలూకా చాలా వెనుకడిన తాలూకా. యీ బడ్జెట్ లో వెనుకడిన పంచాయతీ ప్రభుత్వం గ్రామాలకు లక్షల రూపాయల వరకు ఉపకారం చూపించలేదు. వెనుకడిన తాలూకాలోని గ్రామాలకు ప్రత్యేక ప్రకారం, ప్రత్యేక పథకం కొంత కేటాయిత్యం ఉన్నా అది అభివృద్ధి చెందిన పంచాయతీలతో గానమానం చేయాలి. రిస్క్ తీర్చి అందులన వెనుకడిన తాలూకాకు కొంత ప్రభుత్వం చూపించాలి. దీనిని వెనుకొగతున్నాను.

తరువాత మా నా బ్లనసాగ్ రియాలి టెబులెండ్ ఆరుకట్టుకు నీస్సు
అందడం చెదు. మొదట లోకల్ టైజ్ చేసేటప్పుడు ఇరిగేటర్ల డ్రైవర్ల వున్న
ప్పుడు ఆహారధాన్యాల కొరత వున్న సానించాలని అందరి అయిదు సంవత్సరాలు
క్రిపుత్వమే ఆక్కడి రైతులను మాగాణి చేయించిన ప్రోత్సహించింది. వాగా
నిధంగా మాగాణి చేసిన తరువాత, కాల్య దివకు పోయి పడ్డడు. వాటర్ కారి
యింగ్ కెపాసిటీ లాని అప్పుడు మాగాణి చేయడం నివీల్లేని, ఇరిగి ఇరిగేటర్ల
డ్రైవర్ల చేయించని ప్రతి సంతకం మాగాణి చేయించి పై పెటాల్లిలు చేస్తున్నారు.
ఇప్పటిదాకా మాగాణి చేసే తిరిగి డ్రైవర్ల కాయకం అపారధ్యం అందువలన, కనీసం
11వ భాగం వరకు చేసే మాగాణిని మెత్తం మూలగా, నైనాస్టి వేయకుండా,
వాటర్ కారియింగ్ కెపాసిటీ కపోతే కాల్యలకు తెలింగ్ అయినా చేసి ఫూర్తిగా
మాగాణి చేసి, లోకల్ టైజ్ చేసి దానింతా సుగాలగా గుర్తించవలసినదిగా
కోరుతున్నాను.

తరువాత మా వినుకొండలో మొదటి మంది డాక్టర్లు, 22 మంది టీచర్స్, పున్న అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూలుకు మూడు సంవత్సరాలబట్టి స్కూలు బిల్డింగు లేదు. చెట్లక్రింద నడుచుకొంటున్నారు వర్షం వస్తే స్కూలు వుండదు, పోయిన మాసం బండ్ చేసి ధర్మా చేస్తే కలెక్టరుగారు వచ్చి కేప్రామని చెప్పాడు ఇంత వరకూ ఏమీటూ చెయ్యలేదు. వినుకొండ టౌన్లోని అప్పర్ ప్రైమరీ ప్రైమరీ స్కూలుకు బిల్డింగునూ అవస్థ సడతమంటే యింకా మాలలో పరిస్థితి ఏవిధంగా వుంటుందో పూహించండి. ప్రతి గ్రామంలో ఒక మోడల్ స్కూలు పెడతామంటున్నారు. ప్రైమరీ స్కూలు పరిస్థితి యీ విధంగా వుంటే యింకా మోడల్ స్కూలు ఏవిధంగా నడుపుతారో అర్థంకాదు. అందువలన ఏమైనా చేయాలనుకుంటే చెప్పండి, అంతేగాని ప్రతిచోటా ఏదో చేస్తూనే ఉన్నాడంటుంది కాదు.

[illegible]

రకాల బలహీనస్థాయిన్నాయి. ఎవరికయినా సంతృప్తి కలిగే విధంగా చేస్తామని చెప్పగలరా? అని నేను ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. హరిజనులకు యీనాటికి 50 పర్సెంట్ కంటే ఎక్కువ యివ్వలేకపోయినారు. మిగతా వారికి యింకా ఎప్పుటికీ యిస్తారు? దరఖాస్తులు మాత్రం పెడుతున్నారు. నామమాత్రంగా, కార్యక్రమం మాత్రం జయప్రదంగా జరగలేదని మనవి జేస్తున్నాను. దీనికి సంబంధించి తీవ్రంగా ఆదేశాలు యిస్తే తప్ప యీ కార్యక్రమంలో కడత పుండదు, క్రింది వర్గాలలో వస్తున్న సంఘటన తగ్గదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంకా హాస్టల్స్ స్థాపించామని అంటున్నారు, వుంటే ఒక దగ్గర రెండు మూడు హాస్టల్స్ వుంటాయి ప్రతి ప్రాంతాల్లో కేంద్రంలోనూ ఒక హాస్టల్ స్థాపించారా? లేదా? అనేది గురించి చేస్తే మంచిది. చాలాచోట్ల హాస్టల్స్ లేవు. అక్కడ ఎందుకు పెట్టరు? అక్కడ హరిజనులు, మెడ్యూలు కులాలవారు బాక్ వర్డ్ క్లాస్స్ వారు లేరని ప్రభుత్వ వుద్దేశ్యమా? యస్. రాయవరంలో ప్రాంతాలు వున్నది, అక్కడ హాస్టల్ లేదు. టి. ధర్మవరం దగ్గర స్కూలు వుంది, హాస్టల్ లేదు, ఈ విధంగా స్కూలు వున్నచోట తప్పనిసరిగా హాస్టల్స్ ఏర్పాటు చేయాల్సి నేను కోరుతున్నాను.

ఇంక, సుత్యు పరిశ్రమ గురించి, వరల్డ్ బ్యాంక్ నుంచి 32 కోట్లు సహాయం పొందామని అంటున్నారు, చాలా సంతోషం. అందులో 21 కోట్లు రోడ్డు కొరకు పెడుతున్నామంటున్నారు. ఇప్పటికే రెండు మూడు మాసాలైంది. ఈ కార్యక్రమం క్రింద ఏమేమి చేశారు? స్కిమ్స్ వేశారా, ఎస్టి మేట్సు తయారు చేశారా? ఏమీ జరగలేదు. ఏ సిబ్బందిని వినియోగించి యీ కార్యక్రమాన్ని అమలు చేయబోతున్నారో తెలియడం లేదు. దీని గురించి ప్రశ్నలకు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. యలమంచిలి తాలూకా కోస్తా ప్రాంతంలోనిది. అనేక వేలమంది సుత్యు పారిశ్రామికులు ఉన్నారు. వారికి తినడానికి తిండి లేదు. చదువుకోడానికి బడులు లేవు, టీచరును వేసినప్పటికీ అక్కడ ఉండడు. భవనం ఉండదు. వారు పిల్లలను బడులకు పంపే పరిస్థితి లేదు. ఏక్కా బిల్డింగ్స్ వారికి అక్కడ కట్టించినట్లయితే ఉత్సాహం వస్తుంది. దూరప్రాంతాలకు వెళ్ళి చేపలను వేటాడడానికి స్ట్రీం బోటు ఇస్తున్నామని అంటున్నారు. అటువంటి వారు కొయ్య పడవలతో వేటాడే జాలరులకు చాలా ఇబ్బందులు కలుగజేస్తున్నారు. వారి వలలి మీద నుంచి డ్రైవ్ చేసి ఉన్న వలలిను నాశనం చేస్తున్నారు. దీనికి సంబంధించి ప్రశ్న కూడా నేను వేసినాను. ఈ జాలరుల జీవన భృతికి సంబంధించి ఏమీ కేటాయింపులు లేవు.

12-25 p.m.

శ్రీ జి. సైదయ్య (చెరియోల్) :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రశ్న వేస్తే పెట్టిన బడ్జెటును నేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. గ్రామాల్లో ఉండే పరిస్థితులు ప్రతి శాసన సభ్యుడు చెబుతారు. నేను కూడా చెప్పడం తప్పదు. మెదక్ జిల్లా గజ్జెలు తాలూకాలో వర్షాలవల్ల చెరువులు గండ్లుగుడే పరిస్థితి వచ్చి పంటలు చాలా దెబ్బతిన్నాయి. నిరుడు వర్షాలు లేక కష్టం

వచ్చింది. ఈ సాలు వర్షాలవల్ల రైతులకు కష్టం వచ్చింది. రైతుల కష్టాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని వారికి కావలసిన అప్పులను ప్రభుత్వం మంజూరు చేయాలి. వ్యవసాయానికి కాని బావులకు కాని బర్రెలకు గాని ఎడకు కాని రైతులకు అప్పులు దొరకాలి. శాసన సభ సమావేశం మొదలై 15 రోజులైనది. నేను ఇంతవరకు మాట్లాడలేదు, నాకు 15 నిమిషాలు కావాలి. నేను చెప్పేది తక్కువ, దానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. గజ్జెలు తాలూకా పోలీసు యాక్షను తరువాత ఏర్పడింది. ఇంతవరకు తహసీలుకు బిల్డింగు లేదు. పాత ఇల్లు కిరాయికి తీసుకొన్నారు. అక్కడ ఉద్యోగులు కూర్చోడానికి వసతులు లేవు. వారికి తగిన వసతి కల్పించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. మల్లిఖార్జునరావు (గురజాల):—అధ్యక్షా, ఆర్థిక శాఖామంత్రులు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటును హృదయపూర్వకంగా బహుమతా తమ దృష్టికి ఒక ముఖ్యమైన విషయాన్ని తీసుకువస్తున్నాను. కోస్తా జిల్లాలు సంబంధించినంతవరకు ఏ జిల్లా ఐనప్పటికీ అందులోని తాలూకాలన్నీ అభివృద్ధి చెందినట్లు భావించడం తప్పు. ప్రతి జిల్లాలోను వెనుకబడిన తాలూకాలు కొన్ని ఉన్నాయి. ఏ జిల్లా ఐనప్పటికీ వూర్తిగా అభివృద్ధి చెందింది అనుకోడానికి ముందుగా ఆ జిల్లాలోని వెనుకబడిన తాలూకాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని వాటి అభివృద్ధికి గ్రాంట్లు ఇచ్చి అభివృద్ధి తీసుకురావడం ముఖ్యం. అట్లా కాకుండా మొత్తం జిల్లాను అభివృద్ధి చెందినట్లు ట్రీట్ చేయడం చాలా పొరపాటు. గుంటూరు జిల్లాను తీసుకుంటే పల్నాడు సీమ, వినుకొండ, నరసరావుపేట, సత్తెనపల్లి ఈ నాలుగు తాలూకాలు వెనుకబడిన తాలూకాలు. నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టు వచ్చిందనే కారణంతో వీటిని అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాలుగా ట్రీట్ చేసి అక్కడ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు గ్రాంట్లు ఇవ్వకపోవడం అన్యాయం చేసినట్లు అవుతుంది. మా పల్నాడు సీమలో చేరిన గురజాల, మాచెర్ల తాలూకాలకు నాగార్జునసాగరు క్రింద స్లిప్ వదిలినప్పటినుంచి లిఫ్ట్ ఇరిగేషనుకు అవకాశం ఇవ్వడం లేదు. తెలంగాణా షరియాలో ఎడమ కాలువ క్రింద లిఫ్ట్ ఇరిగేషనుకు 18 స్కీములు శాంక్షన్ చేయబడినవి సాగు చేస్తున్నారు. మేము రెండు లిఫ్ట్ ఇరిగేషను స్కీములు మాత్రమే అడుగుతున్నాము. వాటిని ఇస్తే పల్నాడు సీమ పేరు చిరస్థాయి అవుతుంది. ఇండ్ల స్థలాలకు సంబంధించినంతవరకు ఆర్థిక మంత్రిగారికి ఒక సలహా చెప్పి ముగిస్తాను. ఇందులో చాలా పొరపాటు జరుగుతున్నాయి. గ్రామంలోని హరిజనులను గిరిజనులను వెనుకబడిన వారిని ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వారిని లెక్క దీసి మొత్తం ఎన్యూమరేట్ చేసి భవిష్యత్ అభివృద్ధిని కూడా దృష్టిలోనికి తీసుకుని పది సంవత్సరాలకు సరిపడిన ప్లానుతో ముందుకు పోతే బాగుంటుంది. తడవ తడవకు ఒక లిప్టు తెస్తుంటే చివకు ఏమీ ఉపయోగం లేకండా పోతుంది.

12-35 p.m. శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :— అధ్యక్షా, సప్లిమెంటరీ డిమాండ్స్ వచ్చినపుడు పైనానియంలో రిపోర్టు వస్తుంది, దాన్నిబట్టి వివరమైన బడ్జెటును పెడితామని ఆర్థికమంత్రిగారు అన్నారు. ఆ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత వచ్చిన ఈ బడ్జెటులో వారిని ఎన్నుకున్న ప్రజలకు చెప్పినదానిలో 10 శాతము కూడా లేదు. బలహీన

వర్గాల పేరు చెబుతారు కాని వారికి యిచ్చే సౌకర్యాలు ఈ బడ్జెటులో తక్కువ. ఆనాటి పరిస్థితులలో పెంగళరావుగారి ప్రభుత్వం నాలుగు సంవత్సరాలు పరిపాలిస్తే అప్పుడు జరిగిన అవకతవకలు అన్నీ విమర్శలాల్ కమిషన్ వల్ల బయటపడినాయి. చెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వములో యిటువంటి విమర్శలాల్ కమిషన్ ఎన్నిటిని వేసే పరిస్థితి వస్తుందో, మంత్రులు కాని శాసన సభ్యులు కాని చేయి చాచుకున్నారు. అని ప్రజలు అంటున్నారు. చేయి చూపి ఓటు తీసుకుని చేయి చాచుచున్నారని ప్రజలలో పెద్ద వదంతి వుంది. వాస్తవానికి పోవడానికి ముందు ఈ రాష్ట్రానికి ప్రక్కన వున్న మైసూరు ముఖ్యమంత్రి ఇన్ ఫ్లూయెన్స్ చాల వుంది. ఎక్సైజ్ కంట్రాక్టర్స్ విషయములో, బ్యాండ్ పాపుల విషయంలో హర్యాజు పెడతామని చెప్పారు. హిమాయత్ నగర్ లోని బహురాజు అనే వైస్ కంట్రాక్టర్ దేవరాజ్ అర్స్ గారి ద్వారా ఎక్సైజ్ మంత్రిగారిని ఇన్ ఫ్లూయెన్స్ చేయడంవల్ల పాత విధానముతోనే నడుపుతున్నారు. అంటే ఇక్కడ వున్న ముఖ్యమంత్రిగాని, ఎక్సైజ్ మంత్రిగారు కాని వారి అడుగుజాడలలో నడుస్తున్నారనే భయంగా వుండిఅని ప్రజలు అనుకుంటున్నారు. ఇందిరా గాంధీ అక్కడ వున్నారు. తిరిగి ఆమె అధికారములోకి రావాలని మైసూరు రాష్ట్ర పరిభ్రతము, ఆంధ్రప్రభుత్వం ఆమెకు కప్పము రూపములో పంపుతున్నారనే వదంతులు వున్నాయి. మంత్రులు జిల్లాల్లో తిరుగుతున్నారు. ఎక్సైజ్ కంట్రాక్టర్స్ దగ్గర కాని, పి.డబ్ల్యు.డి. కంట్రాక్టర్స్ దగ్గర కాని పోచంపాడు కాలువ కంట్రాక్టర్స్ దగ్గర కాని డబ్బు వసూలు చేస్తున్నారు. ఇంజనీర్స్ పిలుస్తున్నారు. రాత్రి బవళ్లు చెబుతున్నారు. డబ్బు తీసుకువచ్చి యివ్వాలని అంటున్నారు. దానిని ఇదేమిటని అడిగే నాథుడు లేడు. 4 సంవత్సరాల కాలములో పెంగళరావుగారి ప్రభుత్వము ఏ విధంగా బదనామ్ అయిన ఈ 5 మాసాల పాలనలో చెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వం అట్లా బదనామ్ అయినదని నేను అనడము కాదు. వారి పార్టీలోనే గునగునలు బయలు దేరినాయి. ఈ బడ్జెటు బలహీనవర్గాల సంక్షేమంకోసము ఎంత మాత్రము తయారుకాలేదు.

శ్రీ కె. వెంకటామయ్య:—అధ్యక్షా, అర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు ద్వారా సమసమాజ నిర్మాణానికి ఏమాత్రములోటు లేదని, పునాది పడిందని చెప్పడానికి ఏమాత్రము సందేహం లేదని నొక్కివక్కానిస్తున్నాను. ప్రతిపక్షాలవారు సమయము చిక్కినపుడల్లా ఏదో సమాచారం తీసుకుని ప్రభుత్వాన్ని విమర్శిస్తారు తప్ప యింకేమీ లేదు. బొక్కలు వెతకడం తప్ప ఏ విధంగా మెచ్చుకుందాం, ఏమాత్రమైనా బాగుపడినదా లేదా అని ఆలోచించడం లేదు. వారి వాదములో బలము లేదని చెప్పడానికి ఒకటి చెబుతాను. వారు ఎప్పుడు విమర్శ చేసినా హరిజనులకు ఏమాత్రము సేవ చేయడములేదు, చాలదు, బ్యాంక్ వర్డ్ క్లాసెస్ వారికి చాలదు అని విమర్శ చేస్తున్నారు. ఒక ప్రశ్న సూటిగా వేస్తున్నాను. ఈ మధ్య జరిగిన కాన్సిల్ ఎన్నికలలో బంగారు లక్ష్మణ్ అనే హరిజనుని నిలబెట్టుకుని వారే ఓడించుకున్నారు జనతాపార్టీ వారు తన అభిమానాన్ని ఎట్లా చూపించుకున్నారో తేటతెల్లమయినది. హరిజనులమీద

వారు చూపించిన అభిమానము యిది అన్న మాట. చెన్నా పెడ్డిగారు ప్రభుత్వము వచ్చి 6 మాసాలైనప్పటికి అభ్యుదయకరమైన కార్యక్రమాలను తీసుకుని అమలు చేస్తున్నారు. మేలు చేస్తున్నారని అనడానికి వీలు లేదు. చేయి చూపి ఓటు తీసుకున్నారు. చేయి చాచుచున్నారు అని గౌరవ సభ్యులు అన్న దానిలో ఏ మాత్రము సత్యము లేదు. విమర్శలాల్ కమిషన్ వస్తుంది విస్తరించిన కూడా. మంత్రులకు మంచి రోజులు రావా అని బెదిరించారు. ఆ బెదిరింపులో ఏమాత్రము సత్యము లేదు. బడ్జెటుపైన మాట్లాడుతున్న ఇట్లా మాట్లాడడం ఎంతవరకు సమాజసమో నాకు అర్థము కావడం లేదు. జనతా ప్రభుత్వం కేంద్రములో వచ్చిన తరువాత హరిజనులమీద చూపించిన అభిమానము, వారికి దోహదకారి అయిన కార్యక్రమాలను ఏమీ చేపట్టినదో అర్థము కావడం లేదు. వారిలో వారు కీనులాటలు తప్ప వేరే ఏమీ లేదు. ఒకరిని ఒకరు విమర్శించుకుంటూ వారి ప్రతిష్టకోసము పోరాడుతూ ఇదిరాగాంధీగారిని అపరితిష్టపాలు చేయడానికి చేసే ప్రయత్నము తప్ప వేరే కార్యక్రమము ఏమీ లేదు. జనతా ప్రభుత్వం కేంద్రములో రాగానే పెద్ద మనుషులుగా గాంధీజీ సిద్ధాంతాలపైన నిలబడుతామని, గాంధీజీ సూత్ర వద్దకు వెళ్ళి ప్రమాణ స్వీకారము చేశారు. పేద ప్రజా నీతియు ఉద్ధరణ కోసము కార్యక్రమాలు తీసుకొంటామని చెప్పిన ప్రమాణము విషయం ఏమైనది? ఈ ప్రమాణాలన్నీ జనతా పార్టీ ప్రతినిధులు ఉపయోగించు కుంటున్నారు తప్ప వేరే ఏమీ కాదు. ఆ నాడు గాంధీజీని చంపారు. వారిని జ్ఞాపకము చేసుకుని, ప్రమాణ స్వీకారం చేసి రాజ్యము చేస్తామని ముందుకు వచ్చారు. ఈనాడు ఏమీ అయింది. ఇక్కడ ప్రజల సంక్షేమం కోసము చేస్తున్న పనులను విమర్శించడం తప్ప ఇంకేమీ లేదు. ఈ బడ్జెటులో బ్యాంక్ వర్డ్ క్లాసెస్ వారి కొంకు కొంతవరకు కేటాయించారు. ఈ విషయములో ప్రతిపక్షం వారికి గాని, మా పక్షము వారికి గాని రెండు అభిప్రాయాలు వుండవు. కులాల రీత్యా కేటాయంపు జరుగుతోంది. అది కేవలం యాదృచ్ఛికంగా మాత్రమే జరిగింది. పై కులాలలో ధనికులు వున్నారు పేదవారు వున్నారు. అందువల్ల ఎకనమికల్లీ బేంక్ వర్డ్ క్లాసెస్ కి క్రియిటీరియాగా తీసుకుని చేయడం మంచిది కాని కులాల రీత్యా కేటాయంపు చేయడం మంచిది కాదని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్లు విషయంలో ఒకటి చెప్పారు. స్థానిక ప్రజలు డౌనేషన్ బేసిన్ తో ముందుకు వస్తే గవర్నమెంటు మేచింగ్ కంట్రీబ్యూషన్ యిస్తుందని చెప్పారు. అక్ష జనాభా కల్గివున్న సమితిలో ఒక్క ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్లు వుంది. ఘోరమైన విషయము. ప్రభుత్వం దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకుని 2, 3 ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్స్ అయినా పెట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ సి పి చీ. అశ్మయ్య (లక్ సెట్ పేట) :—అధ్యక్షా, బడ్జెటును ప్రవేశ పెట్టడం, దాన్ని గురించి మాట్లాడడం ఆచారంగా వుంది. అన్ని జిల్లాల నుంచి, అన్ని తాలూకాలనుంచి అక్కడ ఏయే డిమాండ్స్ వున్నాయి, ఏమి అవసరాలు వున్నాయి అనేది ముందు పెట్టుకుని దీనికి ఎంత కేటాయించాలనేది చూసుకుని బడ్జెటు తయారుచేస్తే బాగుంటుంది కాని అట్లా తయారు చేయడం లేదు. అది

తప్ప. ప్రజల డిమాండ్స్ ముందు పెట్టుకుని బడ్జెటు ప్రవేశపెడితే ఇటువంటి విమర్శలకు తావు వుండదు. బడ్జెటు ప్రవేశ పెట్టకముందు అన్ని జ్ఞానంగా ఆలోచించాలి.

బ్రిటిష్ వారి కాలములో పరిపాలనా యంత్రాంగాన్ని సదుపయోగానికి ఏర్పాటు చేసిన విద్యావిధానాన్నే ఈ నాటికి మనము సదుపయోగమున్నాం. దీని వల్ల మనము నేర్చుకొన్నది ఏమిటి? అన్ ఎంప్లాయిమెంటు సమస్యను పెంచడానికి ఎంకరేజ్ చేస్తున్నది. అవినీతికి తోనయ్యేవిధంగా చేస్తున్నది. కుల వ్యత్యలకు సంబంధించి కాని, కుటీర పరిశ్రమలకు సంబంధించి కాని కార్యక్రమాలను అమలుచేస్తే దేశములో ఆర్థిక స్థిమత పెరుగుతుంది. ఇండివిడ్యువల్ యొక్క ఆర్థిక స్థిమత పెరుగుతుంది. వ్యక్తి యొక్క ప్రాముఖ్యత, దేశము యొక్క ప్రాముఖ్యత ప్రపంచమంతా చాటబడుతుంది. ఈనాడు జపాన్ నే తీసుకోండి. జపాన్ చిన్న దేశమైనా వ్యాపారంలో ఆమెరికాతో పోటీ పడుతున్నది. పౌతి ఇంట్లో ఒక కుటీర పరిశ్రమ వెలిసింది. 4, 5 యూనిట్ల వర్మిటీలను ఏర్పాటు చేస్తే అక్కడి విద్యార్థులు స్ట్రయిక్ చేయడం, గవర్నమెంటును వ్యతిరేకించడం వంటి పనులు చేస్తున్నారు. యూనివర్సిటీలను ఏర్పాటు చేసి తనను వ్యతిరేకించే వాని తానే క్రియేట్ చేసుకుంటున్నది. గవర్నమెంటును పడగొట్టటానికి గవర్నమెంటే ఒక వింగ్ ను తయారు చేస్తున్నది. ఇప్పుడున్న విద్యాలయాలను రద్దు చేసి కులవ్యత్యలను ప్రవేశపెట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను.

12-45 p.m.

ఇక, అడవుల గురించి చెప్పాలంటే మంత్రిగారు చెట్లు నాటించాలి అంటారు. చెట్లు నాటటం అనే దానిని పప్పుడో కె. యమ్. మన్ని గారు ప్రవేశ పెట్టారు. అది అశోకుని కాలం నుండే వుంది. ఒక ప్రక్క అడవులను పెంచాలి అంటున్నాము, మరోప్రక్క పశువులను మేపకూడదని అంటాము. ఇక్కడ వున్న సభ్యులలో, మంత్రులలో చాలామంది మేకను తిననివారు వుండరు. ఒక మేక ఖరీదు వంద రూపాయలు వుంటే అది మేసినందుకు అటవీశాఖవారు 200 రూపాయలు వసూలు చేస్తున్నారు. కనుక మేకలు మొదలైన పశువులు మేతకొరకు కొంత భూమిని ప్రత్యేకంగా కేటాయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

రెవెన్యూకు సంబంధించి చెప్పాలంటే తెలంగాణా పార్లమెంట్ కో వట్వారి రసీదు ఇవ్వడు. ఒకవేళ ఇచ్చినా దానిలో సర్వే నెంబరు వుండదు. కేవలం అయిదో, పదో రూపాయలు ముట్టినట్లు వ్రాస్తాడు. కనుక పార్లమెంట్ బుక్ పద్ధతి ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాను.

కోపరేటివ్ సొసైటీలు, ఎల్.ఎం.ఐ.లు ఎగ్రికల్చర్ సీజన్ ప్రారంభమైనా ఇంతవరకూ డబ్బు ఇవ్వలేదు. రిలీ పర్మిట్టు కడితే కాని అప్పు ఇవ్వరట. పూర్తిగా చెల్లించిన రైతులకు కూడా షేర్ ఎమౌంట్ ఇవ్వలేదు. పాడ్ ఆఫీసుకు దరఖాస్తు పెట్టుకున్నా ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదు.

ఇక బస్సుల గురించి చెప్పాలంటే ఆర్.టి.సి. అని ఒక పెద్ద కార్పొరేషన్ వుంది. మొన్న 18వ తేదీన హాంపేట వద్ద యాక్సిడెంట్ అయింది. ఏ బస్సులోనూ ఫస్ట్ ఎయిడ్ బాక్స్ వుండటం లేదు. నేను రిప్రజెంట్ చేయటానికి మంత్రిగారి వద్దకు వెడితే ఇప్పుడు అవకాశం లేదు, నేను విద్యార్థులతో మాట్లాడు తున్నాను అన్నారు. ఏ బస్సులో అయినా ఫస్ట్ ఎయిడ్ బాక్స్ చూపిస్తే నేను రాజీనామా ఇస్తాను.

ఇండ్ల స్థలాల గురించి చెప్పాలంటే హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలాలు ఇవ్వటానికి స్థలాలు స్వాధీనం చేసుకుంటున్నామని కాని వారికి నష్ట పరిహారం ఇవ్వడం లేదు. ఇప్పుడు రేట్లు పెంచారు. పెంచిన రేట్లు ప్రకారం వారికి నష్ట పరిహారం ఇవ్వడం లేదు, నష్టపరిహారంకు ఒక రేటు, రిజిస్ట్రేషన్ కు ఒక రేటు, తీసుకునేది ఒక రేటు. ఇచ్చేది ఒక రేటు ఈ విధంగా వుంది కనుక దీనిని సవరించాలని కోరుతున్నాను.

ఆదిలాబాదు నుండి కరీంనగర్ కు సోయే రోడ్డు చాలా ప్రధానమైనది. దానిని బాగు చేయాలని కోరుతున్నాను.

అబ్కారికి సంబంధించి చిన్నచిన్న వాటిని క్లబ్ చేశారు. అందువల్ల పెద్దవారూ లాభ పడుతున్నారు. చిన్నవిగా వుంచితే చిన్నవారూ లాభపడు తారు, ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వస్తుంది కనుక ప్రభుత్వం క్లబ్ చేయకూడదని, చేసిన వాటిని విడిదీయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. జ్ఞాన ప్రకాశం (దర్శి):— అధ్యక్షా, నాకు కొద్ది సమయమైనా అవకాశమిచ్చినందుకు నా కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంటున్నాను. ఇక్కడున్న ప్రతిపక్ష సభ్యులకడ మంత్రులు, సభ్యులు డబ్బు తీసుకుంటున్నారు. లంచం తీసుకుంటున్నారని ఆరోపించారు. నన్ను పత్రికలో ఒక వార్త వచ్చింది. గుజరాత్ కు చెందిన సనతావార్షి యం. ఎల్. ఎ. ఉద్యోగాలు ఇప్పిస్తామని డబ్బు తీసుకుంటున్నారని వచ్చింది. మేము మాట్లాడినప్పుడల్లా పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అంటూవుంటారు. కాన్సిట్యూషన్ ఆఫ్ ఇండియా ఆర్టికల్ 19-ఎ ప్రకారం ఎవరికైనా, ఎప్పుడైనా, ఎక్కడైనా పీడమ్ ఆఫ్ స్పీచ్ వుంది.

అధ్యక్షా, బడ్జెటు గురించి మాట్లాడాలంటే నాకు కొద్దిగానే సమయం ఇచ్చారు కనుక ముఖ్యమైన విషయం ఒకటి మననిచేస్తాను. హిమాలయా వర్షతాల్లో పూలేమాఘ్ 7 వేల అడుగుల ఎత్తున వుంది అక్కడున్న ప్రజలు నాగరికత తెలియని వారు. అలాగే ప్రకాశం జిల్లాలో దర్శి తాలూకాలో ఎర్రగుండపాలెం ప్రజలు కూడా. అక్కడ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఏవీ సక్రమంగా జరగడంలేదు. 1982 అది నోటిఫైడ్ పరియాగా డిక్లర్ అయింది, అది చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం. అయినా అక్కడ వైద్య సౌకర్యాలు కాని, రైలు సౌకర్యాలు కాని, ట్రాన్స్ ఫోర్మర్ల సౌకర్యాలు కాని లేవు. ఈ బడ్జెటులో నైనా ఆ ప్రాంత అభివృద్ధికి డబ్బు కేటాయించి అక్కడ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఈ చర్చను ముగించే సదృశాశం నాకు లభించింది. ఈ చర్చ సుదీర్ఘంగా జరిగింది. కాని బడ్జెటు మాత్రం విరక్తి కల్గించే రీతిలో వున్నందుకు విచారిస్తున్నాను. బడ్జెటు అనేది అద్దం లాంటిది. అద్దాన్ని చూస్తే ప్రభుత్వ విధానాలు, సిద్ధాంతాలు స్పష్టంగా కనబడతాయి. ఈ బడ్జెటు అద్దం చూసినప్పుడు ప్రభుత్వం ఎంతో కరుచిగా వున్నట్లు అర్థమవుతుంది. ఈ బడ్జెటు ప్రజల యొక్క అకాంక్షలకు, ప్రభుత్వం చేసే గంభీర వాగ్దానాలకు స్పృశానవాటిక అని నేను చెప్పవలసి వస్తున్నది. ఎందుకు అని విషయాన్ని మనవి చేస్తున్నానంటే అది అయిన నెలల క్రితముతో ఎన్నో వాగ్దానాలు చేశారు. కాంగ్రెస్ (ఐ) నాయకులు యిక్కడ చెప్పినా బయట చెప్పినా బలహీనవర్గాల వేరు తప్ప మరొక విషయం చెప్పరు. కాబట్టి బలహీనవర్గాలకు ఎంత న్యాయం జరిగింది? ఎంత నైతిక ద్రోహం జరిగింది పరిశీలించవలసిన అవసరముంది. రాజారాం గారు మొన్న మార్చిలో చెప్పారు. రేపు వచ్చే బడ్జెటులో మా బడ్జెటు రూపమే మారిపోతుందని, విప్లవాత్మకమైన మార్పులు వస్తున్నాయని, ప్రజా అకాంక్షలకు రూపకల్పన చేస్తున్నామని. కాని ఆయన ఒకసారి ఆయన బడ్జెటును చూచుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. He will be annoyed at the ugly looks of his own baby. బలహీనవర్గాలకు ఏమి ఎలాట్ మెంటు చేశారు? రెండుకోట్లు నిరుద్యోగ సమస్యను దూరము చేయడానికి, ఒకటిన్నర కోట్లు చేనేత పరిశ్రమకు, కోటిరూపాయల ఇంధనాలు జాగుచేసుకోడానికి, 750 ఉలు ట్రైబల్ థేక్ వర్డు, ఎక్కుమిక్ లీ థేక్ వర్డు హరికి స్కాలర్ షిప్స్ కొరకు పెట్టారు. అదే రకంగా 22 లక్షల ఉపకారాలు బిల్లులకు పెంచిపెడుతున్నారు. ఆ 22 లక్షలలో వ్యవసాయ జావులు తవ్వకోడానికి కోటి రూపాయలు ఎలాట్ చేశారు. I am sure Mr. Rajaram would be rather hesitant to look at the image of his own budget.

ఈ ప్రభుత్వం గంభీరమైనటువంటి వాగ్దానాలను చేసింది. చాలా నిశ్శబ్దంగా నిష్క్రమించింది. It is a Government of grand eloquent announcements and cold retreats. గవర్నరు గారి ప్రసంగములో మైఖేల్, హరిజనులు, థేక్ వర్క్ లాస్ విద్యార్థులకు అనెంప్లాయిమెంట్ ఎల వెన్ను యిస్తామన్నారు. చెప్పడం చాలా జాగుంది. చెప్పేముందు ఆ ప్రోపోజలు యొక్క యింప్లికేషన్లను అర్థం చేసుకోవాలి. ఎంప్లాయిమెంటు డైవ్ రిజిస్టర్లు మీద మంచి చదువుకున్న యువకులు వున్నారు. వారికి నెలకు వంద రూపాయల చొప్పున యివాదాలంటే సంవత్సరానికి వంద కోట్లు కావాలి? ఈ బడ్జెటులో చూస్తే ఒకకోటి రూపాయలు ఎంప్లాయిమెంటుల స్కీమ్స్ కొరకు వున్నాయితప్ప ఎంప్లాయిమెంటు ఎల వెన్ను కొరకు కాదని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే ఆంధ్రదేశములో వుండే ప్రతి గ్రామమునకు బస్సు వేస్తామన్నారు. ఇంత వరకు ఎంతో మంచి ముఖ్యమంత్రులు వచ్చారు. కాని డైనామిక్ చీఫ్ మినిస్టరు

వచ్చారు. డైనామిక్ ఫైనాన్స్ మినిష్టరు వచ్చారు, వీరిద్దరు కలిసి విస్తవం తెచ్చేలాగున్నారు, ప్రజలు చాలా తెలివిగలవారు, వారికి ఓటు వేశారు. ప్రతి గ్రామానికి బస్సు వస్తుంది, మేము గెలవకున్నా పర్వా లేదు అనుకున్నాం. కాని 50 లక్షల ఆర్ టి సి బస్సులు కొనడానికి ఎలాట్ చేశారు. మన ఆంధ్ర దేశములో 26,714 గ్రామాలు వున్నవి; వాటిలో వదివేల గ్రామాలకు మాత్రం ఫేర్ వెడర్ రోడ్స్ ఉన్నవి. మిగత గ్రామాలకు ఫేర్ వెడర్ రోడ్స్ వేయాలంటే 92 కోట్లు కావాలని యిటీవల హిందూ పత్రిక అంచనావేసింది.

మన ప్రాంతరాజాదు పట్టణములలో సోషలిజం పేరుతో నిర్మించిన పెద్ద పెద్ద పట్టణాలలో రూము రూముకు ల్యాట్రీస్ వుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు చిన్న ప్రామిస్ చేశారు. ప్రతి గ్రామానికి ల్యాట్రీస్ వుండాలని. ఒక ల్యాట్రీస్ కు అయిదువేల రూపాయలు అయితే 26 వేల గ్రామాలలో కట్టాలంటే 13 కోట్లు 50 లక్షల రూపాయలు కావాలి. ఈ బడ్జెటులో ఒక్క రూపాయకు పోషిజను లేదు.

అదే విధంగా ముఖ్యమంత్రిగారు, ఎక్కడెక్కడ మినిష్టరుగారు, ఎంతసేపు ఎద్యుకేషనుతప్ప మరో విషయం మాట్లాడడం లేదు.

I am afraid the Members of Congress (I) Party are in need of education, మన బడ్జెటులో 600 గ్రామాలలో మోడల్ స్కూల్స్ అన్నారు. అయితే ఏ గ్రామములో పెడుతున్నాను? ఏ గ్రామములో పెడుతున్నారు? ఏ గ్రామములో అయితే పాఠశాలకు స్థలం వుందో, పరికరాలు వున్నాయో ఆ గ్రామములోనట. ఎక్కడ అయితే అవి లేవో అక్కడ పెట్టరట. కాని నాలుగు సంవత్సరాలలో ఆంధ్ర దేశము మొత్తం మీద ప్రతి గ్రామములోనూ మోడల్ స్కూల్ పెడతారట. ఈ సంవత్సరం 600 గ్రామాలు తీసుకున్నారు. అంటే 26 వేల గ్రామాలలో హ్యామెట్టును యింక్లూడ్ చేయడం లేదు-పెట్టాలంటే 40 సంవత్సరాలు కావాలి. ఇది ప్రజల ఆకాంక్షలను తీర్చే బడ్జెటా? శ్రీశానవాటిక అని మనవి చేస్తున్నాను యీ ప్రభుత్వం చూస్తే యిట్. It suffers from a split personality. ఎందుకంటే Its thinking is reactionary, its talk is reactionary and its functioning is ritualistic. It suffers from split personality. ఎప్పుడు మాట్లాడినా మా ప్రణాళిక మొత్తాలు చూచుకోండి ఎంత బ్రహ్మాండంగా వున్నాయో అంటారు. ఈ సంవత్సరం 475 కోట్లు ప్రణాళికా మొత్తం అయితే, నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళికా మొత్తం కూడ యంత లేదు, అయిదవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మొత్తం నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళికలోని మొత్తంకంటే మూడంతలు పెరుగుతుందని బ్రహ్మాండమైన అభిప్రాయం అని చెప్పబడ గుంది. ఈ తప్పు 30 సంవత్సరాల నుండి చేస్తున్నారు ఈ హైగెన్సియల్ ట్యాగ్సును బట్టి ఎచ్చివ్ చేస్తే సమస్యలు పరిష్కారం అయ్యేవి. కాని యీ ప్రభుత్వం ఎప్పుడైనా

యిన్ని వందలు ఖర్చు పెడుతున్నాము దాని ఫలితం ఏమిటి అని
What is the quantitative achievement of this mind boggling financial
figures? ఎప్పుడయినా అలోచన చేసినదా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను మన రాష్ట్రం
20 సంవత్సరాలలో ఎంత అభివృద్ధి సాధించిందో మనం ఒకసారి అలోచించాలి.
ఆర్థిక శాస్త్రములో ఆర్థిక ప్రగతిని గురించి కొంత వేసేందుకు There are some
selected economic indicators. రాష్ట్రం యొక్క ఆదాయం 1975-76లో
1601 కోట్లు వుంటే 77-78 వచ్చే సరికి అది 1621 కోట్లకు పెరిగింది అంటే
రెండు సంవత్సరాల కాలములో 1.25 పర్సెంటు ప్రోగ్రెస్ పెరిగింది. అదే
విధంగా స్టేటు యిన్కం 1961 నుండి 77 వరకు చూచినప్పుడు ప్రతి సంవత్సరం
3.5 పర్సెంటు పెరిగింది. ఇదే కాలములో 2 పర్సెంటు కంటే ఎక్కువ జనాభా
పెరుగుదల వుంది. Can this Government take pride from the fact that
our State had registered an increase in income of only 3.4% in the
context of population growth of 2%. It presents a sorry spectacle of
economic stagnation in the State. ఇదే విధంగా తలసరి ఆదాయం తీసుకు
దాం, 61లో కాన్స్టెంట్ ప్రైస్ 271 వుంది. 77-78 వచ్చే సరికి 321
అయింది. 17 సంవత్సరాల మీద 46 రూపాయల పెరుగుదల తలసరి ఆదాయంలో
కనబడుతున్నది. అంటే ఆంధ్ర దేశములో ప్రతి పౌరుని మీద లెక్క పెడితే 89
పైసలు మాత్రము రోజుకు వస్తున్నాయి.

Is this the achievement of which the Congress (I) is legitimately
proud?

ఈ 89 పైసలు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ప్రతి ఆంధ్రునికి కాదు. ఈ 5 కోట్ల ఆంధ్రులలో 1-05 p. m.
2 కోట్ల ఆంధ్రులకు 80 పైసల కన్నా తక్కువ ఆదాయం ఉంది దినానికి. కాబట్టి
ఈ రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి ధనవంతులకు తప్ప పేద వారు దివదినం ఇంకా దిగజారి
పోతున్నారని ఘంటాపథంగా మంచి చేస్తున్నాను. మేము లాంకు రిఫారమ్సు
బాగా చేస్తున్నాము, గైరాన్ భూములన్నీ పంచుతున్నాము, పోరంబోకు
భూములు పంచుతున్నాము అని మన ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. 22 లక్షల
ఎకరాలు పంచాము అని చెబుతున్నారు. కాని మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గత 20
సంవత్సరాలలో ఎన్ని ఎకరాల భూమిని ఎక్కువ సాగు చేసామో మనం చూడ
వలసి ఉంటుంది. The net area sown in 1946 was 112.92 lakh hectares
and in 1972 which was a good agricultural year according to
Mr. Raja Ram, Finance Minister was 111 lakh hectares net sown.
11 లక్షల హెక్టార్లు అంటే నెట్ పరియా ప్లాన్ లో తగ్గింది. అయితే 22 లక్షల
ఎకరాలు పండితే అది ఏక్కడికి పోయింది? అదే విధంగా The total cultivable
and remaining unutilised during 1975-76 was 43.36 lakh hectares
which accounts for nearly 45% of the geographical area
కాబట్టి మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో వ్యవసాయం ఏ విధంగా అభివృద్ధి చెందిందో

ఆర్థిక కాభామాత్యులు నెలవివ్వాలి. అయితే నీటి వనరులు మాత్రం కొంత పెంచుకున్నాము. 627 కోట్ల ఖర్చుతో 7 లక్షల హెక్టార్ల ఇరిగేషను పెంచుకున్నాము. అయితే వేర్ యాకర్ చూస్తే This will not rebound to the credit of planning of the Government అందుకని ఆహారోత్పత్తి పెరిగిన మాట నిజం. ఆహారోత్పత్తి ఒక్క ఒడ్డు విషయంలో మాత్రమే జరిగింది. బిక్రా, జవార్, రాగి—వీటి ఉత్పత్తి తగ్గింది. అదే రకంగా మనం వాణిజ్య పంటలు—టుపాకో, షుగర్ కేస్ చూస్తే They have been subjected to the man in de vagaries of the market and Government remained passive and silent spectator to this distress phenomenon అదే రకంగా పప్పుల విషయంలో చూచినప్పుడు అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు ఎటువంటి ప్లానింగు చేయలేదు. మన ఆంధ్ర దేశం అన్నపూర్ణ కాదు. అభాగ్యపూర్ణ అని చెప్పవలసి వస్తున్నది. ఏ విషయం గురించి మాట్లాడినా పోవాలేదు కాని పవర్ గురించి మాట్లాడితే శ్రీ రాజారాం గారికి కోప వస్తుంది. He becomes sensitive. I can appreciate him. I should like him to see his own face in his own mirror. మనం పవర్ ప్రొడక్షను గురించి చాలా సగర్వంగా చెప్పుకుంటున్నాము. 1966లో 216 మెగావాట్లు ఉంటే 1977 వచ్చేటప్పటికి 1200 మెగావాట్లు అయింది. ఇప్పుడు 1500 మెగావాట్లకు మించి ఉందని చెప్పుకుంటున్నాము. ఈ ప్రొడక్షను ఫిగర్సును మిగతా రాష్ట్రాలతో పోల్చుకుంటే మన రాష్ట్ర స్థాయి ఎక్కడుందో తెలుస్తుంది. దేశంలో పవర్ ప్రొడక్షనులో మన రాష్ట్రం 17 వ స్థానంలో ఉంది; లక్షరక్రమంలో మొదటి స్థానంలో ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ పెర్ కాపిటా కంజంషను 76 కిలో వాట్లు, తమిళనాడు 145 కిలోవాట్లు, కర్నాటక 147 కిలో వాట్లు ఉంది.

I therefore ask the Government as to whether it can be proved of this achievement in the prospective of the country.

మన రాష్ట్రం వ్యవసాయక రాష్ట్రం. అంత పవరు పెరిగినప్పుడు మన అంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఎన్ని పంపుసెట్లు ఎనర్జయిజు అయి ఉన్నాయో చూసుకోవాలి. తమిళనాడు, మహారాష్ట్ర చూసుకుంటే మనంత అగ్రికల్చర్ స్టేషన్లు కావు. మన రాష్ట్రంలో 3 లక్షల 19 వేల పైచిలుకు పంపుసెట్లు ఎనర్జయిజు అయితే తమిళనాడులో 7 లక్షల 80 వేల పైచిలుకు, మహారాష్ట్రలో 4 లక్షల పైచిలుకు పంపుసెట్లు ఉన్నాయి. కాబట్టి పవర్ ప్రొడక్షను వల్ల ఎవరికి లాభం కలిగిందో శ్రీ రాజారాంగారు చెప్పాలి.

అక్షరాస్యతను గురించి రెండు మాటలు చెప్పవలసి ఉంటుంది. 1961లో మన రాష్ట్రంలో 21% లిట్రేసీ ఉంటే 1977లో 24.6% ఉంది. This is the snail phase progress we have registered in the field of education నిరక్షరాస్యత ఉంది కనుక కాంగ్రెస్ (ఐ) పార్టీకి చాలా లాభం అయింది. లేక పోతే వాళ్ళ ప్రభుత్వం ఏర్పడేది కాదు. అందుచేత వారు నిరక్షరాస్యత తీసి వేస్తారు అంటే నేను ఒప్పుకోను. మోడల్ స్కూలు ఎస్టాబ్లిష్ చేస్తామనడంతప్ప

స్కూలు గోయింగ్ చిల్డ్రన్ వర్సంఠేజి పెంచాలనే దృష్టిమాత్రం ఈ ప్రభుత్వానికి లేదు. శ్రీ జయప్రకాశ్ నారాయణ్ చెప్పాడు—quantity and not the quality is the guide so far as elementary education is concerned. నేను క్వాలిటీ పెంచవద్దని కాదు. సత్య సాయి బాబా గురించి సభ్యులలో భిన్నాభిప్రాయాలు ఉంటాయి. Some people think that it as incarnation but I for one think it is impart, But I do not want to go into the merits of his personality. కాని అతని ఆధ్వర్యంలో అనంతపూరు జిల్లాలో అన్ని మాడల్ స్కూల్స్ జరుగుతాయని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఈ విషయం నేను పత్రికలలో చూశాను. Under what provision of law the declaration have been made? What is the locusstandi of this strange man Satya Sai Baba? అదేరకంగా మన విద్యార్థులందరిలోను భగవంతునిపై విశ్వాసం పెంచాలి. నాకు భగవంతునిపై అనుమానం. కోపం లేవు అయితే భగవంతుని మీద నమ్మకాన్ని పెంచే బాధ్యతను ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎప్పుడు పెట్టిందో రాజారాం గారు చెప్పాలి. సత్య సాయిబాబా వివాదంలోకి నేను వెళ్ళను. అభిప్రాయ భేదాలుంటాయి, అది సహజమే. ఇటువంటి ప్రయత్నం ప్రభుత్వ స్థాయిలో చేయడం అవివేకం. దీనివల్ల అల్పసంఖ్యాక వర్గాలైన ముస్లిములు, క్రిష్టియన్లలో అపనమ్మికం ఏర్పడుతుంది, ఆందోళన ఏర్పడుతుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామీణ ఆర్థిక పరిస్థితి గురించి చూస్తే చాలా దుఃఖంగా ఉంది. ధాన్యానికి మార్కెటు లేదు. కమర్షియల్ క్రాఫ్టుకు మార్కెటు లేదు. మన దేశంలో ఉత్పత్తి పెరిగిందా? లేదు. 60% క్రింద పార్టీ అన్నారు. Their level of consumption is too low. Therefore, we found artificial surplus in the market.

ఈ 30 సంవత్సరాల ప్లానింగ్ వల్ల మనం లెవెల్ ఆఫ్ కంజంప్షన్ ఎందుకు తక్కువ ఉందో చూడాలి. ఇది మొత్తం దేశం యొక్క సమస్య. The economy of the nation is at the cross-roads. We have to take the right one—కాబట్టి రేషకల్ ఎక్స్‌పోజ్ అనేది మొత్తం ఇండియన్ ఎకానమీలో చేయవలసిన అవసరం ఉంది. అప్పుడే ఈ లెవెల్ ఆఫ్ కన్సంప్షన్ పెరుగుతుంది. అది పెరిగినప్పుడు ఆగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు పోల్లీష్ కూడా సాల్వ్ అవుతుంది. ఈవేళ ఆగ్రికల్చరిస్టు ఒక విధంగా భగ్న పోయివున్నాడు. ఎందుకంటే అందరూ విషయాలు చెప్పటం తప్ప వారి కార్యక్రమం ఎవరూ చేయడంలేదు. కాబట్టి అతనిని అదుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు మన శాసన సభలో గత పర్యాయం రెండుసార్లు షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ ని టేకోవర్ చేయాలి అని చెప్పి రిజల్యూషన్ పాస్ చేశాము. ఎందువల్ల షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ టేకోవర్ చేయడంలేదు? ఈ షుగర్ బాండ్స్ ప్రభుత్వాన్ని పట్టేశాయి: కాబట్టి నేను మొన్న సెషనులో చెప్పాను, Congress is not Socialist in character. It is a populist party. కాబట్టి ఈ షుగర్ బాండ్స్ ని వారి ఒత్తిడిలో వస్తున్నాయి. మనం ప్రతి సంవత్సరం టూబాకో లాంటి క్రియిసిస్ వచ్చినప్పుడు we think of ready solution. కనీసం వెక్స్‌ట్ర్ యియర్ కి అయినా ఇప్పటి నుంచి ఎస్. టి. సి. వాడు టేపుడు మొత్తం టేకోవర్ చేస్తాను. కాటను,

టాబాకో అని చెప్పి ఒక డిక్లరేషను ఇచ్చేసి ఎస్. టి. పి. కి కావలసిన నిధులను సమకూర్చి మనం చేయాలి అని మనవి చేస్తున్నాను. మన బడ్జెటింగు లెక్కనిక్ మిల్ జ్యూట్ బూజు పట్టనటువంటి లెక్కనిక్. మన రాబడిని తక్కువ అంచనా వేసి మన ఖర్చులను ఎక్కువ అంచనా వేస్తారు. ఈవేళ 74 కోట్లు లోటు ఉంది. నేను ఈ లోటు నిజంగా ఉందా లేదా అని అనుమానం పడను ఎందుకంటే మన ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ కూడా రెవెన్యూ తక్కువ అంచనా వేసి ఖర్చు ఎక్కువ అంచనా వేస్తుంది. మరి నిజంగా 76 కోట్లు డెఫిసెట్ ఉన్నట్లయితే మరి టాక్సేషన్ ఎందుకు ప్రపోజు చేయలేదు? Budget is an affective instrument to do all these things.

మరి బడ్జెటింగ్ ప్రపోజల్ లేకుండా బడ్జెట్ పెట్టడం అంటే It is a more betral on the budgeting process. ఈ హావుసుని కించపరిచి తరువాత behind the back of the House, you want to bring forward the taxation proposals. ఇది చాలా అనారోగ్యమైనటువంటి ధోరణి అని చెప్పి నేను మనవి చేస్తున్నాను. మరి ఈ బడ్జెట్టును చచ్చించేప్పుడు I am living in the unreal world. అది ఎమిటంటే మన ప్రభుత్వం కార్యకలాపాలు ఎప్పుడు కూడా కార్పొరేటు సెక్టరులో మనకు కనబడతాయి. కాని కార్పొరేటు సెక్టరుపైన ఎవరికీ ఎటువంటి కంట్రోలు లేదు. We have no statutory control over the expenditure. రాష్ట్ర రాజారామగారు ఈ బడ్జెట్టును సమగ్రంగా చేయాలి అని అనుకున్నప్పుడు ఒక ఎమెండుమెంటు రెచ్చి ఈ బడ్జెట్టును మార్పు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ కార్పొరేషన్స్ మొత్తం ఇచ్చి అంతా కూడా ఈ ఎస్ బ్లీ ఎఫ్ ట్ గా కంట్రోలు చేయవలసిన అవసరం ఉంది అని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ డెబ్ట్ మొత్తం అంతా కూడా సాంప్రదాయక పద్ధతిలో కన్వెన్షనల్ పద్ధతిలో ఉంది. ఉదాహరణ అమెరికాలో, అన్ని దేశాలలో కూడా పెర్ ఫార్మెన్స్ బడ్జెట్ అని వచ్చింది. కాని మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో కూడా కొన్ని డిపార్టుమెంటులోనే ఈ పెర్ ఫార్మెన్స్ బడ్జెట్టు పెడుతున్నారు. నేను 11 ఏళ్ల నుండి ఎం ఎల్ ఎంగా ఉన్నప్పటికీ నాకే ఈ బడ్జెట్టు అర్థము తెలియకుండా ఉంది అ పెర్ ఫార్మెన్స్ బడ్జెటింగు ఉన్నప్పుడు We will be able to corelate financial targets with quantitative achievements.

పెర్ ఫార్మెన్స్ బడ్జెటింగు అనేది ఒకేసారిగా అయిపోయేది కాదు రిఫారమ్స్ పిలిపన్ చెప్పింది. It is a pilgrimage. There must be progressive movement in the direction of performance budget. మరి రివల్యూషన్ అవుట్ లైను కేంద్ర ప్రభుత్వానిది మనం జాగ్రత్తగా పరిశీలించినప్పుడు దాల్చి ఒక మాట ఇటువంటి మాట ఉంది. అది ఏమిటి Area planning for integrated rural development. దీనిలో ప్రతి గ్రామాన్ని ఒక యూనిట్ గా తీసుకొని ఆ గ్రామంలో ముగ్గురు విలేజ్ వర్కర్లని పెట్టి ఒక వర్కరు రిగ్యులేటరీ ఫన్క్షన్స్ మరొక వర్కరు సోషల్ వెల్ఫేర్ ఫన్క్షన్స్ ఇంకొక వర్కరు డెవలప్ మెంటు ఫన్క్షన్స్ ఆ పరియాల్లానింగు అంతటికీ సంబంధించినటువంటిది

పదైతే సంక్రెట్ ఫీచర్ ఉండో - రివ స్లాను ఎప్రూవ్ చేసింది - అది మన బడ్జెటులో కనబడడం లేదు, కాబట్టి ఆ ఫీచరులో మనం అబ్జర్వ్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనపి చేస్తున్నాను అయితే ఈ రూల్ ఎప్రోజ్, ఈ మొత్తం బడ్జెటులో లేదు. మరి కే ద్రోప్రభుత్వంలో జనతాపార్టీ వచ్చిన తరువాత, మ.ందరికీ తెలుసు, రూరల్ బయోస్ స్లానులో ఎక్స్టెన్సివ్లో, ఎకనామిక్ ప్రొగ్రాములలో మనకు కనబడుతోంది. కాని ఈ రాష్ట్ర బడ్జెటులో మాత్రం అది కనబడడం లేదు. మీరు అగ్రికల్చర్ తీసుకోండి, 1754.24 కోట్ల రూపాయలు కేంద్ర బడ్జెటులో ఉంటే మన ఆంధ్రప్రదేశ్ బడ్జెటులో 35.20 కోట్లు. మరి మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చేనేత పారిశ్రామికాలు 40 లక్షల మంది ఉన్నారు. 6 లక్షలు లూమ్స్ ఉన్నవి. మరి గవర్నమెంటాఫ్ ఇండియా దాని కొరకు 27 కోట్లు కేటాయించినప్పుడు మన బడ్జెటులో మాత్రం 150 లక్షలు మాత్రం కేటాయించారు. అదే విధంగా రూరల్ ఇంస్టిట్యూట్ కొరకు 29 కోట్ల రూపాయలు గవర్నమెంటాఫ్ ఇండియా ఎలాట్ చేసుకుంటే మనం 25 లక్షల మాత్రమే ఎలాట్ చేశాము. మరి ఇవి అన్నీ ఇట్లా ఉండగా మంత్రం గృహాలకు మాత్రం 30 లక్షలు (మిస్టర్ స్పీకర్ చైరులో ఉన్నారు)

సెపరేటుగా కేటాయించాము. ఒక్కొక్క మంత్రి గృహానికి 5 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది ఇదా మన సోషలిస్టు స్లాను. మరి మనందరికీ తెలుసు అధ్యక్షా, మూడు నెలలు క్రితము జనతా పార్టీ మార్కిస్టు పార్టీ నాయకత్వాన ఒక బ్రహ్మాండమైన ప్రజా ప్రొసెషన్ జరిగింది, కోరికల వ్యక్తము ముఖ్యమంత్రిగారికి స్వయంగా ఇవ్వడం జరిగింది. మన ముఖ్యమంత్రిగారు గొప్ప స్పీకరు. ఆరోజు అక్కడ బాగా మాట్లాడారు. కాని జరిగింది ఏమిటి? ఒక్క ఐటమ్ వైన కూడా ఇంతవరకు ఓక్షన్ తీసుకోలేదు. మేము ఏ ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోసేందుకు కాదు. కాని ప్రజలలో చైతన్యం తెచ్చేందుకు ఈ ప్రభుత్వం వైన ఒత్తిడి తెచ్చేందుకు మేము తప్పుకుండా ప్రజా ఉద్యమాన్ని నడిపించ దలచు కున్నాము అని చెప్పి మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత మదనమోహన్ గారు కొత్త విషయం ఆలోచించారు. అది ఏమిటంటే హాస్పటల్ లో ట్రిటైర్ సిస్టమ్. It may be good in principle and how it can be worked? It is fantastic. I am of the considered view that this scheme should be dropped immediately. కొందరు డబ్బు కడతారు కాబట్టి ఉస్మానియా హాస్పటల్ మొత్తం డెవలప్ అవుతుందని అనుకోవడం పొరబాటు. ఒక్కొక్క రూము వైన 30 వేలు ఖర్చు పెట్టి ఈ ట్రిటైర్ స్కిముకొరకు తయారు చేస్తున్నారు. ఈ ఖర్చు మాత్రం తగులుతుంది. స్కిము మాత్రం మిగులుతుంది అధ్యక్షా, బడ్జెటులోటు చూస్తే 74 కోట్లు కాని మన ప్రభుత్వానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజల అవసరాలకొరకు సంబంధం లేకుంటుంటే కేసులలో కూడా ఇరుక్కునే అలవాటు ఉంది. ఖర్చు పెట్టే అలవాటు ఉంది. మరి అందరికీ తెలుసు. షా కమిషన్ తీర్పు ఇచ్చింది. ఆ తీర్పుపై ప్రభుత్వం న్యాయం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. మరి ప్రెసిడెంటాఫ్ ఇండియా సుప్రీమ్ కోర్టుకి రిఫర్ చేశారు. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలకుగాని ప్రభుత్వానికి గాని ఆ కేసుతో ఏమి సంబంధం ఉంది? This Government using the budget

sanctions on administrative machinery for parsimonious purposes. It is a glaring example of that. మరి ఈ కేసులో మన స్టేటు సుప్రీమ్ కోర్టు ముందర ఎప్పీయర్ అవుతోంది ఎడ్వోకేటు జనరల్ కాక పేరే వ్యక్తిని పెట్టి నారు. వకీళ్ల విషయం వదిలిపెట్టండి. The expenses cannot be born by the State Exchequer. కాంగ్రెస్ ఐ పెట్టదలచుకుంటే వెళ్లి ఎంటర్ కావచ్చు. కాంగ్రెస్ ఐ పార్టీని సుప్రీమ్ కోర్టు వాళ్ల వాటలు బప్పుకోలేదు కాబట్టి మన స్టేటు గవర్నమెంటు చేసింది. అవసరం లేదు. Therefore this Government must come forward to make a categorical statement as to the basic purposes behind this useless appearance. చాలా కాలం అయింది. ఈ బడ్జెటు చూస్తే 11 వందల కోట్ల రూపాయలకు పైగా ఉంది. That was...this is the richest budget. This budget is rich in the resources but insolvency in its magnitude. This is a bankruptcy in imagination. There is no bankruptcy with regard to the money as such. The project adumbrated in this budget, will only spell stagnation economy and greater impoverishment of the people.

1-25 p. m.

శ్రీ జి. రాజారాం:—అధ్యక్షా. గత 6 రోజులనుండి రాష్ట్ర బడ్జెట్ అంచనాలపై సుదీర్ఘమైన చర్చలు జరిగాయి. ఈ చర్చలో దాదాపు 70 మంది గౌరవసభ్యులు పాల్గొన్నారు. అంటే హాసుతో నాలుగో వంతు అన్నమాట. ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. నేను క్రితంసారి మనవిచేశాను. ఈ రోజుకు ఒక ప్రత్యేకత ఉన్నదని అది నేడు రుజువువుతున్నది, గౌరవసభ్యులకు రాష్ట్ర అభివృద్ధిపై గాని, రాష్ట్ర ప్రజల సంక్షేమానికి గాని ఎంత శ్రద్ధాభక్తులు ఉన్నాయో దీనివల్ల రుజువు అవుతున్నది. చాలా సంతోషకరమైన విషయం. గౌరవసభ్యులు అనేకమంది మాట్లాడుతూ చక్కని సలహాలు ఇచ్చారు. విమర్శలు కూడా చేశారు. ఈ రెండింటికి కలిపి నా కృతజ్ఞతలు. సలహాలు ఇచ్చినప్పుడు రాష్ట్ర సంక్షేమానికి, ప్రజా సంక్షేమానికి వాటిని పాటించడం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ కర్తవ్యం, విమర్శలు వచ్చినప్పుడు నిజంగా ఈ విమర్శలకు ఏమన్నా స్థానం ఉందా. ఇందులో ఏమన్నా నిజాయితీ ఉందా అని సరిచేసుకొనడానికి, పునరాలోచించుకొనడానికి మాకు అవకాశం దొరుకుతుంది. కాబట్టి ఈ రెండూ ప్రజాస్వామ్యంలో అవసరమేనని నేను మనవిచేస్తున్నాను. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత మన దేశంలో మన దేశ అభివృద్ధికి, రాష్ట్ర అభివృద్ధికి, ప్రజల సంక్షేమానికి ప్రణాళికల ద్వారా చేసుకొనడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నాము. ప్రణాళిక లేనిది ఒక వధకం లేనిది దేశం ముందుకుపోదని ఆనాడు కీ. కే. పండిట్ బహదూర్ లాల్ నెహ్రుగారు చేసిన పునాదులే అవి. ఈ దేశాన్ని ఇతర మోడ్రన్ దేశాలలాగా చేయాలని ఈ దేశానికి

కూడా ఒక ప్రణాళిక ఇచ్చి ఆ ప్రణాళిక ద్వారానే మన దేశంలో ఉన్న సర్వసంపదలను ఉపయోగించడానికి ప్రయత్నం చేయాలని వారు అప్రణాళిక పద్ధతి ఏర్పాటు చేశారు. అది ఈనాడు దేశం మొత్తం వప్పుకోనడమే కాకుండా అందరూ అయిపోతున్నారు. ఈనాడు దేశంలో పైన్ను గానీ, తెక్కాలజీ గానీ రిసర్చి ఎంతో అభివృద్ధి చెందినందుకు మనం అందరం గర్వించాలి. ఈ అభివృద్ధివల్లనే సంఘంలో అన్ని రంగాలలో తోడ్పడుతూ పైన్ను, తెక్కాలజీ, రిసర్చి ఉపయోగపడుతున్నందువల్లనే గణనీయమైన సంపదను పెంచుతూ మన రిసోర్సెస్ వాడుకుంటూ ఈనాడు ముందుకుపోతూ ఈ దేశం కూడా ఒక మోడ్రన్ దేశం అనిపించుకుంటున్నందుకు మనందరం ఎంతో గర్వించవలసి యున్నది. ఇందులో ఎవరు కూడా బాధపడవలసిన, సిగ్గుపడవలసిన అవసరం లేదు. To-day, we are going to be a modern country ఈ ప్రణాళికల ద్వారానే మన రాష్ట్రంలో కూడా ఎలా ముందుకు పోతున్నామో మనవి చేస్తాను మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో 94 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే పెట్టుకుంటే 2 వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 188 కోట్ల రూపాయలకు పోతుంటే ఈనాడు 5 వ పంచవర్ష ప్రణాళికకు వచ్చేప్పటికి 1507 కోట్ల రూపాయలు పెట్టుకున్నాము.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :—మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళిక అప్పుడు బంగారం ఎంత ధర ఉండే, ఈ రోజున ఏమి ధర ఉన్నది. ఈ రోజు రూ. 747, రూ. 800 ఉంది. కనుక ఫైనాన్సియల్ ఇన్ ఫ్లేషనరీ ట్రెండ్ అది. అది కాకుండా క్యాంటిటీటీవ్ గా చెప్పండి.

శ్రీ జి. రాజారాం :—అప్పుడు ఉన్న ఆదాయం గౌరవ సభ్యులకు ఎంత ఉందో ఇప్పుడు ఎంత ఉందో అది వారే చూసుకోవాలి. ఇది దేశ వ్యాప్తమైన సమస్య. దీనిని మనం ఒక విధంగా ఆనాడు బంగారం ధర ఏమి ఉండే, ఈనాడు ఏమి ఉంది అని కొలవడానికి వీలులేదు. అనేక కారణాలవల్ల స్రయిసెస్ పెరిగాయి, ప్రమాణాలు పెరిగాయి. ఇది మనకు ఒక ఇండికేటర్.

Sri E. Ayyapu Reddy:—Indicator must be a constant factor.. not a changing factor.....

శ్రీ జి. రాజారాం :— ఈనాడు 1507 కోట్ల రూపాయలు 5 వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఖర్చు పెట్టుకున్నాము. అంటే ఎన్ని కార్యక్రమాలు చేసుకున్నామో దీనివల్ల రుజువు అవుతున్నది. ఈనాడు 5 వ పంచవర్ష ప్రణాళిక కేంద్ర ప్రభుత్వం దానిని రోలింగ్ ప్లేన్ అననీ, కానీ వారు కూడా ప్లేనింగ్ లేకుండా పోవడానికి సిద్ధంగా లేరు. ఏదో పంచవర్ష ప్రణాళిక అంటే బాధాకరంగా ఉంటుందని ఏదో రోలింగ్ ప్లేన్ అని పేరు పెట్టారు గానీ అది చివరకు పంచవర్ష ప్రణాళికే. 5 వ పంచవర్ష ప్రణాళికకు 4000 కోట్ల రూపాయలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కోరితే ఈనాడు దురదృష్టం ఏమంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం 1500 కోట్ల రూపాయలకే పరిమితం చేసుకోమని అంటున్నారు. ప్రతి ప్లాను ఒకదానికంటే ఇంకొకటి రెండింతలు పెరుగుతూ వచ్చింది. కానీ ఈనాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ యొక్క అవసరాలను, ఆంధ్ర ప్రదేశ్

యొక్క ఆర్థిక వనరులను పెంచుకొని ముందుకు పోతాము అన్నప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఏమి ఇబ్బందులు ఇక్కట్లు వస్తున్నాయో నాకు అర్థం కాదు కానీ వారు డిస్కంపన్సులో దీనిని 1500 కోట్ల రూపాయలకే పెరిపితం చేసుకుంటే బాగుంటుంది అన్న ఒక మాట అన్నారు. ఈ రాష్ట్ర శాసన సభ్యుల గౌరవ సభ్యులకు రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి మనవి చేస్తున్నాను ఏది 'న్నా కానీ మన ప్రణాళిక 3000 కోట్ల రూపాయలకు తక్కువ కాకుండా చూస్తామని ప్రస్తుత ఈ రాష్ట్రానికి కొంత ప్రగతి సాధించగలుగుతాము. ఎప్పుడు ఏదా ప్రణాళికా సంఘం వారు ఒప్పుకునేప్పుడు మన రిసోర్సెస్ చూసే ఛాన్సాను రిసోర్సెస్ చూపించినప్పుడు మనము వారిని అడుగుతాము. గౌరవ సభ్యులు ప్రతిపక్ష నాయకులు గౌతు లచ్చన్నగారు, నుండరయ్యగారు, రాజేంద్రరావుగారు, జై పాల్ రెడ్డిగారు అనేక సమస్యలపైన సభ్యులైన ప్రజాపాలు చేశారు. మన డెవలప్ మెంట్ విషయం చెప్పారు. ఈ ప్రణాళిక ద్వారా గరిగోర్లో మనం చేసుకన్న డెవలప్ మెంట్ నేను మరో సారి మీ అందరి సునివి చేయగలను కున్నాను. ఒప్పుడు మన రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి టేక్ షాపు ఇరిగేషన్ ఏరియాను మనము 40 శాతం వరకు దాదాపు పెంచుకొని ప్యాగలిగాము. పోచంపాడు క్రింద గాని, నాగార్జునసాగర్ క్రింద గాని లేక అనేక మధ్య తరహా ప్రాజెక్టుల క్రింద గాని పెంచుకోగలిగాము అన్నిది నేను క్లుప్తముగా నవిచేశాను. ఏ ఏ ప్రాజెక్టు క్రింద అడనముగా ఎంత ఏరియా మనము సేద్యానికి తీసుకు వస్తున్నది మేము చెప్పాము.

1-35 p.m.

(శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—రాయలసీమలో ఎంత ఉన్నది; 14 శాతమే కదా !

(శ్రీ జి. రాజారామ్ :—గౌరవ సభ్యులు సుందరయ్యగారు మీరు డ్రెయినేజ్ సెట్ అని వసూలు చేసిన దానిని డ్రెయినేజీ ఖర్చుపెట్టకుండా వేరే విధంగా ఖర్చుపెడుతున్నారని అన్నప్పుడు నేను అది నిజమని చాదని చెప్పాను. ఇదివరకు ప్రజల నుంచి వసూలు చేయబడిన డ్రెయినేజ్ సెట్ రూ. 25.52 కోట్లు. కాని ప్రభుత్వం డ్రెయినేజ్ వర్కుపై న రిగతవరకు రూ. 35.51 కోట్లు ఖర్చు పెట్టింది. వసూలు చేసిన దానికంటే అదనముగానే ఖర్చుపెట్టామని ఈ సొమ్ము వేరేదానికి డై వర్టు చేశారు అన్న మాట వాస్తవం గాదని గూడా మనవి చేస్తున్నాను.

పరిశ్రమలు, వ్యవసాయం, విద్యుచ్ఛక్తి డెవలప్ మెంటు రంగాలలో సాధించిన ప్రగతి గురించి నేను క్లుప్తముగా మనవిచేశాను దానికి అనముగా వేరే చెప్పవలసిన అవకాశం లేదు. అయితే డెవలప్ మెంటు మీ మనము చాలా ఎక్కువ ఖర్చుపెడుతున్నామని మనవిచేశాను. రాష్ట్ర డెవలప్ మెంటు అనేది రాష్ట్ర ఆదాయం పెరిగితేనే, రాష్ట్ర యొక్క ఆర్థిక వనరులు పెంచుకోనితడ— ఉత్పత్తి, సంపద పెరిగినప్పుడే ఎవరు భాగస్వామిలు, ఎ తగిన భాగస్వాములు అవుతారు సందేహం లేకుండా, ఉత్పత్తి పెరగకుండా, మన ఆర్థిక వనరులు

పెంచుకోకుండానే పంపకం ఎలాగ జరుగుతుంది. కూలివానికి ఎంత, కార్మికునికి ఎంత పెరుగుతుంది అనేది

శ్రీ సిపాచ్. రాజేశ్వరరావు :—సంపద పెరగడంతోపాటు దాని డిస్ట్రిబ్యూటివ్ జస్టిస్ కూడా ఉండాలి. రెండూ కలిసేపోవాలి. ప్లానింగు కమిషన్, దేశములో అందరూ కూడా ఒప్పుకున్నారు. ఇప్పుడు సంపద పెంచుకుందాము, తరువాత పంచుకుందాము అంటున్నారు.

శ్రీ జి. రాజారామ్ :—నేను ఆ మాట అనలేదు.

Sri S. Jaipal Reddy :—It is out dated method....

శ్రీ జి. రాజారామ్ :—అధ్యక్షా, టాట్ డేటెడ్ మెథడ్, అప్ టు డేట్ మెథడ్ మనకందరికీ తెలుసు. ఆర్థిక వనరులు, అభివృద్ధి సంపద పెంచుకుంటూ ఉన్నప్పుడు ఆ పెంపుదల ఎవరి భాగము ఎంతో అడగవచ్చును కాని అసలు పెంపుదల లేకుండా ఎట్లాగ. అందుకొరకు ఒకసారిగానే పోతూ ముందు ఉత్పత్తితోపాటు సెకండ్రీ ఉత్పత్తిలో భాగస్వాములకు భాగము ఎంత అంటే మొట్టమొదట ఉత్పత్తిని పెంచుకోవాలి. వ్యవసాయోత్పత్తి కాని, పవర్ ఉత్పత్తి గాని లేక ఇరిగేషన్ పొటన్షియల్ కాని, ఇండస్ట్రియల్ ట్రేజేవ్ కాని — ఇవి అన్నీ కూడ మనము అశేషంగా పెంచుకోడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్నాము. ఇది మనమందరం గుర్తించిన విషయమే. మనది వ్యవసాయక రాష్ట్రము. మన రాష్ట్రం ఇ. డిస్ట్రియట్ జేస్ రాష్ట్రముగా చెప్పడానికి వీలులేదు. మనము అంకెలను చూసినట్లయితే ఈనాడు పరిశ్రమలపైన — చిన్న తరహా, పెద్ద పరిశ్రమలపైన ఎంతో పెట్టుబడి పెట్టాము. ఎన్నో ప్రదేశాలలో పరిశ్రమలు వచ్చాయి. ఎంతోమందికి ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించినది నేను వివరంగా మనవిచేశాను. మౌళికంగా మన రాష్ట్రం వ్యవసాయ రాష్ట్రం కాబట్టి ఈ తలసరి ఆదాయం అనేది గాని లేక రాష్ట్ర ఆదాయం అనేది గాని లేక ఎకనామిక్ గ్రోత్ అనేది గాని రెంటివీగా ఉంటుంది మిత్రులు జై పాల్ రెడ్డిగారు చాలా అంకెలు చెప్పారు. కాని మౌళికంగా వారు ఒక విషయం మరచిపోయారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వ్యవసాయక రాష్ట్రం. వ్యవసాయ రాష్ట్రములో వ్యవసాయం వారు అన్నట్లుగానే it depends upon the vagaries of monsoon... మనము ఉత్పత్తిపైన ఆధారపడి ఉన్నాము. ఒకప్పుడు మనది 12 శాతం గ్రోత్. ఏ సంవత్సరంలో అయితే పంటలు బాగా పండాయో ఎప్పుడు 94 లక్షల టన్నులు పండాయో, ఆ సంవత్సరంలో ధరలు కూడా బాగా ఉండడంవల్ల 12 శాతం గ్రోత్ ఉంది.

శ్రీ సిపాచ్. రాజేశ్వరరావు :—వ్యవసాయ రంగములో 12 శాతం అభివృద్ధి అన్నది రాష్ట్రములో ఎప్పుడూ జరగలేదు.

శ్రీ జి. రాజారామ్ :—ఎకనామిక్ గ్రోత్ అన్నాను. 1974-75 లో 12 శాతం వరకు పోయింది. తరువాత 8 శాతానికి వచ్చాము. మరల ఈనాడు వారు అన్నట్లుగా 8 శాతం. కాని ఈ రేట్ ఆల్ ఇండియా ఏవరేజ్ తో పాటు

ఉన్నది. ఆల్ ఇండియా ఎకనమిక్ గ్రోత్ రేటు 8.4 శాతం. This is not less than the national average అందుకొరకు మనము ఏమీ వెనక్కుపోయి సిగ్గుపడవలసిన విషయమని నేను ఒప్పుకొనడానికి సిద్ధముగా లేను. అందుకొరకు ఈ అభివృద్ధికి, రాష్ట్ర వనరులను సమకూర్చుకొని రాష్ట్రాభివృద్ధి కార్యక్రమం కొరకు ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నది నేను మనవిచేశాను. దాని కారణం వలనే నేషనల్ ప్రాజెక్టు గాని, స్పిలోఫర్ వర్క్సుగాని కంటిన్యూ చేస్తున్నామని నేను మనవిచేశాను. సాంఘిక కార్యక్రమాలకు, ఇంకా బహిష్కారాల వారి అభివృద్ధికి ఇంకా ఎక్కువ ఖర్చు చేయడానికి నా హృదయము ఆవేశన పడుతున్నా ఏమీ చేయలేకపోతున్నాను. ఒక పనిని నేను ముగ్యన ఆపలేను. నాగార్జున సాగర్ డాము కాని, శ్రీశైలము డామ్ కాని నేను ఆపలేను. పోచంపాడు పనిని ఈనాడు నేను ఆపలేను ఈనాడు అనేక పథకాలను — విద్యుచ్ఛక్తి రంగములో కాని, పరిశ్రమల రంగములో కాని లేక ఇతర రంగాలలోగాని మొదలుపెట్టిన వాటిని ఆపే ప్రసక్తి లేదు. బహిష్కారాల వారినోసం అశేషంగా డబ్బు కేటాయిచాలి అంటే మొదలుపెట్టిన కొన్ని పనులు ఆపలేము. అందుకొరకే సాంఘిక కార్యక్రమాలు, విద్య, వైద్యం, పశువైద్యశాలలు, రోడ్ల నిర్మాణం, బస్సురూట్లు మొదలైన అన్నిటిలో కూడా చూస్తే గత సంవత్సరం అంటే ఈనాడు మనము అధికంగా ఖర్చు పెట్టుకుంటున్నాము. మన రాష్ట్రాన్ని తమిళనాడుతో గాని, కర్నాటకతోగాని పోల్చి చూస్తే రోడ్ల పనులే కాని లేక బస్సురూట్ల విషయమే కాని వారి కంటే మనము ఎక్కువగానే ఉన్నాము. Our national route in Andhra Pradesh is 74%. But in Tamil Nadu and Karnataka States it is only 65%. అందుకొరకే అనేక రంగాలలో మనము ముందుకు పోతున్నామని ప్రభుత్వం వెల్లడించినట్లు ఈ సంవత్సరములో గ్రామ గ్రామానికి ప్రయాణ సౌకర్యాలు కల్పించాలనే, అధికంగా రోడ్లకు కేటాయించింది. జిల్లా పరిషత్తు రోడ్లను పిడబ్బుల్లోకి ఇచ్చి అధికంగా ఖర్చు పెడుతున్న సంగతి మీకు తెలుసు. రెండు సంవత్సరాల క్రితం రోడ్ల మెయిన్ టెనెన్సుకి ఉన్న 6 కోట్ల మొత్తాన్ని ఈనాడు 25 కోట్లకు పెంచాము.

1-45 p.m.,

ఇది చిన్న విషయం కాదు. ఫెయిర్ వెదర్ రోడ్స్ గాని, న్యూ రోడ్స్ ఫార్మేషన్ గాని గ్రామ గ్రామానికి అందించామని చెప్పాము. అయితే ఈ సెలో అందించుతామా, వచ్చే నెలలో అందించుతామా అంటే చెప్పలేము గాని ఆ డైరెక్షన్ లో పోతున్నాము. దాని కొరకు డబ్బు కేటాయించడం జరిగింది బస్ రూట్స్ కు 50 లక్షల రూపాయలు అదనంగా యిచ్చాము. ఈనాడు తాత్కాలిక బడ్జెట్ ను ప్రవేశపెట్టాము. వచ్చే మాసాలలో పునరాలోచించి దిద్దుబాటు చేసి ప్రజలయొక్క ఆకాంక్షలకు ఆశయాలు అనుగుణంగా సవరిస్తాను. 449 కోట్ల రూపాయల వార్షిక ప్రణాళికను ఈనాడు 477.58 కోట్ల రూపాయలకు పెంచాము. 23.57 కోట్ల రూపాయలు అనంగా కేటాయించినా గాని మూడు కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే అదనంగా లోటు. ఆ రోజున తాత్కాలిక బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టిన నాడు 60 కోట్ల రూపాయలు లోటు చూపి చాను. 28.57 కోట్ల రూపాయలు అదనంగా కేటాయించినా గాని ఈనాడు బడ్జెట్ లోటు 68 కోట్ల రూపాయలకు పోతుంది. అనవసర ఖర్చులు నాన్ ప్లాన్ ఎక్స్ పెండిచర్లు తగ్గించి ప్రజాసంక్షేమ

కార్యక్రమాలు ప్రత్యేకంగా బలహీనవర్గాల కార్యక్రమాలకు కేటాయించాలనే ఉద్దేశ్యంతో 28.57 కోట్ల రూపాయలు అధనంగా కేటాయించాము. అందుకు గౌరవసభ్యులు అభినందించాల్సిందే గాని వేరేవిధంగా చూడవలసిన అవసరంలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏ పార్టీకి చెందినదో ఆ పార్టీ బలహీనవర్గాల సంక్షేమానికి కట్టుబడి వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. దేశంలో ఈ కార్యక్రమం వీరే చేయగలుగుతారనే విశ్వాసం, ఈ కార్యక్రమం చేసే హక్కు స్తోమత ఈ పార్టీకి వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి :—గవర్నరుగారి అడ్మిన్ లో షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్స్, షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్ కు చెందినవారు. యింటర్ మిడియేట్, ఎస్.ఎస్.సి., పాస్ అయినవారు, గ్రాడ్యుయేట్స్ కు అనెంప్లాయిమెంట్ ఎల వెన్స్ యిస్తామని స్టేట్ మెంట్ చేశారు. దానిని గురించి బడ్జెట్ లో పొలిసిజన్ ఉన్నదా అంటే చెప్పకుండా ఈ హక్కు అంతా మాకే ఉన్నదని అంటే ఎట్లా ?

శ్రీ సి.పావ్. రాజేశ్వరరావు :—బలహీనవర్గాల సంక్షేమం కోరి చేసుకొనే హక్కు మాకే వున్నదని బలహీనమైన వాడన వదులుకుంటారా ?

శ్రీ జి. రాజారామ్ :—ఆ కట్టుబాటుతనం, ఆ ధృఢ నిశ్చయం వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇతరులకు వున్నదో లేదో నేను చెప్పలేను.

ఈ దేశంలో 20 సూత్రాల ఆర్థిక కార్యక్రమం మొదలుపెట్టి అమలు పెట్టాము. ఈనాడు దేశంలో పేద ప్రజల యొక్క హక్కుల విషయం యిదంతా వచ్చినదో అదంతా 20 సూత్రాల కార్యక్రమం వల్లనే వచ్చినది. యింకెవరి కార్యక్రమం గాదు. అందువల్ల 20 సూత్రాల కార్యక్రమాన్ని తు.చ. తప్పకుండా అమలుపెట్టడమే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క లక్ష్యం, ఆ లక్ష్య సాధనకొరకు సర్వదా కృషిచేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ కార్యక్రమాన్ని అమలుపెట్టడంలో హరిజన, గిరిజన, వెనుకబడిన జాతుల యొక్క సంక్షేమం ఉన్నదని మా ప్రభుత్వం యొక్క దృఢ విశ్వాసం అని మనవి చేస్తున్నాను. కనీసం 50 వేల మందికి చదువుకొని నిరుద్యోగులుగా ఉన్న వారికి అనెంప్లాయిమెంట్ ఎల వెన్స్, ట్రైనినింగ్ ఎల వెన్స్ ఇస్తామని అన్నాము. ఒకప్పుడు 50 వేలు అనుకొన్నది ఈనాడు లక్షవరకు పెరిగిపోయింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 5 కోట్ల రూపాయలు ఈ కార్యక్రమానికి కేటాయించి 15 ఆగస్టు నుంచి 1 మలులో పెట్టామని అందరికీ తెలుసు. డబ్బు లేదని కాదు. ఎడ్యుకేషన్ అనెంప్లాయిడ్ వారి ట్రైనినింగ్ కార్యక్రమాలకు 5 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాము. అందులో ఎవరికీ బేధాభిప్రాయం ఉండకూడదు.

లాండ్ రిఫారమ్స్ కూడ మేము అమలులో పెట్టడానికి పూర్తిగా ప్రయత్నం చేస్తున్న సంగతి గౌరవసభ్యులందరికీ తెలుసు. అయితే గౌరవసభ్యులందరు మాకుంటే ముందు రూల్ ఆఫ్ లా అంటారు. రూల్ ఆఫ్ లా లో ఏన్ని యిబ్బందులు ఉన్నాయో, ఎన్ని యిక్కట్లు ఉన్నాయో తమకు తెలుసు. బడ్జెట్ ప్రసంగంలోనే ఆ వివరాలు యిచ్చాను. డిక్లరేషన్స్ అవన్నీ అయిన తరువాత

16 లక్షల చిల్లర ఎకరాలభూమి మిగులుతుందని అంచనా. వారు యిచ్చిన డిక్లరేషన్ ప్రకారం అని మనవి చేశాను. 11 లక్షల ఎకరాలు లిటిగేషన్ లో వున్నది. కోర్టులో ట్రిబ్యునల్స్ లో వున్నది నాలుగు లక్షల ఎకరాల భూమి స్వాధీనం చేయడానికి వచ్చినదని మనవిచేశాను. దాదాపు రెండు లక్షల ఎకరాలు చిల్లర స్వాధీనం చేసుకొన్నాము. పంచిపెట్టడం కూడ జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ కార్యక్రమం యింకా చురుకుగా జరగాలని అవసరం ఉంటే సైపెల్ గా స్టాఫ్, ట్రిబ్యునల్స్ వేసి, జరపాలని వున్నది. లాండ్ రిఫారమ్స్ గాని, వ్యవసాయ కూలీల కనీస వేతనాలు అమలుపెట్టడం, వెట్టిచాకిరి నుంచి దూరం చేయడం, ఋణాలు యివ్వడం, పీటన్నిటిలో ఈ ప్రభుత్వానికి ఒక డిరెక్ట్ వున్నది. ఒక దిశ వున్నది. ఆ దిశలో పూర్తి విశ్వాసంతో పోతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ దిశ ఏమిటంటే ఈ రాష్ట్రంలో ప్రజలకు అర్థికంగా సాంఘికంగా న్యాయం జరగాలి.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—భూ సంస్కరణలు అమలుజరవడంలో కోర్టు యొక్క లిటిగేషన్స్ అడ్డం వస్తాయని అన్నారు. వందలాది ను దిసి చట్టాలను ధిక్కరించారని తుపాకులతో చావగొట్టడానికి సత్తా ఉన్నప్పుడు, భూములు లాగుకొనే సత్తా ఎందుకు లేకపోయింది? వాళ్ళను ఎందుకు తొలగించలేక పోయారు?

శ్రీ జి. రాజారామ్ :—ఓంకార్ గారి సంగతి నమకు తెలుసు మాకు తెలుసు. సభకు తెలుసు. వారి విశ్వాసం. ఈ ప్రజలకు నచ్చుతున్నాయో లేదో? ఈ దేశంలో ప్రజలు శాంతియుతంగా, చట్ట రీత్యా సమాజంలో సంఘంలో మార్పులు రావాలని ఆశిస్తున్నారు గాని అశాంతితో రక్తపాతం ఒప్పుకోడానికి వీలు లేదనేది అర్థం అవుతున్నది.

శ్రీ సిపాచ్. రాజేశ్వరరావు :—ధనవంతులు శాంతియుతంగా చట్టాలను ధిక్కరిస్తూ ఉద్యోగాలను వమ్ముచేస్తూ ఉంటే చూస్తూ ఉరుకోవడము లేదా ఈ ప్రభుత్వం?

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—16 లక్షల ఎకరాలకు రెండు లక్షల ఎకరాలు పంచినాము అన్నారు. తక్కిన 14 లక్షల ఎకరాలకు ఆర్డినెన్స్ తీసుకురావచ్చు గదా? చట్టం సవరించవచ్చు గదా? వారు రూల్ ఆఫ్ లా అంటున్నారు. వీరు తుపాకులు అన్నారు. కోర్టులో ఉన్నటువంటి వాటిని రాబట్టకొనేదాని! చట్టాలను సవరించవచ్చు గదా? ఎందుకు రూల్ ఆఫ్ లా అన్వయించడం లేదు? ఎందుకు తీసుకురావడం లేదు?

శ్రీ జి. రాజారామ్ :—ఈ సభ చేసిన చట్టాన్ని ధిక్కరించే శక్తి ఎవరి లేదు. కోర్టులకు పోయినప్పుడు కోర్టులకు పోదాము. కోర్టులను ఒప్పిస్తాము న్యాయం అని చూపిస్తాము. కోర్టు వేరే రూపంగా తీర్పు యిచ్చినప్పుడు సెషన్లు ఎందుకు వస్తాము. కిరి (ఇ) సెక్షన్ కొట్టివేసినది. అలోచిస్తాము.

శ్రీ ఎస్. కై పాల్ రెడ్డి :—జడ్జిమెంట్ వచ్చి ఆరు నెలలు అయింది. మొన్న సెషన్ లో ఎందుకు పెట్టలేదు ?

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—జడ్జిమెంట్ వచ్చి నాలుగైదు నెలలు అయితే ఎమెండ్ మెంట్ తీసుకురావచ్చు గదా ? 1.55 p m

శ్రీ జి. రాజారాం :—అప్పజ్ఞా, ఆ విషయం నేను మనవిచేస్తాను. వారెవరూ అడగ లేదు, నేను చెబుతున్నాను, ప్రభుత్వం వారి విషయంలో ఎంత పట్టుదలతో వున్నదో నేను చెబుతున్నాను, వారెవ్వరూ లేవదీయ్యలేదు.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వర రావు :—ఈ రెండు మాసాలలో అనేకమంది రక్షిత కౌలుదార్లు ఎఫెక్టు అయ్యారు. ఎన్నిసార్లు చెప్పినా చర్యలు తీసుకోలేదు ప్రభుత్వం.

జగ గౌరవ సభ్యుడు :—జడ్జిమెంటు కాపీ యిప్పటి వరకు ప్రభుత్వం యిక్కడ పెట్టలేదు.

శ్రీ జి. రాజారాం :—ఆర్డినెన్స్ తెస్తే ఎందుకు తెచ్చారు అంటారు. (పెన్సుమంది గౌరవ సభ్యులు లేచి—మేము దానిని అవ్వనిస్తున్నాం అన్నారు) చాలా సంతోషం. ఇప్పుడు శాసనసభ సమావేశంలో వున్నది. నేను ఆర్డినెన్స్ తేవడానికి వీలేదు.

శ్రీ భాట్లం శ్రీరాఘవమూర్తి :—ఆర్డినెన్స్ తీసుకురండి. మేము రెండు నిమిషాలలో పాస్ చేస్తాం.

శ్రీ జి. రాజారాం :—మాటలు అంటారు, ఆచరణలో చెయ్యరు.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :—పార్టీలో మీకు శక్తి లేదు.

శ్రీ జి. రాజారాం :—అన్ని శక్తులూ వున్నాయి. శక్తి లేకపోతే ఆ పార్టీ కూడా వుండదు. అందువలన నేను మనవిచేసేదేమంటే, యీ పార్టీ గాని, యీ ప్రభుత్వం గాని, ప్రజలకు చేసిన వాగ్దానాలను, యిచ్చిన మాటను నిలబెట్టుకోవడానికే సర్వదా ప్రయత్నం చేస్తున్నది. హరిజనులకుగాని, గిరిజనులకుగాని, ఇతర కాక్ వర్డ్ క్లాస్ లో వారికి గాని వారి సంక్షేమ కార్యక్రమాల నిమిత్తం అదనంగా కేటాయింపులు చేసి స్కాలర్ షిప్స్ ద్వారా గాని, హాల్ షిప్స్ ఏర్పాటు చేయడం ద్వారాగాని, అనేక కార్యక్రమాలు కార్పొరేషన్స్ ద్వారా ఇతరత్రా చేస్తూ వారి సంక్షేమం వారి అభివృద్ధి వై పే మా దిశగా, మా డైరెక్షనుగా యీ బలహీనవర్గాల సంక్షేమానికే యీ ప్రభుత్వం కట్టుబడి వున్నదని అవే యిందులో ప్రతిబింబిస్తున్నదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అందులో గౌరవసభ్యులకు ఎలాంటి అనుమానం వుండకూడదు. ఈ కార్యక్రమాన్ని యింకా ముందు కూడా కొనసాగించడానికి సర్వదా ప్రయత్నం చేయాలని నేను గౌరవసభ్యులకు అంబరీకి మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—పేరు రుపమాళ్ళది. భోజనం వాగ్విహారి అన్నట్లుగా పేరు మాత్రం బలహీనవర్గాలది. భోంచేసేది మాత్రం భూస్వాములు.

శ్రీ జి. రాజారాం :—పేద ప్రజలకు మేము ఇచ్చిన మాట నిజమైపోవడం లేదు అని అంటే, ఇచ్చిన వాగ్దానాలు అమలు చేయడం లేదు అంటే, వారే యజమానులు వారికి అధికారం వుంది. వారి మన్ననలు పొంది మీరు యిటు రావచ్చు. అభిమానం పొందకపోతే మేము అటు పోవచ్చు, అందువల్ల ప్రభుత్వం యీ కార్యక్రమాలను అమలు చేయడంలో ఆశ్చర్యం చేయడం లేదని నిర్లక్ష్యం చేయడం లేదని నేను మనవి జేస్తున్నాను.

చివరిగా ఒక విషయం మనవి జేయాలి. గౌరవ సభ్యులు అవినీతి అని యింకా అనేక మాటలు అన్నారు. నేను ఒకమాట మాత్రం మనవి జేయాలి, గౌరవ సభ్యులకు ఇమ్యూనిటీ వున్న సంగతి తమందరికీ తెలుసు. ఈ సభలో ఏమి అన్నప్పటికీ, ఎవరైనా కావాలంటే దానిపై కోర్టుకు వెళ్లడానికి లేదు, అందుచేత సభ సభ్యత్వపు గౌరవాన్ని, మర్యాదను మనం కాపాడు కోవాలని నేను మనవి జేస్తున్నాను, ఒకరిపై ఒకరు ఆరోపణలు, ఎలిగేషన్స్ చెప్పేటప్పుడు దానికి ఏమైనా స్థానం వుందా, లేదా, దానిలో యదార్థం వుందా, లేదా, వున్నా గాని, దానిని చెప్పాలంటే ఏ ప్రకారంగా చెప్పాలి అనేది ఆలోచించి స్పీకర్ గారి అనుమతితో లేదా తత్సంబంధమైన మంత్రి గారికి చెప్పి ఆరోపణలు చేస్తే బాగుంటుంది. వైట్టె ఎలిగేషన్స్ చేశారు, దానివల్ల వారి మర్యాద పెరుగదు, ఒక విధంగా సభ యొక్క గౌరవం దీనివలన తగ్గుతుందని, ప్రజలు మన గురించి చెడుగా ఆలోచిస్తారని నేను గౌరవ సభ్యులందరికీ మనవి జేస్తున్నాను. వారు చేసిన తీవ్రమైన ఎలిగేషన్స్ గో ఒక్క దానిలో కూడా యదార్థం ఏమీ లేదని నేను మనవి జేస్తున్నాను. అన్ని విషయాలూ తెలిసిన సభ్యులు యీ విధంగా రూమర్స్ పట్టుకొని ఎలిగేషన్స్ చేయడం మర్యాద కాదు. ఈ సభా మర్యాదను సాంప్రదాయాన్ని మనం మరింత పెంచాలి.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—స్పెసిఫిక్ గా లేనివి సరే, స్పెసిఫిక్ గా చేసిన ఎలిగేషన్స్ గురించి ఏమి చేస్తున్నారు ?

శ్రీ జి. రాజారాం :—నేను మనవి జేశాను. ఈ సభా గౌరవాన్ని కాపాడటానికి మనందరం తోడ్పడాలి. ఒకరిని ఒకరు గౌరవించుకున్నప్పుడే మన మర్యాద నిలబడుతుందని మనవి జేస్తున్నాను. ఇటువంటి ఎలిగేషన్స్ ఎవరు చేసినా అవి వారి గౌరవాన్ని పెంచమని మనవి జేస్తున్నాను. కాబట్టి, గౌరవ సభ్యులు, ఏదైనా వుంటే దైర్యంగా ముందుకు తీసుకువచ్చి రుజువు చేస్తే నేంస్తుంది శిక్షించడానికి ఎవరూ వెనుకంజ వెయ్యరని నేను మనవి జేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు ఒక ధోరణిలో, వేడి వేడి రక్తంతో వైల్డ్ ఎలిగేషన్స్ చేశారు. మంత్రిల పైన, ముఖ్య మంత్రిగారి పైన, అధికర పాలకవర్గం వారిపైన చేశారు. అవన్నీ నీ రాధారమైనవని, అందులో సత్యం లేదని నేను మనవి జేస్తున్నాను. ఈ బడ్జెటును అమల్లో పెట్టడానికి, శీఘ్రంగా యీ కార్యక్రమాలను అమలు గానీ జరిపి రాష్ట్ర శ్రేయస్సు, రాష్ట్ర అభివృద్ధికి తోడ్పాలని గౌరవ సభ్యులందరికీ మనవి జేస్తూ శలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ భాట్లం శ్రీరామమూర్తి:—అధ్యక్షా, ఒక క్లారిఫికేషన్, గవర్నరు గారి ఎడ్రస్ లో అనెంప్లాయిమెంటు రిలీఫ్ యిస్తామని స్పెసిఫిక్ గా చెప్పారు. కాననగళలో గవర్నరుగారి వరంగా ఆ విషయం మాట్లాడించిన తరువాత బడ్జెట్ లో ఎందుకు ప్రొవైడ్ చెయ్యలేదు? దానిని ప్రొవైడ్ చెయ్యడంలో యీ ప్రభుత్వం ఎందుకు వెనక్కు వెడుతున్నారు? దయచేసి ఆ విషయం చెబుతారా?

శ్రీ జి. రాజారాం:—మేము వెనక్కు వెళ్ళడంలేదు. రిలీఫ్ ను కొంత మంది యింట్లో కూర్చుని, పని ఏమీ చెయ్యకుండానే యివ్వాలి అంటున్నారు. ఇది సంఘానికి, ఆ వ్యక్తికి కూడా మంచిదికాదు. ఆ వ్యక్తిని ఒక కార్యక్రమంలో పెట్టి, ట్రైయినింగ్ యిచ్చి తద్వారా ఎలవెన్స్ యివ్వాలని ప్రభుత్వం వుద్దేశం. అందువలన దీనిలో వెనుకంజవేసేదేమీలేదు?

శ్రీ భాట్లం శ్రీరామమూర్తి:—ఇందులో వారు కొత్తగా భాష్యం చెబితే ప్రయోజనంలేదు. గవర్నరు స్పీచ్ లో— by devising a scheme for payment of allowance of stipend for a temporary period. ఈ విధంగాయి దులో ఒకపదంవుంది. ఎలవెన్స్ యిస్తాము, స్టైపుండ్ పెండుయిస్తాము, యిదిగాక ట్రైయినింగ్ అనికూడా ఒక సెంటెన్స్ వుంది. ఎలవెన్స్ యిస్తాము, స్టైపుండ్ పెండు యిస్తామని గవర్నరుగారి ఎడ్రస్ లో చెప్పిన తరువాత ప్రభుత్వం ఎందుకు వెనక్కు వెడుతున్నది? ఇది బ్రిచ్ ఆఫ్ ట్రస్టు అవుతుందేమిదా వారు దయ చేసి అలోచించి జవాబు చెప్పాలి.

శ్రీ జి. రాజారాం:—బ్రిచ్ ఆఫ్ ట్రస్టు ఏమీలేదు. ఎంప్లాయిమెంట్ ట్రైయినింగ్ స్కీము, రెగ్యులర్ స్కీమువుంది. ప్రత్యేకంగా ఎడ్యుకేట్ అనెంప్లాయిడుకు సంబంధించి....

All those who are on the live registers. all the tribes and the scheduled castes and a greater portion of backward classes and some even economically poor people.

అగ్రజాతులకు చెందినప్పటికీ, ఎకనమికల్లీ బాక్ వర్కు, ఎడ్యుకేటెడ్ అనెంప్లాయిడు వీరువుంటారు కాబట్టి. వీరందరికీ సంబంధించి, దాదాపు లక్షమందికి ఆయిడ కోట్ల రూపాయలు కేటాయిం, వారికి స్టైపుండ్ అనండి, ఎలవెన్సు అనండి, యిస్తూ వారికి ట్రైయినింగ్ యివ్వడలచుకున్నాం. ఎలక్ట్రిటి డిపార్టుమెంటులో గాని, లేక ఇండస్ట్రిస్ లోగాని, లేక మల్చరీ వంటివి పెంచడంలోగాని ఎదో విధంగా ఒక పని చెబుతూ ఎలవెన్స్ యివ్వడలచుకున్నాం. కాని, ఇంట్లో కూర్చున్న వ్యక్తికి ఎలవెన్స్ యివ్వడం. మంచిది కాదు. మనిషిని సోమరిని చేస్తుందని చాలామంది చెబుతున్నారు కాబట్టి, అది ఏ రాష్ట్రంలో కూడా అమలు జరిపి ప్రయత్నం చేస్తే అది సక్సెస్ ఫుల్ కాలేదు కాబట్టి, ఆ మనిషికి చక్కగా ఒక వృత్తి అవలంబించేట్లుగా చేయడానికి అలోచిస్తున్నాం. అందులో వెనుకంజ వేసేదేమీ లేదు.

శ్రీ సిపాచ్. రాజేశ్వరరావు:—రాష్ట్ర ఆర్థిక విధానాన్ని, వ్యవసాయ ఆర్థిక విధానాన్ని, పూర్తిగా నాశనం చేస్తున్న ధరల విధానం గురించి మీ దృష్టికి తేవడం జరిగింది. కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు రైతు పండించే ఆహార ధాన్యాలకు గిట్టుబాటైన ధరను యివ్వడంలో పూర్తిగా విఫలమైనాయి. ఇది సాధించడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకోవాలనుకుంటున్నారు?

శ్రీ జి. రాజారాం:—ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన విషయం, మేము వదే వదే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెబుతున్నాం—ఏదయినా ఒక విధానాన్ని అవలంబించండి అని. అయితే కంప్లీట్ టేకోవరా? లేదు కొంతవరకు పరిమితంగా తీసుకొని సంఘంలోని పేద ప్రజలను రక్షించడానికి వారికొరకు కొంత తీసుకుని స్టాక్ చెయ్యడం? అనే విషయం వుందీ. తనకు తెలుసు. ప్రేడ్ పై యీనాడు కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల కంట్రోలులేదు. అందుకని ఒక నిర్ణయానికి రావాలని మనవి చేస్తున్నాను. Complete take over of grains and distribution.. In the whole country a process has to be evolved, అయితే పూర్తిగా టేకోవర్ చేసి డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయడమా! లేక మధ్య మార్గంగా వెళ్ళడమా? యీ విధంగా యింకా చాలా ఆలోచనలు జరుగుతున్నవి. ఎదో ఒక నిర్ణయానికి రావలసి వుంది. ఇంక మన పరిస్థితిని ఏవిధంగా వుందో నమోదు తెలుసు. ప్రైవేట్ రావడం, అందులో డెబ్బతిన్న వారికి సహాయం చేశామో, ఎంత ప్రయత్నం చేశామో తమకు తెలుసు. మొన్న బొబాకో కొనమని చెప్పాము. ఈ విధంగా ప్రకృతి వైపరీత్యాలవలన నష్టపడినవారికి సహాయం చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. అందువలన, రాష్ట్ర మొత్తమీద ఫుడ్ గ్రెయిన్ టేకోవర్, ఫుడ్ గ్రెయిన్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ యీనాడు చేసేవేళలో లేమని మనవి చేస్తున్నాను.

2-05 p. m.

శ్రీ ఇ. అయ్యపురెడ్డి:—అసెంబ్లయ్ మెంట్ ఎలవెన్స్ చెడితే సోషలి తనాన్ని పెంచడం అవుతుంది, అందువల్ల ఆ వద్దకి స్వస్తి చెప్పాము, ఎంప్లాయ్ మెంట్ ఆవర్చునిటీస్ క్రియేట్ చేసే స్కీము ప్రారంభిస్తున్నాం, అందుకు అయిదు కోట్లు కేటాయించాము అని చెబుతున్నారు. ఈ అయిదు కోట్లు రూపాయలలో కూడా ఇన్ వాల్ కాని అసెంబ్లయ్ గ్రాడ్యుయేట్స్ ఎంప్లాయిమెంట్ వుంటారు. వారి పరిస్థితి ఏమిటి? వారి సమస్యను ఏ విధంగా టాకిట్ చేయబోతున్నారు? కాన్స్టిట్యూషన్ లో డై రెక్టివ్ ప్రిన్సిపుల్ వుంది. సోషల్ సెక్యూరిటీ ప్రతి ఒక్కరికీ కలగజేయాలి. రైట్ టు వర్క్, ఫండమెంట్ రైట్ కాకపోయినా, డై రెక్టివ్ ప్రిన్సిపుల్ లో వున్నది. రైట్ టు వర్క్. ఆవర్చునిటీ క్రియేట్ చెయ్యలేని పరిస్థితిలో వారి జీవనభృతి యివ్వకవచ్చదు. వెస్ట్రన్ వెంట్రీస్ లో సోషల్ సెక్యూరిటీ ఎలవెన్స్ యిస్తున్నారు. సోషలితనం పెంచడం అనే థియరీ కలెక్టు కాదు. ఎంప్లాయ్ మెంట్ క్రియేట్ చెయ్యలేని పోతే It is the duty of the State to provide some unemployment allowance, మొదట

ఇంట్రడ్యూస్ చేసి, తరువాత వెనక్కుపోవలసిన ఆగత్యం ఎందుకు వచ్చింది? ఇంట్రడ్యూస్ చేసినప్పుడు అందరం వెల్డం చేశాము, దానిని ఎందుకు యూనిటరీగా వుపసంహరించుకుంటున్నారో చెప్పాలి.

శ్రీ జి. రాజారాం :—యూనిటరీగా ఉపసంహరించుకోవడం కాదు. అప్పుడు మనవిశేషాము, యిప్పుడూ మనవిశేషున్నాను. సంఘంలో వున్న హరిజనులకు, గిరిజనులకు, వెనుబడిన జాతులకు, పేదవారికి, ముఖ్యంగా ఎడ్యుకేటెడ్ అనెంప్లాయ్మెంట్ రిలీఫ్ యివ్వాలని ప్రతిష్ట ఆలోచనలోకి వచ్చిన మాట వాస్తవం. దానిని గవర్నరు ప్రసంగం ద్వారా చెప్పాము. ఒక విషయం గమనించండి. ఒక చదువుకున్న కుర్రవానిని ఒక వనిలో పెట్టి యాభై రూపాయలలో అరవై రూపాయలలో ఎలవెన్స్ గా యిస్తే లాభమా, లేక ఇంట్లో వూరికే కూర్చున్న వారికి యివ్వడంవలన లాభమా? ఏది అతనికి, సంఘానికి లాభమో తమరు ఆలోచించండి. అందువలన అతనికి, సంఘానికి లాభం వుండే విధంగా ఒక వనిలోకేర్చి దానిని నేర్పుతూ యీ ఎలవెన్స్ యివ్వాలనుకున్నాం. ఇందులో ఒక లక్ష మందిని కనర్ చెయ్యబోతున్నాం. ఇందులో వెనుకంజపేసే సమస్య లేదు.

శ్రీ ఎం. టంకార్ :—భూసంస్కరణలకు సంబంధించి తాలూకా, జిల్లా స్థాయిలో అఖిలవక్ష కమిటీలను ఏర్పాటు చేస్తుండి; యీ చట్టాన్ని వమ్ముచేయ నీయకుండా అనుసరించవలసిన పద్ధతులను సూచిస్తూ, యీ చట్టాన్ని అమలుచేయ దానికి తోడ్పడడానికి పీఠవుతుంది అని చెప్పాము. దానికి ఒప్పుకుంటారా? రెండవది—మనది సెక్యూలర్ స్టేట్ అంటున్నాం. అటువంటప్పుడు విద్య అనేది నిజమైన, నైన్స్ ఆధారంగా చూసుకుని పెంచుకోవలసి వుంటుందిగా, అటువం టప్పుడు యీ ఆదర్శ పాఠశాలలలో, జై పాల్ రెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా, సత్యసాయి బాబాగారి వద్ద ప్రైవేటునింగ్ పొందివచ్చిన వారిని పెట్టడం ఏ విధంగా సెక్యూలర్ అనిపించుకుంటుంది? మూడవది, అంధవిశ్వాసాలు వారు నేర్పుతారు. ఇది ఏ విధంగా సెక్యూలర్ విద్య అనిపించుకుంటుంది? మూడవది—బాండెడ్ లేబర్ గురించి, మహబూబ్ నగర్ జిల్లానుంచి నా వద్దకు వచ్చి ఏడ్చి లొల్లి పెట్టుకున్నారు. ఈ యాళ్లు సరిగా అమలుజరిపితే చూకు కొంత విముక్తి కలుగుతుంది, అందుకు ప్రయత్నించిన అధికారులపై ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుని, దీనిని అవాలు జరపడం అవేశాగట; అందువల్ల యిప్పుడు భూస్వాములు మా వెంటబడి చంపిపెడు తున్నారు, చూకు రక్షణ వుందా? అని వారు అడుగుతున్నారు. దాని గురించి మంత్రిగారు ఏమి చెబుతారు?

శ్రీ జి. రాజారాం :—బాండెడ్ లేబర్ ను ఏ రూపంలోను యీ ప్రభుత్వం సహించదు. ఒక అధికారి వున్నా. లేకున్నా, ఈ చట్టాన్ని అమలుజరపడానికి యీ సంఘంలో వున్నవారందరూ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి చెందిన యంత్రాంగం అంతాకూడా ముందుకు వస్తుంది కాబట్టి ఎవరూ దీనిని సందేహించకూడదు. ఇంక విద్య విషయం వారు చెప్పారు. ఇందులో వేరే వుద్దేశమేమీలేదు. కొంత స్ట్రైక్ లాగా పెడుతున్నాం. స్పెరియ్యువల్ ఎడ్యుకేషన్ కూడా కొంత వుంటే బాగుంటుంది....

శ్రీ యస్. జై పాల్ రెడ్డి :—స్పెరిట్యువల్ డెఫిసిషన్ ఏమిటి ?

Sri G. Rajaram :—It has nothing to do with any religion.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—స్పెరిట్యువల్ కు, రెలిజియన్ కు తేడా వుంది.

శ్రీ జి. రాజారాం :—స్పెరిట్యువల్ ఎడ్యుకేషన్ బాల్యంలో సిద్ధాంతానికి వుంటే ముందు ముందు బాగుంటుంది అనుకున్నాం.

శ్రీ ఎం. టంకార్ :—సైంటిఫిక్ ఎడ్యుకేషన్ అవసరం. అఖిలపక్ష కమిటీ ఏర్పాటు గ రించి వారు చెప్పలేదు.

శ్రీ జి. రాజారాం :—మేము అమలుజరుపుతాం, మీకెందుకు అందులో స్థానం.

శ్రీ సి. రామచంద్రారెడ్డి :—వెనుకబడిన ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాలతో సమానంగా తేవడానికి బడ్జెట్ తో ఎటువంటి ప్రతిపాదనా లేదు. ఆర్థికమంత్రిగారు వీటిని నవరించి తిరిగి ప్రతిపాదిస్తారా?

శ్రీ జి. రాజారాం :—ప్లాన్ ఎసిస్టెన్స్ క్రింద వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు సంబంధించి చేస్తున్న కృషి అందరికీ తెలుసు. 79 మార్చికి స్పెషల్ అసిస్టెన్స్ అయిపోతుంది. మన ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని గట్టిగా అడ్డించారు; యీ స్కీమును యింకో అయిదేళ్లు పొడిగించమని, ఆ కార్యక్రమం నడుస్తున్నది.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—రాయలసీమకు నీటిని సరఫరా చేసి కరువు పాంత్రాన్ని రక్షిస్తామని మాట విధాన ప్రకటనలో ఎక్కడా లేదు. అది మాను కున్నారా? మానుకోవడంవలన, యీ ప్రాంతీయ అసమానతలను ఎట్లా తొలగిస్తారు ?

శ్రీ జి. రాజారాం :—రాయలసీమకు నీరు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ఒప్పు కున్నది, అది అమలుజరుగుతుంది, అందులో సందేహం లేదు.

Sri S. Jaipal Reddy :—It is a truncated budget. Huge expenditure is incurred in the corporate sector and it is going uncovered by Legislative control. Will the Government bring forward a legislative enactment so that the Legislature gets its legitimate right of control over expenditure ?

Sri G. Rajaram :—This House is competent to go into the question of any corporate body's accounts. వల్లెట్ ఎక్కౌంట్స్ కమిటీ వుంది, ఎస్టిమేట్స్ కమిటీ వుంది. వాటి ఎక్కౌంట్స్ యీ సీల్ లో పెడతాం ఆయా శాఖల పద్ధతుల డిస్కంప్ షన్ కు వచ్చినప్పుడు వారు రాసిపై మాట్లాడుతారు.

శ్రీ సిహెచ్. జంగారెడ్డి :—ఒకవైపున నిరుద్యోగ సమస్య బజారులో పడింది. ఈ శాఖలో కంప్యూటర్స్ ఇంట్రడ్యూస్ యింకా యీ సమస్యను పెంచ దలచుకున్నారా ?

శ్రీ జి. రాజారాం :— అది పవర్ డిమాండు వచ్చినప్పుడు చెప్పగూడదా, విషయమై ఒక ఒప్పందం కుదిరిందానికి నేను ప్రయత్నం చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker :— The House now stands adjourned to meet again at 4 P.M. to-day. 2-14 p.m.

(The House then adjourned to meet again at 4 p.m.)

(The House ressembled at 4-00 p.m. Mr. Speaker in the Chair.)

Mr. Speaker:—I am adjourning the House till 4-30 p.m. for the presence of the Leader of the House and the Leader of the opposition who are on their way.)

(The House then adjourned till 4-30 p.m.)

(The House reassembled at 4-30 p.m. Mr. Speaker in the Chair.)

Discussion on the flood situation in the State.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు :— అధ్యక్షా, ఇప్పటికైనా సభానాయకులు, ప్రతి పక్ష నాయకులు అక్కడకు పోయి చూసి వచ్చినందుకు అభినందిస్తున్నాను. ఇటు వంటి ఘోర విపత్తు కల్గడం బాధ అయిపోవడానికి దీనిద్వారా మనము నేర్చుకొన వలసిన విషయాలు చాల వున్నాయి. ప్రణాళిక రచించేవారు ఆలోచించుకో వలసినవి చాల వున్నాయి. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత డెల్టా ప్రాంతంలో డ్రెయినేజి సెన్ వసులు చేసినందువల్ల డ్రెయినేజి సౌకర్యాలగూర్చి ఆలోచిం చడం మొదలుపెట్టారు కాని అంశకుముందు మద్రాసు రాష్ట్రములో కాని, ఆంధ్రరాష్ట్రములో గాని, హైదరాబాదు రాష్ట్రములో గాని డ్రెయినేజి గురించి శాస్త్రీయ క్రమముగా ఆలోచించలేదు. ఇటువంటి ప్రమాదాలు ఊహించకుండా వచ్చినా ప్రమాదాలు వస్తాయని తెలుసు. ప్రమాదాలు వచ్చినప్పుడు తట్టుకొనే దానికి ఎటువంటి ప్రయత్నాలు చేశాము అంటే గత 10 సంవత్సరాలు కాకుండా అంతకుముందు బడ్జెటు ఫిగర్స్ తీసుకుంటే ఇరిగేషన్ వర్క్స్ కి 95 శాతము ఖర్చు పెడితే 5 శాతము కూడ డ్రెయినేజి వర్క్స్ మీద ఖర్చుపెట్టడానికి కేటా యింపులు వుండేవి కాదు. ఇంత కాలముగా ఉపేక్ష చేయడంవల్ల ఈ సమస్య జటిలమైనది. ఎన్ని వ్యవసాయాభివృద్ధి కార్యక్రమాలను తీసుకున్నప్పటికీ, ఎన్ని ఇన్ ఫుల్స్ వేసినా, పెన్సిలైడ్స్ వాడినా డ్రెయినేజి సౌకర్యము చాల ప్రధానము వంటి భూములకు నీరు రావడానికి బోడె వు టుంది. మురుగు పోవడానికి బోడె ఏర్పాటు చేస్తారు. డెల్టా ప్రాంతాలలో వున్న ఆయకట్టుకు అనేక సంవత్సరాలుగా సరియైన మురుగు కాలువలు లేవు. ఉన్న మురుగు కాల్వలను రిపేరు చేయడం జరగలేదు. ఇప్పటికీ జరిగింది కూడ సరిగా జరగలేదని మనవిచేస్తున్నాను, ఇరి గేషను డిపార్టుమెంటులోని కండెమ్డ్ ఆఫీసర్లను తీసుకుపోయి డ్రెయినేజి బోర్డులో వేశారు. ఆ బోర్డులోని వారి గురించి చాల అనుమానాలు వున్నాయి. డ్రెయినేజి బోర్డులో యిప్పుడు వున్న ఉద్యోగులు ఒక్కరు కూడ పని చేయడంలేదు. ఉప్పులేరు స్టోయింట్ కట్ ఎన్ని సంవత్సరాలుగా శ్రవ్వతున్నారు. ఎంత డబ్బు ఖర్చు అయింది? ఎంత డబ్బు దుర్వినియోగం అవుతున్నదో ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక

సినిబి కి రిఫర్ చేసి తెలుసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ పని చేసేదు వారు ఎన్ని లక్షలు సంపాదించారో తెలుసుకోవాలి. సైనియట్ కట్ ఎప్పటికి వూర్తి అవుతుందో చెప్పాలి. కొన్ని లక్షలు ఖర్చు పెడుతున్నారు మురుగు కాలువలు శ్రవ్వినపుడు దానికి కావసిన ఫీడర్ ఛానల్స్ శ్రవ్వలేదు. ఈనాడు వచ్చిన పరిస్థితికి డిపార్టుమెంటు మీద కాని, మంత్రివర్గము మీద కాని నింద వేయడం లేదు. 2 నెలల తరువాత వర్షాలు పడితే యితర ప్రమాదము వుండేది కాదు నాట్లు వేసిన వెంటనే ప్రమాదము రావడం జరిగింది. కృష్ణా జిల్లాకు సంబంధించి కలెక్టరు యిచ్చిన రిపోర్టు చూశాను. 10 రోజుల క్రితము చూసినప్పటి కంటే ఇప్పటికి 2000 ఎకరాలలో ఎక్కువ నష్టపడినట్లు వుంది. ఇది సత్యమేమో చెప్పలేను. డ్రెయినేజి మంత్రిగారు కాని, ముఖ్యమంత్రిగారు కాని స్వయముగావచ్చి కారులో తిరిగి చూస్తే తెలుస్తుంది. బందరు తాలూకాలోనే ఎందుకూ పనికిరానిది 10 వేల ఎకరాల వరకు వుంది. మినిమైజ్ చేసి చూసేకున్నా వార్షియల్ డేమేజి 20 వేలు అన్నారు. 50 వేల వరకు వుంటుంది. లక్షల ఎకరాలు ఏమీ పనికి రాకుండా పోయాయి. ఒక ప్రాంతమే చెప్పి ఉంటోంది. వర్షాలు రాష్ట్రమంతా పడినా నష్టపడినది ఎక్కువ అక్కడే. 1976 లో 3 తుఫానులు వచ్చాయి. నవంబరు, డిసెంబరులలో వచ్చినప్పుడు యాభై వంట నాశనమైపోయింది. తయారై ఉండి వచ్చిన పంట దెబ్బకొన్నది. 1977 లో ఉప్పు, తుఫాను వచ్చి పంట నాశనమైనది. మరల క్షుద్రుడు నాశనమైనది. దీనివల్ల నష్టపడే తాలూకాలు బందరు, గుడివాడ, కైకలూరు, కుటుంజాలను ఏ విధంగా బోషించాలో తెలియక ఆ గ్రామాలను విడిచిపెట్టి పోవాలనే పరిస్థితి కలుగుతున్నది. ఈ ప్రభుత్వమువల్ల కాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వముయొక్క సహాయము తీసుకొని ఈనాడు కృష్ణా పంట కోల్పోయిన వారికి ఎకరానికి రూ. 500/లు ఉచితముగా సహాయము యివ్వాలి. వెంటనే నాట్లు వేసుకొనే అవకాశం లేదు. రెండవ పంట బీజవరి, ఫిబ్రవరి నెలల్లో వేసుకొనే అవకాశం వుంటుంది. ఈ లోపల పంటను పాడగు. వారిపైన వున్న శిస్తులు, ఋణాలను మాఫీ చేయాలి. బీజారు ప్రభుత్వం ఆ విధంగా మాఫీ చేసినది. ఒరిస్సా ప్రభుత్వం చేసినది. మనకు రెవెన్యూ నష్టము అనుకుంటే కేంద్రాన్ని సహాయము కోరాలి. కాని ప్రజలు మరొక 10 సంవత్సరాల వరకు కూడ పాత శిస్తులు యిచ్చే పరిస్థితిలో లేరు. కోయెర్సిప్ మెజిస్ట్రేట్ ఉపయోగపడే తిరుగుబాటు తప్ప యింకొక మార్గము లేదు. బడ్జెటులో లోటు వస్తుందని శిస్తులు వసూలు కాని, పాత బకాయాల వసూలు కాని చేయాలనుకుంటే పొరపాటు. ఈ ఆపద సమయములో ఏవిధంగా సహాయం అందజేయదలచుకొన్నారో చెప్పాలి. కలెక్టరు రిపోర్టులో తప్పులు వున్నాయి. అది సరి కాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు, మంత్రి ఓబులరెడ్డిగారు స్వయముగావచ్చి ఆ ప్రాంతాన్ని చూడాలని కోరుతున్నాను బందరు తాలూకాలో రజ్జబండ కాలువ వుంది. 11 సంవత్సరాలుగా డ్రెయినేజి సెన్ ఎకరానికి రూ. 250/ ల చొప్పున వసూలు చేస్తున్నారు. ప్రతి ఎకరములో మురుగు తీసివేస్తాము అన్నారు. మురుగు తీయలేదు కాబట్టి ఎందుకూ మీమీద దావా వేయకూడదని ఒరిస్సాలో ఒక రైతు గవర్నరుగారికి నోటిసు యిచ్చారు.

అట్లాగే రజబ్ ద కాలవ క్రింద కూడ 10 సంతకరాయిగా డ్రైయింగేజీ సెట్
వసూలు చేస్తున్నప్పటికీ ఏమీ చూడటం తీసుకొనలేదు. ఇక్కడ కూడా కోటను
ఎందుకు ఇవ్వకూడదు? అక్కడ రైతులు మన ప్రమాదమునుంచి తప్పించు
కొనలేకపోతున్నారు. ప్రభుత్వం ఏదో రెమిషన్ ఇస్తున్నారు. పంట పండించే రైతు
రెమిషన్ అడగరు, ట్రేటింగ్ హారి కాలములో 2, 3 బస్తాలంటే తక్కువ పొడితే
రెమిషన్ అన్నారు. ఆ పైన పండితే రెమిషన్ లేదన్నారు. అప్పుడు 5 బస్తాలు
అన్నారు. వ్యవసాయం పరిశ్రమ క్రింద తయారైనది. ఇదివరకు డబ్బు లేకున్నా
వ్యవసాయం చేశారు. యిప్పుడు డబ్బు లేకపోతే వ్యవసాయం చేయడానికి సాధ్యం
కాదు. పెట్టుబడి పెట్టి, పంట రాకపోతే సెన్సులు ఎట్లా కడతారు?
మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి ఒకటే విషయం విన్నవించుకుంటున్నాను. ప్రభుత్వం
ఏవిధంగా రైతాంగాన్ని ఆదుకుంటారో ముఖ్యమంత్రిగారు క్లియర్ టర్మ్స్ లో
ప్రకటన చేయటమే కనుక మామి వారు టూర్ వెసుకొని ప్రతి తాలూకాను,
ప్రతి ప్రాంతాన్ని చూసి డ్రయినేజీ విషయంలో ఎంత మోసం జరుగుతున్నదో
తెలుసుకుని తగిన చర్యలు తీసుకుంటే ముందుముందు క్విక్ గా రిలీఫ్ ఇవ్వడానికి
వీలుంటుంది. నేను, నాదెళ్ళ భాగ్యరావుగారు కొన్ని ప్రాంతాలు చూశాము.
ఎంతో ఉపేక్ష జరుగుతున్నది. ఒకచోట చూశాము గ్రామం నుండి మురుగు
పోవటానికి వున్న తూచును పగలగొట్టి పెద్ద తూముడు పెట్టడానికీ అధికారులు
చర్యలు తీసుకోలేదు. పాలడి తీసి పెద్ద తూముడు పెట్టడం చేసి మురుగు అంకా
ఇరవై నాలుగు గుంటలలో పోగొడితే దాని అక్కడ వున్న అధికారిని అడిగితే
నేను నిన్ననే జాయిన్ గెండానాన్ సర్ అన్నాడు. ఓబిర్ రెడ్డి గార్లు ఒక
విషయం మనస్ చేస్తున్నాను. డ్రయినేజీ బోర్డులో ఉన్న సభ్యులను తీసివేసి
నిజాయితీ గలవారిని చేయండి. ఇంతవరకూ డ్రయినేజీ బోర్డు కాన్స్ట్రక్షన్
అయినదో లేదో నాకు తెలియదు. మురుగుతో మునిగిపోయే ప్రాంతాలవారు
అందులో ఘనస్థానం లేదో నాకు తెలియదు. ఆ బోర్డులో వున్న కంపెయ్ సరు
కును తీసివేసి రైతులను సహాయం చేసే పద్ధతి అవలంబించాలని కోరుతూ మంత్రి
గారు వివరమైన ప్రకటన చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

4-40 p. m.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు:—అధ్యక్షా, ప్రతి సంవత్సరమూ, రెండు
సంవత్సరాలకో ఒకసారి వరదలు రావడం, దేశం నష్టపడడం, మంత్రిలు వర్య
వేక్షణ చేయడం, ప్రతిపక్ష సభ్యులు, నాయకులు తిరగడం, ఎన్నికల్లో మనం
ఇట్లాగే మాట్లాడుకోవడం ఇది అనువాయితీ అయినది. దీనివల్ల ఏదో సాదిస్తాం,
ఏదో జరుగుతుందని రైతులు అనుకోవడం మానేశారు. అయితే, చెన్నారెడ్డి గారు
కార్యకూరులు. ఏదో చేద్దాం అనే తాపత్రయం కలవారు. దానివల్ల ముందు
ముందు న్యాయం చేశారుతుందనే ఆశ నాబోటివాడికి లేకపోలేదు అధ్యక్షా.
నేను 1989 సంవత్సరమును జ్ఞాపకం చేస్తాను అప్పుడు పెద్ద వరదలు వచ్చాయి.
కేంద్రప్రభుత్వం నుండి టీము వచ్చాయి. దేశం అంతాతిరిగారు, చూశారు.
అప్పటి ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఒక పథకం వేశారు. వారు పథకం
చేసి, జిల్లాలో మీటింగులు, కాన్ఫరెన్సులు పెట్టి డ్రయినేజీ సెన్సు
వేయాలి. అది వేసినప్పుడు దానిమీద వచ్చే ఆదాయంతో ప్రభుత్వం తరపు ఇచ్చే
డబ్బుకలిపి డ్రయినేజీని ముందు సక్రమంగాచేసి ఇటువంటి వరదలు నివారించాలని

పథకం ఏర్పాటుచేశారు. ఆరోజు ఎసెంబ్లీలో కూడా వారు ఒక హామీ ఇచ్చారు. అప్పటి పరిస్థితులలో డ్రయినేజీ వర్క్స్ కు 70 కోట్లు అవుతుందని అప్పుడు అంచనా వేయబడింది. దయచేసి ముఖ్యమంత్రిగారు నా విజ్ఞప్తిని వింటారని, తోటి మంత్రులు డిప్యూటీ సెక్రటరీ అవుతారని ఆశిస్తున్నాను. చాలా కాలం నుండి ప్రభుత్వం చూపిన నిర్లక్ష్యత గురించి చెబుతున్నాను. కనుక ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ గత చరిత్రను తెలుసుకోవాలి. ఆ రోజుకు 70 కోట్ల రూపాయలు అవుతుందని అంచనా వేసినప్పుడు అప్పటి ముఖ్యమంత్రి బిహార్ నందరెడ్డిగారు ఇక్కడ ఒక హామీ ఇచ్చారు. 28 కోట్ల మొత్తాన్నే మేము ప్రజల నుండి సెన్ రూపంలో వసూలు చేస్తాము. అదిగాక ఎంత ఎక్కువ అయినా సరే ప్రభుత్వం భరిస్తుందని వారు ఇక్కడ ఎన్యూరెస్స్ ఇచ్చారు. దానిమీద బిల్లు మనం పాస్ చేయడం జరిగింది. వారి పీరియడ్ అయింది. వెంగళ రావుగారి తైము వచ్చింది. వారు ఎన్ హౌస్ కు వెళ్లారు. రిసంవత్సరాలు కాకుండా ఇంకా పొడిగించము అని వారు వెళ్లారు. ఆ రోజు మేము జ్ఞాపకం చేశాము, మీ ముందువున్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఇటువంటి హామీ ఇచ్చారు. మీరు ఇటువంటి బిల్లు తెచ్చారే అని మేము అంటే వారు ఇకముందు తేవ అని హామీ ఇచ్చారు. అసలు డ్రైనేజీ బోర్డు మెంబర్స్ ఎవరో మాకు తెలియదు. ప్రభుత్వ తాలూకూ డబ్బు రూపాయి కూడా ఖర్చు అయినట్లు నాకు తెలియదు వసూలైనది ఖర్చు వెళ్లారు. ప్రభుత్వం తాలూకా సొమ్ము రూపాయి అయినా ఖర్చు వెట్టారని నేను అనకోవడం లేదు. 1989 లో కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి మనకు 3 కోట్ల రూపాయల ఆసిస్టెన్స్ వచ్చింది ప్రభుత్వం ఎడ్వాన్స్ చేసిన దానిక్రింద ఆ డబ్బును తీసుకున్నాను. అలా తీసుకోవడం న్యాయంకాదు అని చాలాపార్లు ప్రభుత్వానికి చెప్పాము. డబ్బు ఇబ్బందిగా వుంది, ఎలాగూ ఇచ్చేవారం మేమేకదా, ఇస్తామని చెప్పారు కాని ఇంతవరకూ ఇవ్వడం జరగలేదు. డ్రయినేజీ డిపార్టుమెంటు ఎందుకు పుట్టిందో మాకు అర్థం కావడంలేదు. కంట్రాక్టర్లు, మధ్యదళారీలు బాగు పడటానికి పుట్టించేమో నాకు తెలియదు. జిల్లాలలో కాలువలు పూడ్చటానికి కంట్రాక్టర్లను పలిచారు కాని త్రవ్వటానికి పిలువలేదు. మంచి ఆఫీసర్లు వున్నచోట పని చక్కగా నడిచింది. ఆ పాఠశాల వారు లాభం పొందారు. ఇంజనీర్లు మా దగ్గరకువచ్చి అడిగినప్పుడు ఏ డిపార్టుమెంటు కావాలంటే మాకు డ్రయినేజీ డిపార్టుమెంటు కావాలి, అది యిప్పించండి అని అడుగుతున్నారు. అటువంటి పరిస్థితి వుంది. ఇప్పుడు నిరంజనరావుగారు చెప్పినట్లు ఈ డిపార్టుమెంటును పూర్తిగా ఒవర్ హాల్ చేయవలసివుంది. మిత్రాకమిటీ సిపార్సుల ప్రకారం మన ఇంజనీర్లు పానుమేరకు త్వరగా డ్రయినేజీ పనులు చేయని పథంలో మీరు పెట్టే ఖర్చు దుడుగేగాక రైతు పటా పెట్టే ఖర్చు వరకైనా రాబట్టుకోటానికి అవకాశం లేని పరిస్థితి వస్తుంది. మూడు సంవత్సరాలు గడిచి ఇది నాల్గవ సంవత్సరమునకువస్తుంది. నాల్గు సంవత్సరాలలో దెబ్బ మీద దెబ్బ తిన్నరైతు ఎలా కోలుకొంటాడో ఆలోచించండి. రెవెన్యూమంత్రిగారు, మీడియం ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు కూడా ఇక్కడే వున్నారు. కేవలం దెబ్బతిన్నవారికి మంచినిరు ఇద్దాము అనే ఆలోచన కాకుండా, ఇటువంటి పరిస్థితి ఇక రాకుండా, ఇటువంటి నష్టం ఇకముందు రాకుండా ఏమిచేయాలో ఆలోచించి, నష్టపడితే సహాయం చేస్తాం అని అనుకుంటే ఆ నష్టంలో అది ఒక్క వర్సంట్ కూడా వుండదు. ఇటువంటి

నష్టం కలుగకుండా చూడవలసిన భాద్యత ప్రభుత్వంమీద వుంది. ఇవాల్టి బడ్జెట్ చూస్తే ఇలాంటి గ్రేవ్ సిట్టయేషన్ ను దృష్టిలో పెట్టుకున్నట్లు లేదు. ద్రయి నేజిని సక్రమంగా నడవకపోతే మన పంటలు నాశనమవుతాయని, తద్వారా రాష్ట్ర సంపద, దేశ సంపద నష్టపడుతుందనే విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకున్నట్లులేదు. నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. లోగడ ప్రభుత్వాలు ఇచ్చిన హామీలను దృష్టిలో పెట్టుకోండి అని, నాలుగు జిల్లాలలో ముఖ్యంగా బాపట్ల, రేపల్లె తాలూకాలు ప్రతి సంవత్సరం పంటల వల్ల నష్టపడుతున్నాయి. నాగార్జునసాగర్ రాకముందు గుంటూరు జిల్లాలో పడిన వరం అంతా మా మీదుగానే సముద్రంలోకి పోయేది. నాగార్జునసాగర్ వచ్చిన తరువాత ఈ నీరేగాక నాగార్జునసాగర్ నుండి వచ్చే నీరుకూడా మా మీదుగానే పోవాలి దీనివల్ల వచ్చే ద్విగుణీకృతమైన నష్టాన్ని పూడ్చటానికి వేసే భారం బాపట్ల తాలూకా, రేపల్లె తాలూకా తెనాలి తాలూకా రైతులమీదనే పడకూడదు. ఈ ద్రయినేజికి అయ్యేఖర్చును నాగార్జునసాగర్ బడ్జెట్ లో చేర్చి తర్వాత ఖర్చుపెట్టవలసిన అవసరంవుంది. మరొకసారి జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. 64 లో స్వర్ణీయ అలపాటి వెంకట్రామయ్య గారు నేను వెళ్ళి చూచినప్పుడు ఒక కమిటీని వేయడం జరిగింది. వెంకట్రామయ్య గారు ఆ కమిటీ రిపోర్టును సబ్మిట్ చేశారు. పేరల్ డ్రెస్ వుండాలని చెప్పడం జరిగింది. గుంటూరునుండి మదరాసుకు పేరల్ డ్రెస్ పోయి గుడ్లకమ్మలో కలుపాలన్నారు. దానిని మిత్రా కమిటీవారు ఆమోదించారు, దురదృష్టవశాత్తు డ్రెనేజ్ లోర్డు ఏర్పడినప్పుడు మంత్రిగా నారపరెడ్డిగారు వచ్చి గుడ్లకమ్మ నుండి పోవడానికి వ్యతిరేకించిన కారణాన దానిని మూలపెట్టడం జరిగింది. దానిని యీరోజు పునరాలోచన చేయాలి. గుంటూరు జిల్లాను పరదలనుండి కాపాడడానికి ఆదోకతే మార్గము. దానిని పునరాలోచనచేసి అక్కడి ప్రజలను రక్షించాలని సవినయముగా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ భాట్లం శ్రీరామమూర్తి:— అధ్యక్షా, ప్లడ్ సిట్టయేషను మీద 4-50 p.m. ప్రభుత్వం ఒక నోటు సర్క్యులేట్ చేసింది. ఇప్పుడే వచ్చింది. ఇంతకుముందు యిచ్చి వుంటే ఎంతో బాగుండేది. చదువుకోవడానికి అవకాశం వుండేది, తెలుసుకోడానికి అవకాశం వుండేది. పత్రికలలో వచ్చింది, మేము విని తెలుసుకున్నది తప్ప తెలియదు. ఈ రోజు డిస్కషను జరుగుతున్నప్పుడు యింతకన్నా ముందు యిచ్చి వుండవలసింది. అట్లయినప్పుడు పోవడం బాగా లేదని ముందు ఆ తేవణను తెల్పుతున్నాను. అక్కడ ప్లడ్స్ వచ్చాయి. మురుగునీరు లక్షలాది ఎకరాలను ముంచివేస్తున్నది. జలమయమై ప్రజలు కన్నీటితో వున్నారు. ఈ పరిస్థితులలో కనీసం ఒక్కమారు తొంగిచూడలేదు. ఇన్నటి రోజు సాయంత్రం అయిదు గంటలకు చర్చ అనిమీరు నిర్ణయం చేసి వున్నారు. ఆ చర్చను వాయిదావేసి యీరోజు ప్రొద్దున ముఖ్యమంత్రిగారు ఒయలుదేరి అక్కడకు వెళ్ళి మధ్యాహ్నంవచ్చి తరువాత చెబుతారట ఇంతవరకు ఎందుకు వెళ్ళలేదు? ఇదేమైనా బాగా వుందా? ప్రజలు అంత కష్టములో, అంత దుఃఖములో ఉన్నప్పుడు మొత్తం జలమయం అయి వున్నప్పుడు

యంత అశ్రద్ధ చేసినటువంటి ముఖ్యమంత్రిని ఇదివరకు ఎప్పుడు చూడలేదు. ఇది ఊతనటంకం. ఇవాళ ప్రాధున వెళ్ళారట, ఓమి పెళ్ళారో ఏమి చూశారో తరువాత తెలుస్తుందట. ఈ రకమైనటువంటి నిర్ధతితో యంతనిర్లక్ష్యం చూపించినటువంటి యింకొక ముఖ్యమంత్రిని చూడలేదనే విషయం మనవి చేస్తున్నాను.

సోదావరి ఆనకట్ట సంబంధించినంత మేరకు గండివడిది. నష్టం వచ్చింది. గండి పూడ్చడం పూర్తికాలేదు. ప్రజలు ఎంత ప్రమాదములో పుచ్చారో తెలియదు. అటువంటి పరిస్థితి లో అనేక చిదర్బాలలో దరిదాపులలోకి వెళ్ళారు. ఎప్పుడైనా ముఖ్యమంత్రిగారు చూచి చచ్చాగారు? ఎప్పుడు పూర్తి అవుతుందో కనుక్కున్నారా? దాని గురించి చాలా పెట్ట లేదు. అదృష్టలేదు అ ఆలోచన లేదు. పోలీసు యిరి గేషన్ మిస్టర్లుగాను అయినా దాని గురించి పరిశీలన చేశారా? దాని గురించి దృష్టిలేదు. ప్రజలు కొట్టుకొని పోతూ వుంటే పంటలు నష్టం వుంటే, యిదివరకు పెద్ద గండి వడింది, పూర్తి అవుతుందో లేదోననే ప్రమాదములో వుంటే దాని గురించి ఆలోచన చేసే ఓపిక కూడ లేనటువంటి ముఖ్యమంత్రిగారు యీ రోజు అధికారములో కూర్చున్నారని విచారముతో తెలియజేస్తున్నాను.

స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత యిన్ని సంవత్సరాలు అయినా ఏదైనా ప్రమాదం వస్తే ప్రకృతి నుండి మిగతాదం లేదా యింకొకటి ఏదైనా బరుగాలి తప్ప యింకో రక్షణ లేదు. వ్యవసాయ దేశము అన్నప్పుడు యిటువంటి పరిస్థితులు తప్పవు. నాగార్జునసాగర్ కాలవ క్రింద స్కిముస్ వేసుకున్నప్పుడు అయకట్టు గురించి సాగుకు ప్లాను వేసుకున్నాము గాని మురుగు కాలవ గురించి సమంగా ప్లాను వేసుకోలేదు. కానికల యిబ్బంది వడుతున్నాం. ఈ నీరు వచ్చే ప్రాంతాలు మురుగు కాలవ లేని కారణంగా దెబ్బ తింటున్నాయి. ఉదాహరణకు చీరాల, పొన్నూరు, నర్సారావుపేట ప్రాంతాలలో పంటలు మునిగిపోతున్నాయి. కృష్ణా డెల్టా క్రింద మురుగు కాలవ కొరకు ఏదైనా కాంప్లెహెన్సివ్ స్కిముస్ వేసి వుంటే బాగుంటుంది. మిత్రా కమిటీ గురించి స్నేహితులు కోస ప్రభాకరరావుగారు చెప్పారు. ఎన్ని కోట్లు అయినా కానియండి ఆ పనిని పూర్తి చేయాలి. నడుం నండి వచ్చే ప్రమాదం కన్నా మురుగు కాలవ నుండి వచ్చే ప్రమాదము ఎక్కువగా వుంది. మూడు సంతుల డావేట్ వీటిపల్ల నే అవుతుంది కాబట్టి వరుగు. కాలకలను లోతు చేయవలసిన చోట లోతు చేయించాలి. బాగు చేయవలసిన చోట బాగు చేయాలి. సమగ్ర మైనటువంటి పథకాన్ని వేసుకొని ఫేడ్డ్ ట్రోగ్రాం ప్రకారముగా చేస్తే బాగుంటుంది. అంతేగాదు, నల్లమడ డేప్ పొన్నూరు తాలూకాలో వుంది. 25 గ్రామాలు పూర్తిగా ముగియ—పొన్నూరు, బాపట్ల, నర్సారావుపేట తాలూకాలలో—నాలుగు కోట్ల స్కిముస్ వుంది. వెళ్లిన నారందగు ప్రామిస్ చేశారు. ఈ మధ్యన ఓబుల్ రెడ్డిగారు వెళ్ళారు, వారు గూడ ఒక ప్రామిస్ చేసి వచ్చారు, వుంచిన వయచేసి అటువంటి పథకాలు అయ్యేట్లు చూడండి. దానివల్ల ప్రమాదాలు తగ్గుతాయి. కొల్లేరు ప్రాంతములో తూడు, గుర్రపు డెక్కలు ఆకను వరద నీరులో పూర్తిగా నిండిపోయిన కారణంగా వరద నీరు

లోపలకు రాదు, దీనివల్ల మంపు పెరుగుతుంది. ఉప్పులేరు వెడల్పు చేయకపోతే ప్రమాదం పెరుగుతుంది. ఎకరము 600 రూపాయల చొప్పున రైతులు మక్తాకు పెట్టుకున్నారు. ఇప్పుడు వారి దగ్గఱ కానీ లేదు. వారికి వెంటనే లోన్ను పుష్కలంగా యివ్వాలి. ఇదివరకున్న పాత బకాయాలను గోళ్లుడగొట్టి వసూలు చేయకూడదు. రైతును ఎంత ఆదుకోవాలో అంత ఆదుకోవాలని కోరుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు (అవనిగడ్డ) :—అధ్యక్షా, ఈ రోజు ముఖ్యమంత్రిగారు, ప్రతిపక్ష నాయకులు విమానములో గుంటూరు, కృష్ణా, గోదావరి జిల్లాలను పరిశీలించి రావడం ఒరిగింది. శాపట్ల, పొమ్మూరు తాలూకాలు, మంగళగిరి దగ్గఱ బుడమేరువల్ల, కోల్లేరు వల్ల దివి ఏరియాలో బందరు ఏరియాలో అంతా నీటిమయంగా వుంది. ఇది మరకు క్రానిక్ డిసీజ్ లాగా తయారు అయింది. ఎన్ని మందులు వేసినా పోవడం లేదు. చాల పెద్ద కమిటీలను పెట్టారు. నెచర్ ల్యాండ్సు నుండి యింతినీరును తీసుకువచ్చి కమిటీలో వేసి రిపోర్టు తయారు చేయడం జరిగింది. కాని యీ సంవత్సరము వచ్చిన వరదలు 69 లో వచ్చిన వరదల్లాగా వచ్చాయి. 15 రోజులు వరసగా వర్షం కురియడం వల్ల వాగులు, నదులు ఒకేసారి పొంగాయి. పంట అంతా పోయింది వేసిన నాట్లు వర్షముతో పోయినవి. మళ్ళీ నారు వేయడానికి తైము లేదు. నారు లేదు, డబ్బు లేదు. రైతాంగం అటువంటి దీనావస్థలో పడిపోయింది. పంటల సమయములో వచ్చినప్పుడు కొంత పోయి కొంత మిగిలింది. కాని యీనాడు నారు లేకుండా పోయింది. ఇటువంటి దుస్థితి పరిస్థితులను రైతాంగం ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. వారికి తాత్కాలికమైన సహాయం చేయవలసి వుంది కొల్లేటి, బుడమేరు వరకు కృష్ణా నది లంకలలో నదులు, వాగులు పొంగి అంతా జలమయం అయింది. ఆ గ్రామాలలో వున్న ప్రజలకు తిండి లేదు. అందుకని కావసిన గోదమలు గాని బియ్యం గాని సరఫరా చేయాలి. దానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. కాని కనీసం నెల రోజులు అయినా వారికి సహాయం చేయవలసి వుంటుంది. అప్పుడున్నటువంటి పశువులకు కూడా మేత సప్లయి చేయవలసి ఉంటుంది. వారికి ఫీడ్ తీసుకొని వెళ్ళి ఇచ్చే పరిస్థితి చేయవలసి ఉంటుంది ఆ రైతులకు నారు సప్లయి చేయడం. ఎరువులు సప్లయి చేయడం, విత్తనాలు సప్లయి చేయడం మొదలై సవి చేయవలసి ఉంటుంది. మిగిలిగట్టవంటి పంట — 20 జస్తాలు అయ్యేది 5, 10 జస్తాలు అయ్యే పరిస్థితులు ఉండవచ్చు. కాట్టి వాటికి ఎరువు అవసరం. అని సప్లయి చేయవలసి ఉంటుంది మనవిచేస్తున్నాను. వరసగా నాలుగు సంవత్సరాలనుంచి రైతాంగం దెబ్బతింటున్నది. అతిపెద్ద నల్ల, వరదలవల్ల, తుఫానువల్ల, ఉప్పెనవల్ల రైతాంగం ఇబ్బంది పడుతున్నారు. వారు ఒరికంగా చాలా బలహీనంగా ఉన్నారు. రుణభారంతో కృంగిపోయే పరిస్థితులలో ఉన్నారు కనుక వారికి ధన సహాయం చేయాలి. ఎకరానికి ఎంత

ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంటుందో ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా పరిశీలన చేసి వారు మళ్ళీ వదలినా పంటలు పండించుకునే అవకాశం కలుగజేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

5-00 p. m.

ముఖ్యంగా మురుగు కాలువల గురించి చెప్పవలసి ఉంటుంది. వర్షం కురిసినప్పుడు ఆ నీరు అంతా అటు కొల్లేటిలోకి కాని ఇటు సముద్రంలోకి వెళ్ళ వలసి ఉంది సముద్రంలోకి వెళ్లేచోట కృష్ణానదికి వరద వస్తుంది. దివి తాలూకా ఉంది. దివి తాలూకాలో ఉన్నటువంటి డ్రైయిన్లు అప్పుడు పని చేయవు. ఆ నీరు వచ్చి దీనికి అడ్డు పడుతుంది. అట్లాగే దివి, బందరు, రేపల్లె తాలూకాలలోని డ్రైయిన్లు అన్నీ పని చేయకుండా పోతాయి. అందుచేత ఎక్కువ ముంపు రావడానికి అవకాశాలు కలుగుతున్నాయి. డ్రైయిన్లు డ్రెడ్జింగు చేయకపోతే సముద్రం దగ్గర మెరక పో ఉంటుంది. ఆ మేట పో ఉన్నప్పుడు నీరు పోదు. కోస్ట్ పరియలో ఉన్న ప్రతి డ్రైయిన్లూ ఇదే సమస్య ఉంటుంది. డ్రెడ్జింగు చేసే పరిస్థితి చేస్తే నీరు త్వరితంగా లాగడానికి అవకాశం కలుగుతుంది.

కొల్లేరు పెద్ద సమస్యగా ఉంది. ఆ పరియలోని గౌరవ సభ్యులు ఆ విషయాల గురించి వివరంగా చెబుతారు. 1969 లో కొల్లేరు 5.7 అడుగులు వచ్చింది. ఈనాడు 9.7 అడుగులు వచ్చింది. రెండు, మూడు రోజులలో ఇంకొక అడుగు పెరగవచ్చు. అంత ఉపప్రవాహం కొల్లేరు పెరుగుతున్నది. గత సంవత్సరం వచ్చిన తుఫానువల్ల స్పైరిట్ కట్ దగ్గర దానంతట అదే గండి పడింది. ఇప్పుడు దానివల్ల కొంత మేలు కలిగింది. ఎందుకంటే—ఆ స్పైరిట్ కట్ వల్ల 10 వేల క్యూసెక్సు నీరు పోతున్నది. అటు కొల్లేటికి నెకనుకు లక్షా 10 వేల క్యూసెక్సు నీరు వస్తున్నది. బయటకు వెళ్లే నీరు 10 వేల క్యూసెక్సు మాత్రమే. అంటే 11 వ మతు మాత్రమే బయటకు వెడుతున్నది. అలాగైతే దానిలో ఉన్న నీరు ఎంతకాలానికీ తీస్తుందో అలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. అందుచేత ఉప్పటేరను స్పైరిట్ కట్ చేయాలి. దానికి 25 కోట్ల రూపాయలు అవుతుందని అంచనా వేశారు. ఎంతైనా కానియండి. ఇటువంటి వరదలు వచ్చినప్పుడు వందల కోట్ల రూపాయలు మనం నష్టపోతున్నాము. కాబట్టి దానిని వెడల్పు చేయడానికి, లోతు చేయడానికి, స్పైరిట్ కట్ చేయడానికి చేసేటటువంటి కార్యక్రమాలు చేపడితే తప్ప ఈ కొల్లేటి సమస్య తీరదు. దీనిపైన ఇంకా రిజర్వాయర్లు ఉన్నాయి. బుడమేరు రిజర్వాయరును, తమ్మిలేరు రిజర్వాయరును ఈవేళ ఉదయం చూసాము. చాలా నీరు ఆకట్టింది. ఇటువంటి రిజర్వాయర్లు కడితే పైన కొంత నీరు ఆపవచ్చు. కాబట్టి ఈ కార్యక్రమం కూడా తీసుకోవాలి.

ఇప్పుడు మురుగు కాలువలు ఉన్నాయి. వాటికోసం సెన్స్ వేశారు. వసూలు చేస్తున్నారు, మరమ్మతులు చేస్తున్నారు. ఒక కాలువ తీసుకొని పూర్తిగా మరమ్మతు చేయడంలేదు. కాలువలు ఒక సెన్సె రోజులకు వస్తాయనగా తెండర్లు పిలుస్తారు. అప్పుడు పైనలైట్ చేస్తారు. పని మొదలు పెట్టేప్పటికి

కాలువలు వస్తాయి. పని జరుగదు. దానివల్ల కొంత ఫ్రాడ్ జరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అందుచేత ఒక డ్రెయిన్ పూర్తిగా తీసుకొని దానిని పూర్తిగా మరవ్వతు చేసే పరిస్థితి చేసుకోవాలి. అంతేగాని అక్కడక్కడ ఒక ఫర్లాంగు, మైలు తీసుకన్నండువల్ల కాదు. ఒక డ్రెయిన్ పూర్తిగా చేస్తే 4, 5 సంవత్సరాలు ఉపయోగపడతుంది. అక్కడక్కడ చేయటం కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టాము. అక్కడక్కడ చేయడంవల్ల పూడుకుపోయింది. ఈనాడు యథాప్రకారంగా డ్రెయిన్స్ ఉన్నాయి. అందుచేత ఇది ఒక పథకం ప్రకారం తీసుకొని 3, 4 సంవత్సరాలలో ఈ కార్యక్రమం పూర్తిచేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. లేకపోతే ఒట్లాగే నడుస్తూ ఉంటే విపరీతమైన నష్టానికి గురి అవుతాము. ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు గట్టిగా చొరవ తీసుకొని అవసరమైతే సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుంచి కొంత డబ్బు తీసుకొని లేకపోతే స్టేట్ గవర్నమెంటు కూడా కొంత డబ్బు వేసుకొని మొత్తంపీద ఈ కార్యక్రమం తీసుకోవాలి. రైతులు ఎలాగా సెన్ కడుతున్నారు. రైతులు సెన్ కడితే ప్రభుత్వం సగం ఉస్తుందని చెప్పారు. కాని ఆ సగం గవర్నమెంటునుంచి ఇవ్వడం లేదు. రైతుల నుంచి వచ్చిన సెన్ మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. కాబట్టి ఇప్పుడు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు, స్టేట్ గవర్నమెంటు, ప్రజలు ఇచ్చినటువంటి డబ్బు మొత్తం అంతా కలిపి 3, 4 సంవత్సరాలలో ఈ కార్యక్రమం అంతా పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నంచేసి ఇటువంటి ఇక్కట్లు రాకుండా చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకట్రావు:—అధ్యక్షా, ముందు మాట్లాడిన గౌరవ సభ్యులు ఈ విషయం గురించి చెప్పించడం జరిగింది. దీనికి ఒక ప్రత్యామ్నాయ చర్య తీసుకొనడం కోసం గతంలో ఆనాటి ప్రభుత్వం మిత్రా కమిటీని వేయడం జరిగింది. ఆ కమిటీవారు సర్కారు జిల్లాలో తిరిగి ఏ రకంగా పంటలను రక్షించడానికి పీలు ఉంది, ఈ రకంగా వచ్చేటటువంటి వరదలను ఏ విధంగా కట్టుబాటు చేసుకొని నీటిని నిల్వ చేయడానికి పీలు ఉంది అనే వివరాలు ఆయన చెప్పడం జరిగింది. కాని ఆ మిత్రా కమిటీ రిపోర్టులో ఏమైనా జరిగి ఉంటే అది డ్రెయినేజి బోర్డును క్రియేట్ చేయడం, ప్రజల దగ్గర నుంచి కొంత డబ్బు వసూలు చేసి ఉద్యోగాలు సృష్టించి ఏవో నాలుగు మట్టి కాలువలు త్రవ్వడానికి తప్ప ఇంక ఏ రకంగానూ ఉపయోగించలేదు. నిన్న తమిళిని మిత్రా కమిటీ రిపోర్టు కావాలని అడిగాము. మన లైబ్రరీలో లేదు. కనీసం ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటులో కూడా లేదు. ఆ మిత్రా కమిటీ రిపోర్టును చూసే నాధుడు కూడా లేని పరిస్థితి వచ్చింది. నేను ఈ విషయం అనడానికి ధైర్యం చేయకూడదు కాని అనవలసిన అవసరం వచ్చింది. గతంలోని నలుగురు ముఖ్యమంత్రులలో ఏ ముఖ్యమంత్రి కూడా మన విషయాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గర ప్రొపోజ్ పెరిస్పెక్టివ్ లో పెట్టి సాధించడానికి ప్రయత్నం చేయలేదని నేను అనక తప్పదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా మనలను సరైన పద్ధతిలో చూడలేదని మనవి చేస్తున్నాను. బాక్రానంగల్ ప్రాజెక్టు తీసుకోండి. దానికి ఉన్న ఆయకట్టు కాని, దానికి ఉన్న గోధుమ సాగు కాని చూస్తే చాలా తక్కువే. అది మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత కట్టినటువంటి ప్రాజెక్టు. దానిని నేషనల్

ప్రాజక్టుగా చేసి అక్కడున్నటువంటి కెనాలు అన్నింటినీ వైంటిఫైక్ చేసిన్ లో లై నింగు చేసి బ్రహ్మాండంగా చేసారు.

15 సంవత్సరాలకు కూడా నాగార్జునసాగర్ ప్రాజక్టును పూర్తి చేయలేని పరిస్థితిలో, దాని కెనాలుకు లై నింగు చేసుకోలేని పరిస్థితిలో, దానికి కావలసినటువంటి మురుగునీటి కాలువను క్రిగేట్ చేసుకోలేని పరిస్థితులలో మనం బాధపడుతున్నాము, అది పెద్ద ప్రాజక్టు. ఇది చిన్న ప్రాజక్టు అని కేంద్ర ప్రభుత్వం అనడానికి వీలుందా? ఈ వేళటి కేంద్ర ప్రభుత్వమే కాదు, గతంనుంచి అవలంబిస్తున్నటువంటి తీరు ఇది. ఒరిస్సాలో దీనికన్నా చిన్నది అయిన హిరాకుడ్ ప్రాజక్టునుకూడా వాళ్ళు నేషనల్ ప్రాజక్టుగా కన్సిడర్ చేసి దానికి డబ్బు ఖర్చుపెట్టిన విషయం మనకందరికీ తెలుసు. కాని ఆ కేంద్ర ప్రదేశ్ లోని నాగార్జునసాగర్ ప్రాజక్టును స్టేట్ గవర్నమెంటు నెత్తిమీదరుద్ది ఈ స్టేట్ ఇ.కొ.క రకంగా అభివృద్ధి చెందడానికి వీలులేకుండా ఈ డబ్బును దానిమీద పడేట్లు చేసింది. ధాన్యం తక్కువ ఖరీదుకు లక్షల టన్నులు వాళ్ళ గోదాములు నింపుకొనడానికి ఇది సరిపోతుంది. కాని ఈవేళ దానికి కాలువలు త్రవ్వాలంటే ఎవరూ ముందుకు రావడంలేదు. మన రాష్ట్రంలో గతంలో ఉన్నటువంటి ఇంజనీర్లకుగాని, ఈ వేళ వున్నటువంటి ఇంజనీర్లకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇంజనీర్లకు కాని తలకాయలు లేవా అని విస్తున్నది నాకు. ఈనాడు ఎన్నో లక్షల ఎకరాలలోని పంటలు పాడై పోయి ఎంతో నష్టం జరిగింది. ఈవేళ మనం ఎన్నో లక్షల టన్నుల ధాన్యం కోల్పోతున్నాము. ఫండ్సువల్ల జాతీయ సంపద పోతున్నదని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలియదా? కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తలకాయలేదని మనవిచేస్తున్నాను. దానికి నాగార్జునసాగర్ కాలువని లేకపోతే నిజామ్ సాగర్ కాలువను గాని కేంద్ర ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చి రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి ఇరిగేషన్ వనరులు కెనాల్స్ ని లై నింగు చేసి వైంటిఫైక్ చేసిన్ మీద తీసుకు రాకపోతే ఎన్నాళ్ళు ఉన్నా ఈ మురుగువల్ల మాత్రం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒకే సారి వదకోట్లు రూపాయలు ఇచ్చే విషయం కాదు. మనం ఎక్కడబీటు చేయాలో ఎక్కడ మాట్లాడాలో ఎక్కడ ఏ విషయం తెలుసుకోవాలో చేయాలి అంతగాని.. మనం తెలుసుకోకుండా టెంపరరీ మెజర్స్—ఈ వేళమనకు ఈనోటు యిచ్చారు—ఈ టెంపరరీ మెజర్స్ మామూలుగా మా జిల్లాలో చెప్పనక్కరలేదు. మా జిల్లా కలెక్టరుకి ఎవరూ చెప్పనక్కరలేదు, ఆయన కుటుంబంలో వచ్చిన బాధలా ఆయన చేస్తున్నారు. ఆయన ఎంత బాగా చేస్తున్నాడో మేము కనీసం చూడనైనా చూడలేదు. ఆయన అంత బాగా చేస్తున్నారని మేము గర్వంగా చెప్పుకోగలము. కాని ఈ టెంపరరీ మెజర్స్ మూలంగా ఎవరికి న్యాయం జరుగుతుంది, ఏ రైతాంగానికి న్యాయం జరుగుతుంది, అని చూసుకోవాలి. ఇది సామాన్యమైన విషయం. ఈ వేళ మనం కొత్తగా అనేక రకాలుగా భూమిని సాగులాయకీగా తీసుకువచ్చేటప్పుడు—పూర్వం ఎక్కడైనా వరద వచ్చినా ఎక్కడికి పోయినా రెండు రోజులు మూడు రోజులు ప్రయాణం అగిపోయేదే కాని ఎవరూ

వరద వచ్చింది దానికి ఏమి చేయాలి అనే మాట పూర్వ కాలంలో లేదు. కాని ఈ వేళ దీనికి ప్రతిపాట్లు ప్రతి చోట కూడా ఉన్నటువంటి భూమిని కల్లివేవన్ లోనికి తీసుకు వచ్చినందున ఈ వేళ వరదలకు కొద్దిగా నీరు వచ్చినా కూడా ఎక్కువగా కనిపించే అవకాశం ఉంది. అందుకని నేను రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వనవి చేస్తున్నాను, ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వం భాధ్యతగా తీసుకొని జాతీయ సమన్యగా తీసుకొని వారు ఏదైనా ఒక వంద కోట్ల రూపాయలలో దానికి కావలసినటువంటి ధనాన్ని ఈ రాష్ట్రానికి ఇచ్చి, ముఖ్యమంత్రిగారికి ఇచ్చి చేయమంటే సబబుగా ఉంది గాని లేకపోతే ముఖ్యమంత్రిగారి భుజము మీద వదిలివేసి ఇది సాధ్యమవుతుంది అంటే మళ్ళీ రివ మ్యూనియంట్రిగానే ఇది ఫైల్ అవడం తప్ప మరేమీ ఉండదు. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వం చేయాలి అనే మాట నేను చెబుతున్నాను. ఇది ముఖ్యమంత్రిగారు గమనించి కేంద్ర ప్రభుత్వంతో బాకా నంగల్ ఏరకంగా తీసుకోవడం ఆ రకంగా దీనిని తీసుకు రావడానికి ప్రయత్నం చేయమంటున్నాను. ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటు ఉంది. ఏదో నాగార్జున సాగరుమీద కాన్సెంట్రేషన్ గాని ఇక్కడ ఉన్నటువంటి బుడవేరు ఎక్కడో తిరువూరు తాలూకాలో పుట్టి 5-10 p.m. మైలవరం నియోజకవర్గం మీదుగా ఇక్కడ గన్నవరం నియోజకవర్గానికి వచ్చి కొల్లేరులో కలుస్తూ ఉంటే ఆ రోజున ప్రాజెక్టు కావాలి అంటే కొంత వాటర్ మామూలుగా మీరు అక్కడ రిటెయిన్ చేయండి అంటే ఈ రోజుకి ఒక ప్రాజెక్టు కూడా దానిమీద లేదు. ఇందాక జైపాల్ రెడ్డి గారు ఏదో బడ్జెటు మీద స్వకానము అన్నారు. నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ప్రాజెక్టు కనుక కేంద్రప్రభుత్వం తీసుకోకపోతే ఈ వేళ కృష్ణా జిల్లాలో ఉన్న రెల్తా విజయ వాడ నుంచి తూర్పుకి ఉన్న భూమి అది చివరికి ఎందుకూ వినికొరకుండా ఉండే భూమిగా మారుతుంది ఈ వేళ కృష్ణానది లెవెల్ కి దాదాపు ఒక అంగుళం రెండు అంగుళాలు తేడాగా ఇవతల భూమి కూడా ఉంది. ఇందాక ముఖ్యమంత్రి గారు, సుందరయ్యగారు చూశారో లేదో — మన్న దగ్గరనుంచి అశిశింగునగర్ దగ్గరనుంచి పైన ధర్మల్ స్టేషనునుంచి క్రింద కేశరపల్లి బ్రిడ్జి దాక మొత్తం 50 వేల ఎకరాలదాకా ఉంది. సాయిల్ యిరోజన్ వి. రీతంగా జరుగుతూ ఉంది. దీనిని గురించి పట్టించుకునే నాధుడు లేడు. రిటెనింగ్ ఆఫ్ వాటర్ కనుక ముందు మనకి జరగకపోతే, సైంటిఫిక్ జేసిప్ మీద లేకపోతే ఇరిగేషన్ ప్రవజల్ కో లేకపోతే ఇంకొక దానికి ఉపయోగించుకోడానికి మనం తయారు కాకపోతే ఇది మాత్రం ఆగేవిషయం కాదు. ఇంకా పైన సాగు వస్తుంది. నల్లగొండజిల్లాలో సాగు వస్తుంది. తిరువూరు తాలూకాలో సాగు వస్తుంది. ఖమ్మం జిల్లాలో కొత్తగా సాగులోకి భూమి వస్తుంది. ఈ నీరు అంతా కూడా తమ్మిలేరు మీద నుంచి మళ్ళీ కొల్లేరు మీదుగా వడిపోయే అవకాశం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. తమ్మిలేరు అన్ని గ్రామాలను ముంచుతూ ఉంటే ఎలూరు మొత్తం పట్టణాన్ని ముంచుతూ ఉంటే కొల్లేరు నాళనము చేస్తూఉంటే అక్కడ సరిఅయినటువంటి పాప్రెక్టు కట్టి—ఇప్పుడు పాప్రెక్టు ప్రక్కనే దాదాపు లక్ష ఎకరాలు ఎందుకు సాగుకి లాయకికి రాకుండా అడవి అనే పేరుతో ఉంది. అందుకని పైన ఉన్న వనరులు, ఈ వనరులు అన్నిటికీకూడా రిటెయినింగు రిజర్వాయర్స్ దానికి ఉన్నటువంటి కెపాసిటీస్ ని ఒక 10 వేలు ఎకరాలు 5 వేలు ఎకరాలు మునిగిపోయినా

ఇక్కడ లక్షల ఎకరాలను సాగుచేసుకోడానికి ఉండే అవకాశాన్ని పాడుచేయవద్దు ఇప్పటికైతే నా కొత్త రిక్వాయరును మీరు లేకవ్ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు ఇందాక రాగానే చెప్పారు. 25 కోట్ల రూపాయలు డబ్బు ఇచ్చారని, అది సబ్సిడీ అయితే మనం రమ్మ సంతోషిస్తాము. కాకపోతే దానిని సబ్సిడీగా మార్పించడానికైతే నా ప్రయత్నం చేయమని నేను అడుగు తన్నాను.

(శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఈ వర్షా కాలం వరదలు కాండంగా సంభవించినటువంటి విషయం చాలా పెద్దది అనే విషయం రోజు రోజుకి స్పష్టంగా కనబడుతూ ఉంది. ఇప్పుడే ప్రభుత్వమువారు సప్లయ చేసినటువంటి రిపోర్టులో కూడా అన్నిరక అ నష్టాలు చాల పెద్దవిత్తున చూపించడం జరిగింది. ఇప్పటికి ఇంతకంటే మించి ఇంకా చాల వివరాలు నాకు ఉత్తరాలు వస్తునే ఉన్నాయి. చాల గ్రామాలలో ప్రాణనష్టాలు, వజ సంపద నష్టాలు అస్త్ర నష్టము తరువాత శువుల నష్టము ఇవి అన్నీ చాల పెద్ద ఎత్తున సాగడం నిజంగా ఇది దురదృష్టకరం. అయితే మన రాష్ట్రానికి ఈవేళ ఏదో కొత్తగా సంభవించింది దురదృష్టకరం అనుకొని ఏదో సంతృప్తిపడే పద్ధతిలో ఇది లేదు. దాదాపు ఈ కాననభలో దశాబ్దాలు గడిచిపోతున్నాయి. వరదలు లేనిది లేదు. 2 సంవత్సరాలకు ఒకసారి 3 సంవత్సరాలకు ఒకసారి పెద్ద ఎత్తున రావడం నష్టపోవడం జరుగుతూ ఉంది. అందులో ఈ తీగప్రాంతంలో ఈ పెద్ద పెద్ద నదులు ఉన్న ప్రాంతాలలో వాటి ప్రక్కన ఉన్న ఉప నదులు పొంగడం లేక పొంగడం, ఈ నష్టాలు సంభవించడము జరుగుతున్నప్పుడు దానిని గురించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కేంద్ర ప్రభుత్వము సమిష్టిగా సమగ్రిగా ఆలోచించి ఒక ప్రణాళికా బద్ధమైనటువంటి కార్యక్రమాన్ని చేపట్టవలసింది. అది జరగకపోవడంవల్లనే ఈనాడు ఈ పరిస్థితి తప్ప దీనిని సాధ్యమైనంత తగ్గించడానికి అయినా మనం ప్రయత్నం చేయాలి. ఇప్పుడు జరిగిన నష్టాన్ని అంచనా వేసుకోవడం ఒక భాగము. దానిని కాస్త ఎడమ కుడి తేడాతో వేరుకోవచ్చు. ఈ నష్టాలను తగ్గించడానికి తక్షణ చర్యలు వారికి రిహాబిలిటేషన్ చర్యలు తీసుకొన్నామని చెప్పారు ఆ రిహాబిలిటేషన్ గురించి ప్రభుత్వము వారు ఇచ్చిన అంచనాల ప్రకారం మరి సన్నకారు చిన్నకారు రైతులకు మూడు కోట్ల 5 లక్షల రూపాయలు అవసరమైతే దీనిలో 45 లక్షలు సబ్సిడీగా ఇవ్వాలి అని మార్జిన్ మనీ గా ఇవ్వాలి అని మార్జిన్ మనీ అని చెప్పి 45 లక్షలు పెట్టారు. ఈ 45 లక్షలకూడా పెంట్రీల్ గవర్నమెంటుతో కోరే పద్ధతిలో ఉన్నది. దీనితో కలిసి మిగతాది దాదాపు 3 కోట్ల 5 లక్షల రూపాయలు కోరవలసి వస్తుంది. అది ఎక్కడనుంచి రావాలి. బ్యాంకులు ఇవ్వాలి. మీరు ఇచ్చే సబ్సిడీ మనీకి లేక మీరు ఇచ్చే మార్జిన్ మనీకి తోడుగా బ్యాంకులు ఇవ్వవలసిన డబ్బు గురించి మీరు లెక్కలు వేసుకుంటున్నారేగాని బ్యాంకులు ఇంత తొందరగా ఇంత త్వరగా ఈ కేదలకు ఈ నిరుపేదలైనటువంటి ఈ బాధలకు గురి అవుతున్నటువంటి సన్నకారు చిన్నకారు రైతులకు వాళ్లకు బ్యాంకులు అందజేస్తాయని నమ్మకం ప్రభుత్వానికి ఉంటే అది పెద్ద పొరపాటు అది సాధ్యం అయ్యేది కాదు. అనేక మాసాలు సంవత్సరాల తరబడి ప్రయత్నాలు చేసినప్పటికీ బ్యాంకులనుంచి రాని పరిస్థితులలో ఈ డబ్బు వారికి వస్తుందని చెప్పి

ఏ మాత్రం అనుకోవడం చాల పొరబాటు. ఒక కోటి 7 లక్షల 50 వేల రూపాయలు ఇప్పుడు వారు అంచనా వేశారు. మరి ఈ డబ్బు ఏ మాత్రం సరిపోదు. ఏమాత్రం సరిపోనటువంటి ఈ డబ్బును రాష్ట్రప్రభుత్వం వెంటనే కేటాయించి కేంద్రాన్ని అడుగుతాము కేంద్ర తో సంప్రదింపులు చేస్తాము అని అంటున్నారు. కేంద్రాన్ని అడగవలసిందే. ఈవేళ నష్టము ఈ కోటి రూపాయలు కాదు. అనేక కోట్ల రూపాయలు నష్టము అయింది ఇప్పుడు తక్షణమే దీని నివారణ చర్యలు తీసుకోడానికి కనీసం 15 కోట్లు 20 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడితే తప్ప ఏమాత్రం కూడా తోడ్పాటు జరగదు. అటువంటి పరిస్థితులలో మరొక కోటి 5 లక్షలు, కోటి 10 లక్షలు అనే లెక్కలు చూపించుకుంటూ అదుగో కేంద్రం ఇవ్వాలి అనే కోరికలతో ముందుకు రావడం ఏమాత్రం సమ్యక్తిగా లేదు. అందుకొరకు ఇది తాత్కాలికమైన ఇప్పుడు వెంటనే చేయవలసిన సాకార్యాచోపాదలు ఈ శాశ్వత పరద నిరోధక చర్యలు గురించి మిత్రా కమిటీ వారు చెప్పినటువంటి సూచనలన్నీ కూడా మనం చర్చించి ఒక సమావేశము మెటలర్జిస్టు సమావేశము అనండి ఎక్స్‌పర్టులైన లెక్కలజ్ఞుని డిపార్టుమెంటు ఇంజనీర్సును కూర్చోబెట్టి త్వరలోనే ఈ సమస్యను చాలా తోడులోకి వెళ్లి చర్చించి నిర్ణయించి సెంట్రల్ గవర్నమెంటుతో అవసరమైన వంద కోటి రూపాయలు ఇప్పుడే కాకపోవచ్చు ఈ వంద, వంద యాభై కోట్లలో ప్రణాళికలో ఈ సంవత్సరం 30 కోట్ల 40 కోట్ల తీసుకువస్తే ఈ కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి ఏవిధంగా పూనుకోవాలి అందుకని చర్చించి నిర్ణయాలు తీసుకొని శాశ్వత పరద నిరోధక చర్యలు చేపట్టి వచ్చే 30, 40 సంవత్సరాలలో పరదలు రాకుండా చేసుకునే ప్రయత్నాలు ఉండాలి తప్ప ఈ పద్ధతిలో ఆపామాషీగా పోయినట్లయితే లాభం లేదని మనవి చేస్తూ ప్రభుత్వం చాలా సీరియస్‌గా ఈ ప్రాతిపదికపైన ఇప్పుడు వెంటనే నివారణ చర్యలు తీసుకొని శాశ్వత చర్యలకు పూనుకోవాలి అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు (చింతలపాడు):— అధ్యక్షా, వెస్టు గోదావరి జిల్లాలో మెట్టప్రాంతాల నుంచి చింతలపూడి తాలూకానుంచి తమ్మిలేరు, ఎర్రకాలువ ఇక్కడ పోలవరం తాలూకానుంచి జల్లేరు, బయనేరు ఈ కొండ వాగులు వచ్చి మా తాలూకాలో ఎన్నడూ జరగనటువంటి నష్టాన్ని కలగజేసినది. 40 సంవత్సరాలలో ఎప్పుడూ కూడా ఇలాంటి నష్టము మా మెట్ట తాలూకాలో జరగలేదు. ఈ నాలుగు కాలువలకు కనుక ప్రాజెక్టు కట్టినట్లయితే ఇక్కడ మెట్ట ప్రాంతాలలో పల్లపు సాగుకి వీలు కూడా ఉండదు, ఇలా ముంపు జరగకండా ఉంటుంది. దాని ఫలితంగా కొల్లేరులోకి ఈనీరు వెళ్లినందువల్ల పల్లపు ప్రాంతాలు జలమయం అయి లక్షలాది ఎకరాలు నష్టమయినది. ఇది తమకు తెలియనిది కాదు. అందుచేత 30 సంవత్సరాలనుంచి స్వరాజ్యం వచ్చినప్పటి దగ్గరనుంచి కూడా ఇప్పటివరకు మరి ఎన్ని సార్లు జల్లేరు, తమ్మిలేరు కాలువలకు ప్రాజెక్టులు కట్టాలి అని చెప్పి ఎన్నిసార్లు చెప్పినా, ఎవ బ్లీతో తీర్మానంకూడా చేయడం జరిగింది, ఎన్నో సార్లు పెద్దలందరూ వాగ్దానాలు ఇవ్వడం కూడా జరిగింది. కాని ఇవి ఆచరణలోకి రాలేదు. ఇది కనుక శాశ్వతమైనటువంటి

పరిష్కారం జరిగినట్లయితే ఇక్కడ పల్లపు ప్రాంతానికి కూడా నీటి ముంపు తగ్గేది. దాని వల్ల ఈ పల్లపు ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి పరి సాగుకి నష్టము లేకుండా ఉండేది అని చెప్పి తమకు తెలియనిది కాదు. కనుక శాశ్వతమైన పరిష్కారం జరగక పోయినట్లయితే ఈ మెట్ట తాలూకాలు చాల నష్టపడతాయి. ఈ సంవత్సరం మా తాలూకాలో 5 వేల ఎకరాలు నష్టపడింది. 40 సంవత్సరాల్లో ఎప్పుడూకూడా ఇంత నష్టము జరగలేదు. కనుక శాశ్వత పరిష్కారం చేయవలసిందిగా కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి :- ఈ సంవత్సరం ప్రతికరువు వచ్చింది. కర్నూలు జిల్లాలో 6, 7 తాలూకాల్లో ఈ ప్రతికరువు వచ్చింది అనేది ప్రజలయొక్క అభిప్రాయంగావుంది. జూను మాసములో మాన్ సూను వర్షాలు పొరంభం అయ్యాయి. మెట్ట పైరులు అన్నీకూడా రైతులు ఉత్సాహంగా వేసుకుంటున్నారు. కాని జూన్ జులై, ఆగస్టులలో ఓక్కరోజు తెరిపిలేకుండా పగలు లేకపోతే రాత్రికి అయినా సరే వర్షం పడుతూనే ఉంది. పొలము లోనికి పోయేదానికికూడా నీలులేనట్టి పరిస్థితులలో ఇంతవరకు జరుగుతూ వచ్చింది. కనీ నీ ఎరుగని పద్ధతిలో ధారాపాతంగా అనువనం వర్షం కురవడం జరిగింది. అంత విచిత్రమైనటువంటి ఈ ప్రాంతంలో ఏనాడూ జరగలేదు. దీనితో ప్రతి మెట్ట పైరు కూడా గడ్డిలో కలిసి పోయింది. వేసిన ఎరువు నీటిలో కరిగిపోయింది. ఉండి మిగిలిన ఎరువును గడ్డి తినేసింది. ఇప్పుడు రైతు పొలంలోకి పోవడానికి నీలులేని పరిస్థితిలో ఉంది. ఇంతకుముందు మాట్లాడినవారు మెట్ట తాలూకాలు బాగా దెబ్బతిన్నాయి అని చెప్పారు. అది చాలావరకు నిజం. ఈ వచ్చి కరువును నివారించేందుకు ఏమి చర్యలు తీసుకోగలదు ఈ ప్రభుత్వం? ఇప్పుడు ఆ పైరులు చెరిపి రెండో పైరు వేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఇప్పుడు వేసేటటువంటి పొలాలను మళ్ళీ దున్నుకొని, గడ్డి తినేసి మళ్ళీ వేసుకోవలసిన అగత్యం ఉంది. సబ్సిడీ రేటుతో నీడ్ను వెంటనే సప్లయి చేయాలి. సబ్సిడీ రేటుతో ఫెర్టిలైజర్లు సప్లయి చేయాలి. ఇంకా ఎన్నయినా కోరవచ్చు గానీ ఈ కోర్కెలు ప్రభుత్వం ఎటూ తీర్చే పరిస్థితిలో ఉండరని నాకు తెలుసు. అందు 'తనే కనీసం సబ్సిడైజుడు నీడ్ను, సబ్సిడైజుడు ఫెర్టిలైజర్లు ఏ రైతు అయితే మెట్ట పైరు వేసుకొని లేక ఏ పైరు అయినా వేసుకొని అతివృష్టివల్ల దెబ్బతిన్నాడో ఆ రైతుకు అంత మాత్రం ఆదుకోవడం కనీసమైన ధర్మమని నేను భావిస్తున్నాను దీనితో ఇంకా కొన్ని విషయాలు కూడా చెప్పవలసిన అగత్యం ఉంది. మనది ఆర్థికంగా వ్యవసాయ రాష్ట్రం.

Monsoon is a great factor. The vagaries of monsoon have got a great impact. తమ బడ్జెటు ఎస్టిమేటును అన్నీ కూడా మార్చి నెలలోనో, జూన్ లోనో తయారుచేసుకుంటున్నారు. ఈ బడ్జెటు ఎస్టిమేటును అన్నీకూడా శెస్టిమేటుగా నిలబడిపోతున్నాయి. అవి చాలా అన్ థియరెటిక్ గా ఉంటున్నాయి. ఫైనాన్సియల్ ఇయర్ అక్టోబరు 1న ప్రారంభమై 31 సెప్టెంబరు వరకు ఉంటే బాగుంటుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఫైనాన్సు మినిష్టరుగా వున్నప్పుడు ఈ సూచన వారే చేసేటటు

నాకు జ్ఞాపకం ఉన్నట్లుగా ఉంది. పోయిన సంవత్సరం మనం బడ్జెటు ఎస్టిమేటును తయారు చేసుకొన్నాము. ఏమైంది? The cyclone tore our budget estimates into smithereens. దానియొక్క ప్రభావం ఈ సంవత్సరం కూడా ఉంది. కనుక ఈ మాన్ సూన్ ప్రభావమీదనే ఎక్కువగా ఆధారపడ్డటువంటి రాష్ట్రం కనుక మానుసూన్న అయిన వెంటనే మన బడ్జెటు ఎస్టిమేటును తయారు చేసుకుంటే అవి రియలిస్టిక్ గా ఉంటాయిగానీ లేకపోతే అవి జెస్టిమేటుగానే నామమాత్రంగా నిలిచిపోతాయి. ఇప్పుడు మాన్ సూన్ను జరుగుతున్న కాలంలోనే మన సభ సమావేశం అయింది. ఇంకా ఎప్రాప్రియేషన్ బిల్లు పాస్ చేసుకోవలసి ఉంది. ఎప్రాప్రియేషన్ బిల్లు పాసు చేసుకోకముందే ఇప్పుడు ఉన్న బడ్జెటు ఎస్టిమేటును అన్నీ కూడా ఈ సంవత్సరం బరిగిన అతివృష్టివలన కలిగిన విపరీత పరిణామాలు అరికట్టేందుకు సరిగ్గా సవరించవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. నేను చెప్పిన ప్రకారం ఎక్కువగా గొంతెమ్మ కోరికలు కోరకుండా Subsidised seed and subsidised fertilizers for every ryot who has been affected by these vagaries of monsoon must be given. This is the minimum demand ఇక్కడ మనకు ఇచ్చిన రిపోర్టు ఒకటి ఉంది. ఇది ఎవరు ఇచ్చారో తెలియదు. ఎవరి చేత్రాలు కూడా లేదు. ఇది వరకు ఒక రూలింగ్ ఉంది. ఎవరైనా అధికార పక్షం అధినేత చేత్రాలు లేనిదే సర్క్యూలేట్ చేయరాదని. ఇది ఎవరి చేత్రాలు లేనటువంటి కాగితం ఇప్పుడు మాకు సరఫరా చేశారు. దీంతో ఉన్నటువంటి విషయాలు యోధా ర్థానికి చాలా దూరంగా ఉన్నాయి. I take very strong objection to some of the statements contained herein దీంతో ఎమనిఉందంటే కర్నూలు జిల్లానుంచి ఏ పైరు నష్టం అయినట్లు ఇంత వరకు రిపోర్టు రాలేదు అన్నారు. నిన్నటి రోజున పత్రికలలో వచ్చింది, కర్నూలు జిల్లాలో ఉన్న డైరెక్టరుగారే స్టేటుమెంట్ ఇచ్చారు - మెట్ట పైరు ప్రత్యేకంగా దెబ్బతింది, కొర్ర, వేరుసెనగ, జొన్న ప్రతి మెట్ట పైరు కూడా పూర్తిగా దెబ్బ తిన్నది అన్న వార్త చెప్పారు. కానీ దీంతో మాత్రం ఎలాంటి పైరు నష్టం కలిగినట్లు వార్తలు అందనట్లు అన్నారు. ఇది రెవిన్యూ మంత్రిగారి అధ్యక్షంలో రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్ వారు సరఫరా చేసిందో మరి ఎవరు సరఫరా చేసిందో దానికి ఎడ్రసు గానీ చిరునామా గానీ ఏమీ లేదు. ఇలాంటి వేపర్లు మన హౌస్ లో సర్క్యూలేట్ చేయడం అన్నది జరుగలేదు. ఇలాంటిది ఇదివరకు జరిగిఉంటే పాయింట్స్ ఆఫ్ ఆర్డరుస్, బ్రీచ్ ఆఫ్ ప్రీవిలేజ్ జరిగేది. అది రెక్టిఫై చేయవలసి యుంది. దీంతో ఉన్నటువంటి విషయాలు సరైనవి కావు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మన సభ్యులు తొందరగా కావాలని అన్నారని ఇవాల్సీ వచ్చింది.

Sri E. Ayyapu Reddy— The officer who is the author of the document must sign; otherwise it is not a document. ఈ చేత్రాలు లేనటువంటి కాగితంలోని విషయాలు ఏమాత్రం సబబు కాదని చెబుతున్నాను 200 కోట్ల రూపాయలతో కన్ బెన్ జెన్సి ఫండు ఏర్పాటు చేయడం చాలా అవసరం. ఎందువల్లనంటే డ్రాట్ రానీ, మాన్ నూన్ వేగరిస్ మనం ఎప్పుడూ మీట్ చేయవలసిన అవసరం ఉంటుంది కనుక ల బడ్జెట్ ఎస్టిమేట్స్ లో తప్పనిసరిగా ఈ కన్ బెన్ జెన్సి ఫండ్ కు ప్రక్కకు పెట్టి ఈ వేగరిస్ మీట్ చేసేందుకు ఏర్పాటు చేసుకుంటే మన బడ్జెటు, మన ప్లాను ఏకరీతిగా రూపొందుతుంది తప్ప తరతర రూపొందదు, దానిని ఈ సంవత్సరమైనా ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని ప్రభుత్వమును కోరుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. మల్లికార్జునరావు:— అధ్యక్షా, మన సభలో ప్రతి సంవత్సరం ఈ వరదల మీద గాని అగ్ని ప్రమాదాల మీద గాని చర్చించడం మళ్ళీ తగ్గిపోగోనే మరచిపోడం అనేది సాంప్రదాయకంగా వస్తున్నది ఆ విధంగా కాకుండా ఇప్పుడు జరిగిన నష్టాన్ని పూర్తిగా అంచనా వేసి పర్మినెంట్ మెంబర్స్ ఏ విధంగా తీసుకోవాలో, ఏమేమి చెయ్యాలి పూర్తిగా ఆలోచించి, సభాసంతరం కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రద్ధ వహించి పూర్తిగా పరిష్కార మార్గం ఆలోచిస్తారనే ఆశతోనేను ఇక్కడ నిలబడి ఉన్నాను. ప్రతివారూ కృష్ణా, గుంటూరు, తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో వచ్చిన ఫ్లడ్స్ గురిచే ఆలోచిస్తారుగానీ మిగతా మెట్ట ప్రాంతాల గురించి ఆలోచించడం లేదు. ఈ ఫ్లడ్స్ వలన పాడి నష్టమైతే ఎకరానికి 4 లేక 5 వందల రూపాయలు నష్టం అవుతుంది. మెట్టపైరు ప్రత్తిగాని మిర్చిగాని నష్టమైతే ఎకరానికి చెయ్యి నుంచి 3 వేల రూపాయల వరకు నష్టం జరుగుతున్న సమస్య అందరికీ తెలుసు ఈనాడు మెట్ట ప్రాంతాలు అయినటువంటి గుంటూరు జిల్లాలోని సత్తెనపల్లి, నిమకొండ, నర్సాపాడుపేట, పల్నాడు తాలూకాలు చూసుకుంటే మెట్ట పైరులు విపరీతంగా నష్టపడి ఇప్పుడిన్న సజ్జ, జొన్న, పెసరి ప్రత్తి మొదలైన వైర్లు పూర్తిగా నాశనం అయిపోయి నట్లుగా వార్తలు వస్తున్నాయి అదే విధంగా ఈ ప్రాంతాలలో ఉన్న మట్టి ఇళ్లు పూర్తిగా పడిపోయిన వార్తలు కూడా వచ్చాయి. కాబట్టి ప్రభుత్వం వారు వెంటనే చర్య తీసుకునేప్పుడు ఈ మెట్ట ప్రాంతం కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని పడిపోయిన మట్టి ఇళ్లకు నష్ట పరిహారం ఇవ్వడం అనేది, ఈ మెట్ట రైతులకు కావలసిన నన్ని డెజాడ సిడ్స్, నన్ని డెజాడ డెర్టిలైజర్స్ ఇస్తారనే సమ్మతంతో నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

5-30 p.m.

శ్రీ కె. సత్యనారాయణరావు(గుంటూరు):— అధ్యక్షా, ఈరోజు నష్టం ఎంతో ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన అవసరంలేదు మనమందరం చూస్తున్నాము. అంగీకరిస్తున్నాము. అయితే ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం తమ దృష్టికి తీసుకురావాలి. ప్రధానంగా ఈ నష్టం అనేటటువంటిది 1976లో తుఫానువల్ల 1977లో తుఫానువల్ల, మరల 1978లో అధిక వర్షాలవల్ల వరుసగా మూడు సంవత్సరాలలోను మొత్తం రైతాంగము అంతా పంటలు నష్టపడి విపరీతంగా ఆందోళన

పడుతున్న విషయం ఈనాడు ఉంది. ఈనాడు జరిగిన నష్టాన్ని గురించి మనముందు ఒక ప్రకటనచేశారు. మూడున్నర లక్షల ఎకరాలలో మాగాణి పంట, ఏవో కొన్ని ప్రాంతాలలో మొట్టపంట నష్టమని చెబుతున్నారు. ఈ వివరాలు సరయినవి కావు. ఎందుకంటే 14, 16 తేదీలలో వర్షాలగురించి నివేదికలు తప్ప ఈ నాటికి తాజాగా చూస్తే 5.6 తేదీలలో వర్షము వచ్చింది. మరల 14, 15, 16 తేదీలలో వర్షము వరుసగా వచ్చింది. ఆ తరువాత 19, 20, 21, 22 తేదీలలో వర్షము వరుసగా వడింది. ఈ విధంగా మూడు దఫాలు, ఒకసారిగా కాకుండా, విపరీతంగా వర్షం రావడంవల్ల విపరీతంగా పంటలు నష్టమయ్యాయి. ఇంతకు ముందు మిత్రులు చెప్పినట్లు మాగాణి ప్రాంతం చూస్తే అక్కడ వచ్చిన నష్టం గురించి మనకు 1964 నాటి అనుభవం ఉన్నది. ఆనాడు పంటలకు ముందు వర్షాలువచ్చాయి. ఈనాడు నాట్లు వేసిన రెండు మూడు వారాలలో వర్షాలు వచ్చినవి. మొత్తం ఈనాడు మరల తిరిగి అత్యధిక ప్రాంతములో నాట్లు వేయవలసిన అవసరం ఉంది. అలాగే మొట్ట ప్రాంతాలలో జరిగిన నష్టాన్ని సరిగా అంచనా వేసుకొన్నట్లయితే ఈ వేసిన అంచనా చాల తక్కువ అనిపిస్తుంది. మిర్చి తోటలు చేసుకన్నవన్నీ పోయాయి. అలాగే ప్రతికి చాలా విపరీతమైన పెట్టుబడి పెట్టి మాజిల్లాలో ఒకటిన్నర లక్షల ఎకరాలలో వేశారు. తిరిగి ఈనాడు విత్తనం వేయకుండా చూసుకోడానికి రైతుకు ఏమీ లేకుండా ఉంది. అన్ని పైర్లు పోయాయి. జొన్న పోయింది, నువ్వు పోయింది. మొత్తము అన్నిపంటలు పోయి పెట్ట ప్రాంతాలలో కూడా మాగాణి ప్రాంతాలలో కంటే విపరీతంగా నష్టం సంభవించింది. ఆనాడు మిత్రా గారు 20 కోట్ల రూపాయల నష్టం ఏవరేజ్ గా ఉంటుందని చెప్పారు. ఆనాడు 1964 ధరలకు ఈనాడు ధరలను దృష్టిలో పెట్టుకొని చూస్తే ఈనాడు అంధ్ర ప్రాంతములో ఎంతనష్టం సంభవించిందో తెలుస్తుంది. ఆ నివరాలు మన వ్యవసాయ అధికారులు, నిపుణులు మొత్తం ఎంత నష్టం సంభవించిందో అన్నది అంచనా వేయవలసిన అవసరం వున్నది. నష్టం అనేది ప్రకృతి వైపరీతం వల్ల ఏర్పడుతున్నా మనము కొన్ని నివారించగలము, కొన్ని నివారించలేము. ఆనాడు మిత్రాగారు చెప్పారు. ఆయన రూ. 22 కోట్లు రూ. 25 కోట్లు అంచనావేసి మొత్తం ఒక మాస్టర్ ప్లాన్ తయారుచేశారు. అంతే కాదు, ఈనాటి వరకు మరము మొత్తం రూ. 26 కోట్లు మురుగు కాలువల అభివృద్ధి క్రింద ఖర్చు పెట్టాము. రూ. 35 కోట్లు ఖర్చుపెట్టామని రాజారాంగారే ఈ ఉదయంచెప్పారు. ఆ మొత్తం రూ. 35 కోట్లలో రూ. 10కోట్లు సిబ్బందిమీద, మిషనరీ మీద పెట్టాము. వాస్తవంగా ఆ మురుగు కాలువల మరమ్మత్తులమీద ఖర్చు పెట్టినది రూ. 25 కోట్లకు మించలేదని వారే అంగీకరిస్తున్నారు. రూ. 35 కోట్లలో రూ. కోట్లు సిబ్బందిమీద అంటే మూడవ వంతు అంటే 35 శాతము సిబ్బంది మీద ఖర్చుపెట్టావన్నమాట. అందువల్ల నేను దయచేసి మనవి చేసేదే మంటే దీనికి సృష్టికారణం కాకుండా మన అశ్రద్ధే ప్రధానకారణమని చెబుతున్నాను. ఇంధాక అనేకమంది మిత్రులు చెప్పారు. ఆ విషయాలు చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. ఈ డ్రయినేజి వర్క్సులో రూ. 25 కోట్లలో వాస్తవంగా ఘోర మృత్తులకు ఖర్చుచేసినది చాలాతక్కువ. అందులో చాలా కొద్దిమాత్రమే ఖర్చు చేయడం జరిగింది. ఎక్కువభాగము కాంట్రాక్టర్లకు, అధికారులకు పోయిందన్న

మాట వాస్తవము. ఇది అందరు సభ్యులు అంగీకరించినట్లు ఈ సభావేదిక మీద చెపుతున్నటువంటి విషయం. అందువల్ల ఈ నష్టాన్నించి బయట పడాలి అంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మీద, కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మీద మనము వారి మీద, వారు మనమీద చెప్పుకోడం వల్ల ప్రయోజనం లేదు. దేశం అంతా ఒకటే. మన రాష్ట్రం దేశంలో ఒకభాగం. ఈ నష్టంనుంచి బయట పడడానికి, రైతాం గానికి ఊరిట కల్గించడానికి, వరుసగా మూడు సంవత్సరాల నుంచి వచ్చిన నష్టం నుంచి రైతాంగాన్ని ఆదుకోడానికి, రైతుకు విశ్వాసం కల్గించడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఎందుకంటే రైతుకు ఈనాడు విశ్వాసంలేదు నేను వ్యవసాయము చేయగలనని, నేను బ్రతకగలననే విశ్వాసం ఈనాడు రైతాంగంలో పోతోంది. ఈ రైతాంగానికి తిరిగి విశ్వాసం కల్గించవలసిన బాధ్యత కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల రెండింటిమీద ఉన్నది. అందుచేత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించి శ్రద్ధతో మురుగు కాలువల మరమ్మత్తులు వెంటనే తీసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. అది ఏ రూపములో వచ్చినప్పటికీ తక్షణమే రైతుకు సహాయము చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఇందాక మిత్రులు చెప్పారు. కనీసం ఎరువులు, విత్తనములు వ్యవసాయం ఖర్చులకు గాను డబ్బు ఇచ్చి ఆదుకోవాలి. కనీస ఖర్చులకు కూడా ఏగాణి లేకుండా ఉన్నాడు ఈనాటి రైతు, అందువల్ల వెంటనే ఎకరానికి రూ. 200 రూ. 250 చొప్పున రైతుకు ఇచ్చి సహాయపడితే తప్ప, తిరిగి నాట్లు వేసుకోడం, మంచిచెడ్డలు చూసుకొనే పరిస్థితిలో లేదు. రైతుకు విశ్వాసము లేదు. మీరు ఇస్తున్న సహాయం చూస్తే రూ. 1.7 కోట్లు మాత్రమే ప్రతిపాదన చేశారు. నష్టముతో పోల్చినప్పుడు ఈనాడు రైతు తిరిగి వ్యవసాయము కొనసాగించాలంటే మీరుచేస్తామన్న రూ. 57 లక్షలు తెగుళ్ళ మందు కు, రూ. 45 లక్షలు చిన్న, సన్నకారు రైతులకు, మొత్తము రూ. 1.7 కోట్లు చాలదు. కనీసం అత్యవసరంగా ఎకరానికి రూ. 250 మనము ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. దెబ్బతిన్న పొంతము మాగాణి గాని మెట్ట గాని అది ఏదయినప్పటికీ ఈ రకమైన సహాయాన్ని చేస్తే తప్ప రైతుకు విశ్వాసం కలగదని, తిరిగి వ్యవసాయం చేసుకో లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. రామచంద్రరాజు (ఉండి) :— అధ్యక్షా, ఈ ప్రకృతి వైపరీత్యాలతో ఎప్పటి నుంచి మానవుడు యుద్ధము చేస్తున్నాడో నాకు తెలియదు గాని నేను మాత్రం 1937 నుంచి ఈ వైపరీత్యాలతో చిక్కుకున్నటువంటి వ్యక్తిని. 1937వ సంవత్సరములో ప్రకాశం గారు రెవిన్యూ మినిస్టరుగా ఉన్నప్పుడు కొల్లేరు ముంపుకు ఆయనను పిలుచుకు వచ్చాము. అప్పుడు నేను ప్రధమంగా కొల్లేరులో ప్రయాణము చేశాను. అప్పటి నుంచి ఇప్పటికీ రమారమి నేను యుద్ధాలు చేస్తూనే ఉన్నాను. అందులో ప్రధానమైనది 1947 లో స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత మద్రాసు గవర్నమెంటులో వెంకటాచారిగారు ఛీఫ్ ఇంజనీరుగా ఉండగా నేను ఇరిగేషన్ ఎడ్యుకేషన్ బోర్డు మెంబరుగా ఉన్నాను. అప్పుడు మేమంతా ప్రయాణము చేశాము. శాశ్వతమైన పరిష్కారానికి నిర్దిష్టమైన నిర్మాణాత్మకమైన సలహాలు ఎన్నో ఆయన చెప్పారు. కాని దురదృష్టవశాత్తు సంవత్సరం తిరగకుండా మా ప్రభుత్వం పోవడం నన్ను మెంబరుగా తీసివేయడం జరిగింది. అప్పటి నుంచి

ఇప్పటి వరకు ఎవరూ వేసుకోలేదు. ఇప్పటికి అదృష్టవశాత్తు ఆ విషయం మాట్లాడే పరిస్థితిని మా చెన్నారెడ్డిగారు కలుగజేశారు. నేను యుద్ధములు చేస్తూ ఉండగా ఆ మధ్య కాంగ్రెసు వారు ఈ వెయినేజీ స్కిమును ఇందిరా గాంధీగారి దృష్టికి తీసుకు వెళ్ళడానికి ఒక కమిటీ వేసి దానికి సెక్రటరీగా నన్ను చేశారు. నేను రైతుల నందరినీ ఒక రైలులో తీసుకు వెళ్లాను. ఆ డెప్యూటీషను కమిటీకి నేను సెక్రటరీగా ఉన్నాను. అక్కడ మేము ఇందిరా గాంధీగారికి మేము రిపోర్టు ఇవ్వగా వారు కొల్లేరుకు కొన్ని కోట్లు ఇస్తాము, తప్పకుండా బాగు చేస్తాము అన్నారు. వారు కొల్లేరు చూశారు, డబ్బు ఇచ్చారు. అయితే అక్కడ ప్రమాదం జరిగింది. ఆ కమిటీని వేసినప్పుడు బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారు. ఆయన విజయవాడలో మీటింగు పెడితే మా నాలుగైదు జిల్లావార్యము వెళ్ళాము. ఆ మీటింగులో నేను తప్పుచేశాను. అందరూ ఎదురుతిరిగినా మేము డబ్బు ఇస్తాము కాని మాకు సవ్యముగా, సక్రమంగా బాధ్యత బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు తీసుకోవాలని నేను ఉపన్యాసము చెప్పాను. నా ఉపన్యాసంతో రైతులు ఏకీభవించారు. ప్రభుత్వం ఏకీభవించింది. దానిని ఆపేశాము. అయితే దురదృష్టవశాత్తు అది సవ్యముగా జరుగలేదు. మధ్యలో మిత్రా కమిటీవారు వచ్చారు. ఇతర కమిటీలవారే వచ్చారు. నేను వారితో హోరాహోరి యుద్ధము చేశాను. వసులు ప్రారంభించేటప్పటికి రాజకీయాలు వచ్చాయి. ఇప్పుడు పెద్ద పెద్ద మాటలు చెపుతున్న రాజకీయ నాయకులు పాడుచేశారు. త్వరలోనే అ దరికి ప్రత్యక్షంగా బుజువులతో సహా తీసుకురాదలిచాను. చెన్నారెడ్డిగారికి, లక్ష్మీన ప్రతిపక్ష నాయకులను తీసుకు వెళ్ళి అవి అన్నీ చూపిస్తాను. అయితే కొందరు అబద్ధాలు చెపుతున్నారు. వంకరలు క్రియేట్ చేశారు. మిత్రా కమిటీ రిపోర్టులో మొట్టమొదటగా ప్రాసెస్ వారితో ఏమిటంటే వంకరలు కొల్లేటి నుంచి సుదూర తీరం వరకు సరాసరిగా లోతుకు త్రవ్వకుపోయి ప్రక్కన కట్టలు వేసినట్లయితే పెద్ద వరద వచ్చినప్పుడు నీరు తగ్గుతుంది అన్నది ముఖ్యమైనది. అయితే అలా చేశారా? చేయలేదు ఎవరో ఒక పెద్దాయన పొలం పోతుందని ఒక వంకర తీసుకువచ్చారు. వంకర తీసే బదులు వంకర దిద్దారు. ఏలూరు కలిదిండికి మధ్య ఆ వంకర యిప్పటికే వున్నది. దానివల్ల శాశ్వతమైన అపకారం జరిగింది. అటువంటి పని మా ప్రభుత్వం చేయదు. చేయడానికి సాహసించదు. వంకర తీయడానికి మా ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందని చెన్నారెడ్డిగారు చెప్పారు. ఇక్కడ ముంపు వచ్చినది. నేను వెంటనే వెళ్లాను చెన్నారెడ్డిగారు చెప్పారు. ఏ నియోజకవర్గంలో మునిగిపోయినా మీరందరు పరుగెత్తండి, ప్రజలకు సహకారం చేయండి అని ఆ రోజు ప్రకాశంగారు చెప్పినట్లుగానే మా నాయకులు ఈనాడు ఆదేశించారు. ఆ ఆదేశం ప్రకారం లా మినిష్టర్ గారు మూడు రోజులు నీటిలో కొట్టుకొని తిండిలేక బాధపడి పర్యటన చేసి యిక్కడికి తిరిగి వచ్చారు. నేను కూడ అదే విధంగా వెళ్లాను. కలవపూడి గ్రామం కొల్లేట్లో వున్నది. నా నియోజకవర్గంలో సిరిమిల్లిపాడు, సిద్ధాపురం,

5. 40 p.m.

సిద్ధాపురం శివార్లు, కురుపాక అనే గ్రామాలు తిరిగాను. మూడు ఎక్స్ మిలిటరీ కాలనీలు ఉన్నాయి. ఇంత లోతు నీళ్ళలో వెళ్లి తిరిగి ఆ జనాన్ని తీసుకువచ్చి ఆకిపీడులో పెట్టి బియ్యం సప్లయ చేసి భోజనాలు పెట్టేటటువంటి పరిస్థితి మా ప్రభుత్వం కల్పించింది. మా ప్రభుత్వం చేసినదని గర్వంగా చెబుతున్నాను. ముంపు వచ్చినది. ఈ ముంపు నివారణకు ఒకటే మార్గం వున్నది. దానికి డబ్బు కంటే నిర్దిష్టంగా స్పష్టంగా పని చేసే కార్యక్రమం కావాలి. ఆ పని చేసే కార్యక్రమమును మా ప్రభుత్వమును చేపట్టమని కోరుతున్నాను. మార్గరైతులు సహకారం కొరకు రెండు మాటలు చెబుతాను. రైతు మునిగిపోయాడు. మెరక వారు పల్లం వారు అని తగవులుపడనక్కర లేదు. ఆవు రెండవ మాసంలో ఈచుకుపోతే పాలకు ఎనికి రాదు. గర్భవత్తి పోతుంది. అదే 7వ మాసంలో ఈచుకుపోతే తవుడు పెట్టి పాలు తీసుకోవచ్చు. ఇదివరకు ముంపులు ఎలా వచ్చినాయి అంటే పండ్ల ఆఖరి ట్రైమ్లో వచ్చేవి. ఇప్పుడు మొదట్లోనే వచ్చినది. రెండవ మాసం గర్భవత్తిలోనే ఉండగా పంట పోయింది. అసలు పనికిరావు. అది పంటకు పనికిరాదు. రైతు సర్వనాశనం అయిపోయాడు. మళ్ళీ పంట వేసుకొనే రైతుకు ఎరువులు ఫీగా యివ్వమని కోరుతున్నాను. పోయినటువంటి పొలాలను గవర్నమెంట్ ట్యాక్టర్ చే దున్నించి రాబోయేటటువంటి ఊర్పులకు ఆకు, ఎరువులకు కావలసిన అప్పులు కోఆపరేటివ్స్ ద్వారా యివ్వా లని కోరుతున్నాను. 25 గ్రామాలు చూశాను. రైతు నాశనం అయిపోయాడు. రైతుతో పాటు కూలి కూడ ఏడుస్తున్నాడు. కూలి పని చెప్పేవాడు లేడు. తిండిలేదు. ఆ గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి కూలి వారికి కూడ కోఆపరేటివ్స్ ద్వారా కనీసం 100 రూపాయలు అయినా యిప్పించినట్లయితే బ్రతుకుతారు. ఊహించనంత నరకయాతన పడుతున్నారు. ఈ మూడు దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయాలని కోరుతున్నాను. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో లక్షా 50 వేల ఎకరాలు పోయింది. మా ఎమ్. ఎల్. ఎ ల మంతా కలసి తిరిగాము, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా కొల్లెరు యొక్క నోట్లో వున్నది. కొల్లెరు అవతల సముద్రగర్భంలో వున్నది. ఈ రెండింటిమద్య రైతు నలిగిపోతున్నాడు. ఇప్పట్లో నీరు తీసే పరిస్థితికూడా లేదు, తప్పనిసరికా రైతులకు ఈ సహకారం చేయాలని, చేస్తారనే నమ్మకంతో రెవెన్యూ మంత్రిగారు ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి డి. ఇందిర (తెనాలి) :—అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రం వ్యవసాయక రాష్ట్రం. మన రైతు ఎండనక వాననక కష్టించి పని చేస్తాడు. ఈ నాడు ప్రకృతి ప్రళయతాండవానికి రైతు బలై పోతున్నాడు. తుఫాను వచ్చినా, వరద వచ్చినా రైతే నలిగిపోతున్నాడు. రైతుయొక్క ఆర్థిక వ్యవస్థ ఈ విధంగా నష్టపోతూ వుంటే ఆదుకోవలసిన ప్రభుత్వం కూడా నిర్లక్ష్యం వహించడం భావ్యం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. నా కంటే ముందు మాట్లాడిన గౌరవ సభ్యులు చాల మంది చాల చెప్పారు. ముఖ్యంగా రైతుకు కావలసింది యిరిగేషన్ కెనాల్ సిస్టమ్ బాగా వుండాలి. డ్రైనేజ్ సిస్టమ్ సక్రమంగా వుండాలి. కెనాల్ సిస్టమ్ తీసుకుంటే బ్రెటిష్ ప్రభుత్వం వారు అందించిన తరువాత 1942

సంవత్సరం నుంచి యీ నాటివరకు ముఖ్యమైన కాలవలలో సిల్ట్ క్లియరెన్స్ చేయలేదని చెప్పితే ఆశ్చర్యపడాల్సిన అవసరం లేదు. పోయిన ప్రభుత్వం పదే పదే చెప్పారు. మోడరనైజేషన్ ఆఫ్ కెనాల్స్ లేకవ్ చేస్తామని, నాటిని గురించి బడ్జెట్ ప్రసంగంలో గాని, ఆ తరువాత కూడ ఆ ప్రసంగం లేకపోవడం చాలా శోచనీయం. పోయినసారి సైక్లోన్ వచ్చినది. దానికి ఈస్టరన్ డెల్టాకు దాదాపు 50 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టాము అని చెప్పారు. తెనాలి తాలూకా ప్రాంతం మెట్ట ప్రాంతం. చారెడు మట్టి వేసినట్లు చూడలేదు. గత 15 రోజుల నుంచి కురిసిన వర్షాలవల్ల గట్లకు బ్రీచెస్ వచ్చినాయి. దాని మూలంగా గ్రామాలలో రాకపోకలు స్తంభించిపోయినాయని చెబు న్నాను. ఒక ప్రభుత్వం కంటే ఒక ప్రభుత్వం మేము యిన్ని టన్నులు ధాన్యం ఉత్పత్తి చేస్తున్నామని చెప్పకోవడం కోసంగాను ప్రతిసారి చాళవా, రెండవ పంట, వేయమని చెబుతూ వుంటారు. రెండవ పంటకు నీరు ఇచ్చినందువల్ల కాలవలలో పూడిక తీయడంగాని డ్రైనేజీ వసులు చేయడానికి గాని, ఏ పని చేయడానికి పిలు లేకుండా పోతుంది. కాలువలు వదిలేందుకు 10 రోజుల ముందు వసులు మొదలు పెడతారు. పేపర్స్ మీద ఈ లెక్కలు చూస్తున్నాము గాని అదంతా నీటిపాలు అవుతోందనడానికి సందేహపడవలసిన అవసరంలేదు.

మురుగు నీటి పారుదల గురించి చాలమంది సభ్యులు ఎంతో ఆవేదన వెలిబుచ్చారు. డ్రెయినేజ్ సెస్ 10 సంవత్సరాలు వేయండి, 20 సంవత్సరాలు వేయనీయండి అదంతా దానిలో ఉండే స్టాఫ్ మెయిన్ టెనెన్స్ కే సరిపోతుంది గాని ఏ విధంగాను మురుగు కాలవలు శ్రవ్యడానికి రాదని చెబుతున్నాను. దానిని ఒక ప్రొవిజన్ చూపించి, ప్లాన్ లో ప్రొవైడ్ చేస్తే తప్ప డ్రెయినేజ్ ప్రాజెక్ట్ సాల్వ్ కాదు. డ్రెయినేజ్ ప్రాజెక్ట్ సాల్వ్ కానిదే ఏ విధంగాను రైతును ఆదుకోలేమని మనవిచేస్తున్నాను. ఆపద మొక్కులవాడికి మొక్కుకుంటారు. అదేవిధంగా ప్రతి ప్రభుత్వం తాత్కాలిక మెజర్స్ చేస్తుందేగాని పర్మనెంట్ మెజర్స్ గురించి ఎందుకు ఆలోచించడం లేదో ఆర్థం కాకుండా వున్నది. పర్మనెంట్ మెజర్స్ గురించి తగిన ప్రయత్నాలు చేయాలి. ప్రతిసారి సైక్లోన్ కు గురి అవుతున్న పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని కెనాల్ రిపేర్స్, డ్రెయినేజ్ రిపేర్స్ కొరకు గాను కొంత బడ్జెట్ ప్రొవైడ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. తెనాలిలో నాట్లు పడలేదు. నిమ్మ తోటలు వగైరా నష్టపోయాము. తగిన సహాయం చేయాలని, సబ్సిడీ అయినా యివ్వాలని కోరుతూ కలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, కొద్దిమంది వ్యక్తుల యొక్క రాజకీయ ప్రాబల్యం కొన్ని లక్షల మంది, కొన్ని వేల మంది రైతులకు తీరని అవకారం చేస్తుందనే విషయం యిటీవల ఈ వరదల మూలంగా జరిగిన నష్టం స్పష్ట పరుస్తున్నది. లోగడ సుప్రసిద్ధ యింజనీర్ కె. ఎల్. రావుగారు బుడమేరు రిజర్వాయరు కట్టాలని సూచించినా దానిలో ఒక ఆసామికి కొన్ని వందల ఎకరాలు మునిగిపోతాయనే ఉద్దేశ్యంతో దానిని రద్దుచేసి బుడమేరు డైవర్స్ ఛానెల్ కట్టడం మూలంగా గన్నవరం, కైకలూరు తాలూకాలలో ఈ రోజు యింత

5-50 p.m

విపరీతంగా నష్టం కలగడానికి కారణం అయింది. ఇంతకుముందు టేబిల్ మీద ఉంచిన పత్రంలో వివిధ జిల్లాలలో జరిగిన నష్టం యొక్క వివరాలు యిచ్చారు. మా కృష్ణా జిల్లాలో దాదాపు లక్ష ఎకరాలపైన మళ్ళీ మొత్తంగా నాట్లు వేయాలన్న అవసరం ఈ నాడు వున్నదని మరచిపోతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు మా ప్రతిపక్ష నాయకులతో వెళ్ళి రావడం జరిగింది. ఇక్కడ పెట్టినటువంటి ఈ పత్రంలో 13, 14 తారీఖులలో పడిన వర్షంవలన కలిగిననష్టం గురించే ప్రజలకు వాస్తవంగా క్రిందటి నెల 30 వ తారీఖున. యిటీవలి కాలంలో ఎప్పుడూ పడనటువంటి భారీ నర్తం పడడంవల్ల దాదాపు 40, 50 వేల ఎకరాలలో వరి అరొజునే చచ్చిపోయింది. 13 వ తారీఖున వెళ్ళినప్పుడు చూచాను. గన్ననరం తాలూకాలో బుడమేరు సబ్ మర్నవల్ల బుడమేరు రెండుకట్టలలోపల, దాని ప్రక్కన ఉన్న భూములలో వరి పూర్తిగా చచ్చిపోయింది. దాదాపు మరొక లక్ష ఎకరాలలో పాక్షికంగా చెబ్బి తిన్నది ఇక్కడ అదనంగా ఎక్కువ వేయకలసిన అవసరం ఉంది. కృష్ణా నది లోపల ఉన్న లంక భూముల్లో కాని ఒడ్డులో ఉన్న లంక భూముల్లో కాని విజయవాడ, నందిగామ అప్ లాండ్ ఏరియాలోని వసుపు, కంది, నువ్వు, పెనర, జొన్న వంటి మెట్ట ప్రాంతాలు చెబ్బి తిన్నాయి ఇంతకు ముందు మాట్లాడిన పెద్దలు చెప్పారు. ఆ విషయాలే తీరిగి చెప్పి సభ కాలాన్ని హరించదలచుకోలేదు. లోగడ మూడు సంవత్సరాలుగా వరుసగా చెబ్బి తింటున్నాయి. మొన్న తుపాను వల్ల వచ్చిన నష్టానికి 55 కోట్లు ఖర్చు చేసినప్పటికీ, ఎవరికి ఏమేమి ఇచ్చినప్పటికీ, పంట పోగొట్టుకున్న రైతుకు పంట నష్టానికి ఎకరానికి ఏగాని కూడా లేదు రోడ్డు వేసారు, మరేమో చేసారు కాని రైతుకు వది వేలు పోయినప్పటికీ రూ. 10లు ఇవ్వలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విధంగా నాలుగు సార్లు చెబ్బి తిన్న రైతు ఏమి కావాలి? గాడిద మీద బరువు వేస్తుంటే మోస్తుంటుంది. దానికి కూడా మితి ఉంటుంది కదా. చివరకు నడుము విరిగే వరిస్థితి వస్తుంది కదా. ఈ రోజు రైతాంగం పరిస్థితి అదే విధంగా ఉందని చెబుతున్నాను. ఈ చెబ్బి నుంచి వారు కోలుకోవాలంటే వద్దల తీసుకువెళ్ళి చేలల్లో చల్లితే వరి పంట పండుతుందనే దృష్టిలో అధికారులున్నట్లున్నారు. మా మాగాణి ప్రాంతానికి ఆ పద్ధతి ఉపయోగపడదు. నారు వేసి నాట్లు వేసినప్పుడే ఉపయోగపడుతుంది తప్ప ఎక్కడైతే నా మెట్ట ప్రాంతాలలో వర్షాధారం మీద ఉన్న ప్రాంతాలలో దుబ్బుచేసి వేస్తే సరిపోతుందేమో కాని అది మా ప్రాంతాలలో సక్సెస్ కాదు. వృధాగా రైతాంగాన్ని నాశనం చేయవద్దని చెబుతున్నాను. ఎకరానికి రూ. 300 తై నా సబ్సిడీ ఇస్తే మరల నారు వేసుకుని అదనంగా ఎరువు వేసుకుని ఏమైనా చేయగలుగుతాడు. నేను ఈ విషయమై కాల్. ఎలెక్షన్ నోటిసు ఇచ్చాను. ముఖ్యమంత్రిగారు రానందువల్ల వాయిదా వేస్తూ వచ్చారు. నేను స్వయంగా తిరిగి చూచి వచ్చిన విషయాలను తెలియజేస్తున్నాను. పాక్షికంగా చెబ్బితిన్న చాటికి కనీసం రూ. 150-200 తై నా ఎకరానికి సహాయం చేయాలి. మెట్ట ప్రాంతాలకు రూ. 300లు చొప్పున ఇవ్వాలి. స్కూల్, మార్జినల్ ఫార్మర్స్ కు సబ్సిడీలున్నారు. మొన్న తుపాను సందర్భంలోకూడా స్కూల్ మార్జినల్ ఫార్మర్స్ కు పాడి గేదెలు ఇవ్వడానికి సహాయం మొదలైనవి చేసారు. ఐదెకరాలన్న

రైతుకు ఏ సహాయం జరుగలేదు. ఐదేకరాలలో పంట పోయినప్పటికీ అది నికే సహాయం జరు లేదు, ఈ వివక్షిత పంజ నష్టపోయినప్పుడు చేసే సహాయం కార్యక్రమాల నివయంలో చూపిస్తే రైతాంగం సంతోషించింది. సహించరని చెబుతున్నాను. ఎక్స్‌ట్రా సహాయం స్కాలర్, మార్జినల్ ఫార్మర్స్‌కు చేయండి. కాదనడం లేదు. ఈ రోజున అనేక మురుగు కాలువలు, ఇరిగేషను ఛానెల్స్ గండ్లు పడ్డాయి. కానీ వెంటనే సూడాల్లి. తప్పనిసరిగా డిజిటలైజ్ కట్టినప్పుడే బుడ మేరు వల్ల కృష్ణా డెల్టాలో నష్టం అరికట్టడానికి పీలు టుంది. రైతాంగం వద్ద దాదాపు 10 కోట్లు వసూలు చేశారు. లోగడ డ్రైనేజీ స్కీములు పెట్టినప్పుడు రైతుల నుంచి ఐదు సంవత్సరాల దాదాపు 15 కోట్లు తీసుకుని మిగతాది ప్రభుత్వం భరించి డ్రైనేజీ స్కీములు చేస్తామని అన్నారు. దానిని మరల ఐదు సంవత్సరాలు పొడిగి చారు. అందులో మూడు సంవత్సరాలు కట్టించుకున్నారు. ప్రభుత్వం ఐదు కోట్లు కూడా ఖర్చు చేయలేదు. అందు ఖర్చులేదని ఒకరు చెప్పారు కొంత ఖర్చుచేసి ఉండవచ్చును. కృష్ణా డెల్టాలో గుడివాడ, కైకలూరు తాలూకాలు పూర్తిగా డెబ్బ తిన్నాయి. ఈ ఎరుగు కాలువలు లోతు శ్రవ్య కట్టలు పెంచి బ-పరచవలసిన అవసరం ఉంది. కృష్ణా డెల్టా క్రింద పంట కాలువలు అన్నీ ఎప్పుడో కాటన్ 120 సంవత్సరాల క్రితం శ్రవ్యమి. వాటికి చేరేడు మట్టి తీసి వేయలేదు. అవి కొన్ని చోట్ల నాశనం అడుగుల వరకు కూడా పూడుకుని పోయాయి. దాశవా రెండు సంవత్సరాలు అపివేసి ఐనా వాటికి మట్టి వేయించి కట్టలు పోయిస్తే తప్ప సహాయం చేసినట్లు కాదు. మా డిల్ల కలెక్టరు తన శాయ శక్తులా కృషి చేస్తున్నాడు. కాని రైతాంగానికి సహాయం అందించాలంటే తగిన కేటాయింపు అ చే అప్పు రైతాంగానికి మేలు జరుగుదు. మామూలుగా శిబిరాలు పెట్టి ఆహారం ఏర్పాటు, మేడికల్ నొకర్యాలు చేస్తున్నారు. సంతోషం. రైతాంగానికి ఇందులో తప్పనిసరిగా సహాయం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ కటారి సత్తనారాయణరావు (గుడివాడ):—అధ్యక్షా, 12 తారీఖు నుంచి వచ్చిన వర్షాలవల్ల గన్నవరం, కైకలూరు తాలూకాలు నీటి మయం ఐపోయాయి, పొలాలు మునిగిపోయాయి. పశువులకు గ్రాసం లేకుండా పోయింది. ఆ పరిస్థితులలో కలెక్టరు గారు మేము బోట్లు వేసుకుని తిరిగాము. చాలా గ్రామాలు నీటిలో మునిగిపోయాయి. పేద రైతుల, కార్మికుల ఇండ్లు వర్షంవల్ల తడిసిపోయి గోడలు నానిపోయి కూలిపోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి. వారికి సహాయ కార్యక్రమాలు చేయించాలని కోరుతున్నాను. పశు గ్రాసము లేదు. మనుష్యులకు భోజనం పెడుతున్నారు. పశువులకు ఎక్కడ నుంచి మేతతీసుకురావాలో ఆలోచించడం లేదు. పశు గ్రాసం విషయం చూడవలసి ఉంది. మునిగిపోయినా గ్రామాలలో రైతులకు ఆ సహాయం ప్రభుత్వంచేస్తున్నది. అడిగారా లేదా అన్నది కాదు. మూడు సంవత్సరాలుగా వర్షాల వల్ల రైతాంగం చాలా నష్టపడి పోయారు. రైతులన్న రుణాలను మాఫీ చేసి రైతులకు కావలసిన సహాయ కార్యక్రమాలు చేయాలి. పూర్తిగా డెబ్బ తినకుండా ఉన్న సందర్భాలలో కూడా ఎరువులు వేయనిపోతే శ్రతకపు. వారికి కూడా సహాయ కార్యక్రమాలు చేయాలి, డబ్బు అంతా ఖర్చు ఐపోయింది. పనులు జరగడం లేదన్నారు. భార తీయులలో ఉన్నదే అది.

మేధావి ఐన ఆఫీసరు జూనియర్ అయి బుర్ర తక్కువవాడు సీనియరు ఐతే జూనియరును పైకి రానివ్వడు. భారతదేశంలోని విజ్ఞానవంతులందరు విదేశాలకు వెళ్ళిపోతున్నారు. ఇప్పటికైతే నా మన దేశంలోని విజ్ఞానవంతులను గుర్తించి మన దేశ సేవకు ఉపయోగించుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఈ అధిక వర్షాలవల్ల రైతులేకాదు, చేనేత కార్మికులు, గీతకార్మికులు, వ్యవసాయ కూలీలు పనిపాటలు లేకుండా బాధపడుతున్నారు. బుడమేరు ముంపుకు పర్యటించు నివారణ చూడ వలసి ఉంది. మనకున్న ఇంజనీర్లు తెలివి కలవారై నప్పటికి వారి ఆలోచనలు మాత్రమే కాకుండా ఆ ప్రాంతంలో అనుభవం కలిగిన రైతుల సలహాలుకూడా తీసుకుని పెద్ద ఇంజనీర్లను తెచ్చి సక్రమమైన కార్యక్రమాలు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం.వి.ఎస్. సుబ్బరాజు :—అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం ఆగస్టు ప్రారంభంలోనే కృష్ణా, గోదావరి కాచ్ మెంట్ లో అధికవర్షాలవల్ల కొంత వాగులు, ఉపనదులు పొంగడంవల్ల కృష్ణా, గోదావరి నదులు పరవళ్లు దొక్కి నేటికి ప్రమాద స్థాయిలో ప్రవహిస్తున్న విషయం తమకు తెలుసు. గత మూడు వారాలుగా అదే ప్రమాద స్థాయిని సూచిస్తూ తగ్గకుండా నదీప్రవాహం ఉంది. దీనికి వోడు ఈ నెలలో మూడుసార్లు కుంభవృష్టి కురవడం, దాని ఫలితంగా నదులు పొంగడం ఏరులు పొంగడంతో జాటు. వర్షాభారం ఎక్కువ కావడంవల్ల ఏళ్ళూపూళ్ళూ ఏమై తీరని నష్టం రాష్ట్రానికి కలిగింది. గత నాలుగైదు సంవత్సరాల చరిత్ర చూస్తుంటే ప్రతి సంవత్సరం తుఫానులవల్లనో గోదావరి కానకట్ట పెడిపోవడం వల్లనో అవావృష్టి వల్లనో అభివృష్టి వల్లనో ప్రతి సంవత్సరం రాష్ట్రం నష్టపడుతూనే ఉంది. ఇటువంటి పరిస్థితి ప్రతి సంవత్సరం ఉత్పన్నమవుతున్నప్పుడు, ఇటువంటి ప్రమాదం రావడం ప్రతినిత్యం అలవాటుపడుతున్నప్పుడు, బడ్జెటులో ఇటువంటి ఉపద్రవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని మొత్తాన్ని కేటాయించకపోవడం శోచనీయమైన విషయం. ప్రత్యేకమైన అవకాశం బడ్జెటులో లేనప్పుడు డబ్బు ఏ రకంగా దుర్వినియోగం అవుతుందో తెలుసు ముఖ్యమంత్రిగారుకూడా పలుమారులు ఈ విషయమై చెప్పడం జరిగింది. వారి నాయకత్వం క్రింద ఉండే ప్రభుత్వం ఇటువంటి ప్రత్యేకమైన ఏర్పాటు చేయకుండా పోయిందంటే విచారించదగిన విషయం. మిత్రా కమిటీ వచ్చి రిపోర్టు ఇచ్చారు. కృష్ణా, గోదావరి డెల్టాలలో డ్రైనేజీ నుంపు నుంచి 20 లక్షల ఎకరాలను సేవ్ చేయాలనే అభిప్రాయంతో వారు రిపోర్టు ఇచ్చారు. 1969 లో ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు డ్రైనేజీ సెస్సు ఐదు సంవత్సరాలు వసూలుచేసి 75 కోట్ల రూపాయలతో ఈ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేస్తామని మిగతా డబ్బు కేంద్రం నుంచి తీసుకుని కాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వ

00 p. m. నిధుల నుంచి కాని ఖర్చుచేస్తామని వాగ్దానం చేయడం జరిగింది. డ్రైనేజీ సెస్సు వసూలు చేయడం మరల ఐదు సంవత్సరాలు పెంచారు. ఇప్పటికి 28 కోట్ల రూపాయలు డ్రైనేజీ సెస్సు క్రింద కృష్ణా, గోదావరి డెల్టా ప్రాంతంలోని రైతాంగం నుంచి వసూలు చేసారన్న విషయం తమకు తెలుసు. ఎంత డబ్బును వసూలుచేశారో అంత మొత్తమైనా పది సంవత్సరాల కాలంలో ఖర్చుచేసే

యోగ్యత ప్రభుత్వానికి లేకపోయింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏడాదున్నగా ఇచ్చిన 3 కోట్లు డైనేజీ సెన్సుకు జమ చేసారు తప్ప ఒక్క రూపాయ ఖర్చుచేయకుండా ఇంత బాధ్యతా రహితంగా ప్రభుత్వాలు వ్యవహరిస్తున్నాయంటే ప్రజలకు చెప్పిన వాగ్దానాలు కాని కాసనాలు చేసేటప్పుడు డైనేజీ సెన్సు వసూలు చేసినప్పుడు చెప్పిన వాగ్దానాలను మరచిపోతున్నారేమో అనిపిస్తుంది. ప్రభుత్వం ప్రజలకు ఒక మాట చెప్పిన తరువాత ఆ మాటను అమలుచేయాలి. ప్రభుత్వం చెప్పిన మాట అమలుచేయదని దోపిడీదారులుగా వన్నులు వసూలు చేయడానికి మాత్రమే పనికిస్తారనే అభిప్రాయం కలిగితే ప్రభుత్వంమీద ఒక రకమైన ఏవగింపు కలుగుతుందని మరచిపోవడానికి లేదు. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం ఆనాడు 75 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేస్తామని చెప్పిన వాగ్దానం మేరకు ట్రెజరీ నుంచి మిగతాదొరెంటేనే ఖర్చుచేసి మురుగునీటి ప్రమాదం నుండి డెల్టాను సంరక్షించవలసిన బాధ్యత ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. మిత్రులందరు చాలా ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తున్నారంటే సహజమైన విషయం. ఈ ముంపువల్ల ఒక్క వ్యవసాయరంగానికే నష్టం పరిమితమై ఉండదు. ఎన్నో అంటువ్యాధులు ప్రమాదం ఉంది. వెంటనే వాక్సినేషను మిగతా ఏర్పాట్లుచేసి మురుగు ప్రాంతాలలో ప్రజల ఆరోగ్యసంరక్షణ బాధ్యత ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందని ఆశిస్తున్నాను. పంటలు దెబ్బతినడంతో రైతాంగం దెబ్బతిన్నది తెనాలి తాలూకా ప్రాంతంలోను కృష్ణా జిల్లాలోను తూర్పు. పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలలోను వ్యవసాయానికి పెట్టుబడి లేక సాగు చేసుకోలేని పరిస్థితులు ఏర్పడినప్పుడు ఆగస్టు మొదట, మధ్యలో ఐ.ఎమ్.ఎస్. లోస్ట్లో సాగుచేస్తుంటే ఈ విధంగా దెబ్బ తగిలితే రైతులు ఎట్లా కోలుకుంటారో తెలియడంలేదు ఎకరానికి రు 300 లు సబ్సిడీ ఇస్తే సాగు అవుతుందని మిత్రులు చెప్పారు. ఎప్పుడు నారు పోస్తారు, ఎప్పుడు నాట్లు వేస్తారు, ఎప్పుడు వస్తుంది? పోయిన పంట మరల వస్తుంది అనుకుంటే అంతకంటే అవివేకం లేదు. పోయిన పంట పోనే పోయింది. రెండవ పంట విషయం ఆలోచించవలసిన అవసరం ఏర్పడుతున్నది. శిస్తు రిమిషనుతోబాటు రైతాంగానికి పంట దెబ్బతిన్నది కనుక కొంత సబ్సిడీ ప్రభుత్వం ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేయకపోతే న్యాయం చేసినవారంకాలేము. అప్పుడే మా ప్రాంతంలో నాట్లు, కోతలు ప్రారంభం చేస్తున్నారు. ధాన్యం వస్తున్నది.

కొనుగోలు చేసే వారు లేరు. సెంట్రల్ డెల్టా ప్రాంతంలో రహదారి సౌకర్యం లేక మంచి ధాన్యం, తడవకుండా ఉన్న ధాన్యం, బస్తా, రు. 50 లకు అమ్మవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. దీనిపై ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు, తమ సహచర మంత్రులతో ప్రతిపక్షానికి చెందిన నాయకులతో ముంపుకు లోనైన ప్రాంతాలు విమానం నుంచి పర్యవేక్షించి చూసి వచ్చారు. రైతుకు ధైర్యం, ఆశ కల్పించి వచ్చినందుకు అభినందిస్తున్నాను. వారికి కల్పించిన ఆశ నిరాశ చేయకుండా కర్తవ్య నిర్వహణకు పూనుకుంటారని ఆశిస్తూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పోతిన చిన్న :— అధ్యక్షా, వరద ముంపు వల్ల రైతులగానికీ వచ్చిన నష్టం గురించి అందుకు తీసుకోవలసిన చర్యలు గురించి మీతులు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలతో నేను ఓకీభవిస్తూ రైతులకు మాప్రతిమే కాకుండా మునిసిపల్ పట్టణాలలో కూడా ఈ ముంపు వల్ల ఎంతో నష్టం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. విజయవాడ వంటి మునిసిపాలిటీలో 1976 లో వచ్చిన తుఫాను వల్లను 1977లో వచ్చిన తుఫాను వల్లనూ 1978 లో సంవత్సరానికి 410 మిల్లీ లీటర్ల వర్షం కాకుండా ఒకేసారి 900 మిల్లీ లీటర్ల వర్షం రావడంవల్లనూ కార్మికవర్గం ఇండ్లు లేకుండా పడిపోయాయి. వారికి ఇండ్లు కట్టుకోడానికి సహకారం లేకపోగా పన్నుల ఎగ్జెంషన్ అడిగినప్పటికీ ఇవ్వకుండా, అదే స్థానంలో ఇల్లు కట్టుకోడానికి ప్లాను అప్పువలకు పెడితే రు. 60 లు డబ్బు కట్టాలి అంటున్నారు. కేసులు పెట్టి రు. 50 లు జరిమానాలు వేస్తున్నారు. అగ్ని ప్రమాదం వల్ల ఇల్లు కాలి పోయిన సందర్భాలలోను తుఫానువల్ల పడిపోయిన సందర్భంలో నేను వరదలవల్ల కూలిపోయిన సందర్భంలోను టాక్సు ఎగ్జెంషన్ ఇవ్వాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరు తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు వెళ్ళి చూచినప్పుడు కనుక రైతులకు కావలసిన సదుపాయం చేస్తారని అనుకోవచ్చును. విజయవాడలో ప్రభాగం నుంచి కొండల నుంచి వచ్చిన ప్రవాహం వల్ల ఎంతో నష్టం జరిగింది. 13 సంవత్సరాల బాలిక చనిపోయింది. కొంతమంది దెబ్బలు తిన్నారు. నాలుగు ఇండ్లు పడిపోయాయి. చనిపోయిన వారి కుటుంబానికి నెయ్యి దూపాయిలు నష్ట పరిహారం ఇవ్వాలి. అంజనేయ వాగు వల్ల ఇద్దరు చనిపోయారు. మొంటు రోడ్లకు 100 సంవత్సరాలు ఆయుష్షు అంటారు. అనేక కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నారు. పైనుంచి వచ్చే వాగుల వల్ల నష్టంలేకుండా సరైన కాలువలు ఏర్పాటు చేస్తే బాంబులుంటుంది. ఈ విషయం ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చి చనిపోయిన వారికి నష్ట పరిహారం, ఇండ్లు పోయిన వారికి పన్నుల ఎగ్జెంషన్ ఇవ్వాలని ప్లానుకు ఫీజు లేకుండా చేయాలని కోరుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా, రాష్ట్రములో చూడగాపు 5, 6 లక్షల ఎకరాలలో మాగాణి పెంట్ దెబ్బతిన్నది. లక్షల ఎకరాలలో మొక్క నాశనమై పోయింది. ఈ విషయమున రాష్ట్రానికి కాదు, దేశము మొత్తానికి అని భావించాలి, ప్రతిసారి వరదలు వస్తున్నాయి. కరువు వస్తోంది. దీనికి నివారణ లేదా? పరిష్కారమార్గం లేదా? ప్రతిసారి బుడమేరు, శాల్తేరు పొంగుతున్నాయి. వాటి నివారణకు కావలసిన పథకాలను ప్రభుత్వం ఎందుకు తీసుకొనలేదు? ప్రభుత్వం విఫలమైనది. అందువల్లనే ప్రతిసారి ఇటువంటి ప్రమాదాలు వస్తున్నాయి. వర్షాలు ఎక్కువ వచ్చినప్పుడు వరదలు వస్తున్నాయి. వరదలు వచ్చినప్పుడు గాని కరువు వచ్చినప్పుడుగాని నివారణ చర్యలు తీసుకొనడంలేదు, దానివల్ల రాష్ట్రాభివృద్ధి కుంటుపడుతుంది. దానికి బాధ్యులు ఎవరు అంటే గత ప్రభుత్వాలు కాని ఈ ప్రభుత్వం కాని అందరికీ భాగం వుందని మనవిచేస్తున్నాను. అయితే దీనికి పరిష్కారం ఏమిటి? తాత్కాలిక మైనవి ఉన్నాయి, శాశ్వతమైనవి వున్నాయి వెంటనే తాత్కాలిక సహాయంక్రింద ఎకరానికి రు. 250/-లు, సబ్సిడీగాను రు. 250/-లు ఋణముగాను ఇవ్వాలి. మొట్టకు సబ్సిడీగా రు. 150/-లు.

ఋణముగాను రు. 150/-లు యివ్వాలి. వెంటనే ఈ సహాయాన్ని రైతాంగానికి అందజేయాలి. విత్తనాలు, పెప్పిన్లను సబ్సిడైజ్డ్ రేట్‌పైన అందజేయాలి. వరదలు వచ్చిన ప్రాంతాలలో కలరా మొదలైన వ్యాధులు ప్రబలలే ప్రమాదము వుంది. అందువల్ల వార్ ఫుటంగ్‌కు అర్హులైన సౌకర్యాలు కలుగజేయాలి.

ఇక శాశ్వత చర్యలు. మిత్రా కమిటీ సిఫార్సుల ప్రకారం డ్రైయినేజి డెస్కం టీమ్ ఎందుకు కలుగజేయలేదు? మురుగు కాలువలు లేని పోవడంతో మురుగు పేరుకుపోతోంది. డ్రైడ్‌స్ వినియోగించకుండా నీటిని వెనుకకు నెట్టడంతో నీరు పొలాలమీదకు వచ్చి గ్రామాలకు గ్రామాలు మునిగిపోయే ప్రమాదపరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి. దీనికి బాధ్యులు ఎవరు? దీనికి శాశ్వత పరిష్కారమార్గం చూడాలి. మిత్రా కమిటీవారు డ్రైయినేజి కాలువలు త్రవ్వకొని అవును రు. 75 కోట్లు సరిపోతుందన్నారు. ఇప్పుడు రు. 100 కోట్లకు పైన పోయే పరిస్థితి వుంది. వెంటనే మిత్రా కమిటీ సిఫార్సుల ప్రకారం మురుగు కాలువలను తగ్గివ్వాలి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఒక్కటే రైతులను ఈ విషయమంచి అదుకొంటుందని అనుకొనడంలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏకమైతే తప్ప వరదలు, వరుగు బాధను చి తప్పించలేదు. సభానాయకుడు ఒక తీర్మానాన్ని ప్రవేశ పెడ తానని అనుకొన్నాను. ఇన్ని కోట్ల రూపాయలు పట్టు వగైరా నష్టమైనాయి, ఇన్ని కోట్ల రూపాయలు కేంద్ర ప్రభుత్వం కేటాయించాలనే తీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టి, ఈ కథ ఆమోదముతో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపి రైతులను అదుకొంటుం దని అనుకొన్నాను, గాని ఈ ప్రభుత్వం ఘోరంగా విఫలమైనది. బడ్జెటులో కేటాయింపులు చేయాలి. కేంద్రము మీద వత్తిడి తీసుకురావాలి. ఇది నేషనల్ ప్రాబ్లమ్ — అర్హే పరిహారము కలిస్తే తప్ప సగిర సహాయం జరగదు. సర్క మముగా సహాయక చర్యలు నెరవేరడానికి ఏజా కమిటీలను వేయాలి. వేయక పోతే వచ్చే సమస్యకు ఈ ప్రభుత్వం సరి అవుతుంది.

శ్రీ. జ్ఞానప్రకాశం (దర్శి) :—శ్రీమాన్‌జీ, जहाँ बाढ़ आता है वहाँ लोगों पर कुछ जिम्मेदारियाँ भी आती हैं। वर्षा की बाढ़ जहाँ धनिक लोगों के लिए वरदान है वहीं यह गरीब लोगों के लिए अभिशाप भी है। केवल हमारे आन्ध्र प्रदेश में नहीं बल्कि उत्तर प्रदेश के २६ जिले तमाम गंगा की बाढ़ की लपेट में आगये, बेहार, मध्य प्रदेश, पंजाब इत्यादि के तमाम बड़े बड़े शहर इस बाढ़ की लपेट में आये हैं। इस बाढ़ के कारण आन्ध्र प्रदेश में किसी जान का नुकसान तो नहीं हुआ किन्तु उत्तर प्रदेश आदि में हजारों लाखों की संख्या में जान और माल का नुकसान हुआ है। ऐसी स्थिति में वहाँ के मुख्य मंत्री और बेहार के मुख्य मंत्री, केन्द्र के विदेश मंत्री समिल कर इसका स्थाई हल ढूँढने के लिए नेपाल गये थे। ताकि नेपाल में औसा डैम बना दिया जाय जिस से बाढ़ को रोका जा सके, और लाखों और करोड़ों के जान और माल के नुकसान को रोका जा सके इसी प्रकार हमारे आंध्र प्रदेश से भी एक डेलिगेशन केन्द्र के जाये, और बाढ़ को रोकने के क्या उपाय हो सकते हैं उनके संबंध में जानकारी प्राप्त करे। मेरे नियोजिक बर्ग में चार नदियाँ हैं और छोटी-छोटी उप नदियाँ जैसे गजलर, मसी आदि। इनकी घटनाएं अभी तक जिले के अधिकारियों को भी नहीं मालूम हो सकते।

వहां ఆనె జానె కా బి కొరీ సాధన న్నీ, వहां టెలిఫూన్ ఆది బి బెకార్ హొ గుం డ్డే । వీరాన్తకమ్, మూసీ, గజలెరు, గాజులకాండా, ఆది టెసీ నదియాం డ్డే జినకీ స్థితి కే సంబంధ మేం జానకారీ ప్రాప్త కరనా అవశ్యక డ్డే । ఇస్ సంబంధ మేం హమారీ సర్కార్ జొ ఉపాయ కర్ రహీ డ్డే ఉసకీ ప్రశంసా కరనె కే బజాయ ఉస్ పర్ క్రిటిసిజమ్ కర్ రహే డ్డే । య్హ ఠీక న్నీ డ్డే । ౨౨ తారీఖ్ కా సమాచార పత్రయది ఆప్ డెఖే తొ మాలూమ్ హొగా కి హజారాం కీ సంఖ్యా మేం లొగ్ బహ్ గయే డ్డే । లెకిన్ వहां కే ముఖ్య మంత్రి ఆరీ బెహార్ కే ముఖ్య మంత్రి దిల్లీ మేం బేఠే అపనీ రాజనీతి ఆరీ చరన్సిహ్ కే సంబంధ మేం బాతే కరతే రహే ఆరీ బాఢ కీ దశా డెఖేనె న్నీ గయే । జబ్ కి హమారే ముఖ్య మంత్రి నె స్వయం జాకర్ బాఢ కీ స్థితి కొ డెఖా । ౨౫ ఆగస్త్ కొ దేశ కీ కరోడోం జన్తా ఆశా కర్ రహీ థీ కి వర్షా ఆరీ బాఢ కే కారణ జొ పీఢితా ఆరీ హజారాం లొగ్ మర గుం డ్డే । ఇస్ సంబంధ మేం ప్రధాన్ మంత్రి క్యా కహేంగే । బంగలా దేశ్ ఆరీ బర్మా దేశ్ సె ఆగ్ గుం డ్డే శరణార్థీ బి ఆశా కర్ రహే థె కి ఉన్ కే బారే మేం ప్రధాన్ మంత్రి క్యా కహేంగే । దూసరే లొగ్ ఆశా కర్ రహే థె కి కశ్మీర్ పర్ జొ హమలే హొ రహే డ్డే ఉన్ కే బారే మేం ప్రధాన్ మంత్రి క్యా కహేంగే । కిన్తు మొ డ్డే డుఃఖ డ్డే కి హమారే ప్రధాన్ మంత్రి శ్రీ మురారజీ డెసాఝీ నె ౨౫ ఆగస్త్ కొ అపనీ సమస్యాం ఆరీ అపనీ రాజనీతి డీ కే సంబంధ మేం బతాయా । ఉన్హాన్ దేశ్ కే లిగ్ ఒక అంఛా ఆదర్శ న్నీ రఖా । ఇస్ లిగ్ మెరా ఆప్ సె నివేదన్ డ్డే కి ప్రతి పక్ష కే సదస్య్ హమ్ పర్ ఆరొప్ లగానె సె పహ్లే, రామ్ కొ ఉపదేశ్ డెనె సె పహ్లే ఖుద్ కొ దశరత్ బనాకర్ దిఖాగ్ ఉసకే బాద హమ్ కొ ఉపదేశ్ డేం ।

ఆప్ నె ముంజొ జొ అవసర్ దియా డ్డే ఉసకే లిగ్ ధన్యవాద ।

6-20 p. m.

(శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆరు నెలలు కాక ముందే తిరిగి వివత్కర పరిస్థితి ఏర్పడింది. దక్కన్ కాగ్నికల్ లో పడిన వార్త చదివి వినిపిస్తాను. In Telangana area, 18 lakhs acres crop was reported to have been affected, out of this, Mahboobnagar District alone counted for 10 lakh acres. అని వచ్చింది. తెలంగాణాలో వరదల వల్ల బాధ పుండదని అనుకుంటూవుంటారు. ఈ సంవత్సరం తెలంగాణాలో కూడా వివత్కర పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఆంధ్రజ్యోతిష ప్రజ్ఞికలో పడిన వార్త చదువుతాను. “ఇటీవల భారీ వర్షాలు కురిశాయి. ధర్మపురం వెళ్ళే దారిలో ఒక వాగు పొంగి ఒక స్త్రీ మరణించింది. పూళ్ళలో చాలా వరకూ ఇండ్లు కూలిపోయాయి, పరిస్థితి చాలా భయకరంగా వుంది.” డ్రాయినేజీల విషయంలో సైక్లోన్స్ విషయంలో గత 30 సంవత్సరాల నుండి ఆంధ్ర దేశంలో ఏర్పడుతున్న వివత్కర పరిస్థితులను ఎదుర్కోటానికి ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకున్నదని అడుగుతున్నాను. 30 సంవత్సరాల తరువాత కూడా వరదల వల్ల, సైక్లోన్ వల్ల ఇండ్లు కూలి పోతుంటే, మనుషులు చనిపోతుంటే ప్రభుత్వం ఏమి చేసిందని అడుగుతున్నాను. ఇందిరాగాంధీ కొల్లేరు వచ్చి ఏమి చేసిందని అడుగుతున్నాను. ఎన్నికల ప్రచారం కోసమే వచ్చిందా, ప్రకృతిని పార్టీ ప్రచారానికి వినియోగించుకోటానికి వచ్చిందా అని అడుగుతున్నాను. ఇన్ని వందల చనిపోతే ఒక్క మాట కూడా ఆమె మాట్లాడలేదే ? ఈ వివత్కర పరిస్థితిని మనం రాజకీయాలలో ముడి పెట్టరాదు. మనం అంతా కలిసి ప్రభుత్వంతో పోరాడవలసివుంది. మన ఆర్థికపరిస్థితి బాగా

లేదని ముఖ్యమంత్రి గారికే కాదు, మనందరకు కూడా తెలుసు. మాకూ ఆ భాద్యత వుంది. వీటిని అరికట్టటానికి లాంగ్ టరమ్ అండ్ షార్ట్ టరమ్ మెజిస్టీ తీసుకోవాలి. మొన్న మొన్నటి వరకూ ఎన్నో బాధలు పడిన రైతులకు ఏమి ఇచ్చారు? దెబ్బతిన్న ప్యాడిని గురించి ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు? రైతుకు డబ్బు చెల్లించలేదు. ఇందిరాగాంధీ ప్రభుత్వం వున్నప్పుడు ఏదిసార్లు రేడియోలో ప్రకటనలు చేశారు కాని ప్రీకాషనరి మెజిస్టీ ఏమి తీసుకున్నారు? ముందుగా సైకోస్ గురించి తెలుసుకునే ఇన్స్టిట్యూట్స్ ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. ముందే ఫోర్ కాస్ట్ చేసే పద్ధతులను అవలంబించాలి. కరీంనగర్ జిల్లాలో కలరా వల్ల ఎంతోమంది చనిపోయారని ఇదే సభలో నేను మనవి చేశాను. వా న ల వ ల్ల ప్రాదరాజాదులో ఇండ్లు కూలిపోయి ప్రజలు మరణించారు. గుడిసెలు కూలిపోయాయి. వారికి ఇండ్లు కట్టించటానికి ప్రత్యాక వేస్తామంటున్నారు. ఇప్పుడు కూలిపోయి ఇబ్బందిపడుతున్నవారిని మొదట ఆదుకోవాలి. మీ ప్రోగ్రాం అంతా యు డైవర్టు ఇట్ టు వ్లడ్ ఎఫ్ డైడ్ పీపుల్. రోడ్లు తెగ బిస్సులు వెళ్ళని పరిస్థితులు వున్నాయి. నేను వచ్చిన బిస్సు కరీంనగర్ నుండి ప్రాదరాజాదుకు రాలేకపోయింది. అన్ని నదులు పొంగాయి. మీరు రోటిన్ ఖర్చు పెట్టే డబ్బును డైవర్టు చేసి ముందు రోడ్లు బాగుచేయించండి. రైతుకు క్రాప్ ఇన్సూరెన్సు చాలా అవసరం. ఇప్పుడే అయ్యపురెడ్డిగారు చెప్పినట్లు మన బడ్జెటును అక్టోబరు నుండి సెప్టెంబరు వరకూ చేయాలి, మన ఎగ్రికల్చర్ గ్యాంబ్లింగ్ అయింది. 5 సంవత్సరాల తుండి చూస్తున్నాము. ఎప్పుడు ఎలా పంట దెబ్బ తింటుందో తెలియకుండా వుంది. ఒకసారి అతివృష్టివల్ల, ఒకసారి అనావృష్టివల్ల దెబ్బ తింటున్నవి. ఆ పరిస్థితిని ఎదుర్కోటానికి 200, 300 కోట్ల రూపాయలు కంటివెత్తి ఫండ్ గా పెట్టుకోవాలి లేదా మన బడ్జెటును అక్టోబరు నుండి సెప్టెంబరు వరకూ మార్చుకోవాలి. దుబారా ఖర్చులు మానినేయాలి. రు. 70 లక్షలతో పంతులకు ఇండ్లు కట్టిస్తామని అంటున్నారు. ఆ ప్రోగ్రాములన్నీ ఆపేసి వ్లడ్ ఎఫ్ డైడ్ పీపుల్ కు పరియాలకు డబ్బు డైవర్టు చేసి అక్కడ ఖర్చు పెట్టడని కలెక్టర్ కు, తహశీల్దార్ కు తాళిదులు పంపండి. రు. 500 లే కాదు, వేయి ఖర్చు అయినా సరే ఎరువులు మొదలైన వ్యవసాయ ఫలికాలు సబ్సిడైజ్డ్ రేట్లకు అంచేయడని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు (హిన్నూరు):— అధ్యక్షా, వరదలు అనగానే గుంటూరు జిల్లాలో నల్లమడ డ్రైయిన్ గుర్తుకు వస్తుంది. దానిని రిపేరు చేయకపోతే ఆ ప్రాంతంలో వరదలు నిరోధించడం కష్టం. ప్రతి ఏటా 50, 60 వేల ఎకరాలలో సుమారు 10 కోట్ల రూపాయల విలువగల పంట నష్టపడుతున్నది. కనుక నల్లమడ డ్రైయిన్ ను వెడల్పు చేసి, లోతు చేసి వరద నివారణకు పూనుకోవాలి కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

* శ్రీ యం. జగన్నాథం (వరదన్నపేట):— అధ్యక్షా, ఈ ప్రకృతి వైపరీత్యం వల్ల, వరదల వల్ల, తుఫానులవల్ల లక్షలాది కూలీలు, కార్మికులు, కర్షకులు ఎంతో నష్టపడుతున్నారు. ప్రతి సంవత్సరం ఏదో రూపంలో వారికి

ఈ నష్టం కలుగుతూనే వుంది. అయినా మనకు ఒక స్పష్టమైన ప్లాను ఇంతవరకూ లేదు. మన బరువును కేంద్రం మీదకు నెట్టి, ఒకరినొకరం విమర్శ చేసుకుంటున్నాము. అధికవర్గాల వల్ల ఒక్క ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతంలోనే కాదు, తెలంగాణాలో కూడా చాలా ప్రాంతాలకు నష్టం కలిగింది. వరంగల్లు నుండి, ఖమ్మం, ఏటూరు నాగారం పోయే బస్సులు, హైదరాబాదు వచ్చే బస్సులు నడవలేదు. లారీలు నడువలేదు. తెలంగాణా ప్రాంతంలోని చిన్న చిన్న ఉద్యోగులు పొంగి పొర్రా నది, గోదావరి, బుడమేరులలో కలవడంవల్ల అక్కడ వాటికి వరద వస్తున్నది. కనుక ఈ ప్రాంతాలలో వున్న చిన్న ఉపనదుల విషయంలో రేపే చేయించి చిన్న ఆనకట్టలు నిర్మాణం చేయకపోతే నష్టం ఎక్కువవుతుంది. కనుక ఎక్కడో కక్కడ ఇటువంటి ఏర్పాట్లు జరిగేటట్లు ప్లాను తయారుచేయాలి. ఈ ఆపద సమయంలో చేపట్టిన పనులకు మధ్యదళారులు, లంచగొండులైన ఉద్యోగులు పేద ప్రజలను పీడిస్తున్నారు. ఈ విధ్వి అరికట్టటానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. పోయినసారి ఆంధ్రలో తుఫాను వచ్చినప్పుడు తెలంగాణా ప్రాంతంలో కరువు ఏర్పడివున్నా ఎంత మొత్తుకున్నా ఇక్కడ ఒక్కవైసా ఇవ్వకపోగా తెలంగాణ జిల్లాలలో నిర్మాణాలను ఆపి ఆ ఫండ్స్ అటువైపునకు తరలించారు. ఈ ఏడు తెలంగాణాలోని మెట్టపైరులు, వైత్తి, మిర్చి మొదలయినవి చెబ్బి తిన్నాయి. వీటి గురించి కలెక్టర్ల దృష్టికి, తహసీల్దార్ల దృష్టికి తీసుకువచ్చినా వారు ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోని స్థితిలో వున్నారో వరద విరోధానికి, దానికి గురైన ప్రాంతాలలో సత్వర చర్యలు తీసుకోవటానికి వీలుగా ఒక కమిటీ చేత రిపోర్టుచేయించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. రామారావు (జగ్గయ్యపేట):— అధ్యక్షా, దున్నబోతే ఎద్దులో, మెయ్యబోతే దూడల్లో అన్న పరిస్థితిగా వుంది మా స్థితి. మేము పేరుకు ఎమ్.ఎల్.ఎ. లుగా వున్నాము కాని మాకు ఇక్కడ చాలా తక్కువ సమయము వస్తున్నది. కొంతమందికి ఎక్కువ సమయం వస్తున్నది. ఇది చాలా అన్యాయం. ఎక్కువ నష్టం, ఎక్కువ కష్టం జరిగింది నా ఏరియాలో. నాకు తక్కువ టైమ్ ఇవ్వడం అన్యాయం కాదు. కోసం సారి తుఫాను వచ్చినప్పుడు అధికారులు, అసభికారులు మంతులు, సామంతులు అందరూ భాష దేవరవల్లి అనే గ్రామం గురించే మాట్లాడారు కాని అంతకంటే ఎక్కువ నష్టపడిన గ్రామాలు దివి తాలూకాలో చాలా వున్నాయి. జగ్గయ్యపేట తాలూకాలో చాలా వున్నాయి. నందిగామ తాలూకాలో చాలా వున్నాయి. ఎవరి సంతకమూ లేని స్టేటు మెంటు ఇచ్చారని అయ్యపురెడ్డిగారు చెప్పారు. ఆ స్టేటు మెంటులో జగ్గయ్యపేటలో 516 ఇండ్లు పూర్తిగా డ్యామేజ్ అయినవనీ, 18.1 ఇండ్లు పార్ట్ లీ డ్యామేజ్ అని చెప్పారు. నందిగామ తాలూకాలో కెనుగంచిప్రోలు, సబ్బాయి గూడెంలో 150, 200 ఇండ్లు మున్నేరులో కొట్టుకుపోయాయని నేను అధికారుల దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. దానిగురించి ఈ స్టేటు మెంటులో తెల్పకపోవడం దురదృష్టకరం. పునానపైరు పూర్తిగా నాశనమైంది. అయినా జగ్గయ్యపేటలో ఇంతవరకూ శిష్టు రెమిషన్ యివ్వలేదు. అధికారులు జీపులో వెడుతూ చూస్తే అంతా పచ్చగానే కనిపిస్తుంది. అలాగే గతంలో కూడా శిష్టు రెమిషన్ ఇవ్వలేదు. ఆ ప్రాంతమంతా మెట్ట

ప్రాంతం కావడంవల్ల అక్కడ పొగాకు వేసే పరిస్థితి కూడా లేదు. పొగాకు పండించే రైతులు చాలా నష్టపడి వున్నారు. రైతులు దేశానికి వెన్నెముక అని అన్ని పార్టీల వారూ చెబుతూనే వుంటారు కాని వారి యధార్థ పరిస్థితిని చాలా మంది గుర్తించడం లేదు. టెటర్ మెంట్ టాక్స్ అనీ, ఈ టాక్సు అనీ, ఆ టాక్సు అని రైతుపై అనేక రకాల టాక్సులు వేస్తున్నారు. మున్నేరు, వైరా, కట్టిశారు నమల మధ్యాల 30, 40 గ్రామాల పరిస్థితి ఏమిటో వారం రోజులవరకూ తెలియని పరిస్థితులు వున్నాయి. నందిగామ తాలూకాలో కంచెం గ్రామంలో, పెండ్యాల గ్రామంలో దుర్భర పరిస్థితి ఏర్పడితే అక్కడ ఎన్ని ఇండ్లు కూలిపోయాయో, ఎన్ని ఇండ్లు కొట్టుకుపోయాయో అధికారులు తెలుసుకోలేదు. నాగార్జునసాగర్ క్రింద వున్న భూములకు మొన్న మొన్ననే నీరు వడలటం జరిగింది. ఇంకా అక్కడ నారుమళ్ళగానే వున్నాయి. అంతా నాశనమైనా ఇంతవరకూ అక్కడ శిబ్బి రెమిడన్ ఇవ్వలేదు. అక్కడి రైతులకు స్వల్పకాలిక ఋణాలు ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను. నందిగామ తాలూకాలో మున్నేరు నదిపై బ్రిడ్జి నిర్మాణం అయితే ఉప్పు ఆ ఏటి మధ్యలో వుండే ప్రజలు ఎటూ కదలటానికి వీలు వుండదు. ఆ బ్రిడ్జి ఎప్పుడు పూర్తి అవుతుందో తెలియకుండా వుంది. పోయిన నవంబరులో తుఫాను వచ్చినప్పుడు ఇస్తామని చెప్పిన గోధుమలు, బియ్యం ఇంతవరకూ వెనుగుంచిపోయి ఫిరకాలోని 15 గ్రామాలలోనూ పంచలేదు. ఉప్పుడు కలిగిన భిక్షన పరిస్థితులే ఇప్పుడు కూడా ఏర్పడతాయేమోనని ప్రజలు ఆందోళన చెందుతున్నారు కనుక అక్కడ సత్వర చర్యలు వెంటనే ప్రారంభించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. రంగారావు (బందరు):—అధ్యక్షా, ఈ డ్రయనేజి స్క్రీము అమలులో జరుగుతున్న లోపాల గురించి నాకిచ్చిన కొద్ది సమయంలో వసని చేస్తాను. కోట్ల కొలది డబ్బు ఖర్చుపెట్టాము అని చెప్పడం కాకుండా పెట్టే డబ్బు సక్రమంగా వినియోగం అవుతున్నదా లేదా అనేది ముఖ్యంగా పరిశీలింపాలి. ఇప్పటివరకూ పెట్టిన డబ్బు సక్రమంగా ఖర్చుపెట్టి వుంటే అంత ప్రమాదం వచ్చి వుండేది కాదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఏ వసని చేయాలన్నా, ఆర్ అండ్ బి. వారు కాని, రెవెన్యూ వారు కాని, పి.డబ్ల్యు.డి. వారు కాని ఏ డిపార్టుమెంటు వారైనా ఆఖరి రోజుల్లో హడావుడిగా మొదలుపెడుతున్నారు. అప్పుడు చెకింగులు, సూపర్ చెకింగులు వుండని అలా చివరి రోజుల్లోనే మొదలుపెడుతున్నారు. రోడ్డుపై వట్టి పోస్తే వర్షం కురిశాక ఆ మట్టి అంతా కొట్టుకుపోతూవుంటుంది. ఎంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టాలో అందులో నాలుగోవంతు మాత్రమే ఖర్చుపెడుతున్నారు. డబ్బు మాత్రం పూర్తిగా డ్రా చేస్తున్నారు. ఈ దేశ ప్రగతి ఇంజనీర్ల చేతిలో వుంది. వారు ఈ దేశ సంపదను సక్రమంగా సకాలంలో ఖర్చు అయ్యేలా చూడాలి. నేను కేవలం ఇంజనీర్ల గురించే చెప్పడం లేదు. ముఖ్యంగా ఈ దేశాని బాధ్యత వహిస్తున్న పరిపాలకులు సరైన పంథాలో నడవాలి. అలా ఈ పాలకులు నడవడంలేదని చెప్పడానికి నేను మొగమాట పడటంలేదు. 1980 సంవత్సరంలో డ్రయనేజ్ స్క్రీముల గురించి మేము ఆనాడు బ్రిటన్ ప్రభుత్వంతో పోరాటం జరిపాము. ఆ ప్రభుత్వం పోయి

6-40 p. m

మన ప్రభుత్వం వచ్చి 30 సంవత్సరాలు దాటినా ఆ సమస్య ఈనాటివరకూ తీరలేదు. దానిపై ఇంకా పోరాడడం సిగ్గుచేత్తైన విషయమని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే నేను కొన్ని సూచనలు చేస్తాను, అవి బాగా ఉంటే చాటిని అనుసరించండి. ముఖ్యంగా ఏ మురుగు కాలువ అయితే ప్రారంభిస్తారో అది వర్షాకాలానికి ఒక నెల రోజులముందు పూర్తికావాలి. అది ఎగువనుంచి మొదలుపెడుతున్నారు. దిగువనుంచి ఎగువకు పూర్తికావాలి. లేకపోతే అంతకముందు పెట్టిన డబ్బు వృధా అవుతుంది. ఎక్కడైతే మురుగు కాలువ ఉండో అక్కడ దానికి ప్రతి సంవత్సరం కొంత డబ్బు కేటాయించి అందులోనున్న గుర్రపుడెక్క ఆకులను తీయించాలి. ఏ సంవత్సరం వనలిపెట్టినా మీరు పెట్టిన డబ్బు వృధా అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

ఎక్కడైతే నా రోడ్లకు, కాలువలకు, మురుగు కాలువలకు—ఈ మూడింటికి సంబంధం ఉంటుంది. ఈ మూడు డిపార్టుమెంట్లకు పొత్తు కుదరడంలేదు. ఈ మూడు డిపార్టుమెంట్లకు కోఆర్డినేషను ఉండాలి. ఒక డిపార్టుమెంట్ గట్టు పోసి నచ్చోట వంతెన కట్టవలసిని అవసరం ఉంటే ఆ డిపార్టుమెంట్లవారు కట్టాలి. అలాగే ఎక్కడైతే నా తూములు వేసేవారు మరొకరు. త్రవ్వేవారు ఇంకొకరు. వీరికి కోఆర్డినేషను లేదు. ఈ విధంగా నష్టపోతున్నాము. అందువల్ల దీనికి ముందుగా ఒక ప్లాను తయారుచేసుకొని, అన్ని డిపార్టుమెంట్లవారు కలసి ఆ పని పూర్తి చేయడానికి ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలి. ఆ విధంగా తక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టినా ఎక్కువ ఫలితం పొందడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అఫీషియల్సు మీద నాన్ అఫీషియల్సు కూడా క్రద్ద తీసుకొని ఆ టైములో డిజిట్ చేసే పనులు జరుగుతున్నాయా లేదా అని చూసే వ్యవహారాన్ని మంత్రులు తీసుకుంటే ఆ పని జరగడానికి వీలుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. వరదలవల్ల వచ్చే నష్టాలు గురించి చాలా మంది గౌరవ ఎంపీలు చెప్పారు. ఉప్పెన వచ్చినప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు విజయవాడ, బందరు వచ్చారు. అప్పుడు ఎంతో నష్టపడ్డామని చెప్పుకోగా ఒక మంచి పని జరిగింది. ఆ పని కూడా చాలా స్వల్పం. వారు రివ్ వేల ఎకరాలు నష్టపడిపోయిందని ఒప్పుకొని ఎకరానికి 100 రూపాయలు తక్కువీ లోన్సు ఇవ్వడానికి మంజూరు చేశారు కలెక్టరుకు ఆర్డరు వెళ్ళింది. కలెక్టరునుంచి తహశీల్దారుకు ఆర్డరు పంపించారు. ఇంతవరకూ ఆ లోన్సు ఇవ్వలేదు. ఆ ఆర్డరు వెళ్ళి నెల రోజులు అయింది. నేను వెళ్ళి ఏమిటని అడిగితే వ్యవసాయపు డిపార్టుమెంట్ వారికి పంపించాము ఎవరిది ఎన్ని ఎకరాలు పోయింది. ఏ గ్రామములో ఎంత పోయింది—ఆ లిస్టు వాళ్ళు యివ్వాలి, ఇచ్చిన తరువాత పంచుతాము అన్నారు. వాళ్ళ దగ్గరకు వెళ్ళి అడిగితే మాదగ్గరలేదు వాళ్ళ దగ్గరే ఉందని అన్నారు. 100 రూపాయలు అప్పుగా ఇచ్చేది ప్రభుత్వం వారు మంజూరుచేస్తే ఈవేళటివరకు జరగలేదు ఇది మన ప్రభుత్వానికి క్రింది అధికారులకు ఉన్నటువంటి అవినాభావ సంబంధం. మంత్రులు చెబితే ప్రభుత్వం నడుస్తున్నదా లేదా అని చూసుకోవాలి. ఇప్పుడున్న 30 మంది మంత్రులేకాదు 50 మంది మంత్రులున్నా మాకు అభ్యంతరంలేదు. కాని ప్రభుత్వం యొక్క ఆర్డరు సక్రమంగా అమలుజరిగే

బాధ్యతను మంత్రులు తీసుకోవాలి. ఏదైతే మనం చేయదలచుకున్నామో దానికి ఒక పట్టుదల, నిర్మాణాత్మకమైన కార్యక్రమం, తీసుకొని ఎవరూ చేయడంలేదు కాబట్టి మనదేశం ఈ దుస్థితికి లోనుఅయిందని నేను భావిస్తున్నాను. రైతులకు 250 రూపాయలు చొప్పున ఆర్థిక సహాయం కావాలని ముందు మాట్లాడిన గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. అది చాలా చిన్నకోరిక. కాబట్టి దానికి కొంతడబ్బు కేటాయించి అదిచెస్తే చాలా సంతోషం. అది చేయలేకపోతే వ్యవసాయం మునిగిపోయినచోట ఒక్కొక్కజస్తా ఎరువులు అయినా వెంటనే ఇవ్వవలసిన అవసరంఉంది. ఈనీరు పోగానే తిరిగి వ్యవసాయం చేసుకొనడానికి ఆ ఎరువును ఇవ్వాలని కోరుతూ అధ్యక్షులవారు ప్రైములేదని గంటకొట్టు చున్నారు కనుక సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె విజయనరసింహారాజు (భీమవరం) :—అధ్యక్షా, ఈ సెలవులో కురిసినంత వర్షాలు సంవత్సరం మొత్తంమీద కురువలేదు. అధిక వర్షాలు కురియడం వల్ల అపారమైన నష్టంవచ్చింది. మా జిల్లము గోదావరిజిల్లా అప్పుడే 3, 4 సార్లు డెబ్బతీంది. రెండుసార్లు గాలివానవచ్చి సర్వనాశనం అయింది. ఈ సంవత్సరం అధిక వర్షాలువచ్చి పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో లక్షా 50 వేల ఎకరాలు సర్వనాశనం అయింది. రైతు సర్వనాశనం అయితే రైతును ఆశ్రయించిన రైతు కూలీ కూడా సర్వనాశనం అయినట్లే. వారు ఇళ్ళు కూడా పడిపోయినానా అవస్థలు పడిపోతున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో రైతు కూలీలు కలిసి 80% వుంటారు. ఈ 80% నిరాశ్రయలైన పరిస్థితి వచ్చింది. మెట్టకు వచ్చింది, పల్లానికి వచ్చింది, డెల్టాకు వచ్చింది—అన్ని చోట్లా వచ్చింది దీనికి ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. గత 3 సంవత్సరాలనుంచీ అపారమైన నష్టం వచ్చింది. ఇది భగవంతుడే తీర్చాలి కాని పార్టీలు, ప్రభుత్వం తీరుస్తాయి అంటే నాకు సమ్మతంలేదు. ఇప్పుడు గౌరవసభ్యులు కొంఠిమంచి మాట్లాడుతూ రెండవ పంటకు కొంత సదుపాయం ఇవ్వాలని అంటున్నారు. అసలు రెండవ పంట వేయడానికి వీలులేదు, వేస్తే పండచనికూడా మనవిచేస్తున్నాను. రైతులకు సత్వరంగా సహాయం చేయాలంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, కేంద్ర ప్రభుత్వం పూనుకోవాలి. ఒక్క రాష్ట్ర ప్రభుత్వంవల్లకాదు, కేంద్రప్రభుత్వంతో మాట్లాడి డబ్బుతీసుకొని రావాలి. దీనికి మన ముఖ్యమంత్రి గారైన శ్రీ చెన్నారెడ్డిగారు సమర్థులు అనుకుంటున్నాము. సమస్యలు అయిఉంటే తీసుకొని రాగలరు, సమర్థులు కాకపోతే తీసుకొని రాజేరు. చెన్నారెడ్డిగారు చాలా తెలివిగలవాడు, సమర్థుడు అని మేమంతా చాలా ఆశిస్తున్నాము. ఆ సమర్థత ఉంటే తీసుకొని రాగలరని సమర్థత లేకపోతే రైతులు సర్వనాశనం అయిపోతారని మనవిచేస్తున్నాను. రైతులగురించి ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదని, రైతులు సవతి కొడుకులలాగ ఉన్నారని మేము భావించా తప్పడంలేదు. ఇదివరకటి ప్రతి ముఖ్యమంత్రి ఏదో ఘనకార్యం చేశాడు. శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఒకటి చేశాడు, శ్రీ పి. వి. నరసింహారావుగారు భూసంస్కరణలు చేశాడు, శ్రీ వెంగళరావుగారు ఆఫీసర్లకు జీతాలు చాలాపెంచాడు. ఆఫీసర్లు అంతా చాలా సంతోషిస్తున్నారు. చెన్నారెడ్డిగారు ఏదో ఘనకార్యం చేస్తేనే

చెన్నారెడ్డిగారు అంటారు. కనీసం రైతులకు అయినా ఈ ఘనకార్యం చేయగలిగి ఉంటే ఆయన పేరు సువర్ణాక్షరాలతో వ్రాస్తారు. రైతు, రైతుకూలీలే ఈ దేశాన్ని రక్షించాలి. మన ఆద్రుప్రదేశ్ నీ కాదు మొత్తం దేశాన్ని రక్షించినవాడు, దేశానికి కూడుపెట్టినవాడు రైతు, రైతుకూలీలే. మేమిద్దరం ఏకమై ఇంటిదగ్గర వదుకుంటే పట్టణంలో ఉండేవాళ్ళు. పెద్ద పెద్ద ఉపన్యాసాలు చేసే వాళ్ళందరూ వళ్ళు ఇకలించవలసిందేనని మనవిచేస్తున్నాను. వారికి ఈనాడు ఏమీ దారిలేదు. వారికి సత్వరంగా ఏ రకంగా తీసుకొని పస్తాలో తెలియదు. ఐ. ఎ ఎస్. ఆఫీసర్లు, ఆఫీసర్లు ఇంజనీర్లు అంతా తెలివితేటలు గలవారు అంటారుకదా? ఆఫీసర్లు, ఇంజనీర్లు, మంత్రులు అంతా కూర్చోని ఆలోచించి సత్వరంగా రైతుకు కొంత సదుపాయం చేయకపోతే చాలా ప్రమాదమైన పరిస్థితి వస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. సేను కాంగ్రెస్-ఐ సభ్యుడను అయినాసరే మా ప్రభుత్వం అయినాసరే నేను ప్రభుత్వాన్ని పాచ్చి రిస్తున్నాను.

అన్యథా, మాట్లాడినవారికే మరల మీకు అవకాశం యిస్తున్నారు కాని మాలాంటివారికి అవకాశం ఇవ్వడంలేదు. చేయి ఎత్తినా అంతే, కూర్చున్నా అంతే. మీరు కూడా చూసి ప్రతిపక్షం అని కాకుండా, ప్రభుత్వ పక్షం అని కాకుండా మమ్ములను కూడా కొంత చూడమని, మేము రెచ్చితే చాలా ప్రమాదమని మీకు మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటిప్రస్థు)

శ్రీమొరార్జీదేశాయ్ గారు దేశాన్ని, రైతులను రక్షించాలి. రైతులే ఆయనను ప్రధాన మంత్రి చేశారని మరచిపోకూడదు పట్టణాలలో కూర్చున్న వారు చేశారు అని అనుకుంటున్నారేమో. ఇక్కడ చెన్నారెడ్డిగారిని కూడా రైతులే ముఖ్యమంత్రి చేశారు. ఎవరిని అయినా రైతులే చేయగలరు. అందు చేత రైతును శ్రమపెట్టవద్దని, రైతుకు సదుపాయం చేయమని మనవి చేస్తున్నాను. రైతులపట్ల ఆశీర్వాద చేస్తున్నారని, రైతులపట్ల ఆశీర్వాద చేయడం మంచిది కాదని, రైతుకు కొంచెము తేడా వచ్చి ఇంటిదగ్గర వదుకుంటే దేశం అంతా మలమల మాడిపోతుంది. దేశాని రైతే వెన్నెముక అన్నారు, ఆంధ్రప్రదేశ్ అన్న పూర్ణ అన్నారు. మేము అందరినీ పోషించాము. పోషించినవారిని ఏమీ చూడడంలేదు. బహుశా మేము అమాయకులం అయిఉండడమే దీనికి ముఖ్య కారణం అనుకుంటాను. మేము ఏమీ తగవు పెట్టము. రైతులలో ఐకమత్యం లేక ఈ ప్రభుత్వం అయినా, ప్రతిపక్షం అయినా, సెంట్రల్ ప్రభుత్వం అయినా-ఏ ప్రభుత్వం అయినా చిన్నచూపు చూస్తున్నానని మనవి చేస్తున్నాను. శివసంవత్సరాల నుంచి రైతు ఎనలేని బాధలు పడుతున్నాడు. చేను చూసుకొని కొంతమంది రైతులు ఎండిన్ త్రాగి చచ్చిపోయిన వాళ్ళు వున్నారు. రెండు సంవత్సరాలు గాలివానలవల్ల పోయాము. ఈ సంవత్సరం అధిక వర్షాంశం పోయాము. సర్వనాశనం అయిపోయాము. గాలివానలో

ఎకరానికి 2, 3 బస్తాలు అయినా వచ్చాయి. ఈ సంవత్సరం అదికూడా రావడానికి అవకాశం లేదు ఈ సంవత్సరం వశ్యమ గోదావరి జిల్లాలోని కొల్లేరు ప్రాంతం, భీమవరం తాలూకా, ఏలూరు తాలూకా, నర్సాపురం తాలూకా, తణుకు తాలూకా, తాడేపల్లిగూడెం తాలూకా, మెట్టతాలూకా లయిన చింతలపూడి తాలూకా, కొవ్వూరు తాలూకా, పోలవరం తాలూకాలు సర్వనాశనం అయిపోయాయి.

మొన్న వచ్చిన గాలివాన ఉప్పులేరు వరకు వచ్చినట్ట. ఉప్పులేరు దాటితే వశ్యమ గోదావరి జిల్లా, వశ్యమ గోదావరి జిల్లాకు గాలివాన రాలేదు అంటున్నారు. ఏలూరు దాటిపోయి ఖమ్మం వెళ్ళిపోయిందట గాలివాన. అది న్యాయంగా ఉందా? మా జిల్లావాళ్ళను కొంచెము ఇంచుమించుగా సవతి పిల్లలుగా చూస్తున్నారేమో ననిపిస్తున్నది. ఇదివరకటి వశ్యమ త్యాలు చూశాయి. ఈ ఒక్కభుత్వం ఏలాగ చూస్తుందో? దయ దలుస్తుందో లేదో చూడవలసి ఉందని మనవిచేస్తూ తమరు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ శాతు లచ్చన్న (హోంవేట):—అధ్యక్షా, ఈ రోజు ముఖ్యమంత్రితో పాటుగా ప్రతిజ్ఞాచారి ద్వారా, పార్లమెంటు సభ్యులు అధికారులు కూడా ఈ వేళ 6-50 p. m. ఎక్కువ వరదలకు గురి అయిన ప్రాంతాలను చూసిరావడం జరిగింది. అది చాల దుఃఖప్టకరమైన సంఘటన. మన సభ్యులు చాల వివరాలు తెలియజేశారు. ప్రతి ఏడు వరుసగా 5 సంవత్సరాలుగా ఏదో ఒక ఉప్పెనో వరదో ఏదో ప్రమాదము రాష్ట్రానికి జరుగుతూ ఉండడం మన దురదృష్టం. మనం వరదలు వచ్చినప్పుడు చాల ఆందోళన వడడం ప్రభుత్వము ఏదో రిలీఫ్ కార్యక్రమం చేపట్టడం అది తరువాత మళ్ళీ వచ్చే ఏడాదికి చర్చిత చరణంగా పాడిన పాటే పాడే ఒడ్డుతిలో ఈ వరదలు వచ్చినప్పుడు చెప్పకోవడం తరువాత దాని సంగతి తీవ్రముగా ఆలోచించక పోవడం జరుగుతున్నది. మిత్రా కమిటీ 1967 వ సంవత్సరంలో రిపోర్టు ఇచ్చింది. ఇప్పుడు 67 వ సంవత్సరంలో రిపోర్టు ఇవ్వడం అంటే అది 61959 వ సంవత్సరపు పరిస్థితిలో దృష్టిలో పెట్టుకొని ఇచ్చిన రిపోర్టు. 67 లో ఇచ్చింది. ఇప్పుడు 1978 వ సంవత్సరంలో ఉన్నాము. 11 సంవత్సరాలు అయింది. ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితులు ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి సంఘటనలు ప్రమాదాలు ఈ రిపోర్టు సూరంతలలో ఒక అంశం అయినా యీ రిపోర్టు వల్ల పరిష్కారం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితులు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. మనకు ఇచ్చినటువంటి భోగట్టానుబంధి చూస్తే 35 కోట్ల రూపాయల పై చిలుకు డ్రయినేజీ సెస్సు క్రింద ఖర్చు పెట్టాము అని చెప్పి ఉన్నారు. రు.35 కోట్లు ఖర్చు అయిందా లేదా అనే మాటమీద బేధాభిప్రాయం ఉండే అవకాశం ఎవరికీ లేదు. దానికి ఎక్కవంట్లు ఉన్నాయి. అడిట్ రిపోర్టులు కూడా ఉన్నాయి. అన్నీ ఉన్నాయి గాని 35 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుకి తగిన డ్రయినేజీ ఫెసిలిటీ అయిందా లేదా అని కంపేరుచేస్తే పరిశీలనచేస్తే అది చాల శోచనీయమైన పరిస్థితి అని ఒప్పుకోక తప్పదు. అధ్యక్షా, ఒక విషయానికి మాత్రం నేను చాల సంతోషిస్తున్నాను. 30 సంవత్సరాలు అయి మనకు

స్వరాజ్యం వచ్చినతరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తలకాయలేదు అనే సంగతి ఇప్పుడైనా గుర్తించాము. గత 30 సంవత్సరాలలో ఉన్నతలకాయకు ఇప్పుడు ఉన్న తలకాయకు ఉన్న తేడా ఇప్పుడు అయినా గుర్తించినందుకు మాత్రము నేను సంతోషిస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వము మీర బాధ్యత ఉన్నది అని గౌరవ సభ్యులు యీనాడు అయినా కేంద్ర ప్రభుత్వము అది చేయాలి యిది చేయాలి అనే మాట 30 ఏళ్ళ నుంచి చెప్పకపోయినా యిప్పుడైనా చెప్పడానికి స్వేచ్ఛ స్వాతంత్ర్యము జనతా పార్టీ వలన వచ్చినందుకు వారు సంతోష పడాలని మనవి చేస్తున్నాను. అందువల్ల నేను మనవిచేసేది ఈ విషయాన్ని కొంచెము గుర్తు పెట్టుకోవాలి అని, ఏ ప్రభుత్వము అయినా ఏ పార్టీ అయినా సరే ఇక్కడ పార్టీ సమస్యలు లేవు. దేశానికి సంబంధించినటువంటి ఒక ప్రమాదము ప్రకృతికీర్త్యా వచ్చిన ప్రమాదము పరిష్కారంలో కేంద్రంలో ఏ పార్టీ అధికారం రాష్ట్రంలో ఏ పార్టీ అధికారం అనే సమస్యతో నిమిత్తం లేదు. ప్రజలయొక్క సమస్యల పరిష్కారానికి ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము గాని కేంద్ర ప్రభుత్వము గాని ఆన బాధ్యతలు తాను సక్రమంగా నిర్వహించిందా లేదా అనేది నిష్కపటంగా పార్టీ రాజకీయాలకు అతీతంగా ఆలోచించగలగాలి. అనాడే దేశానికి ముక్తి ఉంటుంది. భారతదేశానికి భవిష్యత్తు ఉంటుంది. దానిని గురించి నేను ఎక్కవగా కాలాన్ని వృధాపెట్టేదానికంటే, మరవి చేస్తాను. ఇప్పుడు రైతు తిన్న డెబ్బలు చాల స్పష్టంగా సభ్యులు ఆకడనతో చెబుతున్నారు. వాస్తవం. వారియొక్క పండితులకు దిక్కులేదు. వారు పడిన శ్రమకు ఆలోచించినవారు లేరు. ఇకపోతే ఈనాడు మనకు ఎక్కువగా ప్రమాదంగా కనపడినటువంటి ఈ కృష్ణా గోదావరి డెల్టా ఏరియాలు ఈ బుడమేరు కొల్లేరు నాగార్జునసాగరు యొక్క మురుగువల్ల వచ్చినటువంటి ఉపద్రవాలు ప్రమాదాలను మనం ఉపేక్షించడానికి వీలులేదు. కాని వీటితో బాటు ఇతరజిల్లాలు అటు శ్రీకాకుళము నుంచి ఇటు అనంతపురము వరకు ఇటు ఆదిలాబాదు వరకు కూడా మెట్టపైరులకు జరిగినటువంటి నష్టాన్ని మాత్రం చిన్న చూపు చూసినట్లయితే అంత కంటే ఘోరమైన పాళము మరొకటి ఉండదు అని మనవిచేస్తున్నాను. ఎక్కడ ప్రమాదం ఉన్నదో ఆ ప్రమాదానికి చేళాము అని తప్పిపడేదానికంటే, మిగతా ప్రాంతాలకుకూడా పెద్ద ప్రమాదం లేదు కాబట్టి చిన్న ప్రమాదంతో వారు సతమతమైనా, వాళ్ళు ఏమైనా పరవాలేదు అనే దృష్టిమాత్రం అది తప్పుడు ఆలోచన అవుతుంది. అందువల్ల మున్సిపాలిటీలలోకూడా అనేకమంది రైతాంగానికి పంటలు పోయి, ప్రాణాలు పోయిన సంఘటనలుకూడా ఉన్నాయి. మొన్న విజయవాడ ప్రాంతంలో కొండచరియ తెగి గుడిశల మీద పడి మనుషులు చనిపోయిన సంగతులు కొన్ని ఉన్నాయి. మన కృష్ణా జిల్లా కలెక్టరు, జూలై 30వ తేదీన ప్రారంభమైన వర్షాల వలన కలిగిన నష్టం ఆయన వేసినటువంటి అంచనా మీరు చూసినట్లయితే ఒక కృష్ణా జిల్లాలోనే—అది ఇంకా పెరుగుతుంది కాని తగ్గే అవకాశం లేదు—రూ. 9 కోట్ల 24 లక్షల విలువ కలిగిన ధాన్యము నష్టపోయిందని వారు చెప్పారు. అట్లాగే పశుగ్రాసము ఆయన అంచనా చేశాడు. 9 కోట్ల 27 లక్షల 25 వేల రూపాయల నష్టము కలిగిందని అంచనా. చెరకు పంట 87 లక్షల రూపాయలు విలువగలిగినది నాశనము అయింది అని అంచనా

వేళారు. పసుపుపంట 5 కోట్ల 8 లక్షల 13 వేల రూపాయలు నష్టము ఉన్నది. కాటన్ 16 కోట్ల 40 లక్షల రూపాయలు నష్టము వచ్చింది అన్నారు. అలాగే గ్రౌండ్ నట్ మాస్తే 52 కోట్ల 30 లక్షలు, నువ్వులపంట 25 లక్షలు 54 వేలు, మిరప కాయల పంట 21 లక్షలు, పెసర పంట చూస్తే ఒక కోటి 24 లక్షలు. మొత్తం ఆయన 32 కోట్ల రూపాయల వరకు కూడా కృష్ణా జిల్లాలో వేసిన నష్టము అంచనా. దీనిని బట్టి సుమారు మనకు గుంటూరు జిల్లా కాపట్ల తాలూకా, రేపల్లె, తెనాలి ప్రాంతాలు అయితే వేమి ఇటు పశ్చిమ గోదావరి, కొల్లేరు, ఇటు భీమవరం వస్తున్న తీరప్రాంతాల నష్టాలు అంచనా వేసుకుంటే మన రాష్ట్రం మొత్తం మీద తెలంగాణాకు గాని ఇటు రాయలసీమకు గాని అటు శ్రీకాకుళం గాని మెట్టపైరుల నష్టము ఏ పరిస్థితిలో కూడా 150 కోట్ల రూపాయల విలువ కలిగిన పంట నష్టపోయిందని చెప్పడానికి ఏమీ సందేహపడవలసిన అవసరం ఉండదు. అంత తీవ్రమైన నష్టము కలిగింది. అందువల్ల అక్కడ ఉన్నటువంటి వారికి తిరిగి విత్తనాలు ఇవ్వడం గురించి, అక్కడ ఉన్నటువంటి పరిస్థితిని బట్టి రైతులకు ఈ నాడు మీరు ఏదైనా ఒక సహాయము చేస్తే సరైనరీగా అది రైతుకి అందే ఒక వద్దతి అవలంబించడం మంచిది లేకుంటే ఇమిగో ఈ వస్తురూపంగా మీకు విత్తనాలు, నారులు వగైరా మేము డెవలప్ చేసి ఇస్తాము అన్న దానిలో మీరు డెవలప్ చేయడానికి మీరు వేయడానికి సరఫరా చేయడానికి మీ నిబ్బందికి అయినటువంటి ఖర్చు అంతా కూడా అంచనా వేసుకుంటే అది ఒక ఎకరా వద్దం వల్ల నష్టపోయిన ప్రాంతంలో ఎంత మనం సహాయము చేస్తే సరిపోతుందని అంచనా వేసుకుంటే ఏ పరిస్థితిలో అయినా దయచేసి మీరు 250 రూపాయలవరకు ప్రతి రైతుకి ఎకరా ప్యాఫిగా సహాయం మీరు అందిస్తే ఆయన తిప్పలు ఆయన పడతాడు. ఆయన దుర్వినియోగం చేస్తాడు, ఎరువులు కొంటాడా కొనడా, మదింపు పెట్టాడా లేదా అని కాదు. ఏ రైతయినా సరే తిరిగి తన బొలం పండించుకోడానికి తాపత్రయపడతాడు గానీ ఇచ్చిన డబ్బును దుర్వినియోగం చేసి, బొలం దుబ్బుచేసి, దానిని పడియూ క్రింద పెట్టే పరిస్థితి మార్గం ఎప్పుడూ ఉండదు. ఆ రూపంగా మీరు పృథి రైతులకు ముట్టచెప్పడం అవసరం. ఎరువులు కనీసం ఏకరానికి ఒక బస్తా సరఫరా చేయాలి. పేదలు ఈనాడు ఎటు పని పాటులు లేకుండా, ప్రక్క ఊరుకు వెళ్ళడానికి అవకాశం లేకుండా బలెండ్లుగా అయిపోయిన గ్రామాలు ఉన్నాయి కొన్నిచోట్ల. ప్రభుత్వమే వారిని ముంపుడు ప్రాంతాల నుంచి తరలిస్తే నల్లుల రైతులు ఇస్తున్నారు. వీరందరికీ కూడా వెంటనే 10 కిలోల బియ్యం పంచిపెట్టామని పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాకు చెందిన అధికారులు గన్నవరంలో చెప్పారు. అది అన్ని ప్రాంతాలలో అందుబాటు అయ్యేట్లు చూడవలసిన అవసరం ఉంది. సేండ్ కాస్ట్ భూములు ఉన్నాయి. ఇసుక మేట వేసిన పొలాలు మరమ్మత్తు చేయాలంటే ఎకరానికి 15 వందల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. ఈ మేట వేసిన భూములు తిరిగి వారు రిక్లమేషన్ చేసుకొని, తిరిగి వ్యవసాయం చేసుకోడానికి, రిక్లమేషన్ గురించి ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వమే ఎకరానికి 5 వందల రూపాయల చొప్పున పృథి పేద రైతుకు అందించే అవసరం ఉంది. దానిగురించి

7-00 p. m.

తప్పకుండా ఆలోచించాలి. ఈనాడు ఇది చర్చించాము, ఈ సమస్య పరిష్కారం ఆయిపోయింది అని కాకుండా మనకు ఇంకా శాసన సభ సమావేశాలు ఉన్నాయి, వచ్చే నెల మొదటి వారంలో అయినా ఇటు శ్రీకాకుళం నుండి అటు ఆదిలాబాదు, అనంతపురం వరకు కూడా ఏ ఏ జిల్లాలలో ఈ వర్షాలవల్ల వంటలు ఎంతవరకు నష్ట పడ్డాయి, ఎన్ని ఎకరాలు దెబ్బతిన్నాయి ఆ లెక్కలు, అన్ని వివరాలతో ఒక స్టేట్ మెంట్ ముఖ్యమంత్రిగారు చేయాలని కోరుతూ నెలపు తీసుకు టున్నాను.

శ్రీ పి. కోటేశ్వరరావు (ముదిసేపల్లి) :—అధ్యక్షా, ఇటువంటి పరిస్థితి ఆగస్టు మొదటి వారంలో అధిక వర్షాలు కురిసి, వరదలు వచ్చి కొట్టుకు పోవడం అనేది గతంలో కిరి సంవత్సరాల నుంచి ఎప్పుడూ లేదు. రైతుకు ఎప్పుడూ కూడా తుఫాను, వరదలు జూన్, జులై లేక అక్టోబరు నవంబరులలో వచ్చి కొంతకాలానికంటే కొంతయినా మిగిల్చిపోయే పరిస్థితి ఉంది కానీ ఇప్పుడు వచ్చినటువంటి ఈ వరదకు ఈ లాస్ అంతాకూడా టోటల్ లాస్ గానే పోతున్నది. మరల ఇంకో ఏం రావడమనేది పల్లపు పార్లాతాలలో అవకాశం లేదు. ఇది అన్ని చోట్లా వచ్చింది అని చెప్పవచ్చు. కృష్ణా జిల్లా, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాకు ఒక ప్రత్యేకత ఉంది. ఇది ప్రపంచంలో గానీ, ఇతర రాష్ట్రాల్లో గానీ, ఇతర జిల్లాలలో గానీ లేదు కొల్లేరు అనేది ఒకటే ఒకటి ఉన్నది. మురుగు అంతా కొల్లేరుకు వస్తుంది. కొల్లేరు నుంచి ఉప్పనీరు అనే ఒక పాయద్వారా సముద్రానికి పోవాలి ఇటువంటి పిక్చూరియర్ పరిస్థితి దాదాపు ప్రపంచంలో ఈ కృష్ణా గోదావరి మధ్యనే ఉందని నేను అనుకుంటున్నాను. దీనికి అనేక సమస్యలు ఉన్నాయి. 1964లో కూడా ఇదే పరిస్థితులు అక్టోబరులో రావడం జరిగింది అన్ని నదులు కూడా ఒకేసారి పొంగడం, కొల్లేరు పొంగడం లక్షలాది ఎకరాలు నాశనమడం, దాని ఫలితంగానే మిత్రా కమిటీ రావడం, దాని తరువాత వెయ్యిమంది రైతులు ఢిల్లీకి డెలిగేషన్ గా పోయి ఇందిరాగాంధీ, అశోక మెహతా సుబ్బిష్టాంధ్రం వగైరా అందరూ కూడా అర్థించడం, కేంద్రం ఈ స్కిము లేకప్ ఛేయము అని చెప్పడం జరిగింది. తిరిగి వచ్చిన తరువాత బిహార్ నందరెడ్డిగారు మీరు లేకున్న వేసుకుంటే గోదావరి, కృష్ణా, జిల్లాల ఎమ్. ఎల్. ఏ.లు అందరినీ వప్పించగలిగితే అప్పుడు ఆలోచిస్తానుని చెప్పారు. అప్పుడు విజయవాడలో ఒక సమావేశం పెట్టి ఈ లేకున్న వేసుకోవడం జరిగింది. ఈ విషయంలో డాక్టరు రావుగారికి ఈ కార్యక్రమం అంతా తుల్య గా తెలుసు. మిత్రా కమిటీ వెంట కూడా వారు తిరిగారు. నేను కూడా వారిలో అన్ని డ్రాయిన్సు, కొల్లేరు, సముద్రంవరకు అన్ని పార్లాతాల పర్యటన చేయడం జరిగింది. దాని ఫలితంగానే మిత్రా కమిటీ రిపోర్టు వచ్చింది. దానికి ముందే కృష్ణా జిల్లా ప పత్తు ఒక కమిటీ వేసి ఆ కమిటీ రిపోర్టు ఆధారంగా చేసుకొని ఈ మిత్రా కమిటీ రిపోర్టు తరువాత రావడం జరిగింది. కె. ఎల్. రావుగారు అప్పుడు ఒక ఇషువ్ చేశారు. ఉప్పు లేరుకు పంపునెట్టు పెట్టి వాటర్ అండ్ బైల్ అవుట్ చేసేట్లుగానే లాభకరంగా ఉంటుంది అన్నారు. దానివల్ల ఎటువంటి పరిస్థితు లోను ఎన్ని నదులు పొంగినా, ఎన్ని వర్షాలు పడినా, బుడమేరు పొంగినా ఏ టులు నాశనం కావడానికి అవకాశం లేదు. కానీ మనరాష్ట్రంలో కర్రలు చాలా తక్కువగా ఉంది. కాబట్టి ఎక్కువ ఖర్చు అవుతుందని, ప్రస్తుత కం కంటు లేదు కాబట్టి ఆవధతిని ఆపుచేసుకుందామని

వారు చెప్పడం జరిగింది. ఈ నాడు కరంట్లు పరిస్థితి మెరుగైంది కాబట్టి ఇప్పుడైతే నా అటువంటి ఆలోచనకుపోతే మంచిది గానీ మిత్రా కమిటీలో ఇంకో కమిటీనో వేసి ఈ కార్యక్రమాలు ఎన్ని చేసినా 10 సంవత్సరాలు అచ్యుతపైకి మళ్ళీ పరిస్థితి మొదటికి వస్తుంది. పెద్దలు చెప్పినట్లు 13, 14 సంవత్సరాల క్రితం వేసిన ఈ మిత్రా కమిటీ ఆరోజున ఇచ్చిన సకషన్సుకు కొన్ని మార్పులు రావలసిన అవసరం ఉంది. ఈ విషయంలో కొన్ని పరిస్థితులుగా చేసే కార్యక్రమాలలో డాక్టరు రావుగారిని కూడా ఆహ్వానించి వారి సలహా సూచనలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. వారికి ఆ విషయాన్ని తుజ్జుంగా తెలుసు. వారు చెప్పిన కార్యక్రమాలు 10 శాతం కూడా జరగలేదు. జరగకపోవడానికి కారణం నిధుల కొరతే. రైతులు ఇచ్చిన డబ్బు మాత్రమే ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది గానీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక్క నహాపైసా కూడా ఆరోజు నుంచి ఈరోజు వరకు ఖర్చుపెట్టడం జరగలేదు. కేంద్ర కూడా ఇందులో భాగం పంచుకోవలసిన అవసరం ఉంది. గతంలో ముఖ్యమంత్రిలు గట్టి ప్రయత్నం చేశారు గానీ ఎవరూ ఏమీ సాధించలేక పోయారు. మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ ఆలోచన కూడా చేసి కేంద్ర సహకారం కూడా పొందితేనే ప్రధానమైన ఈ కార్యక్రమాన్ని సాధించగలుగుతాము. కాబట్టి ఏదో రైతుల నెత్తికొట్టి ఇస్తాము అని చెప్పి ఈ రాష్ట్ర బడ్జెటులోనే చేయాలనుకుంటే, అది గతంలో ఏమైతే చెప్పారో, ఆ రిజల్టు ఎలా ఉన్నాయో, అటువంటి రిజల్టు రాబోయే పరిస్థితులలో ఉంటాయి. ఈ బుడమేరు రిజర్వాయరు కట్టాలి అనుకున్నారు. బుడమేరు డైవర్షన్ పని చేయాలి అనుకున్నారు. మొన్న వచ్చిన వర్షాలలో మొట్టమొదట బుడమేరు డైవర్షన్ పోవలసిన 7500 క్యూసెక్స్ నీరు కృష్ణకు పోకుండా కొల్లేటికి వడడం జరిగింది. అది ఎవరి తప్ప-పి.డబ్ల్యు.డి. వారి తప్ప. అక్కడ ఎల్క్విసిటీ ప్యాకెట్టు కట్టేవారి తప్ప నిర్ణయం చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఒక డైవర్షనుకు కూడా పని చేయించుకోలేకుండా, రెండో డైవర్షను త్రవ్వాలని మొట్టమొదటి నుండి ఒక ప్రపోజలు ఉండి, ఉన్నటువంటి డైవర్షను కూడా పని చేయకుండా కొల్లేరు మీద వడడం దాని ఫలితంగా కొన్ని గ్రామాలు ముణిగిపోవడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఈ 13వ తారీకు నుంచి వచ్చిన వర్షాలగురించి ఆలోచన చేస్తున్నారు గానీ జూలై చివరినుంచి వచ్చిన వర్షాల గురించి ఆగస్టు 2, 3 తారీకులలో కొల్లేరుకు వరదలు రావడం, బుడమేరు వరదలు రావడం, ఎన్నో గ్రామాలు జిల్లాలో సంబంధం లేకుండా పోయిన పరిస్థితిలో ఆరోజు నుంచి ఈరోజు వరకు మూడు, నాలుగు దఫాలుగా వరదలు వచ్చి ఆ గ్రామాలలో అదే విధంగా బాధపడుతున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. వెంటనే చేయవలసిన తాత్కాలిక కార్యక్రమాలు జిల్లాలో ఉన్న అధికారులు బాగానే చేస్తున్నారు. ఎందుకంటే మొన్న దివితాలూకాలో జరిగిన అనుభవం వల్ల వెంటనే జరిగిన కార్యక్రమానికి మాత్రం పోల్తు డిపార్టుమెంట్ వారు గానీ, ఏనిమల్ హాజ్ బెండి డిపార్టుమెంట్ వారు గానీ, ఇతర డిపార్టుమెంట్లు గానీ అన్ని రకాలైన సహాయం చేశారు. కానీ పశువులకు ఫీడ్ ఇస్తామన్నారు, ఇంతవరకు ఇవ్వలేదు. ఆ విషయం కూడా అలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జె. వెంకటేశ్వరరావు (చింతలపూడి) :— అధ్యక్షా, ఇవ్వాళ్ళ మన రాష్ట్రం మొత్తానికి సంభవించిన విపత్కర పరిస్థితిపట్ల ఈ సభలో ఉన్న సభ్యులందరూ ఆందోళన వ్యక్త పరుస్తున్నారు. దీనిలో ఎవరి చిత్త శుద్ధిని శంకించే అవసరం లేదు. ప్రభుత్వపరంగా తీసుకోవలసిన చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకుంటూనే ఉంది. ఇప్పటికే చాలావరకు సహాయక చర్యలు అందించడం జరిగింది. అయినా ఈ మహావిపత్తును దృష్టిలో ఉంచుకొని ఎంత ఖర్చయినా కూడా చురుకుగా కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నారు. మన ముఖ్య మంత్రిగారు దీనికి తగినటువంటి కేటాయింపులు అవసరమైతే కేంద్రంతో సంప్రదించి, అక్కడ కూర్చుని ఉత్తర ప్రదేశ్, బీహారు ముఖ్యమంత్రులు తెచ్చుకున్న మార్గిగానే ఎక్కువ మొత్తాలు ఈ వరద నిరోధక చర్యలకు తప్పకుండా సంపాదిస్తారని, శాశ్వతమైన నిరోధక చర్యలు తీసుకొనడానికి మిత్రా కమిటీవారు చేసిన సూచనలను అమలులో పెడతారని నేను ఆశిస్తున్నాను. అయితే ప్రతిపక్షం వారు దీనిని సాకుగా తీసుకొని ఇది ఒక రాజకీయ వేదికగా ఉపయోగించుకోడానికి ప్రయత్నించడం మాత్రం దురదృష్టకరమని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈవేళ అధికారంలో లేనటువంటి మా నాయకురాలు ఈ ప్రాంతాన్ని సందర్శించలేదని విమర్శించడం కంటే ఈవేళ దేశ ప్రభుత్వానికి అధినేతగా ఉన్న మీ ప్రధానమంత్రిగారు ఎందుకు, దుర్భరమైనటువంటి, దురదృష్టకరమైనటువంటి పరిస్థితిగా ఉన్న ఆంధ్ర ప్రాంతాన్ని సందర్శించలేదని నేను వారిని అడగుతున్నాను. వారు రాలేకపోతే కనీసం వారి వ్యవసాయమంత్రి బర్నాలాగారు కూడా ఈ ప్రాంతాన్ని సందర్శించలేకపోవడం చాలా శోచనీయమని ఈ పరిస్థితికి వారు సిగ్గులాలని నేను సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

7-10 p. m.

(కొందరు ప్రతిపక్ష సభ్యులు అశ్రుంతరం తెలుపుతూ గోల చేసిరి)

అధ్యక్షా, వారికి ఉండే హక్కులు మాకూ ఉన్నాయి. మేము చెప్పడానికి మాకూ తగిన అవకాశం ఇవ్వాలి. సిగ్గులాలేటువంటి మాట పార్లమెంటుకి సాంప్రదాయానికి విరుద్ధము కాదు.

అందుచేత వారికి నిజముగా చిత్తశుద్ధి. రైతాంగం వట్ల ఆదగాభిమానాలు వ్యక్తపరుస్తున్నట్లయితే వారు వారి ప్రధాన మంత్రిని, కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడగలేదు. ఎందుకు ఈవేళ ఈ సహాయం చేయమని కోరరు? ఏది ఏమైనా తమకు మనవి చేసేది ఏమంటే కొన్ని ప్రాంతాలలో అధికారుల అలక్ష్యము వల్ల నిర్లక్ష్యము వల్ల సరయిన సహాయక చర్యలు అంది ఉండకపోవచ్చు ముఖ్యంగా విజయనరసింహరాజుగారు చెప్పిపోయినట్లుగా మా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాను గత ప్రభుత్వాలు పూర్తిగా నిర్లక్ష్యము చేస్తూనే వచ్చాయి. మా జిల్లాను సరితి కూతురుగానే చూస్తూ వచ్చింది. తుఫాను సహాయక నిధుల విషయంలో మా జిల్లాకు తక్కువ మొత్తం ఇవ్వడం జరిగింది. ఈవేళ మా జిల్లా గురించి ఈ ఇచ్చిన స్టేటుమెంటు చూస్తే అందులో రు. 1 కోటి మాత్రమే కేటాయించి ట్లు అంచనా వేయబడింది. ఈవేళ అది సరిపోదు, కనీసం రు. 2 కోట్లు అయినా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాకు ఇవ్వాలి. ఈనాడు ధాన్యాగారము, అన్నపూర్ణ అని చెప్ప

బడుతున్న మా వెస్టు గోదావరి జిల్లా వెస్టు గోదావరి జిల్లాగా మారిపోతుందని నేను బాధగా ప్రభుత్వానికి వ్యక్తము చేస్తున్నాను. ఈవేళ ప్రతిపక్షనాయకులు కూడా ముఖ్యమంత్రి గారితో వరద ప్రాంతాలు చూసి వచ్చారు. మా నర్సాపురం తాలూకా గురించి, తణుకు తాలూకా గురించి, అదే రకంగా అవతల రాజోలు, కొత్తపేట, అమలాపురం తాలూకాల గురించి ఈవేళ ఇచ్చిన స్టేట్ మెంటులో లేకపోవడం చాలా దురదృష్టకరం. నేను 19, 20 తేదీ లలో స్వయముగా తణుకు, నర్సాపురం, అటు కొత్తపేట, అమలాపురం తాలూకా లలో నేను తిరిగి రావడం సంభవించింది. అక్కడ చాలా ప్రాంతాలు నీట మునిగి ఉన్నాయి. చేతి వృత్తుల వారు, చేనేత పనివారు, రైతు కూలీలు, హరిజనలు నివసిస్తూ ఉండే అన్నీ ప్రాంతాలు కూడా పూర్తిగా నీట మునిగి ఉన్నాయి. అంతేకాకుండా గోపాలపురం దగ్గర 19 వ తేదీన గండిపడే ప్రమాదం ఏర్పడితే అక్కడ అధికారులు అప్రమత్తంగా ఉండి శ్రద్ధ తీసుకోవడం వల్ల అది నివారించబడింది. ఏనాడో కట్టిన బాట్ లైట్ స్లూయెస్ ఈవేళ కొన్ని ప్రమాద పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. కరకట్ట వెంబడే ఉన్న బాట్ లైట్ స్లూయెస్ ఈనాడు పాడయి ప్రమాద పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. అంతేకాకుండా ఈ గోదావరి చుట్టూ ఉన్న ప్రాంతము వారు బయటికి పోవడానికి సరయిన మార్గాలు లేవు. అందుచేత ప్రతిపక్ష సభ్యులు నిరంజనరావుగారు చెప్పినట్లుగా చేయాలని తప్పని సరిగా సబ్సిడీ ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ జి. వి. రత్నయ్య :—అధ్యక్షా, చాలా మంది మాట్లాడారు. నష్టాలు, కష్టాలు గురించి వారు చెప్పారు. నేను చెప్పినా అదే. అయితే ఇప్పుడు ఇట్లా ప్రకృతి వ్యతిరేకించినప్పుడు, ఉపద్రవాలు వచ్చినప్పుడు పార్టీకి సంబంధించినంత వరకు ప్రభుత్వ పక్షము, ప్రతిపక్షము అన్నది కాకుండా అందరూ కలసి ఆలోచించాలి. దీనిలో విమర్శకు తావులేదు. కాని వా సవంగా మనము ఏమి చేయ గలము, ఏమి చేస్తే సరిపోతుంది అనేటటువంటిది ఆలోచించాలి. ఇందులో మెట్ట వ్యవసాయములో భారీ ఎత్తున కలుపులు పెరిగితే నాగళ్లుతోటి దున్నడానికి వీలు కాక ట్రాక్టర్ల తోటి దున్నిన పరిస్థితులే ఏర్పడ్డాయి. పల్లపు ప్రాంతములు అయితే మోకాళ్ల లోతు నుండి మనిషి మునిగే లోతువరకు నీళ్లతో నిండే ఉన్నాయి. ఇది చాలా దుర్భరమైనది. 70, 75 రోజులుగా చినుకు పడని రోజు లేదు. గత రెండు సంవత్సరాల నుండి సంభవిస్తున్న గాలి వాన, ఈ వర్షాలు, అధిక వర్షాలు పడడంవల్ల ఆహార ధాన్యాల నుండి వాటిజ్వం పంటల దాకా అన్నిటికీ ధరలు పడిపోవడం జరుగుతోంది. అసలు రైతులే ఈవేళ చాలా నిరాశ. నిస్సహా చెంది ఇక వ్యవసాయం చేయలేమనేటువంటి స్థితిలో ఉన్నారు. మనము శేయగల్గింది ఏమంటే ప్రభుత్వము వారు బ్యాంకులతో మేము మాట్లాడాము, అదనముగా బ్యాంకులు అప్పులు ఇస్తాయి అంటారు. బ్యాంకులు అప్పులు ఇవ్వవు. గత మూడు సంవత్సరాల నుంచి మీరు తీసుకుంటున్నప్పటికీ పాత బకాయిలు కట్టడం లేదు మేము టెరమ్ లోనుగా మార్చడానికి అవకాశం లేదని చెప్పే బ్యాంకులు చాలా ఉన్నాయి. ఇంక కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులు అంతకన్నా ఇవ్వడం లేదు. ఇప్పుడు ఇక్కడ పెట్టినటువంటి రిపోర్టులో, ఏ మహానుభావులు తయారు

చేశారో కాని, 'షార్డు టెరమ్ లోన్-డిస్ట్రిబ్యుటెడ్' అని చెప్పేసి ఏదో ఫలహారము పంచినట్లు, కాఫీలో పంచదార వేసినట్లు ఒక్కొక్క కోటి వేశారు. ఇది తాలూకాకి కూడా చాలదు. మరి నష్టం కూడా సరిగా ఏకర్ వైజు చేయడం జరగ లేదు. ఒక్కొక్క తాలూకాలో కొన్ని కోట్ల రూపాయల నష్టం జరిగింది. ముఖ్య మంత్రిగారు 'పెసిఫిక్' గా రైతులకు ఎరువులు ఇస్తారా, సబ్సిడీ ఇస్తారా అన్నది స్పష్టముగా చెప్పాలి. రై డవది మంగళగిరి తాలూకా ప్రాంతములో ఒక శోష నీయమైన పరిస్థితి ఇటీవల ఏర్పడింది. అది ప్రభుత్వం వారి దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. ఈ నాగార్జునసాగర్ ఏర్పడిన తరువాత కృష్ణా నదరన్ ఫ్టర్ బ్యాంక్ ఏర్పడిన తరువాత నీరు బాట్ లెట్ లేకుండా మొత్తము స్టాగ్నేట్ బాటోంది. ఈవేళ కొంత మంది చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా రేపల్లె, ఆపై ప్రాంతాలను చూశామని అన్నారు. అక్కడ ఒక నటకములా తయారయింది. దీని గురించి ఇరిగేషన్ మినిస్టరు గారికి ఒక మహజరు వ్రాయించి తీసుకువచ్చాము. మరి బకింగ్ హామ్ కెనాల్ నండి కృష్ణా బారేజీ క్రింద ఏదయినా డ్రైయిన్ పోవడానికి ఒక ఛానల్ సిస్టమ్ లో అది చాలా చేస్తారో అది నిపుణులను పెట్టి చేస్తే తప్ప అక్కడ నీరు పోదు. కొన్ని వేల గ్రామాలలో నీరు స్టేగ్నేటు అయి ఉండగ మనవి చేస్తున్నాను. పైన కచ్చిన నాగార్జునసాగర్ నీరు, అక్కడి వర్షము నీరు, వరద నీరు మొత్తం అంతా స్టాగ్నేటు అయి కొన్ని గ్రామాలలో అసలు వ్యవసాయం చేసుకొనే పరిస్థితులు లేకుండా ఏర్పడ్డాయి. ఈ మధ్య 10 రోజుల నుంచి రాకపోకలు, కమ్యూనికేషన్లు లేకుండా పోయాయి. నేను పోయిన ఆదివారం ఆ గ్రామాలకు వెళ్లి ఉన్నాను. చాలా దారుణంగా, దుర్భరంగా ఉన్నాయి. ఇంకొక చెద్ద ప్రమాదం ఏర్పడబోతోంది. కృష్ణా నదికి దక్షిణ భాగాన ఉన్నటువంటి ఒడ్డు ఈ వరదల తోటి అంచా విరిగిపడుతోంది. అక్కడ ఫ్లడ్ బ్యాంక్ ఉంది. అది తెగే ప్రమాదము ఉంది. దానిని ఎవరయినా రాళ్లు వేసి కొంత ఆకట్ట పోతే ఆ కరకట్ట గాని తెగితే మొత్తం 100 గ్రామాలు మునిగిపోతాయి అని మనవి చేస్తున్నాను. దీనికి ముందుగానే జాగ్రత్త తీసుకోమని ప్రభుత్వం వారికి మనవి చేస్తున్నాను. మంత్రిగారు ఆ ప్రాంతానికి పర్యటనకు వస్తే మేము చూపెడతాము. అక్కడ చాలా దుర్భరమయిన పరిస్థితులు ఉన్నాయి. మొన్న జిల్లా మంత్రిగారు రమ్మంటే రాకుండా వెళ్ళారు. మరి వారు ఒక్క రోజులో మొత్తం చూడడం సాధ్యం కాదన్నారు. ఇక్కడ ఒకరినొకరు విమర్శించుకుంటే కాదు. ఉన్నదానికి జరిగినదానికి మనం ఏమి చేయగలము అనే టటువంటి నిర్దిష్టమయిన పరిస్థితి తోటి ఆలోచించి రైతాంగాన్ని ఆదుకొని ఈ పరిస్థితుల నుంచి వారిని బయటకు తీసుకురావాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఐ. ఎం. ఎస్. లోన్స్ వెంటనే ఈ ప్రభుత్వం అందించాలి. బ్యాంకులు మాత్రం ఇంక లోన్స్ ఇవ్వవు. వారు రైతుల ప్యాచాలు తీస్తారని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ సమితుల ద్వారానే, సమితి ఒకో రీజనల్ ఆఫీసులో గల పరియాలలో రెండు మూడు గ్రామాలకు ఈ ఐ. ఎం. ఎస్. లోన్స్ ఇప్పిస్తే ఇబ్బంది ఉండదు. ఈ రెండు మూడు కోట్లు మాత్రమే సహాయము అంటే అవి పాత కోట్లు లాగానే అవుతాయి. అందువల్ల జాగ్రత్తగా అంచనా వేసి, కొంత సబ్సిడీగాను, కొంత ఎరువుల రూపంగాను, విత్తనాల రూపంగాను, కొంత కాష్ రూపంగాను

యిచ్చి ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. ట్యాక్టర్స్ కూడ బాడుగకు అందించ గలిగితే సహాయకారిగా అవుతుందని, యివన్నీ ఆలోచించమని మనవి చేస్తూ తెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. సూర్యప్రకాశరావు (ఏలూరు) :— అధ్యక్షా, నేను కొల్లేరు పార్కింగ్‌ను 15 వ తేదీన పరిపూర్ణంగా పర్యటించి వచ్చాను. అక్కడ ప్రజలందరు పార్కింగ్‌లు అచేతిలో పెట్టుకొని పరుగులు పెడుతూవుంటే ఈనాడు ఢిల్లీలో పాదుషాలు దినదిన గండం వెయ్యేట్లు ఆయుష్షులాగా వినోదంగా కూర్చో వడం కోచనీయం. అక్కడ మత్స్య పారిశ్రామికలు హరిజనులు, బలహీన వర్గాల ప్రగతిశీలకులు చెన్నారెడ్డిగారు వారు విజ్ఞప్తి చేయగానే 16 వ తారీఖున వచ్చి వెళ్ళి వారి గురించి శ్రద్ధ తీసుకొన్నందుకు ప్రత్యేకంగా అభినందన తెలియ జేస్తున్నాను. అదే విధంగా కేంద్రంలో ఉండి ఏలినవారు తగిన చర్యలు తీసుకుంటే బాగా ఉండేదని మనవి చేస్తున్నాను. కొల్లేరు పార్కింగ్‌ గురించి వర్ణించదలచుకోలేదు. వారి పార్కింగ్‌ల గురించి తక్షణ చర్యలు తీసు కోవాలని కోరుతున్నాను. మిత్రా : మిటి చేసిన నిఫార్సులను వెంటనే ఆమలు జరపాలని నివారణోపాయాలను 4, 5 మనవి చేయదలచుకొన్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం మొండి చెయ్యి చూపిస్తే ప్రపంచ బ్యాంకువారు యిచ్చేటటువంటి ఋణ సౌకర్యమును అయినా కొల్లేరు కార్పొరేషను అని గాని, డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ అని గాని నిర్మాణం చేసి, అక్కడ ప్లానింగ్ ప్రజలకు సావకాశం కల్పించి తగిన చర్యలు తీసుకునేలాగా చేయాలి. అధికారులను మంచి కొల్లేరు ముంపు యితోధికం చేయకండి. అక్కడ ఉగిన చర్యలు తీసుకోవాలని నాయకులను మంతులను కోరుతున్నాను. అక్కడ డ్రైనినేజ్ స్కిము యంతవరకు జరిగింది కూడ అక్కడ వున్నటువంటి పరిస్థితులను అనుగుణ్యంగా లేదు. దానిని ఎక్కువగా 300 అడుగుల లోతు తగ్గివ్వించి ఫీల్డ్ ఆఫ్ వాటర్‌గా చేసినట్లయితే అ వచ్చినటువంటి మట్టితో గట్టు వేసినట్లయితే బాగా వుంటుంది. మత్స్య పారి శ్రామికలకు గట్టు తెగిపోయి చేపలు కోట్లకుపోయాయి. రహదారులన్నీ పోయినాయి. వారందరూ అలో లక్షుణా అని ఏడుస్తున్నారు. డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ పునర్నిర్మాణం చేసి ప్రభుత్వం వారు తగిన చర్యలు తీసుకుంటారని మనవి చేస్తూ తెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి హెచ్. విఠల్‌రెడ్డి :— అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో 13 వ తారీఖు నుంచి అపారమైన వర్షాలు పడ్డాయి. దానితో అపారమైన నష్టం జరిగిన సంగతి అందరికీ తెలుసు. మెదక్ జిల్లాలో కూడ దాని యొక్క తాకిడి వల్ల అపారమైన నష్టం జరిగింది. అది ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలిపేటందుకు ప్రయత్నం చేస్తాను. జహీరాబాద్ తాలూకా మెట్ట ప్రాంతం. అక్కడ కూడ తీవ్రమైన నష్టం జరిగింది. వాణిజ్య పంటలు వేసే భూములు దున్నడం లేదు. మెట్ట ప్రాంతాలలో ఏ పంటలు కూడ పెట్టే అవకాశం లేకుండా పోయింది. రహదారులు—జహీరాబాద్ నుంచి జరాఖుండ్‌వరకు ఉండే రోడ్ గండ్లు పడి

చాల గ్రామాలకు రాకపోకలు స్థంభించి పోయినాయి. అందోలు తాలూకా మెట్ట ప్రాంతం. వాణిజ్య పంటలు సుమారు కోటి రూపాయల పంటలు పండే ప్రాంతం. ఆ ప్రాంతంలో పూర్తిగాదున్నదానికి వీలు లేదు. రహదారులుకు పూర్తిగా నష్టం జరిగింది. నారాయణభేడ్ విషయంలో కొంత మాగాణి ప్రాంతం వున్నది. మిగతా ప్రాంతం చాల బ్యాక్ వర్డ్ ఏరియా. మెట్ట పంటల మీద ఆధారపడి ఉన్న తాలూకా. గజ్వల్ లో 350 యిండ్లు పడిపోయినాయి. మెదక్ లో అపారమైన నష్టం జరిగింది. నరసాపురంలో 50 చెరువులు కొట్టుకు పోయినాయి. పునాన పంటలు పోయినాయి వరి పంటలు చెరువుల క్రింద గండ్లు వడి ఇసుక మేట వేసి 50 వర్సంట్ పోయినాయి. హైదరాబాద్ నుంచి మెదక్ వయా నరసాపూర్ చాల ముఖ్యమైన రహదారి. గండ్లు వడి బస్సు సౌకర్యం స్థంభించి పోయింది. గ్రామాల మధ్య దహనారులు లేకుండా పోయినాయి. చిటుకుల నుంచి పట్టంచెరువు రహదారి ఈ మధ్యనే జిల్లా పరిపత్ నుంచి ఆర్ అండ్ బి వారు తీసుకొన్నారు. మధ్య మధ్య గండ్లు వడిపోయాయి. గొట్టెలు విపరీతంగా చస్తూ ఉన్నాయి ఈ వర్షాలవల్ల. మూడు నాలుగు సూచనలు చెప్తున్నాను. అన్ని రకాల తక్కావీలు వసూలు చేయడం ఆపాలి. మెట్ట భూములకు ప్రభుత్వం శిస్తు రెమిషన్ యివ్వాలి. మాగాణి భూములకు నష్టాన్ని బట్టి వాటికి కూడ రెమిషన్ యివ్వాలి. విరివిగా ఆర్థిక సహాయం యివ్వాలి. మా జిల్లాకు ముఖ్యమంత్రిగారు, రెవెన్యూ మంత్రిగారు వెంటనే సందర్శించి అపారమయిన నష్టం జరిగిందో లేదో తిరిగి చూచి తెలుసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ కు అపార మయిన నష్టం జరిగింది. ఈ నష్టాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే చేపట్టి తీర్చాలి అంటే సాధ్యమయ్యే పనికాదు. కనీసం 70 కోట్ల రూపాయలయినా యిచ్చేటంతకు వెంటనే కేంద్ర ప్రభుత్వమును కోరాలి కేంద్రంపైన ఒత్తిడి తీసుకురావడానికి మన అసెంబ్లీలో రిజల్యూషన్ పాస్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మా జిల్లాలో 5 కోట్ల రూపాయల నష్టం జరిగింది. నదులు లేవు. పొంగడంతేదు. చెరువులు, కుంటలు. మెట్ట ప్రాంతం. ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుసు. రెవెన్యూమంత్రి గారికి తెలుసు. అక్కడ సుమారు 5-6 కోట్ల రూపాయల నష్టం జరిగింది. ఈ నష్టాన్ని విడిపించేందుకు తక్షణం చర్యలు చేపట్టాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వాన్నీ డిమాండ్ చేసి 70 కోట్ల రూపాయలు రాబట్టే ప్రయత్నం చేసేందుకు అన్ని పార్టీల వారు సహకరించాలని కోరుతూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం):—అధ్యక్షా, ఇవాళ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతిపక్షాల నాయకులు, అదే రకంగా మంత్రులు విమానంలో వరద చెబ్బితిన్న ప్రాంతాలు గుంటూరు, కృష్ణా, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలు, ముఖ్యంగా ఆలమూరు పంతున, ధవళేశ్వరం బారేడ్ చూసి, ముంపు నివారణకు మిత్రా కమిటీ రిక మెండ్ చేసినదానిలో కొన్ని మాత్రమే సాధించినటువంటి తమ్మిలేరు రిజర్వాయరు వెలగలేరు దగ్గర కట్టిన రెగ్యులేటర్ చూసి, గన్నవరంలో చూసి అధికారులు, అసధికారులతో ప్రజలందరి మధ్య కొన్ని సమస్యలు చర్చించారు. వారు కొన్ని కోరికలు వెల్లడించారు. వాటిలో కొద్ది మాత్రమే ముఖ్యమంత్రిగారు వెనువెంటనే

అంగీకరించారు. ఇంకా అంగీకరించాల్సినవి చాల ఉన్నాయి. ఒక్క విషయం మాత్రం నేను ఈ సభలో చెప్పదలచుకొన్నాను. ఆల్ ఇండియా పార్టీ నాయకులు రాలేకని విమర్శిస్తే దానిలో మా పార్టీ కూడ భాగం వంచుకోవలసి వస్తుంది. మా ఆల్ ఇండియా పార్టీ నాయకులు రాలే పోయారు. మనమందరం ఏపార్టీ కి చెందినా ఆల్ ఇండియా పార్టీ నాయకులు రాలేదు అంటే అన్నిసందర్భాలలో సాధ్యమైనదికాదు. వారు రాకపోతే వచ్చినవ్వం వారే అనుభవిస్తారు. ఆయా పార్టీలను మనం ప్రతిబింబిస్తున్నాము. మనకు బాధ్యత వున్నది. అవసరంవున్నమేరకు ఆల్ ఇండియా నాయకులను పిలిపించు కుంటున్నాము. 'మీనాయకుడు రాలేదు' అనే చర్చవల్ల ఉపయోగంఉండదు. అదే రీతిగా, మేము మా పార్టీ రాష్ట్రాలకు ఎక్కువ అధికారాలను కోరడం జరుగుతున్నది, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు ఎక్కువ అధికారాలు వుండాలి. ప్రతి దానికి కేంద్రంలో కూర్చున్న వారి దయాదాక్షిణ్యాలపై, వారి భిక్షంపై ఆధారపడడం వున్నంతవరకు రాష్ట్రాలలో అభివృద్ధి ఏమీ సాధ్యం కాదు. అందుచేత ప్రధాన మంత్రి దేశమంతటా తిరిగి, పరిస్థితులను అర్థం చేసుకుని ఎక్కువ గ్రాంట్లు ఇవ్వడానికి తోడ్పడితే సంతోషిస్తాము. యీ రోజున వున్న పరిస్థితులను బట్టి, ఆయన ఇవ్వకపోతే, ఆది ఏ ప్రభుత్వం అయినా సరే—యిది వరకు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం కావచ్చు, ఇప్పుడు జనతా ప్రభుత్వం కావచ్చు, మన రాష్ట్రానికి కావలసిన నిధులను సాధించడానికి—మనం ఐక్యంగా పోరాడి సాధించుకోవాలి నేను యీ సందర్భంలో చెబుతున్నాను—జనతా పార్టీ ప్రభుత్వంలో వున్నదని కాదు, లేదా కాంగ్రెసు (ఐ) వున్నదని కాదు—రాష్ట్రాలకు అవసరమైన నిధులను ప్రభుత్వమూ కూడా స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత ఇవ్వలేదు. అందుచేతనే మన ప్రాజెక్టులు, మన పరిశ్రమలు, మన వరద నివారణ పథకాలు అన్నీ మూలపడుతున్నవి. డబ్బు వచ్చేవన్నీ కేంద్రంలో పెట్టుకుని, వారికి ఇవ్వడం వచ్చిన వాటికి ఇస్తామనడం, లేకపోతే లేదనడంవలన కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలమధ్య ఘర్షణ తప్పదు. ఈ రోజున మిత్రా కమిటీ విషయం వచ్చింది. మిత్రా కమిటీ ఆ రోజున చాలా స్క్రీము సూచించడం జరిగింది. దానిలో 22 సూచనలు అమలుచేస్తే 35 కోట్లు ఖర్చైంది. కొంత ఫలితం మాత్రం వచ్చింది. అప్పుడు వారు 45 కోట్ల పథకాలు సూచించారు. అందులో ఉప్పుచేరుకు ఒక దానికే 27 కోట్లు అవుతుంది. ఈ రోజున విమానంలో చదివాము. డబ్బు లేక తరువాత ఏమీ చెయ్యలేదు. నిజానికి మురుగుపారుదల పథకాలు తప్ప, యీ రోజున వస్తున్న పెద్ద వర్షాల వంటివివస్తే మిత్రా కమిటీ చూచనలు కూడా లాభం లేదు. ఆ మిత్రా కమిటీయే చెప్పింది. మురుగు, వర్షాలే కాదు, పడేళ్లు, పదిహేనేళ్లు తప్పనిసరిగా మనకు బ్రహ్మాండమైన వరదలు వస్తున్నాయి. కొన్ని నందల కోట్ల రూపాయలు నష్టం చేస్తున్నవి. ఇటువంటి నష్టం వాటిల్లకుండా వుండాలంటే, రైతాంగం నష్టపడకుండా వుండాలంటే కాళ్యత పథకాలు చేపట్టాలి. ఈ రోజున, మిత్రా కమిటీ చేసిన సూచనల ప్రకారంగా దానికి యాభై వంతులు అదనంగా, నీరు పోయేట్లుగా పథకాలు వేసుకుంటే తప్ప లాభం లేదు. దానికి మరొక వందకోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. ఇదిగాక నాగార్జునసాగర్ ఎడమ కుడి కాల్వల క్రింద పంట, ఆ పంటల నుంచి

వచ్చే మురుగు పోవాలంటే మరొక వంద కోట్ల రూపాయలు యీనాడు ఖర్చు పెట్టాలి. అంటే రెండు వందల కోట్లు అవుతుందన్నమాట, ఇది పూర్తి కావడానికి అయిదేళ్ల యినా పడుతుందనుకుంటాను. ఈ లోపల పూర్తి చేయకపోతే అంతా దివాళా పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. మాన ఇరిగేషన్, పరిశ్రమలు యితరస్థాటకు రావలసింది గాక, యీ పథకాల నిమిత్తం 200-2500 కోట్ల వరకు మనం సాధించవలసి వుంది. ఇది సాధించమంటే ఏ పార్టీ గాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఎవరు ఏ పార్టీకి చెందినప్పటికీ, అందరూ కలిసి, మన రాష్ట్రానికి కావలసిన యీ ప్రాజెక్టు, ముఖ్యంగా యీ నివారణ పథకాల గురించి గట్టిగా పట్టుబట్టి చేయాలి, దానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం సహకరిస్తే వారికి ధన్యవాదాలు, ప్రజలు కూడా హర్షిస్తారు. అది ప్రధానంగా చూడాలి. ఈ రోజున విమానంలో వెళ్ళి చూశాము, ప్రజలకు కొంత సంతృప్తి ప్రతిపక్షం, ముఖ్యమంత్రి వచ్చిచూశారు అని. వీటిలో ఎంతో భాగం మునిగివున్నది. ఆకాశం నుంచి సూర్యునిగా నలునా చూశారని ప్రజలకు కొంత సంతృప్తి కలుగుతుంది. దీనితోపాటు, రెండు గంటలే కావచ్చు, ప్రజలతో కలిసి, ఆఫీసర్స్ ను అక్కడేపెట్టి, ప్రజలు ఆఫీసర్స్ ను విమర్శించడానికి అవకాశం యిస్తూ వారు చేసే లోపాలు చెబుతూ, కొన్ని సందర్భాలలో ఆఫీసర్స్ సరియైన సమాధానం చెప్పక పోతే మౌనంగా ఉండి యిది మంచి పద్ధతి, ప్రతి పక్షం కూడా అదే పద్ధతిలో సలహాలు చెప్పడం మంచిది. దీనిని యింకా కొంచెం ముందుకు తీసికెళ్లి, ఉపద్రోహాలు వచ్చినప్పుడు మాత్రమే యీవిధంగా చేయడం గాక, అన్ని స్థాయిలలో అఖిలపక్ష కమిటీలు వేసి వారి సలహాలు కూడా తీసుకుని చేస్తే ఆయా సమస్యలు పరిష్కారం కావడానికి కలిగివుంటుంది. ఆ పద్ధతి శ్రీ చెన్నారెడ్డిగారు మొదలుపెట్టారు, దీనిని యింకా ముందుకు తీసుకుపోవాలని వారిని కోరుతున్నాను. అంతేగాక, ముఖ్యంగా నల్ల మద, కొల్లేరు యీ ప్రాంతాలలో విపరీతంగా నీటిలో మునిగిపోయివున్న వాటిని ఆకాశం నుంచి చూశాము, మేము యిది వరకు నియోజక వర్గాలలో క్రింద, నేల మీద నుంచి చూసినప్పుడు పరిస్థితి ఎంత ఘోరంగా వున్నదో కనబడింది. ఆకాశం నుంచి చూసినప్పుడు పరిస్థితి ఎంత ఘోరంగా వున్నదో కనబడింది. ఆకాశం నుంచి చూసినప్పుడు పరిస్థితి వేరు, మునిగిపోయి వున్న ప్రాంతాలు కనబడతాయి. క్రింద నేల మీద నుంచి చూసినప్పుడు యీ భీభత్సం వలన ఎంత ఘోరం జరిగిందో వివరంగా కనపడుతుంది. మొలలోతు నీళ్లలో వున్న మనుషులు, గుమ్మాలు కూడా మునిగిపోయిన ఇళ్లు యీ దృశ్యాలు పంటలు ఎంతగా మునిగిపోయినవో, రోడ్లు ఎట్లా కొట్టుకుపోయినవో అవీ, ప్రజలు దయ నీయ పరిస్థితి అంతా కనబడుతుంది. పంటలు పోవడంవలన రైతులు విపరీతంగా నష్టపడ్డారు, వ్యవసాయ కార్మికులకు పని చేసుకోవడానికి పని లేదు. తినడానికి తిండిలేదు. అందువలన వారికి వెంటనే చేయవలసినదేమిటో ఆలోచించి చేయాలి. వారికి వెంటనే రేషన్ బియ్యం సరఫరా చేయాలి. మేము వెళ్ళిన ప్రతి స్థలంలోనూ అడిగారు. ఏ కార్డు, బి కార్డు అని కాకుండా, రెండున్నర ఏకరాలలోపు వారంపనికి, మన వద్ద వున్న లాండ్ లెస్ ఫూర్ నిర్వచనం ప్రకారంగా, వారందరికీ యిది అమలు జరిగేట్లుగా చూడాలి. గత సవంతురులో తుఫానువలన బాధపడితే యిప్పటివరకు అది చేస్తూనే వున్నారు.

ఈ సమయము వారికి చేస్తున్నారు. ఆ విధంగా కాకుండా, యీ రోజున బాధ పడుతున్న వారికి వెనువెంటనే ఏ రోజుకా రోజు వారికి యీ సహాయం అందేట్లుగా చర్యలు తీసుకోవాలి. అక్కడ పున్న స్థానిక తహసిల్దారుకు పర్యాధికారాలు యిచ్చి, ఎరితిగా చేస్తే ప్రజల మెప్పు పొందడానికి పొరుగు వుంటుందో, ప్రజలకు నిజంగా యిది అందుతుందో ఆ పద్ధతిలో చేయాలి. ఆ విధంగా చేసిన వారికి పారితోషికం యివ్వండి. అంతేగాని, పై నుండి అర్ధరూపాయలని కూర్చునే పరిస్థితి రాకుండా కొత్త పద్ధతులు అవలంబించండి. అక్కడ ప్రసక్తి వచ్చింది. చర్చ జరుగుతుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు అర్ధరూపాయ వేస్తారు, కాని అక్కడ వారికి బ్యాంకులలో అప్పులు యివ్వడం లేదు. ప్రతి కమిషనరీనూ యిదే విధంగా కనపడుతున్నది. పై నుంచి అర్ధరూపాయ వచ్చినా క్రింద అమలు కాని పరిస్థితి వుంది. అందుచేత క్రింద ఎప్పటికప్పుడు అమలు జరిగే పద్ధతి అవలంబించాలి. అయితే రాల మాగాణి, పది ఎకరాల మెట్ట పున్న వారందరికీ వెనువెంటనే, పంట బ్రతికించుకోడానికి, నీరుపడిన తరువాత ఎకరానికి ఒక బస్తా చొప్పున కాంప్లెక్స్ యిచ్చి తీరాలి. అంతకుపైన ఉన్నవారికి అప్పులు ఇవ్వడం గురించి ఆలోచించవలసి ఉంటుంది. ఎకరానికి బస్తా చొప్పున 50 శాతం ఉచితంగా 50 శాతం అప్పుగా, దీర్ఘ కాలిక వాయిదాలలో తీర్చుకునేట్లు ఇవ్వాలి. దానికి ఎంత ఖర్చు అవుతుంది అది లెక్కలు వేయడం రైతులను ఉద్దరించడం కాదు. అట్లా ఆలోచిస్తే మంచి చేసే సహాయానికి కూడా వాల్యూ పోతుంది. విత్తనాలు కావాలి అనుకున్నా కృష్ణా జిల్లాలో చాలా ప్రాంతాలలో క్రొత్తగా నారు వేసుకోడం సాధ్యం కాదు. పృథ్వా అవుతుందని చాలా మంది రైతులు అన్నారు. ఎరిగిగా దాళవా వేయడానికి అప్పులు ఇవ్వాలి. మెట్ట ప్రాంతాలలో వరదలు లేకపోయినప్పటికీ పంటలు దెబ్బతిన్నాయి వరదలో మునిగిపోయిన నష్టపడిన ప్రాంతం మూడు నాలుగు లక్షల ఎకరాలంటే ఈ రకమైనవి పది లక్షల ఎకరాలకు పైగాగా దెబ్బతిన్నవి ఉన్నాయి. అక్కడ కూడా అవరమైన మేరకు అప్పులు సబ్సిడీ రూపంగా ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. మిత్రా కమిటీ గురించి చెప్పాను. పిటన్నింటిని చేయ దలచుకున్న మార్పులతో సహా చేయాలంటే ఏ 240 కోట్లలో అవుతుంది అనుకున్నప్పటికీ దానిని ఐదు సంవత్సరాలు ప్రణాళికగా వేసుకుని ఏడాది 50 కోట్లు చొప్పున ఖర్చుచేసి, అన్ని చేస్తామనే సమ్మతం ప్రజలకు ఇవ్వాలి. ఆ బాధ్యత తీసుకోవాలి, కంట్రాక్టర్లు, టెండర్లు ఈ పద్ధతి ఇట్లాగే ఉంటే ఏ పని పూర్తి చేయాలన్నా అనుకున్నదానికంటే పెరిగిపోతూనే ఉంటుంది. అక్కడ ఉండే సర్పంచ్ లు, అసభి కారుల కమిటీల ద్వారా ఇంజనీరింగ్ స్కిల్ ఉపయోగించుకుని పని చేయించే పద్ధతి తీసుకోకపోతే డబ్బు ఖర్చు అవుతూనే ఉంటుంది. వరదలు వస్తూనే ఉంటాయి, ఇట్లాగే ఉంటూంటుంది. దీనిని సీరియస్ గా తీసుకుని ప్రజలకు సహాయం అందచేసే చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

7-40 p.m

శ్రీ సిహెచ్. శ్యామశర్మ :— అధ్యక్షా, పెద్దలందరూ వరదలకు సంబంధించిన నష్టాన్ని గురించి వివరంగా చెప్పారు. ప్రతిపక్షనాయకులు, పెద్దలు మందరయ్యగారు దీనిని జాతీయ సమస్యగా గుర్తించాలని అన్నారు. ఇది అందరూ

అంగీకరించే విషయం. సుందరయ్యగారి సూచనను అనుసరించి దీనిని జాతీయ సమస్యగా భావించి వారి సూచనమేరకు మన శాసన సభ ఏకగ్రీవంగా తీర్మానం చేసి కేంద్రానికి పంపితే బాగుంటుందేమో ముఖ్యమంత్రిగారు యోచించి ఆ విధంగా చేయాలని కొరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

*డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి :—అధ్యక్షా, మూడు గంటలనుంచి గౌరవనీయులు ఈనాడు వరదల పరిస్థితిపై తమ ఆందోళనను వ్యక్తపరిచినందుకు నేను వారి కృతజ్ఞత తెలుపుతున్నాను. దురదృష్టవశాత్తు, భారతదేశంలోని ఇతర రాష్ట్రాల్లో మాదిరిగానే, వరదలు ఇక్కడ కూడా ప్రతి సంవత్సరం చాలా నష్టాన్ని కలిగిస్తున్నాయి. ప్రత్యేకించి కృష్ణా, గోదావరి డెల్టాలో అక్కడవుండే వనరులు, వనతులు దృష్టిలో పెట్టుకుని నీరు డ్రైయిన్స్ లో చేరడం, కొల్లేరువంటి లేక్స్ ఉండడం వల్ల మనకు ప్రత్యేకించి కొన్ని పరిస్థితులు అక్కడ ఏర్పడుతున్నాయి. నిజానికి కృష్ణా, గోదావరి నదులు అంత భయంకరమైనవి కావు. ఉత్తరప్రదేశ్ లోని నదులను తీసుకుంటే—ఉత్తరప్రదేశ్ లోని తూర్పు ప్రాంతంలో ప్రతి సంవత్సరం భయంకరమైన నదులు చేస్తుండే నష్టం, భీభత్సం చూస్తుంటే, మన నదులు చాలా మంచివి. సాధువు ఐనవి అని చెప్పకోవచ్చు. పోయిన సంవత్సరం మనం దౌర్భాగ్యమైన తుఫానువల్ల బాగా నష్టపోయి ఇప్పటివ్వుడే తేరుకునే సందర్భంలో దెబ్బపై దెబ్బపడినట్లు ఈ సంవత్సరం వచ్చిన వరదలు కష్టమైన పరిస్థితిని కలిగించాయి. నాకు అక్కడ వారు చెప్పినట్లుగా, నాకు తెలిసినంతవరకు, ఇంత పెద్ద ఎత్తున వర్షం వరుసగా అనేక రోజులు ఆగకుండా పడడం జరిగిందో దానివల్ల నష్టం మాత్రం అధికంగా అనుకున్న దానికంటే, పడిన నష్టంకంటే అది వరుసగా వెలియకుండా పడుతూండడంవల్ల నష్టం ఎక్కువ ఐనది. తుఫాను ఎంత భయంకరముగా ఉన్నప్పటికీ వెంబడి నిమిషాలలో, గంటలలో ప్రమాదం ఆగిపోవడంవల్ల ఎంత పెద్ద ఎత్తున ప్రాణ నష్టం జరిగిందో అంత పెద్ద ఎత్తున అస్థి నష్టం జరిగిందా అని ఈనాడు చూస్తుంటే అనిపిస్తుంటుంది. వివరాలతో ఎక్కువ సమయం తీసుకోవలసికోలేదు. చాలా రోజులనుంచి విషయాలు పత్రికలలో చదువుతున్నాం. గౌరవనీయులు చాలామంది అక్కడ ఉన్నవారు, అక్కడకు వెళ్ళిన వారు ఎన్నో విషయాలు చెప్పారు. నేను ఈనాడు గౌరవనీయులైన ప్రతిపక్షనాయకులతోను ఇందుకు సంబంధించిన తోటి సహచర మంత్రులతోను ఛీఫ్ సెక్రటరీ మిగతా బాధ్యత కలిగిన అధికారులతోను అక్కడకు వెళ్ళి మూడు గంటలు చూచాము. సుందరయ్యగారు చెప్పినట్లు, వివరంగా చూడడం కాదు, ఒక విధంగా కల్పన, ఊహించడానికి అవకాశం కలగడంకోసం, మేమూ మీతోబాటు ఆందోళన పడుతున్నాం అనే సద్భావన ప్రజలకు కలిగించడానికి చేసినదని మనవిచేస్తున్నాను. జిల్లా కలెక్టర్లకు మొదటనే చెప్పడం జరిగింది—అవసరమైన చర్యలు ఏమి ఉన్నాయో వాటిని ఏ అరమరిక లేకుండా మారొరకు నిరీక్షించకుండా, ప్రభుత్వ ఉత్తరువులకొరకు నిరీక్షించకుండా, చర్యలు తీసుకోవాలని ఉత్తరువులు ఇచ్చాం. ప్రతి రోజూ వీలైనంత తొందరగా గంటల వ్యవధితో అనేకమైన విషయాలు తెలుపుతూ, తెలుసుకోడం జరుగుతోంది. ప్రమాదమైన భయంకరమైన వార్తలు వస్తుంటే, మిలటరీని కూడా స్టాండ్-బైగా పెట్టడం, ఏళ్ళిం గోదావరి జిల్లాపై ఆర్మీ బోల్స్ రెడిగా

పెట్టడం జరిగింది. మరునాడు నీరు తగ్గిపోవడంవల్ల మెకనైజ్ బోటుతోనే వారు పనిచేసుకొంటామని అన్నారు. కృష్ణా జిల్లాకు రి ఆర్మీ బోట్స్ పంపాము ఆర్మీ మాకు సంపూర్ణంగా సహకారం చేసింది. ఆర్మీబోట్స్ అంత అవసరం లేకుండానే కొన్ని గ్రామాల్లో ఇతర బోట్స్ తో సహకారం చేసారు, వారందరిని బయటకు తెచ్చారు. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో సుమారు రి వేల గుడిసెలు పడిపోయి పూర్తిగా నిరాశ్రయంపై దెబ్బతిన్నవారిని తీసుకువచ్చి చిన్న కాంపులలో పెట్టి కావలసిన సదుపాయాలు, భోజనం బియ్యం ఇవ్వడమే కాకుండా వంటచేసుకునే సదుపాయం చేసాము. పర్మనెంట్ రెగ్యులర్ క్యాంపు కాకుండా టెంపరరీగా పెట్టారు. అట్లాగే కృష్ణా జిల్లాలో ఇచ్చారు. దెబ్బ తిన్న ప్రాంతాలలో కలెక్టర్లు చేసినది చూసినప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగా అధికారులను మెచ్చుకుంటున్నాననికాదు కాని అక్కడ నలుగురు కలెక్టర్లు చాలా శాధ్యతతో పని చేశారని ఈపూట మీతో మనవిచేస్తున్నాను. ఇకమీందు కార్యక్రమాలు గురించి ఆలోచించుకునే సందర్భం వచ్చింది.

మేము అక్కడకు వెళ్లిన సందర్భములో అక్కడి ప్రజాప్రతినిధులు అందరూ అక్కడ లేరు కాని ఒకరిద్దరు అక్కడకు చేరుకొన్న లిగారు. వారితోను, రైతులతోను, ఆ పట్టణ ప్రజలతోను కలిసి సమన్వయం గురించి చర్చించడం జరిగింది. వారు చెప్పినవన్నీ అంగీకరించామని చెప్పడములేదు. కొన్నిటిని ఆలోచించాలి. ఫైనాన్సియల్ ఇంస్టిట్యూషన్ల సహాయం చేస్తున్నారని చెప్పాను. వ్యవసాయ శాఖా మాత్రులు అక్కడే వున్నారు. వారికి వ్యవసాయానికి కావలసిన సీడ్స్, సీడ్ లింగ్సు ఎంతవరకు కావాలంటే అంతా అక్కడున్న జాయింట్ డైరెక్టరు ఆఫ్ అగ్రికల్చర్ ద్వారా సప్లయ చేయబడుతాయి. సీడ్ లింగ్సు కృష్ణా జిల్లాలో అంత అవసరం పడకపోవచ్చు. గుంటూరులో ఏమీ అవసరం వున్నాయన్నారు. నేను ఎయిర్ పోర్టుకి వచ్చేటప్పటికే డైరెక్టరు ఆఫ్ అగ్రికల్చర్ వచ్చారు. సీడ్స్, సీడ్ లింగ్సు ఏ ఇబ్బంది లేకుండా ఇస్తారు. డైరెక్టరు గారు ఇచ్చిన సమాచారాన్ని బట్టి చూస్తే గుంటూరులో రైతుల దగ్గర కావలసినంత సీడ్ లింగ్సు ఉంది. ప్రభుత్వము చేయి పెడితే ఖర్చు యెక్కువ అవుతుందనే ఆరోపణ ప్రభుత్వము మీద వుంది. ఖర్చు యెక్కువ తగ్గించాలనే దానికి కంటిన్యూయన్ గా ఎఫర్టు జరగాలి. నాడును సబ్సిడైజ్డ్ రేట్స్ మీద యెక్కడ కావలసి వస్తుందో అక్కడ రైతులకు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తామన్నారు. అటువంటిప్పుడు పెస్టిసైడ్స్ మరింత అవసరం అవుతాయి. పెస్టిసైడ్స్ మామూలు కన్న అదనముగా అవసరమవుతాయి. వాటిని సబ్సిడైజ్డ్ రేటుమీద కావలసిన పెస్టిసైడ్స్ సప్లయ చేస్తామని డైరెక్టర్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్ హామీ ఇచ్చారు. యీ హామీ ద్వారా ఆ ప్రాంతపు ప్రజలకు నేను హామీ ఇస్తున్నాను. ధాన్యానికి కావాలంటే 324 రూపాల వరకు లోను దొరుకుతుంది. ఇప్పటికే లోన్నుతో ఆ ప్రాంతపు రైతులు శాధ పడుతున్నారు. ఇప్పటికే షార్టు టరమ్ లోన్నుని లాంగ్ టరమ్ లోన్నుగా కన్వర్ట్ చేశాము. మామూలుగా 1500 రూపాయల కన్న అదనముగా వారిపై న లోను వుంటే ఇంకా ఇవ్వరు. కాని ఇక్కడ ఆ లిమిటేషన్ ను ఏమీ అడ్డురావు. శాధ్యత ప్రభుత్వం తీసుకుంటుంది. ఇదివరకు

7-50 a. m.

1500 రూపాయలకన్న యెక్కువ వున్నా కూడా లెక్కపెట్టకుండా వారికి కావలసిన లోను ఇస్తామని అక్కడే చెప్పాము. ఇక్కడ నుంచి ఉత్తరాలు జారీ చేస్తున్నాము. ఈ రకంగా సబ్సిడీ చిన్న రైతులకు ఇచ్చే విషయం ఉంది. సైక్లోను పైములో ఇచ్చిన ప్రాతిపదిక ప్రకారం ఇప్పుడు కూడ చేయాలి. అట్లా ఇస్తే ఇప్పుడు చాలదు, అదనంగా సహాయము చేయాలి. దీర్ఘముగా ఆలోచించాలి. ఫైనాన్సు డిపార్టుమెంటు అధికారులతోను, మా సహచరులతోను ఆలోచించి ఇంకా ఏమైనా అవసరమైతే ఆ రకమైన చర్యలు తీసుకొంటాం, ఈ భీభత్స సమయంలో రైతులకు సహాయం చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేసినది. అప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి సహాయం వచ్చింది. ఈసారి ఇంతవరకు లేదు. ఏ విధంగా సహాయం తీసుకోవాలనేది చాల ముఖ్యమైన విషయం. ఇప్పుడున్న దానిని లెక్క పెట్టుకుని వారితో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరపడం అవసరం. ఈ ప్రాంతములో వరద నివారణకు శాశ్వత చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం వుంది. బుడమేరు, కొల్లెరు సమస్యలే కాకుండా రోడ్లకు, సైక్లోన్ ఎఫ్ టెడ్ హానీకి సంబంధించి 112 కోట్ల రూపాయల విషయములో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వాశాము. ఈ సంవత్సరం 25 కోట్లు రిలీజ్ చేయాని కోరాం. బుడమేరు గురించి సుందరయ్యగారు చెప్పినట్లు ఎస్టిమేట్స్ చాలా వున్నాయి. 100 కోట్లు అవుతుంది అనుకుంటే సుందరయ్యగారు చెప్పి ట్లు 200 కోట్లు పట్టవచ్చు. ఇవన్నీ దీర్ఘకాల ప్రణాళికలో చూసుకోవచ్చు. కేంద్ర ప్రభుత్వముతో సంప్రతింపులు ఎట్లా వుండాలి అనేది క్లుప్తముగా తరువాత మనవి చేస్తాను. చెరువులు తెగిపోయాయి. గౌరవ సభ్యులు వివరాలు ఇచ్చారు. మాజీ పిడు గురించి చెప్పారు. విజయ నాడ, ఏలూరు పట్టణాలలోని ప్రజలకు ఇబ్బంది కలిగింది. గ్రామ ప్రజలు పట్టణ ప్రజలు అనే తారతమ్యము లేకుండా చర్యలు తీసుకొంటాం. ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఛానెల్స్ కి అనేకచోట్ల గండ్లు పడ్డాయి. బాగుచేయక పోతే ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ దెబ్బతింటుంది. ఆ గండ్లు పూడ్చడానికి 31 కోట్లు కావాలని అంచనా వేశారు. వెంటనే చేస్తామని చెప్పాము. చీఫ్ ఇంజనీరుగారు అక్కడ వున్నారు. వెంటనే అదనంగా డబ్బు శాంక్షన్ చేయడానికి తయారుగా ఉండాలని చెప్పాము. నీరు ఎప్పటివరకు ఇస్తారు. మధ్యలో ఆవుతారేమో అని సందేహాన్ని వెలియిచ్చితే డిసెంబరు చివరకు వారు అలస్యముగా పెట్టినా కూడ సరిపోయినంత నీరు ఇవ్వడానికి ఏర్పాటు చేస్తామని హామీ ఇచ్చాం. మేము చేసినది చాల కొద్ది. ఇంకా ఎంతో చేయవలసినది వుంది. మనము చేస్తున్న ఈ స్థాయి తగ్గకుండా పెంచి తొందరగా నిర్ణయాలు చేయవలసి వుంటుంది. ఏదో కాగితాలపైన నడిపించడమనేది కాదని అక్కడే చెప్పాను. అక్కడ చెప్పినది అర్థమైనది తీసుకోవాలని చెప్పాను. ప్రజల సమస్యలు వున్నంత సేపూ చేయగలసినది చేయాలనే ఉద్దేశముతో చెప్పాను. గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు సలహా ఇచ్చారు. నేను వారిని ఆహ్వానించగానే వారు కూడా నాతో అక్కడకు మాడడానికి దయ చేసినందుకు వారికి నా కృతజ్ఞతలు తెల్పుతున్నాను. ఎవరినో చిన్నబుచ్చడమని కాదు. ప్రజల తరపున పనిచేసే అన్ని పజాలవారు ప్రజా ప్రతినిధులుగా విధులు నిర్వహిస్తున్నప్పుడు ప్రజాస్వామ్యములో అధికారం, బాధ్యత వున్నవి అని నేను

వ్యక్తిగతముగాను, సంస్థాపరంగాను విశ్వాసము వుంది. ఆ విధంగా ముందుకు పోవాలి. ఆ విధంగా గత రి మాసాలలో అనేక సందర్భాలలో చేశాం. ఈనాడు అసెంబ్లీలో కన్సల్టేటివ్ కమిటీలను పెట్టుకొన్నాం. వాటికి పటిష్ట స్వరూపము ఇవ్వడం అవసరం. సుందరయ్యగారు బి. ఎ. సి. లో ఎన్నో సలహాలు ఇచ్చారు. కమిటీలద్వారా ఫంక్షన్ చేద్దామని చెప్పారు. ఇది ఏ రాష్ట్రములో జరిగింది అనేది కాకుండా ఈ రాష్ట్రములో ప్రజాస్వామ్యాన్ని బలపరచడానికి, పరిస్పర విశ్వాసాన్ని పెంచుకొనడానికి, బాధ్యతలలో భాగస్వాములుగా వుండడానికి నూతన పంథాలను అనుసరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక అక్కడ ఎంత నష్టము వచ్చినది, ఎంతమంది చనిపోయారు ఈ వరదలవల్ల అనేక వివరాలు అన్నీ తరువాత మీ అనుమతితో టేబుల్ పై న పెట్టి కాపీలు సర్క్యులేట్ చేస్తాను. నాలుగు జిల్లాల కలెక్టర్లు వివరాలు ఇచ్చారు. అందులో పొరపాట్లు వుంటే వుండవచ్చు. నేను అక్కడకిపోగానే ప్రజా ప్రతినిధులతో చర్చించకపూర్వమే కలెక్టర్లు నుంచి సమాచారం సేకరించాను. తేటెట్టు ఇన్నచ్చే షన్ హౌస్ లో చదివి ప్రైము తీసుకొనకుండా టేబుల్ ముందు పెడతాను. అధ్యక్షా, ఒక మాట మనవి చేస్తాను. స్టేట్ సెంట్రల్ ఫైనాన్సియల్ రిలేషన్స్ చాలా ముఖ్యమైనవి, ఈ మధ్య, మూడు రోజులకు పూర్వం నేషనల్ డెవలప్ మెంట్ కౌన్సిల్ లో స్టేట్ సెంట్రల్ రిలేషన్స్ మీద రెండు రోజులు చర్చించాము. దానిలో పర్మింగ్ గ్రూప్ పెట్టారు. ఆ పర్మింగ్ గ్రూపులో వున్న 11 మందిలో నేను వున్నాను. అక్కడ పర్మిన్స్ చేసే మొత్తం లైన్ ఇదే. కేంద్ర ఆర్థికమంత్రిగారు అక్కడ ఒక మాట చెప్పారు. మా క్రింద డిఫెన్స్, ఇంకా చాలా వున్నాయి కదా, మాకు చాలా రెస్పాన్సిబిలిటీస్ వున్నాయి, అన్నారు. నాలుగువేల కోట్ల చిల్లర వారు స్టేట్స్ కు గ్రాంట్స్ ఇస్తామని అన్నారు. నేను మిగిలిన వారు ఈ గ్రాంట్లు ఇచ్చే పద్ధతి మానుకోవాలని చెప్పాము. ఇది లాభం లేదు, చిన్న స్క్వేర్స్ కు పెద్ద స్క్వేర్స్ కు అన్నిటికీ కేంద్రాన్ని అడగవలసివస్తున్నది. ఆ అగత్యం లేదు, ఈ విధంగా చేసే పద్ధతి మంచిది కాదు అన్నాము. సెంట్రల్ స్పాన్సర్డ్ స్క్వేర్స్ అని పెట్టారు. అది వన్ సిక్కు కంటే ఎక్కువ వుండకూడదని విజ్ఞయం తీసుకున్నాము. అది మించి పోయారు. నాలుగు సంవత్సరాలు చేసిన దానికన్నా అయిదో సంవత్సరం అదనంగా చెశారు. క్రిందటి సంవత్సరం ఇంకా ఎక్కువ చేశారు. క్రిందటి సంవత్సరం చేస్తే This trend shall be stopped. We shall not allow, we said. మీరు ఏమి చేస్తారో, అందులో మాకు రేష్యో ప్రకారం వుండాలి. మీరు వసూలు చేసే ఇన్ కమ్ టాక్స్ సర్చార్జీలో మాకు భాగం వుండాలి, 269 క్రింద వున్న ప్రొవిజన్స్ ప్రకారం మీరు ఎన్నో టాక్సులు వసూలు చేస్తున్నారు, అందులో మాకు రావాలి. రైల్వే ష్యాపెంజ్ టెక్సెట్లలో మాకు రావాలి, సర్చార్జీలో వస్తున్నది. అలాగే ఇన్ కమ్ టాక్స్ లో మనకు వస్తుంది, కాని సర్చార్జీలో మనకు రాదు. వారు సర్చార్జీని పెంచుతూ వుంటారు. అందువల్ల సర్చార్జీలో కూడా మాకు రావాలన్నాము. జనతాపార్టీ ముఖ్యమంత్రులు కూడా ఇదే పట్టుదలతో చెబుతూవచ్చారు. ఇది ఒక పార్టీ సమస్యకాదని, దీనిని స్పష్టంగా అర్థం చేసుకోవాలని చెప్పాము. State is taking the responsibility. States

8-00 p.m.

are associating with the entire country. ఫైనాన్స్ మినిష్టరుగారు ఒక చక్కని మాట చెప్పారు. మీరంతా అంగీకరించారు, నేను కూడా నేషనల్ డెవలప్ మెంట్ కాన్ఫిరెన్స్ లో సభ్యుడినే, నేనూ అంగీకరించాలి అన్నారు. మీరు ఆ భావంతో వస్తే చాలు, మీరు ఆ విధంగా వస్తే మాకు సంతోషం అన్నాము. This country is going to be ruled by the States and the Centre. We are also equally masters and we have equal responsibility, కేంద్రబడ్జెటులో 2,600 కోట్లు డిఫెన్స్ కు పెడుతున్నామనే మాట మంచిదా చెడ్డదా అనేది కాదు, ఆ వ్యూహాల్లో, ఆయంత్రాంగంలో మేము కూడా భాగస్వాములు కాదలచుకున్నాము, అవుతాము, ఆ బాధ్యత తీసుకోవడానికి సిద్ధంగా వున్నాము, ఇంకా ఏ కెలామిటీనీ వచ్చినా బాధ్యత తీసుకోవడానికి సిద్ధంగా వున్నాము అన్నాము. మన రాష్ట్రంలో తీసుకుంటున్న ప్రాజెక్టుల సంఖ్య చూస్తే నాగార్జునసాగర్ కు వరల్డ్ బ్యాంక్ ద్వారా 130 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. పోచంపాడు ప్రాజెక్టుకు 130, 135 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాము. మొదటి దశ పూర్తి కావాలంటే ఇంకా 165 కోట్లు కావాలి. కాని తరువాత దశకు ఇప్పటి వరకు ప్రకారం 240 కోట్లు కావలసి వుంటుంది అది ప్రారంభమైనాక అది పెరుగుతుండేమో ఇప్పుడే తెలియదు. గోదావరి నుండి కృష్ణాకు డైవర్జన్, రాయలసీమకు నీరు ఇవ్వటానికి రెండు కాలువలు ఇంకా వచ్చుపల్లి, ఇతర ప్రాజెక్టులు ఇవన్నీ చూసుకుంటే 2-3 వేల కోట్ల రూపాయల ప్రాజెక్టులు వున్నాయి, తొందరగా పెడతాము. ఈలోగా ప్రొజెక్ట్ మెజర్స్ తీసుకోవాలి, బుడమేరు మొదలైన వాటికి ప్రెయారిటీ ఇవ్వాలి. పాతవాటిని స్టబిలైజ్ చేసుకొని కాపాడుకోవాలి. గౌరవసభ్యులు సమస్యలను అర్థం చేసుకోవాలి. రైతులను వన్ తర్జ్ ఇద్దామా, లేక ఫ్రీగా ఇద్దామా అనేవి తాత్కాలిక మైనవి. నేనిప్పుడు కృష్ణా గోదావరి జిల్లాల గురించి చెబుతున్నానంటే మిగిలిన జిల్లాలకు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వడం లేదని అర్థం కాదు ప్రధానంగా ఇప్పుడు దెబ్బ తిన్నాయి : నుక చెబుతున్నాను కాని ఒక జిల్లా ఎక్కువ, ఒక జిల్లా తక్కువ అని కాదు. అయ్యపురెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ కర్నూలు జిల్లా రిపోర్టు రాలేదన్నారు. కర్నూలు జిల్లా కలెక్టరు రిపోర్టు వంపుతున్నామన్నారు. అది ఎప్పుడైనా రావచ్చు. ప్రతి జిల్లాలో ఎక్కడెక్కడ ఏమి జరుగుతున్నదీ తెలుసుకుంటున్నాము. సహాయం పెద్ద ఎత్తున చేయవలసివుంది. ఎసంబి లో కాన్ఫిరెన్స్ లో ప్రజాప్రతినిధులుగా వున్న మనం ఇక్కడవుండే కొద్ది సమయంలో పెద్ద పెద్ద కార్యక్రమాలు, మహత్తరమైన పనులు చేయాలి. తాత్కాలికంగా ఎక్కడయినా చిన్న చిన్న ఇబ్బందులు కలుగవచ్చు. అందువల్ల ఎక్కడైనా కొన్ని కార్యక్రమాలు తగ్గినా-తగ్గించాలని మా ఉద్దేశం కాదు, తగ్గినా పరిస్థితులను అర్థం చేసుకోవాలి ఇప్పుడు ఇరిగేషన్ లో మన కమిటీ మెంట్ 70 పర్సెంట్, ఇంకా ఎన్నో విషయాలు వున్నాయి. కాలేజీలు కావాలంటారు, ఇంతకు ముందే ప్రభాకరరావు గారు చెప్పారు, ముఖ్యమంత్రిగారు ఎలెక్షన్ చే చేయాలని, వారు కూడా వచ్చి ప్రక్కన కూర్చుని అప్పుడప్పుడూ మాట్లాడుతూ వుంటారు. అద్యతా, నాకు అప్పుడప్పుడు మీ ప్రొజెక్షన్ కావాలని అడుగుదామనిపిస్తూ వుంటుంది. వారిది

తప్పు అని నేను అనడంలేదు. మన రాష్ట్రంలో అనేక సమస్యలు వున్నాయి. ఇంతవరకూ చేసింది సరిపోకున్నా ఎంత వీలైతే అంత చేస్తామని హామీ ఇస్తూ, మరొకసారి మొత్తం సభ్యుల తరపున, అక్కడి ప్రజలకు సానుభూతి తెలియచేస్తూ. అక్కడ చనిపోయినవారి కుటుంబాల వారికి సానుభూతి తెలియచేస్తూ వీలైన సహాయం చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. గ్రాట్యుయిటి చే చేయలేదని అన్నాడు. కృష్ణాజిల్లాలో 12 మంది చనిపోతే 11 మందికి ఇచ్చారు, ఒకరి వెరెబాట్స్ తెలియక ఇవ్వలేదు కాని డబ్బులేక కాదు, ఆఫీసర్ల నిర్లక్ష్యం కాదు, రేపు జరగవలసిన పని వీలైతే ఈరోజే చేయటానికి మా ప్రభుత్వం. మా ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ పని చేస్తుంది చేసే సహాయం అంతా మాది అని కాదు, మనందరిదీనూ. మీరు మీ ప్రాంతాలకు వెళ్ళివస్తుడు ఈ మూడు రోజులూ అక్కడి హాస్థిమలను చూడండి. అక్కడ ఏమైనా సమస్యలుంటే వాటిని సభద్యారాణే మా దృష్టికి తీసుకురావాలనే పట్టింపు లేదు, ఎప్పుడు చెప్పినా మేము దృష్టిలో పెట్టుకుంటామని, మరొకసారి ఆ ప్రజలకు మన సానుభూతి తెలియచేస్తూ వెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, 1500 రూపాయలకు మించి లోన్ ఇచ్చే అవకాశం కల్పిస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినందుకు సంతోషం. లోగడ వైక్లొన్ సమయంలో జ్యంకులు, కె.సి.సి, జ్యంకులు ఇచ్చిన ఋణాలు, కన్వర్షన్ జరుపుతామని చెప్పారు. దురదృష్టవశాత్తూ, నా సియోజికవర్గం కవితేశ్వరపురం, మేడూరు ఫిరకాలలో, ఆ కన్వర్షన్ జరగలేదు, ఇది ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను, నష్టపోయిన రైతాంగానికి సహాయం చేసే విషయంలో, సభ్యుల అభిప్రాయాలను తెలిపే విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారి కోసం సోమవారం నుండి మేము చూస్తున్నాము. ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు తిరిగి వ్యవసాయ కాకర్లక్రిమాలు చేసుకొనడానికి రైతులకు లోన్స్ ఇస్తామని చెప్పారు కాని సబ్సిడీ ఇస్తామని చెప్పలేదు. గత మూడు తుఫానులవల్ల ఈ అప్పుల భారం రైతులపై విపరీతంగా వుంది. రైతులపై సానుభూతి చూపటానికి 250 రూపాయలో, 200 రూపాయలో క్యాష్ సబ్సిడీగా ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి :—నేనిప్పుడా వివరాల లోనికి పోలేను. నేను కొన్ని గ్రామాలు వెళ్లాను. నాకు వచ్చిన ఇన్ఫర్మేషన్ చెప్పాను. గౌరవ సభ్యులు నా దృష్టికి తీసుకురావక్కరలేదు. అక్కడ కలెక్టరుగారి దృష్టికి తెచ్చినా వారు ఎటెండ్ అవుతారు. వన్ థర్డ్, వన్ ఫోర్త్ స్కాలర్ అండ్ మార్జినల్ ఫార్మర్స్ కు వుంటుందనే ప్రాతిపదికగా మనవిచేశాను. నేను చాలా విషయాలకు సంబంధించిన చర్చలలో పాల్గొంటున్నాను. కాలెక్టర్లన్నీకు సమాధానాలు చెబుతున్నాను. కన్వర్షన్ల మంత్రులు కూడా వుంటున్నారు. ఇప్పుడు ఇక్కడ ఇద్దరు మంత్రులుకూడా సమాధానం చెప్పడానికి రెడీగా వున్నారు.

8.10 P. M.

Mr. Speaker:-The House now stands adjourned till 8-30 A.m. on Monday. the 28th August 1978.

The House then adjourned till half past eight of the Clock on Mondny, the 28th August 1978.